

X-rite ColorChecker® Color Rendition Chart

93

relinquenda

Adhuc primum, magis debet de
2. q. 20. ad 2. ubi dicitur quod
bona malitia sicut et bonitas in actu exteriori
in interiori, et sic adus interiori, sicut
magis deus quam peccata per illa quadraginta
et se habet ad finem ad adum carnis.
et magis deus peccata in libris quadraginta
peccata sunt in actu exteriori et ad finem
adus interiori voluntati et adus exteriori
et concedendum in genere quod sunt
adus. Et adus ad 3. dicitur et licet a
quod ad in corpore adus exteriori
et ad interiori et videtur, hoc videtur a bono
et voluntati peccata bonitas adus exteriori.
Unde dicitur quod magis deus
qui non peccat, est talis quod est in
voluntati, videtur peccata; quod est illa
informal adus exteriori faciendo illa ma-
n: et quod proportionaliter adus exteriori,
magis, sicut est malus interiori, cuius magis
descendit ad exteriori et facit illa malitia
quodlibet adus non peccata, exercitum in
libet de quod peccata et magis, quod
interiori nolentia peccata est malus, sicut
ad illa et magis, ille est malus, sicut exteriori

20 1877
S.
Jux
14

16 1877

Quinq.
Traces.
Eccle-
112.

5 1/2
No 50

Ms.
727

Quinquè Præcepta Ec-
clesiæ enudata

Secundum disposita in Sacri
canonicis legibus.

Per Ad. R. P. Mag. F. Albertum

Monjo Carmelitam.

In Sac. Theolog. Doctore.

Eade Librerie del Carme
de Mallorca

Annual Report of the
Executive Committee
of the
Board of Directors
for the year ending
March 31, 1900.
Published by the
Board of Directors.

2

TRACT. VNIC. ENVDATIVVS
QVINQVE S. MATRIS
ECCLESIAE PRAECEPTORVM.

2. Residet in Ecclesia Dei summo Pastore potestas condendi leges tendentes ad subvertendum ius divinum et observantiam divinum preceptum: Imperatorum est qui est legitimus successor S. Petri, Christi Illi Vicarius, totius Ecclesiae caput, omnium Christianorum Pastor atque Doctor, Rector atque Director, cui dignum fuit a Christo, Pasce oves meas Joan. ult. quo concluditur traditio eidem iuxta potestatem regendi, at gubernandi, dirigendi, et docendi universalem Ecclesiam ^{in nomine} plena potestate. Habentur verba in Conc. Florentino sub Eugenio 4. et referuntur in cap. Vbi periculum, 3. de Elect. in 6. S. Capitulorum. Prove catholicae veritati inimici, sustinemus quia §.

praecepta Ecclesiae sic enodanda omnes Chri-
stianos obligare atque provenientia à summo
Pontifice Romano Auctoritate juris canonici ea
proclamantij, ad omnes Ecclesiarum filios directa,
atque ad observantiam exactè Divinorum prae-
ceptorum, ut in singulis demonstrabimus præ-
dicent quingue conditiones, inaqueque
tendat ad unguodque praeceptum secun-
dum ordinem illorum, juxta consuetudinis nu-
merationem, nempe prima de praecepto au-
diendi missa diebus dominicis et festis de
praecepto, ^{ut supra} primo fundamento subsequen-
tium: 2.^a de praecepto confitendi saltem se-
mel in anno, ubi requisito pro observatione
sequenti; nempe 3.^a de praecepto communica-
di saltem in Paschate, cuius Sacratissimi Sacra-
menti susceptio sahando animam, reficit Mo-
maci, et sicut subsequentera; nempe 4.^a de
praecepto jejunandi certis anni diebus, et quod
refectio pauperum est abtinentia jejunandi, ful-
sit quintam de praecepto solvendi decimam di-
rectam ad pauperes Christi alendos. Insequen-
do igitur ordinem assignatum, et in Ecclesia
Dei receptis fidelibus docuendo ipsa, cui con-
formari debemus. Sit.

Enodatio p^a de p^o precep- to, audiendi missam.

1. Stabilito in cap. Omnes fideles, 62. dicit.

1. de Consecr. ubi dicitur, Omnes fideles qui conveniunt in sacramentibus Sacram^{ti} ad trahenda, et scripturas Apostolorum et Evangelicis audi-
ant: et ibi aliter. totam missam populus au-
dite debet.

Magis clare in cap. Missa, 64.

ibidem, ubi dicitur = Missam die dominico secularibus totam audire speciali ordine pre-
cipimus, ita ut ante benedictionem sacerdotis e-
fundi populus non presumat. Ecce precep-
tum canonicum omnibus impositum audiendi
integram missam diebus dominicis.

2. Sed diebus alijs festis? Dubitatur, quia textus exprimit die dominico, et non sit generale in eo in quo precepitur = quod si fecerit ab Ep^o con-
fundatur, ultra proprietatem verborum extendi non debet, juxta regulam In p^ovijs, 49. de Reg. jur. in 6. etiam quia similitudo rationis, ut tenent An-
dree in cit. Reg. et Cirinda de Parid. c. 540. Cum i-
getur dies festus non sit dominicus, licet illi similibus in cultu, preceptum generale pro isto ad illud extendi non debet.

Primum Ecclesie preceptum

Qua ratione concludente non debente tenendi et
preceptum hoc extendi ad dies festos, ob inveterationem
consuetudinis, quae est optima legum interpretatio, et cap.
Consuetudo, §. dist. 1. ibi = pro lege suscipitur, et
deficit lex; et cap. fin. de Consuetud. ubi de consu-
tudine legitime prescripta, et est notitia ab immem-
morabili introdunda; ob quod et Conc. Nateren. in
cap. Ut dominicus, 2. de Paroch. coniunguntur dies
dominicus et festivi in ordine ad audiendam missam,
quod maxime facit ad casum nostrum. Colligi potest
quoque hoc preceptum ex cap. Qui die solenni, 66.
ead. dist. ubi precipitur excommunicari qui die
solenni seu festivo, quod idem est, prohibuerit solenni-
tatem Ecclesie quae est missa, et vadit ad speculam:
ergo precipitur in eo die auditio missae. Jagun-
dez de Precip. Eccl. lib. 2. cap. 2. n. 7. Canhu-
axer, Henrici et Arx. Sylv. Ver. Missa, 2. n. 1.
§. Dico 3°. Tomaci. Summa tom. 2. tradit. disp.
1. cap. 1. n. 1. Jillico trad. 4. cap. 7. n. 269. quest.
19. Summy in summa, var. Missa n. 29. Boedig.
in summa cap. 123. n. 1.

3. Pro diebus festivi intelliguntur illi qui
observari precipiuntur in universali Ecclesia
a Vno Papa, vel in diocesanis a Vno Episco-
po in casibus et occurrentiis suis auctoritatis;

nam illi proprie dicuntur festi cadentes sub
 Ecclesie precepto in eis audiendi missa. Unde non
 intelliguntur dies festi ex voto proprio audie-
 tium, quia illi non habent auctoritatem statu-
 di festi, sed obligantur juxta sui intentionem,
 quod debent observare sub ea poena vel culpa
 ad quam se obligaverunt, ita ut si solus se obligavit
 sub veniali ad festum celebrandum, tantum venialiter
 peccabit in eo die excedendo opera servilia,
 vel non audiendo missam, quae sunt quae obser-
 vari debent festum diem celebrandum.

4. Nec ob istam rationem ad omnia audiendam
 obligantur fideles in diebus festis preceptis a
 potestate seculari; ut si mandaretur a Rege vel
 Civitate non laborari festo die natalis Regis, vel
 Victoriae contra inimicos, nam tunc non impo-
 nitur poena spiritualis, sed tantum temporalis.

5. Nec quando mandatur coli festum ^{universi} populo, sed hominibus cujus conditionis, et
 ut iniqua Parochia in festo sui Patroni, vel scho-
 laribus in diebus vacationis a laboribus in hono-
 rem S. Thomae, vel S. Bonaventurae; nam tunc
 non precipitur festum, sed tantum precipitur cessa-
 tio ab exercitiis universitatibus in honorem festi facti;
 ut liberius vacari possit divinis juxta voluntatem

Primum Ecclesie preceptum
scholasticum. Zagunder cit. n. 17.

6 Nec minus est obligatio audiendi Missa in
Jeiij quadagesime, etiam in die cinerum, et
Jeiij Rogationum: quia quadri videatur statu-
tu in cap. Solent 90. de Consec. dist. 1. illud ta-
men intelligitur de concilio, non sub precepto
et magis facit, quia disjunctio tunc obli-
gatio demota fuit. Sylv. cit. §. Dico 3° in
fine. Zagunder cit. n. 14. et 15. ut omnib.

7 Nec in triduo mortis Christi; quia non
sunt dies edendi sub precepto, quod aliqua-
do fuit, et nunc disjunctio abditur. Zagun-
der cit. n. 13. Feltus. cit. n. 223.

Missas

8 Quamvis in plurali expressa invariante, non
est intelligendum quod in uno die plures debent fide-
les audire, sed qui una in una audit, satisfacit pre-
cepto; quia non intelligitur formam Missae co-
pulative quoad unum audientem, sed distributive quo-
ad plures audientes, ita ut quilibet missam audiat,
et ceteri sint plures, plures missae audientur, nec
enim omnes fideles una missa audire possunt. Hoc-
que dictum valet etiam in die natalis Domini, et in die
mortuorum, in quibus sicut Sacerdotes ex vi precepti
non debent plures missae celebrare, licet possint,

in Decretis et de audientibus. Titulus cit. §. At de,
 Jagnud. cit. cap. 3. n. 1. c. Inara, Moz, et alij.
 Sæcularibus

9 Proximum audire missam: ergo non Eccle-
 siasticis? Negatur illatio; imò omnes parentur, etiam
 sint religioni, et sacerdotis in die festivo in quo ne
 celebrantur, sine eo quod excusetur ipsi Episcopi.
 Tum quia sic et consuetudine in Ecclesia:
 tum quia ipsi Ecclesiastici sunt qui magis in-
 vasa debent divini: et tandem quia ipsi cogre-
 henduntur sub nomine Omnes fideles, adducto
 in cit. cap. Omnes fideles, n. 1. P. Fulgentij in
 suo Alfab. Moral. v. Missam n. 1. c. Inara,
 et alij. Louzac. cit. cap. 3. n. 8. Sylv. cit. n. 1.
 Titulus cit. n. 197. et 217. Jagn. cit. cap. 2. n. 1.

10 Nomine autem Secularibus sic continentur sicut
 omnes Christiani, rationis capaces, et qui alij ab
 Ecclesia non sunt privati, vel alij non sunt im-
 pediti.

11 Excluduntur non baptizati, etiam si sint cathecu-
 meni, qui legibus Ecclesiasticis non subduntur, nihil
ad nos dicit D. Paul. 1. ad Corinth. 5. Ita communiter
 omnes.

12 Excluduntur rationis incapaces, et pueri, et
 stulti, atque Muti: isti enim sicut sunt incapaces

Primum Ecclesiae. Praeceptum

— rationis, ita et praecipi, eiusque obligationis.
Torrecil. cit. n. 4. et 6. Zaguri. cit. n. 2. Fittuc.
cit. n. 217.

13 De pueris tamen dicendum est, quod sub
hoc praecipto comprehenduntur, quando perveni-
unt ad perfectum rationis usum; nam tunc sunt
in statu discretionis et sciunt dividere bonum a
malo, et peccata non adimplendo praecipta: non
autem in illis omittitur eadem ratio ac in adultis, qui
de se sciunt quid faciunt, non peccant, quia
voluntarie non operantur, quod est ratio co-
muni peccatorum. Et hoc est tam verum et Eccl.
sicut non obliget ad praecipitum Confessionis sa-
cramentalis usque ad praedictum usum discretionis
pervenierint, sic habetur in cap. Omnes Viri-
lites, sexus, 12. de Poenit. et remiss. ubi, postquam
ad annos discretionis pervenerint: si ipse pu-
er qui ad tales annos non pervenit, non obli-
gatur ad praecipitum Confessionis: ergo neq. obli-
gatur ad praecipitum audiendi confessio; qui e-
nim obligatur ad unum non obligatur ad al-
terum, qui enim contrarius peccat mortaliter, ad con-
fessionem sacramentalem obligatur. ergo qui ad eam
non obligatur, signum est non obligari ad servandum
praecipitum, cuius inobservantia sit peccatum mortale?

Audiendi Missam

ego pueni non perveniente ad vult perfectum
 rationis non delinquentes ad preceptum audiendi
 missam. Quando autem ad talia vult perven-
 iunt. Aliqui dicunt quod dum perveniunt
 ad annos pubertatis, nempe masculi ad 14. an-
 nis, et femine ad 12. alij dum perveniunt
 ad septimum annum. Sed tamen experientia enu-
 tat nec vult nec aliud esse verum in omnibus.
 Unde bene dicit Sagunder, cit. n. 7. cap. 2. quod
 hoc relinqui prudentis Confessorij, et superius
 Patrum et matrum, qui optime sciunt inchoan-
 do ea ad audiendam missam, sicut et ad absti-
 nentiam carnis in diebus prohibitis, et fasti-
 cionibus in quadragesima, non tantum per
 hoc sunt illi condemnandi ad certum peccati
 mortali, dum nesciunt operose inabilitatem
 fasti in voluntate mirabiliter possit operari be-
 ne, vel male. Sylv. ver. Confessio 2. q. 5. ca.
 d. Thom. Torreal. cit. cap. 3. n. 29. q. 1. n. 1. n. 2.
 et antea. Trabiti sententias ad idem d. 2. quos
 quoque adducit Diana par. 3. res. 6. res. 8.
 8. ubi postea dicit sequitur, cu Sanche. Salas,
 et aliis. Et pro nobis facit fortis in cap. Puey, 1.
de Delictis puerorum, et ibi Alon. ver. Arandimont,
 et Baron. collect. n. 2. cu Jarinac.

Primum Ecclesie Præceptum

14. Excluduntur quoque ab audienda Missa illi qui privantur ab Ecclesia nempe excommunicati non tolerati quod non tolerati ita ut audiendo missam peccent mortaliter, et se hoc excusantur tolerati, si in eam necessitate invitentur a sacerdote ut minus injeriant, de quo vide dicta trad. 2. de censur. disp. 2. art. 5. n. 1. Et isti non audiendo missam, etiam negligenter sint peccati absolutione ab excommunicatione, non peccant mortaliter, excusantur enim, quia sunt impediti, quos non afficit præceptum, ut dicimus p. n. sup. et ibi de censur. dictum est n. 2. Nulla tamen pena incurritur audiendo missam, nisi sit sacerdos qui corde ipso faciat celebrare, ibidem n. 4. Et corde ipso sacerdos celebrans peccat mortaliter, si fuerint non tolerati, ibidem n. 5. Et vide de audientibus, qui non tolerati missam, quia necessitate excusati, ibidem n. 7. Et quid debet fieri si excommunicatus intrat dum missa celebratur, vide ibidem n. 9. De nostro puncto prædicitur secundum cit. cap. 5. n. 23. et 24. et cap. 8. n. 1. et 2. ibi conungit excommunicatus cum interdicitur. Illuc. cit. cap. 7. n. 229. Diana par. 5. trad. 9. resol. 88. cum Layman, Arta, Suarez et alijs.

Audiendi Missam

15. Impediri impedit audiendi Missam, sunt ex-
 clusi ab obligatione huius precepti; quia cum sit
 preceptum iuris positivum, et non sit de re necessa-
 ria salutis, non obligat cum tanto rigore. Et sunt
 illi qui affecti sunt coarctis, de quibus n. preced.
 vel ignorantia, vel Impotentia, vel officio, vel
conventione, de quibus in sequentibus n. n.

16. Ignorantia impedit sunt illi qui invin-
 cibiliter nesciunt an hic dies sit festus, obli-
 scunt naturaliter, aut inconside-
 ratim se gesserunt: nam ignorantia
 invincibilis excusat a peccato, et
 communiter tenet doctores; et illi equi-
 parantur naturali oblio; quod enim in
 mentem non venit, inculpate non
 transit in voluntatem, et sic nec
 committitur peccatum. Torrecil. cit. n. 3. cap. 4. con-
 Arce, Navarro, et Basso, con. Vega, et Angley. De
 nobiliu tenet Feline. cit. n. 226. §. Hic. et Jgun-
 der cit. cap. 9. n. 1. qui hoc extendit ad eos qui
 ignorantibus processerunt non audiendo missam,
 putantes bona fide habere sufficientem cau-
 sam excusantem, que vere excusans
 non fuit. Sylv. cit. n. 1. §. Dicitur G. Sylv. cap.
 9. in fine.

17. Impotentia affert multiplex impedime-
 tum, et precipue duo juxta duplicitatem im-

Primum Ecclesie Praeceptum

potentia, quae alia est ab omni potestate, alia morali; ista alia est ne dāni spirituale caperetur; alia ne caperetur dāni corporale; alia ne dānum honoris, de quibus dicitur quod.

18. Impotentia physica excusat a fortiori conditionem Missae adimplendae; quia ad impossibile nemo tenetur, quod maxime verificatur de impotente physice; ut est detentus ^{inherens} in carcere publico vel privato; qui navigat supra mare qui est in loco ubi Missa non celebratur, vel ubi non est sacerdos qui possit celebrare, et similia. Sylv. cit. quae. 2. Tilet. cit. cap. 9. §. Ultima. Laym. cit. cap. 9. n. 2. P. Jure. cit. n. 8. Terracil. cit. cap. 4. n. 5. qui addunt, carceratus non peccare vi huius praeccepti, quamvis sua culpa non liberentur; quia praecceptum tantum apponitur hominibus liberi, quosque obligat tollere impedimentum impediens audire Missam, de quo non curat quid sit an teneatur unquamque tollere impedimentum impediens confessionem et receptionem Eucharistiae annuatim, quae etiam sunt praeccepta Ecclesiae; quia ista habent aliquid de divino ordinata ad vivendum cum deo peccatores; istud autem de audienda Missa, est praecceptum Ecclesiasticum, quod ut dictum est loquitur cum habetionem libertate.

Audiendi Missam

19 Impotentia moralis de damno spirituale, excusat audire Missam, non solum si timeatur sequis proprium, sed etiam alienum: et tunc est quando ex auditione Missae timeatur labi in peccato mortale, audienti, vel proximi; quia non videtur Ecclesiam cum tanto incommodo velle filios suos obligare per hoc preceptum: Unde excusantur excommunicati, et interdicti nominationem vel generaliter, quoniam auditio Missae est peccatum mortale: qui iuramento se abstinent domi loco carceris retineri, quod violaret si exiret ad audiendam Missam: Mater quoque timeat damnum filiorum suorum si eas relinquere domi ea absente; vel ipse filius si timeat concupisci in domo egrediendo, licet ad se abstinendum non exeat obligatus, quia egrediendo starentur iura sua et similia. Jagum. cit. cap. 9. n. 4. Tilet. cap. 9. §. Prima. Torrec. cit. cap. 4. n. 6.

20 Impotentia moralis de damno corpore, tam proprium, quam proximi, etiam excusat ab audire Missam; de eadem rationem, quia ut communiter sentiunt DD. Ecclesia hoc precepto pure positivo non intendit obligare cum detrimendo fidei, iugum enim Christi suave est.

Primum Ecclesie Præceptum

Vnde non peccat qui non audit Missam, dū ab infirmitate convalescit, si timet recidere, vel retardari in acquirenda sanitate: qui assistit infirmo, et timeat dāre eidem ex vii absentia: Custodians carceres, vices, vineas, pccudes &c. et sine timore gravi dāre non possunt se absentare: qui iter arripit et timet desinendo se audire Missam, perdere socios, a quibus solatiū habet iter redū invenire, vel se custodire a latronibus, vel si deligatur illi re solvi: qui ratione servituti timet cisci a Dño, nisi adsit contemptus præcepti Ecclesie: qui timet inimicū: mulierem si non potest desinere sibi in domo, nec sacra ducere ad Ecclesiam: pregnantā, dū non est deponata: que habeat maritū rixosū, vel zelosū, et timet rixā cum eo: et similia. Tenent cit. Auctores locū citatū; Jgum. a n. 2. Trorer. a n. 7. Tdeby a §. Secunda. P. July. n. 12. et 13. Illinc. n. 226. et 227.

21° Impotentia moralij de dāre honori, si scilicet patitur detrimentū in honore, qui excusari potest ab audire Missā, de supra positā rationē, cū sit maximū inter mundicia, bonū honori, omnij divitiarū superari, cuius cura præcipit deij, sic

Curiam habe de bono nomine. Eccley. 41. p. 15.
 et non est credendum, sane curiam velle evacuare
 Ecclesiam in suis fidelibus. Unde qui absque legitime
 honoris, aut famę proprię vel alienę, non potest
 exire a domo, non est obligatus exire pro audi-
 enda Missa: et sic qui non habet velis suo la-
 hi copertis; qui non potest egredi sine infamia;
 qui juxta consuetudinem patrię, intra certum
 tempus, non potest egredi, ut viduus mortuo ma-
 rito, qui domi se solent continere, et alij mer-
 truo Patre, matre, fratre &c. ita solent non exi-
 re; excusantur ab obligatione huius precepti.
 Jagun. cit. n. 9. et 6. Tilet. cit. S. tertia. Torru.
 cit. n. 20. P. Julg. cit. n. 11. Jillic. cit. n. 229.
 alijsque ab hijs cit.

22 Excusat quoque longa distantia ab Ec-
 clesia, quę quanta debeat esse pro sufficienti ex-
 cusatione, prudens vis judicabit, attendendo ad
 tempus, scilicet vel pluris, robur vel imbecillitatem
 debentis audire, et ad alias circumstantias quę pos-
 sunt evenire; et non curare an sufficiat distan-
 tia unius vel quędam leucę, vel unius miliarij,
 et voluerunt aliqui doctores taxare. De quo vi-
 de Jagun. cit. n. 10. P. Julg. cit. n. 10. Rodrig.
 cap. 123. vox. felix n. 8. cum Navar.

Primum Ecclesie Preceptum

22 Quoad privilegiata audire missam tempore
impedito cum iudice, vel celebrare, an scilicet non
obstante privatione, ob privilegia assecuti, Reg. Bul-
le Cruciaty, debeant sub mortali audire sacrum.
Dico quod pro hinc non obligantur; Ubi dicitur est
ad longum tract. de Bulla Cruciaty, verbo In-
terdicti tempore Oratorij n. 27. vide ibi. Et In-
gum. me. Totas cap. 9. a n. 4. pro contraria.

23 Id est integram audire debent missam fide-
les: cum igitur textus in d. cap. Missay, supra
adducto n. 1. precipiat ut tota missa audiri
nec permittat cogredi populus ante datam benedic-
tionem a sacerdote celebrante post ita missa est;
sequitur quod non adimplet preceptum qui par-
tem missay non audit; ita ut peccabit mortaliter,
nisi ex parvitate snatix sit peccatum ve-
niale. In hoc conveniunt omnes, et dicunt va-
riant in assignando partem parvam missay
de qua venialiter omittens voluntarie peccat:
na aliqui dicunt esse parvam snatix illam
partem missay, que est a principio usq. ad
Epistolam exclusive, alij usq. ad illam inclusive,
alij usq. ad Evangelium exclusive, alij usq. ad
illud inclusive, si audiat ultimum Evangelium
quod iuxta textum non requiritur audiri, cum

Audiendi Missam

9

recitetur post datam benedictionem. alij quod
 quod ad offertorium, alij quod qui assistit
 consecrationi, et non signum factus, vel eccle-
 sia non deficit in integritate essentiali. Mis-
 sa, eo quod non est certum quoniam ex illis sit
 pars essentialis. Sed et huius certum est quod qui
 abscedit e missa ad prendendum aliquid pro ip-
 sa celebratione, ut huius, vinum, hostiam &c. non
 reputatur pro absente. Torreat. cit. cap. 1. n.
 18. in fine. Tolat. cit. cap. 2. §. dico 20. Jugu-
 der hic cap. 6. n. 10. Sylv. ver. Missa, 2. §.
 Dicitur §. Certum quoque habet reliqua post
 benedictionem, ut est Evangelium. D. Joan. non
 esse computanda tanquam pars Missae, ita ut qui
 ea deserit peccet deinde venialiter si huius &
 precepti, quod tantum mandat sacrum audiri
 huius ad datam benedictionem, dicitur enim ibi
 in dicto cap. Missae = ita ut ante benedictionem
 sacerdotis egredi populus non peccat = et i-
 dem dicitur in cap. Cui ad celebrandum, 65. ad.
 dist. 1. = populus non discedat ante quam
 benedictionem accipiat sacerdos. tenet Jugu-
 der cit. n. 8. cui Suarez, quibus dicit quod ho-
 die sa non finitur missa in benedictione, sed in dic-
 to Evangelio; quia addo quod obligatio assistendi

Primum Ecclesie Praeceptum

usq. ad finem huius Evangelij non erit in huius pre-
cepti quod et dixi mandavit assistentia usq. ad
ultimam benedictionem.

24 Et tenendum, non esse potestatem notabilem
partis Missae a principio usq. ad Epistolam dictam,
quia non excusat textus Missae partem, nec in
ea parte includatur aliqua ex partibus essentia-
libus Missae, nec principalibus, quae sunt obla-
tio consecratio et sumptio, et quibus non ac-
tingere esset non assistere Missae totae, quod
magisque videatur in quantitate parva ma-
teria, quae revera in qualitate est magna, si-
cut cervellus, iocus, et cor corporis humani,
quae quidem videantur esse parvae quantitates,
sunt tam magis qualitates, et sine una eorum
corpus vivere non possit, sic siogiro in Missa.
Si tamen quis non audiat usq. ad Epistolam,
et postea facta communicatio, necesse est, sicut
diximus partem notabilem et sic non audi-
ret Missam iuxta praecipuum Ecclesiae, et pec-
caret mortaliter, nisi aliqua necessitate excu-
saretur, non minus ac ea Santa Missam
totam dixerat, et dicitur est, Videantur Auc-
tores cit. cit. Bonac. Sa, et alij cit. i. Diana
par. 5. tract. 14. resol. 70. ubi cum illis et aliis

ibi cit. extendit notam dicitur, ad dependentes
usq. ad didi Evangelium, dummodo audiant
aliter; quia dicunt quod non tenentur audi-
entes audire duo Evangelia in eadē Missa;
quod mihi non placet, quia preceptū est au-
dire integrā missā, quidquid sit de eius
compositione quę ab Ecclesia dependet sine
dependentia quę in ea dicantur duo, imo
et nec tria vel quatuor Evangelia: Unde sem-
per debemus recurrere pro expiatione pecca-
ti mortali ad partem xchidā an sit pars vel
notabilis, ita et omnis pars sit venialis, et
notabilis sit mortalis, iuxta omninē sententiā.

Totam

29 Missam precipitur audiri, usq. ad datū be-
nedictionem Sacerdotis: Unde colligitur ex textibus
dati, quod ad complendum hoc preceptū, unica
missa ab unico Sacerdote debet audiri; nisi forte
veniat casus quo ille facta consecratione mere-
retur, in quo eam alius debet perficere Sacramentū,
et continuare Missā, quę duo non essent, sed una
a duobus Sacerdotibus celebrata, iuxta textū in cap.
Aueruda, 14. dist. 23. et ibi alios. ver. Imponitur
inferius, ibi dicit = sacramentū solennitatis sit et
(missa) bene dividitur: et ibi duo imperfecta scilicet

Primum Ecclesie Praeceptum

una perfecta, id est una missa perfecta, servata
ordine ipsius partium, quae unum possunt, quod si a
duobus agentibus imperfecti seu partialiter opera-
tibus agatur, licet hoc dici non possit in sacramen-
ti unioni, ut est baptismus, et ordo, quod determina-
tum fuit in tali canone. Huius autem dicit nec di-
cere potest quod ex duobus partibus diverso ordi-
ne peracti una integra missa efficiatur. Ordo hic
habet, dicit deus in cap. Nihil, ad. cau. 7. q. 1. ver.
Compleatur, iuncta sedem, precipue si est ordo
de substantia eius: ut est in missa, in qua subla-
tibus prima debet hostia offerri, secundo consecra-
ri, et factio sumi: si igitur una missa non celebrat
ex duobus partibus ordine turbati, ita ut por-
tionem sequatur partem prima, et primo sumatur, post
operatur et consecratur, ut fuerit in illis duobus par-
tibus ab audiente unum, ut audiat unum et post
consecrationem usque ad finem, et aliam a principio us-
que ad terminum partem consecrationis, quo modo di-
catur una missa audire? Unus enim unum
fundat sub integritate: consequenter cum talis au-
diens non una missa audiat in dicto casu, nec quod
integrum audire potest ~~comedi~~
26. Arguit Terrae. ut. cap. 1. n. 2. ubi de pari-
tate officij divini, quod licet impedit ordinem

ita ut matutinū componatur ex tribus nocturnis.
 nij cū ordine primū secundū et tertij, tamen si
 quis cepit primū et inciperet in 2°, post
 matutinū finitū posset recitare reliquū, et sic
 satisfacere officio matutini: sic est dicendum
 in auditione missæ, cuius integritas non est
 maioris precepti obsequium, quod integrum
 fuisse, nō eodē modo recipit. Sicut inte-
 grā missā audiri, ac utagū officij matutini.
 Sed respondetur, negando paritatem, præterquam
 non est eadē pars predictā repetitionē completi
 officij: ^{licet} dicat n. lora. Verbo Officij divini
 n. 10. Religiosū vero ad Choro venientem, nisi
 multū in Choro processerit, posse deinceps o-
 missū, aliā debere repetere post completū offi-
 cium. quia habet et supponitur iustus cau-
 sam differendi: ergo si hoc non est, non posset
 repetere omissum, sed totū officium. Divido
 quod sit de hoc, non valet paritas, quia nō
 tunc supponit ipsa Torree. ut in iudiciali
 ordinem partitū fuisse non esse de substantia
 missæ, sicut partitū officij divini: ut patet
 ex dictis n. prece. N. Sententia tenentur
 licet a. Tardus cit. cap. 6. n. 12. n. p. A-
 vor. Toley, Suarez, quos et probabiliter

Primum Ecclesie Præceptum

sequitur, et sequor et tenendam, ne sequa-
 nter ~~prædicando~~ ^{1. Reg. cit. cap. 123. v. 1.}
 27. Quod qui audiret duas dimidatas mis-
 sas à dubiis celebrantibus simul, nempe ab
 uno à principio ad consecrationem et ab alio
 à consecratione ad finem, adimpleat hoc præ-
 ceptum, quod dici non debet de considerati-
 onis præpositionis § 3. ab Innoc. XI. quæ ta-
 le stabat: quæ sequela sic ostenditur; idem
 est audire simul illas duas partialitates quàm
 successive; nam in utroque auditu, et præter
 illas capacitates et cetera sufficienti attentione, quæ
 sunt requisita ad auditionem missæ, eius præcep-
 ti adimpletionem: ergo si successive audiendo du-
 as dimidatas satisficit præcepto, cur non si simul?
 Quia, respondetur, in auditione missæ præter
 prædicta requiruntur, sed etiam consideratio-
 nem habuit Ecclesia in præcipiendo auditionem
 ad tempus, quod voluit ut fidei in eo se occupat
 vacando Divini: non autem hoc intentum est præ-
 vales, audiendo duas dimidatas simul; quia
 abbreviaretur tempus ad dimiditandum, sed tamen non
 non est absolutum; quia sacerdos non idem tempus
 consumit in celebratione Divinæ, sed eventualiter
 quod consumit unus tantum tempus, quod duo con-

secutivè celebrantes. sed adhuc in hoc casu est
 propositio conditionata, si sit absolute data:
 ergo sapit conditionem nostra adversaria, et
 nostra est tenenda, et docendum quod qui audit
 medietatem unius missae, expectat aliam et inte-
 grè eam audiat: quod si propter necessitatem,
 non possit expectare, necessitate excusabi-
 litur à peccato mortali si non adimpleti pro-
 ceptum.

23 Nec hinc deducatur quod quoque non po-
 terit simul audire duas tres vel septem missas
 si qui ex voto vel penitentia sacramentali ad
 eas audiendas obligatur absq. determinatione,
 an simul vel successivè eas debebat audire;
 quia est maxima diversa ratio: quia qui
 plures missas integras quilibet à suo sacerdo-
 te audit, omnes audit, cum sufficiat praesentia
 attentio et intentio ad hoc ut missa sit audita,
 ut dicemus xi. seqq. quæ quoad omnes illas
 simul qui habere potest; qui autè duas
 missas partes simul audit, nullam integram
 audit, quia ex illis una non coalescit ex
 parte celebrantium, consequenter nec ex
 parte audientium, qui in tantis audiunt
 in quibus celebrantes celebrant. Annoniam

Primum Ecclesie Praeceptum

Bonac. tom. 1. pag. 126. n. 13. tract. et Trunc. tom.
de Proposit. tract. 3. consuet. 9. difficult. 4. n.
39. cum Sanchez, Diana, et alij.

29 Deducas tamen quod qui audire non potest
totam missam, ita ut sit destrictus deinceps par-
tem notabilem, non teneatur audire partem ali-
am quae audire potest; quia pro hoc casu
praecipitur quod obligat ad totam missam audiendam.
P. Julg. cit. n. 16. cum Hugo et Pellic.

Audire

30 Debent fideles missam, dicit festus. Quod
quidem audire intelligitur non de auditione stric-
ta, alij Sacerdotes non adimpleant praecipitur, neque
qui a longe assistunt missae privatae, nec de
visu, alij nihil facerent ceteri; sed de voluntaria
assistencia corporali in loco ubi missa celebratur
cum intentione audiendi Sacerdotum, et aliorum, de qui-
bus in sequentibus. Jayund. cit. cap. 6. n. 1. et
cap. 1. a n. 1. Trunc. cit. cap. 2. Totus. cit. cap.
6. Bonac. in corp. Ver. Missae audire, n. 5. Diana
in corp. Ver. Missae audire, n. 12. et par. 5. tract.
6. rest. 8. Jillic. cit. cap. 7. a n. 208.

31 Auz requisita sunt omnia necessaria pro a-
dimplitione huius praecipitur, ita ut qui assistit corpora-
liter missae, et non mente, sed voluntarie dirigatur

ad aliam rem, vel intentionem non habet assistere
 missae, non audit eam nec adimplebit praecipuum
 praesens corporalis in tota illa sit praesens; et eod-
 em modo si intendat missam audire et attendat mensu-
 ritate ad eius celebrationem, praesens tamen corporalis
 non erit, non audiet missam. Unde solentur
 multi curi, nam qui manet domi, non audit missam;
 et qui est in Ecclia, et ibi dormit, vel pingit, vel
 alia facit non curando de missa, eam non au-
 dit; ille quia non est corpore praesens; et ille quia
 non mensura. Et qui est praesens missae, et illi atten-
 dit, eam missam audire non vult, non audiet, quia
 auditio missae debet esse adus humanus, et ille ta-
 lis non est, si non est voluntarius; deficit et at-
 tentio, quae cum attentione et presentia
 complet formalitatem auditio missae. Ita au-
 tem mensura praesentia, attentio, et intentione, quia sit
 necessariae pro adimplerione auditio missae,
 oportet explicari.

Assistentia seu Presentia

32 Talis esse debet, ut audiens missam, vel verba
 vel saltem ceremonias illius debet percipere, quod
 est suum vel genuflectere ut alii ponit: hoc au-
 tem praesentio potest acquiri absq. eo quod videat
 huc celebrari, si de multitudinem audientium

Primum Ecclesie Præceptum

ille non possit videri, et ego vidi predicari in
Cantu Francie, ubi fideles audiebant sacrum in
Ecclesia possit per eum ambitum. Immo, con-
siderando, per curiando per eum et alia facienda
que faciunt illi qui sunt in Ecclesia
et Missam audiebant, adimplebantque præcep-
tum, quia predictis personis congruis, cum
aliis requisitis habebant, ut tenet Injun. cit.
n. 2. et 3. et expresse Torree. cit. cap. 2. n. 7.
et Diana p. 10. tr. 14. res. 27. ex Leandro.
si quis quoque audiret Missam que celebra-
retur in platea, ut ea que celebratur in
oratorio publico S. Christophori, vulgo dicta
dele boneria, adimpleret præceptum, etiam
si ex fenestra domus sue eam audiret,
ut tenet Filhuc. cit. n. 209. Immo etiam
ea celebraretur in Ecclesia, a qua domus
non tam distaret ut impediret perfectam vi-
sionem Missæ et eius ceremoniarum, quia tunc
conceditur adesse presentia morali, eadem que
conceditur in audiente in Ecclesia, cum
simili minori vel majori distantia, non e-
nim locus diversificat hanc distantiam, quod
est ex se. Tenent Torree. cit. n. 8. et Leandro
ab eo cit. discalib. cit. à Diana p. 5. tr. 14.

recl. 47. Pontif. cit. ab ipso Diana p. 4. in 4. recl.
 ubi contra non est, et idē contraxiatur S. Illinc. cit.
 Sobar, Trullenti et alij. P. Julij. cit. n. 19.

Attentio

733 Alia est externa, quæ est negatio alius
 adionis impossibili cū in ~~auditione~~
 Missæ; alia est interna, quæ est elevatio men-
 tis ad Deum quoad ea quæ fiunt in Missa.
 Sine prima non datur audire Missam, ut dic-
 tum est n. 31. de eo qui quilibet Missæ, vin-
 git, dormit, vel confabulatur h; quia tunc ea
 quæ fiunt non est adhuc sumens verum Missam,
 quæ debet esse Missæ auditio quæ or-
 dinatur ad Deum celestem: igitur non est audire
 Missam. In hac parte omnes conveniunt.

734 Diversificantur tamen in attentione in-
 terna, ita ut dicant aliqui, quod hæc omnino defi-
 ciunt, dum scilicet quis non exercendo aliquod
 opus adionis Missæ, impossibile, audit Missam
 Missæ audit, mente comminō ad hunc vultum
 vagante, et tunc adimplet præceptum, quod di-
 citur, quod alius internus, cadere non potest sub
 præcepto declinæ; quæ de internis non judicat:
 et neque sub præcepto auditionis Missæ: ergo qui
 alia facit requisita pro auditione Missæ, licet

Prima Ecclesia Praeceptum

deficit in attentione hac interna, implebit pre-
ceptum. Hi sunt Palud. Bonella, Angel. d. Anton.
et Sylv. cit. à Jagund. cit. p. 6. Comenck. Lay.
man, Diana, Lugo cit. à d. Fulgon. cit. n. 22.
quos sequitur. huc opinione et probabilem
tenet Tronca cit. n. 70. quia non sequitur sed
contraria quam habet Jagundus cit. n. 1.
cuius Castano, Major, Merz, Navas. Soto, Ledes-
ma, Labrid, Labiera, et d. Tho. in 4. dist. 5.
q. 4. art. 2. q. 4. ad 2. quem sequor, et dico
quod.

55. Mentis saltem aliquam et medicorum re-
quiritur ad adimplendum praecipuum hoc audi-
endi Primas, ita ut qui voluntarie mente
divagatur et non attendit Primas, in stabili par-
te, Primas non dicitur audire nec adimplere
praecipuum. quia ita se habet ut si pueri dicit
cum tali audire et sepiari in attentione non
nec quid enim amari facit qui divagatur
et non pingit, quid qui pingit? Si axilla
pulsus impedit audire Tronca et qui axilla
vultu deducit, cur idem non impedit concipi
conceptus abien à Primas. Idem etiam videtur
impedit, quia statim distrahatur mentem, quia
quo statim distrahatur voluntarie, similiter aut

impeditus. Facileque solvitur ad veritatem pontifici
 argumentum, de decibus, quod hic non precipitur
 auris internis, sed externis communi cum interno,
 quomodo potest internis cadere sub precepto, et quod
 pro precipitur adus fidei externae, qui esse non po-
 test sine interna; et quando precipitur exercitatio
 officij divini, in qua includitur attentio interna, si-
 ne qua ea adus humanus et deficiente tandem
 ad cultum dei non est, quod sic est in presentibus.
 26. Dei bene aliquando e mediocri, id est
 illa qua precipitur id quod sit in missa, sed my-
 stica eius non medietur. Virique voluntaria, quia
 dum audiret involuntarie rapitur de alia causa
 missam, et ei non attendit, tunc audit, quia nec
 precipitur auditio cum tanto rigore, alij nec possunt
 audire, nec sacerdos rite celebrare, ut de passio-
 nis hinc non considerantur facitque mensura
 voluntaria.

27. Tandem bene possumus concedere quod qui
 audit missam, si recitat orationes, et regit se cum
 hinc, adimplet preceptum, et quod si recitat
 premissas, vel per se canonicas, vel officij gene-
 rales, tam si ab eis auto vel ordine sit obligatus, quia
 hinc mediocritate non recedunt, tunc tunc est
 audire missam, cum talis attentio, nec est ad missam

Primum Ecclesie Praeceptum

et manibus simul haberi possint. In quibus
cit. n. 10. et super, fact. solo, Navar. et alijs.
The. cit. cap. in fine. Tunc cit. n. 22. et
cit. n. 23. qui hoc non concordat de illo qui dum
audit Missam confitetur; quia non potest attendere
Missam. qui adhaerens missae hanc confitetur; Cuius
oppositio tenet Tunc cit. n. 24. et dicit n. 25.
contraria esse communem et debere tamen ratiocina
necessitate quia opera voluntaria relinquenda
sunt si solvantur praecipua. Sic tenet Diana par.
10. tr. 14. res. 48. con. Tunc cit. et Pater noster.

Intentio

38. Audienti. Missam requiritur quo adimpletionem
praecipua; quia sine tali intentione formalis vel
saltem virtuali Missam non auditur; formalis et
imperfecta habet voluntas ad id quod dicit Volo hic
et tunc audire Missam: et virtualis est de vo
luntate vult audire Missam immemor talis actus
omni; de enim quis audit Missam, certum est quod
vult illam audire, et vult audire de se non habet
contrarium volendi audire Missam; sicut laqueus
consequens vult consequatur, de vulta profert et non
habet formalem intentionem non consequendi.

39. Distinctiones circa intentionem adimpletionem
de praecipua in ipsa auditione Missae. Ad quod dico

quod etiam sufficit pro adimplatione precepti
 intentione voluntate adimplendi, quae habetur
 similiter audiendo Missam; quia non requi-
 rit voluntate formale et expressa adimplendi
 preceptum, habetur ex intimis ipsius precepti,
 quod non tendit ad talem voluntatem, sed passiva
 ad hoc ut Missa audiat, licet ex alio motivo
 qui audiat Missam cum voluntate non obsequandi
 Ecclesie, deficiat in actu obedientie, et inbedi-
 enter interni se gerendo peccat mortaliter, et
 observat preceptum, sicut qui audiat Missam
 male sine, observat Ecclesie preceptum audien-
 do, et peccat male intentionando. Hoc tenent
 Auctores citandi n. seq.

40. Qui dividuntur circa caput quo quis
 audit Missam cum intentione formali non adim-
 plendi preceptum Ecclesie per ad Missam, sive in-
 tendendo aliis pro dicta adimplatione audire,
 sive determinando velle postea aliis audire
 et sic velle adimplere preceptum: nam dicunt
 quod si impleatur preceptum semper requiritur
 aliam Missam audiri, vel retractari voluntate
 in eo die et applicatione Missam audiri adimple-
 tionem precepti: et hoc tenent ~~2. July cit n. 27.~~
~~et n. 28 dicit non admittit requiri talem retracta-~~

Primum Ecclesie Preceptum

~~hunc~~ cum Sanchez, Valen. et alijs Medina,
 Navarra, Calixta, Agor, Romig. et alijs cit. à Ga-
 jano. cit. n. 21. et cum dicta limitatione tenent Su-
 araz, Sanchez, Argon, Lysius, cit. ab eodem n.
 22. Assubit vero tenent adimpleti preceptum,
 nec opus esse satisfactione, Q. July. cit. n. 23.
 et 24. et Sanchez, Valen. et alijs cit. à dicto Ga-
 jano. n. 24. Ipse vero Siquander n. 22. qui
 vis tibi dicit, sequi possunt omnes istas
 opinionones, prima tamen sequi se ipsa asser-
 tavit, quam firma; quia hunc auditio hinc
 se est sine intentione ad hunc virtutem satisfaciendi
 precepto, sine qua preceptum non satisfacit, ut dicitur
 est, sicut auditio sine non esset adimpleti pre-
 cepti si esset sine intentione saltem virtutem audi-
 endi eam: et hinc est quando excluditur alia e-
 formali contrario: dum enim dico volo audi-
 re, quidem, quidem sim preceptum, etiam auditio
 materialiter non auditio formaliter, ita et pec-
 cam mortaliter ubi non audiam: sic in precep-
 ti, quidem materialiter audiendo adimpleam
 preceptum, non tamen formaliter dum habeo po-
 situm ad hunc alia non adimplere preceptum,
 ita et peccam mortaliter ubi non adimplere, si
 postea

potest alia missa retractata voluntate non
audiam. valet quoque iudicialis ratio, quae
docet, aliam non operari ultra intentionem gregis,
ex 1. Non omnes, ff. Si casus patatur: ergo ac-
tus adimpleti precepti Ecclesiae, non opera-
tur adimpletionem ultra intentionem audientis;
sed ista intentio formalis et expressa ut suppo-
nitur est nulla ea auditione adimpleta pre-
cepti: ergo non adimplet.

41. Concederem talem et est conceden-
dum, non teneri ad novam missam audiendam,
pro adimpletione precepti, si audient missam
pro devotione immemor dici festi vel domi-
nica, audiat eam formali intentione devoti-
onis; sed postea sciendo esse obligationem, non
obligatus ad aliam audiendam; quia ultra
formalem intentionem non excluderet virtuale
adimplendi preceptum, quae sufficit, ut dicimus.
Nec aliam obligari audire, quae videtur ex devoti-
one audire, cum proposito aliam audiendi pro
adimpletione; ab eadem ratione; quia istud
propositum non intelligitur efficiens pro excluden-
da virtuale intentione adimplendi preceptum,
si facti retractatus voluntas non audire aliam:
quod dici non potest de missa audita cum illa

Primum Ecclesie Praeceptum

voluntate formali nullo et mihi hęc missa pro-
sit pro adimplentione praecipii; quia tale fac-
tum est irremediabile, cum sit causatum ab
intentione precedente, et affectu pœnitentię ite-
rum pœnitentię non potest, nec in genere phi-
sici, nec in genere moris: per quod sufficien-
ter satisficit opinioni contrarię.

Ad Ecclesiam

42. Juxta textum in adducto cap. Omnes
fideles supra n. i. dicitur quod debent con-
venire fideles, et audire Missam. Sunt qui
tenent per Ecclesiam intelligi Parochiam sicut
dicitur Dominici et februarii de praecipio saltem ali-
quibus solemnioribus conveniri debent Parochia-
ni ad audiendū sacrum, juxta habilitatem Pij
III. in cap. 2. de Testibus et pace, ubi dicit, Par-
ochi medicantes non predicent populos parochi-
anos non pœnitentię audire Missam in eorū parochi-
is diebus Dominici et februarii, et juxta sicut canonicis
diebus parochianos pœnitentię audire Missam
in eorū parochiali Ecclesia; ita ut in cap. 2. de
Paroch. precipiatur. Et Dominici vel februarii
diebus pœnitentię antiqua Missa celebraret, intem-
perant si aliter parochianos in Ecclesia sit, qui pro-
prio contempto pœnitentię ibi velit Missam audire;

quem si inveniunt, statim ab Ecclesia abiciant. Et in cap. Omni Christianus, 67. dist. 1. de Consecrat. dicit lexhy, quod procurat ad Missam solemnia aliquid Deo offerre =

Si igitur Parochus debeat antiqua Missam celebrare missere aliens parochiam ad sua Ecclesiam;

ubi quilibet respective inter solemnia Missae debet aliquid offerre Deo, merito Pii IV. cit. dicit iura parochianos teneri audire Missam in cent parochiali Ecclesia, diebus predictis;

in quibus locis dicti fundant Magistrantibus, cit. a Pian. par. 10. trad. 13. resol. 29. Utra Statuti Conc. Trid. ses. 24. cap. 4. de Refurm. quod dicit = Moneat Episcopus populum discretis;

ubi conmode id fieri potest, ad audiendum verbum Dei = Si enim obligatur obligatus populus ad ibi intresendum pro audiendo verbo Dei, cum predicatio fiat inter solemnia Missae, consequentur obligatur ad Missam ibi audiendam.

43. Non autem sic stricta est intelligenda Parochia nomine Ecclesiae, sed quicumque locus quibus ad celebrationem Missae, nisi expressum sit aliqui ex privilegio cum expressione excludendi aliquos a satisfactione precepti audiendi Missae.

Primum Ecclesie Præceptum

Ita sentiunt Diana cit. cū Baunyo, Leandro, et
Proposito. Jagund. cit. cap. 3. n. 3. cū Arzo,
Tolet. suar. solv. et alij. Torrec. cit. cap. 1. n.
32. cū Palao, Paliz. et Machado. Bonac. in C.
pardo vax. Missa, n. 69. Et convincit ratio de-
scripta ex consuetudine inveterata rita et tolera-
ta à sumis Pontificibus, Archiepiscopis, et Pastrochis,
que habet vim legis, et potest abrogare jus
si quod irritum esset audiendū omnes in pas-
chij ut adimpleatur præceptū. Et dicitur irri-
tum, quia illud non invenio in citatis testi-
bus; nam illi intelliguntur si fiat absentia
à parochia propria de contemptu Parrochi,
ut ibi est videre in cap. 2. de Teuaga, et eximi-
matur in cit. cap. Dominici, ibi = proprio con-
tempto Presbitero, qui contemptus fieri debet cū
indignatione et contumacia contra Parrochum, ut ex-
presse docet Luchierus, et Castr. cit. d. Jagund. cit.
n. 9. Nec quidquid facit textus Cone. Trid. nec
Cap. Omnis Christianus; quia solum ibi est sermo
de concilio, non de præcepto, quod indicat Ver-
bū Invenio, et oblationes spectanda debent esse vo-
luntaria, ut tenet Alon. ibi in Additione, cū alij.
Quod confirmari videtur ex istis testibus, qui non
loqui videntur de adimplerone præcepti audiendi

missam; quia videntur clari loqui non de
 assistentia missae majori, ubi predicatur et
 sunt oblationes, quod missa qui non audit,
 dum audit alio privato, satisfacit precepto,
 hanc autem privatam debere audiri in parochia
 nullus testis tale dixit. Unde neque alius dixit
 non adimpleri preceptum, dum in alio loco ubi
 celebratur missa, haec auditur.

44 Expressae facultates audiendi missam die-
 bus adhaec dominicis et solemnibus in Ecclesia Re-
 gularium praesertim Mendicantium, et Societatis Je-
 su, conceditur a Romae Pontificibus, Leone X.
 Pio V. et Paulo III. ut ex Praeposito tradit Diana
 cit. et tradit Zagund. cit. n. 17. in quibus Bul-
 lis generaliter talis facultas conceditur, unde non
 est restringenda cum exceptione festivitatis Nati-
 vitatis Domini, Annuntiationis, Pentecostes, et S. Joannis Bap-
 tista, ubi excipiantur quaedam contraria in cap. Si
 quis, 35. dist. 1. de Consecr.

45 Sequitur inde quod est taliter tenenda
 haec sententia a jure et congruenter confirma-
 ta, ut Episcopus non possit coardare curam parochi-
 anos auditandi parochiam suam pro adimplerione
 huius precepti; quod dependit Diana cit. in ca-
 sut. 25. cit. Raphaelis Juassa, et alij, adducendo

Primum Ecclesie Præceptum

Sac: Congreg; et idem probat Zagunder cit. n.
12. cū alijs et deservit Torrec. cit. n. 32. d. oba-
las, Aror, et alijs.

46 Dixi n. 43. nisi sit aliquis ex privile-
gio loci cū expressione excludendi aliquos
à satisfactione præcepti audiendi Missæ: quod
addidi propter quædam Oratoria in quibus ce-
lebrari possunt Missæ ex concessione Apostolica,
cum hijs verbis = Oratorum autem de familia
res servatij huj non necessarior, præter supra-
dictos, ibidem Missæ interserentes, ab obligati-
one audiendi Missæ in Ecclesia diebus festi
de præcepto minime liberi careantur = hui-
usmodi videtur quod non obstante notata genera-
li adducta regula de satisfaciendo præcepto
dum auditur Missa in quolibet loco dicam,
excipiendus est locus iste; quidquid dicat Za-
neta cit. à Diana par. 9. tr. 1. res. 2. et
Torrec. cit. n. 37. cū Salazar. exponenti bus
ea verba de modo loquendi in Curia que
vult sequi vñ antiquis, absq. tamen esset
de consuetudine communitatis receptis: hæc tamē
expressio acceptari non debet, dicit Diana et
Dico, vñ potè maxime voluntaria et grati dicta:
quia expressi habemus declarationes intentionij

Papa, jura quod debemus operari, et ultra il-
 lum privilegium non extendi: quod Garcia
 cit. a Diaz. ibi adhuc de adimplentione pre-
 cepti dubitat, si iis servitoribus, data missa a
 Parocho licentia ibi audiendi Missa; et meri-
 to, quia non est in eorum potestate concedere,
 quod Papa negat. Et quia talis limitatio non
 invenitur in Causis Episcoporum, Regularium,
 et excommunicatorum, qui in eis audit
 Missa, semper dicitur preceptum. Sic Diaz. cit.
 §. Secus autem.

Quod si fuerit, ab Episcopo
 publice confundatur.

47 Sunt ista verba quibus definitus hoc
 in Cap. adducti Missa, n. 1. Id est, si die do-
 minico vel festivo populus ante finem Missa
 egrediatur, ab Episcopo confundatur publice, in-
 quonam publice mortaliter delinquitur: quo de-
 notatur hoc preceptum audiendi Missa in dictis
 diebus obligare ad mortale: idemq. denotatur
 in verbis alij cap. ibidem adducti, Omnes fide-
les, qui sunt = Deum autem non perseverant
in oratione vestra. Dum missa celebratur...
convenit communitate privari, id est, excommuni-
cari, quod esse non potest sine peccato mortali.

Primum Ecclesie Præceptionem

Non desunt qui peccati venialij tantis condi-
nant non audientis misericordia in diebus diebus, nul-
la causa excusante extante, sedque negligē-
tia vel pigritia, vel imbecillitate, omitten-
tas eam audire; et hi sunt Angelus, Rosalia,
Athensij, Tabicra, Richardus, et aliorum in cod.
cap. Omnes, cit. à Sagund. hujus lib. 2. c. 1. n.

8. Contra quos Paludanus et dicitur, quod
48 Transgressores hujus præcepti peccat
mortaliter, quodlibet non in diebus diebus
diebus misericordia, ex contemptu, si omittit sine
causa excusante, et sola negligentia et me-
xa voluntate culpabili. Quod committitur te-
nentur D. Sagund. cit. n. 2. et hinc. Prose-
ludo. D. Anton. Cast. Navar. Henricus. et alij.
Si hinc. n. 109. dicit. lib. 6. cap. 8. et dicit illi
se habere ac qui transgreditur jejunium: sunt autem
prop. 22. condemnata ab Alex. VII. quæ dicitur
dicitur = Transgressores jejunij Ecclesie ad quod tenen-
tur, non peccat mortaliter, nisi ex contemp-
tu, vel inobedientia hoc faciatis quia, quoniam
non vult se subiacere Ecclesie = Transgressores hu-
manæ clausi videntur opposita sententia conde-
nari ab Innoc. XI. hinc. § 2. quæ dicitur
Præceptum servandi jejunia, non obligat sub

mortali, si absit contemptus — et ita esse
 affirmat Suarez tom. 2. de peccatis. trab. VIII.
 pag. 489. n. 3. ad id ratione n. 6. quia
 Preceptum servandi servandi facta non solum
 continet negativum non laborandi, sed etiam
 affirmativum audiendi missam, quae duo ordinantur
 ad cultum Dei, quod in hoc precepto intrinsece
 Ecclesia: ergo qui dicit non illigare ad mor-
 tale, si absit contemptus, preceptum audiendi mis-
 sam, hoc dicit de precepto servandi facta:
 ergo si hoc est condemnatum, etiam illud. Et hoc
 idem tenet Suarez. hic trab. 1. disp. 1. cap. 1.
 n. 10. cit. Basso, Mander, et alii. Et nota-
 dum dicunt hi Audires, quod hoc preceptum
 est de materia gravi, et sic sufficiens ad peccatum
 mortale; quia est de re maxime connexa
 cum jure divino, de sacrificio nempe in-
 tituto a Deo ubi ipse invenitur immolatur,
 et precipitur ab eodem quando dixit hoc fa-
 cite in meam commemorationem: et ob jure na-
 turae dicitur Deo esse sacrificandum, unde non
 fuit tam barbara gens quae centis diebus non
 congregaretur pro exorcendo sacrificio Dei sui,
 quod precipit Ecclesie sacerdotibus ut sacrificent
 Deo vestis, et populo ut diebus diebus assistat, et

Primiva Ecclesie Preceptum

de sublu illius participat.

49. Non duplicata ratione transgressio
quando die Dominico in quo celebratur Ecclesia
solum de precepto non auditur quiesco; quia
quodvis videatur hinc intare duplex preceptum
audiendi Sacris, tamen unica transgressione
utroque violatur; quia utroque et eivse
speciei ad idem finem tendens, nempe ad de-
um colendum per sacri antiquitatem: quare
committitur est receptum, quod qui violat
jejunium in die quatuor temporis, qui vi-
gilia est, uno tantum peccato committit: qui
teneatur vacillare beneficiis et beneficiis,
et ut in Sacris omnibus, vel ratione duris
beneficiis, uno tantum officium debet reci-
tate, et non vacillando uno tantum peccato
committit quia duo precepta vacillandi in
uno committuntur, uno adu preceptum,
sub eade materia formali: unde ex multo
capita multiplicatur peccatum. Sagundi cet.
cap. 4. n. 3. cu Sanchez, Leduma, Alexd.
Vayquez, Enrig. et Suaz. Torrec. hic tract. 1.
disp. 4. cap. 1. n. 21. con. Navar. Rodrig. et ali-
os, pugnantis exemplo non jejunanti obligati ex
precepto Ecclesie, et ex proprio voto, qui duo peccata

comittit: et coniugati cum coniugata habentij copulam, qui etiam duo peccata committit: et interficientij una actione duos homines; et Religiosi operantij contra preceptum Generalij qui & Provincialij, qui quoque duo peccata committunt. Hæ autem paritates non convincunt nostris dicti; non prima, quia transgrediuntur duo specie diversa, nempe abstinencia, et fidelitas; non secunda, quia committuntur duo adulteria; non tertia, quia sunt duo homicidia; quæ non dicuntur in nostro casu: quarta autem non admittitur, si non additur distincta obligatio; nam multiplicatio Superiorum circa eandem rem formaliter et circa jejunium, cum eadẽ ratione formali, non multiplicat speciem. Torrec. cit. n. 18. Hic autem est idem Superior, nempe Ecclesia precipiens sub eodem motivo formali, et dictum est.

§ 0 Tollitur hoc preceptum per dispensationem Summi Pontificij, qui licite et valide in eo potest dispensare data justa causa, cum sit Ecclesiasticum, quæ vix dari potest, propter quod hæc dispensatio non est in usu, quæ potius esset in desuetudinem Ecclesiæ, quæ in edificationem, et aliquo modo juri Divino repugnans: si tamen sint justa

Primum Ecclesie Praeceptum
causa dispensandi, ualenti dispensat, licet pec-
catis, quia dispensat in lege propria. Ja-
quandus cit. cap. 1. n. 4. & 12. et Mar. & Azor.
Torreil. cit. disp. 1. cap. 4. 83. & 84.

Summarium

Totius annotationis primae de pri-
mo praeepto Audiendi

Missam.

Est praeeptum in Ecclesia dei audiendi Missam
in Sacris canonibus insertum, ab Ecclesia tota
acceptum, et in eam positum absque ulla in-
terruptione. Numero 1. Obligat diebus Domi-
nicis, et Festis de praeepto. n. 2. Qui dies sunt
illi qui obseruari praecipimur a Dno Papa,
vel Ep'o in casibus in quibus potest: non qui sunt
impositi ex proprio voto, licet sibi ipsi pariat
obligationem iuxta propriam intentionem. n. 3.
Nec qui praecipimur a potestate seculari. n. 4.
Nec si esset impositum praeeptum audiendi diem ho-
minibus certis conditionibus, vel Parochiis. n. 5.
Nec est obligatio iuxta praeeptum infra quadra-
gesime, cinerum, et Rogationum. n. 6. Nec in ter-
tium mensis Aprilis. n. 7.
Una sufficit missa audita in uno die pro sati-
sfactione praeepti quod illi die; ~~audita~~ in die

Veritatis Vni, et die Martini. n. 8.

Obligat hoc præceptum non solum Sacerdotes, sed etiam Ecclesiasticos Religiosos, et Sacerdotes non celebrantes, etiam Episcopi. n. 9. Sacerdotes obligati sunt omnes Christiani, rationis capaces, ab Ecclesia non privati, et qui non sunt impediti. n. 10. Excluduntur non baptizati, et Cathecumeni. n. 11. Rationis incapaces, pueri, ebrii, Muti. n. 12. Tunc pueri obligantur, quando perveniunt ad perfectum usum rationis, sicut usq. tunc non obligantur ad præceptum Confessionis: quando autem perveniunt ad talem usum, discretus judicabit. n. 13. Excommunicati tolerati et non tolerati, audiendo Missam peccant mortaliter; excusantur tolerati si invitentur in casu necessitatis; quod si non audiant, non peccant, etiam si negligent in petenda absolutione. ^{et sint} n. 14. Et si tunc audiant Missam, nulla poenitentia incurrit, nisi sit Sacerdos qui coram ipsis faciat celebrare. Sacerdos celebrans coram non toleratis, peccat mortaliter; audientes cum eisdem, quoque peccant, nisi necessitas excuset. Idem dic de interditi. n. 14. Impediti excusantur, et isti sunt prædicti excommunicati: ignerantes: impotentesq. officiales; atque si riget comprehensio. n. 15. Ignorantes

Summarium primi Ecclesie præcepti
sunt qui invincibilitis nequitas hunc esse diem
solum, naturaliter obliuiscuntur, et inconside-
rantes se gerunt. n. 16. Impetantes alij sub
taly phisice, alij moraliter. n. 17. Phisice sub
excusati, et carcerati, siam si sua culpa non li-
berentur. n. 18. Moraliter, etiam excusantur, sed
si timent dñm spirituale proprium, quod proxi-
mi. n. 19. Vel quoque si timent nocuumen-
tum proprium vel proximi. n. 20. Vel quoque si timent
nocuumen-
tum honorij. n. 21. Distantia quoque ex-
cusat, quæ quanta esse debeat ab Ecclesia in qua
celebratur, prudens iudicabit. n. 22.

Ut adimpleretur præceptum, ista missa debet au-
diri; et si pars omissa est notabilis, peccatum
erit mortale, si parva venialis. Et quæ dicun-
tur post datam benedictionem, de jure non est pars
missæ: nec reputatur pro absente, qui abscedit e
missa ad ferendum aliquid necessarium pro celebra-
tione. n. 23. Non est pars notabilis, quæ di-
cuntur à principio usq. ad finem Epistolæ; et ta-
men pars est notabilis, si contingeretur omisio
aliqua quæ dicuntur post communionem. n. 24.
Vide ibi.

Ad adimplendum hoc præceptum, unica missa
sufficit audita ab uno sacerdote celebrata, nisi

Summarium primi Ecclesie precepti 24

ille moreretur, et ab alio prosequeretur. n. 25.
Non si una pars audiretur ab uno sacerdote et
alia ab alio. Ibidem. Vide argumentum, n. 26.
Nec si audirentur due partes Missæ simul cele-
brando duo sacerdotes, et contrarium est condi-
natum ab Innoc. XI. proposit. 93. n. 22. Si-
mul tamen audiri possunt multe Missæ, qui-
bus adimpleri possunt preceptum, et votum, et poe-
nitentia sacramentalis, nisi aliud exprimat.
n. 28. Qui totam missam non audire potest, non
obligatur audire partem. n. 29.

Audire missam non intelligitur pro auditu
auditione, nec pro ratione missæ, sed pro assiste-
ntia corporali cum intentione et attentione. n. 30.
Unde qui corporaliter assistit, et mente volunta-
ria divagatur, vel intentionem non habet assis-
tere missæ, non audit missam. n. 31. vide
exempla.

Præsentia missæ, talis debet esse quod verba vel
ceremonias missæ debet audire, percipere. n.
32. que potest acquiri etiam celebrans non
videatur. Assistit sufficienter missæ, qui eam videt
ex finestra sue domus, si celebratur in platea, vel
in Ecclesia non multum distante à prædicta domo.
Ibidem.

Summarium primi Ecclesie precepti

Attentio externa est necessaria pro auditione
Missæ. n. 33. De interna, quid dicant contra-
rij, vide n. 34. Si est mediocri et aliquantulum suf-
ficiat. n. 35. Hæc est illa qua percipitur id quod
fit in Missa, licet mysteria non meditentur. Si
hec interna deficit involuntarie, non impeditur
auditio Missæ. n. 36. Qui audiendo Missam
recitat rosariis, penitentia, horæ canonicas, vel
officiis parvis, adimplet preceptum: non vero qui
conficitur vel qui audit Confessionem, si longa sit
Confessio. n. 37.

Intentio formati vel virtuali requiritur. Vide
quid sint. n. 38. Virtuali adimplendi precep-
tum, sufficit pro eius adimplitione, sicut suf-
ficiat audire ex pravo fine. n. 39. Qui au-
dit Missam cum intentione formati per eam non
adimplendi preceptum, sive utendo potest per
aliud adimplere, sive nec hoc utendo, non
adimplet preceptum. n. 40. Adimplet vero
qui immemor dei filii, ex devotione audit
Missam. Adimplet quoque qui vna audit
ex devotione, cum intentione audiendi aliam
pro adimplitione precepti, quamvis eam postea
non audiat. n. 41.

Nomine Ecclesie in qua audiri debet Missa, non

Summum primi Ecclesie precepti
 intelligitur Parochialis. n. 42. Sed quicquid
 locus ubi ea celebratur. n. 43. Pontifex hoc
 concedat Ecclesie Mendicanti, et Societa-
 ti Jhu. n. 44. Nec Epus potest sub compu-
 ris coardare Parochianos et audiant Missam
 in Parochia. n. 45. Qui audit Missam in
 oratorio privato, cuius Oratio premit ibi
 non adimplet preceptum Ecclesie, non dim-
 plet. n. 46. Vide ibi

Non audire Missam in diebus precepti, est
 peccatum mortale si nulla causa excuset, et
 anxi abest contemptus. n. 47. et 48. Qui in
 die Dominico qui alio die festivo est non
 audit Missam, duplex peccatum non committit.
 n. 49. Non peccat, qui oborta desperatione
 a Summo Pontifice, non audit Missam. n. 50.

Enodatio 2. de 2° prae-
cepto Ecclesiae.
Confitendi semel in anno pec-
cata.

L Ab Innoc. iii. in cap. Omnia uniusq. sexu
xy, 12. de Peniten. et Remis. in concil. lat. la-
teran. Sahitur precepta quo deligantur omnes
fideles ad huc pueni pueni ad annu discretio-
ni et semel in anno confitentur sacerdoti pec-
cata sua. his verbis = Omnia uniusq. sexu
fidelis postquod ad annu discretioni servaverit
omnia sua solus peccata ^{saltem} semel in anno fide-
litate confitatur proprio sacerdoti, et in iudicib, et
injunctis sibi penitentis propriis viis, stude-
at adimplere = Quod fuit confirmate a Concil.
Trid. ses. 14. can. 8. his verbis = Si quis dice-
rit Confessione omnium peccatoru, qualem Eccl-
sia servat, esse impossibilem et traditione huma-
nam a pvi absterenda, et singulos uniusq. sexu
Christi fideles, juxta magno concilij lateranensis
constitutionem, semel in anno, et ob id suaden-
dum esse Christi fidelibus, ut non confitentur
tempore quadragesime, anathema sit. Testatur

quoque idem Conc. Trid. ead. ses. cap. 5. esse
 Confessionem peccatorum de jure divino, his verbis
 = Ex institutione Sacramenti penitentia jam
explicita, univarsa Ecclesia semper intellexit in-
stituta etiam esse a dno integram peccatorum con-
fessionem, et omnibus post baptismum lapsis iura
divino necessariam existere = Cum enim dice-
 rat dñs Apostolus, Joan. 20. et Mat. 26. Accipite
spiritum sanctum; quorum remiseritis peccata, remittentur
ei, et quorum retinueritis, retenta sunt, quod si quis
non potest sine ea cognoscere, nec ea cognosci pos-
sunt nisi ab eodem perpetuante manifestentur,
 in quo consistit Confessio nostra sacramentalis;
 optime sequitur tñm dñm percipere Confessionem,
 quod intellexerunt Apostoli, et publicaverunt, ut
 fuit d. Joannay cap. 1. Si confitemur peccata nos-
tra, fidelis est Deus et iustus, et remittat nobis
peccata nostra = et d. Jacobus cap. 5. Confite-
mini ergo alterutrum peccata vestra, scilicet ho-
mines sacerdotibus de quibus loquebatur inge-
nerantibus unum super gradus, et orantibus, re-
mittendo peccata. Quisq. predicatum a fidelibus
 ad d. Paulum, et testatur adu. Apostolorum cap. 19.
Multi ex gentibus veniebant confitentes, et bapti-
zantes adus suos, non miracula, ut vult Iulianus,

Secundum Ecclesie Præceptum

sed peccata sua, et sentit Ecclesia, sanxeruntque
Sancti PP. et sacra Concilia proclamant.

2. His concluditur quod præceptum istud con-
fessionis annuæ, licet sit positivè Ecclesiasticè,
quoad executionem, est divinè quoad substanti-
am; cum non præcipiat Ecclesia confessionem
Sacramentalis à se instituta, sed à Iho Dño, in
certo anni tempore exequenda, non de premi-
nato divinitus, sed tantum in articulo mortis
quando moribundus in conscientia peccati mor-
talis invenitur, ne cum eo decedat Christianus,
sed præventivè remedio peccati sanatus et salvus
fiat in gratia penitentis. Habetur hæc decla-
ratio in cit. cap. 5. ses. 14. Conc. Trid. Dicendo
= Neque enim per Lateran. Concilium Ecclesia
statuit ut Christiani confitentur, quod iu-
re divino necessarium et institutum esse intelle-
xerant: sed ut præceptum Confessionis eandem se-
mel in anno ab omnibus et singulis, cui ad
annos discretionis pervenerint, impleatur =
Tenet Lexic. tom. 2. Sæm. moral. tract. 1.
disp. 2. cap. 1. n. 21. cit. Cappone. Filline.
lib. 2. cap. 3. n. 46. Barb. ind. Cap. Omnis
Univers. sess. 14. n. 2. Zaguid. hic lib. 1. a cap.
2. n. 3. et cap. 3. n. 2.

3. Quod quidem preceptum est antiquissimum
 in Ecclesia Dei, quatenus est preceptum ad su-
 mendam Eucharistiam in orationi conscientia pec-
 cati mentali, quae fuit precepta summi a fide-
 libus quolibet anno in Paschate, a Zepherino
 Papa, qui fuit creatus anno 340, et saltem sic in
 anno, a Fabiano qui fuit creatus anno 237.
 Et habetur in cap. Et si non frequentius, 16. dist.
 2. de Consecrat. nempe in Paschate, Pentecoste,
 et Natali Domini. Et si antiquiori illo tempore non
 fuit preceptum confessionis dixerit, sed quatenus
 est preceptum necessarium pro recipienda sacro-
 sanda Eucharistia, ut dicitur est; ab Innoc. iii.
 qui fuit creatus Papa anno 1198. fuit dixerit
 ipsa confessio ponit sub precepto excusanda sal-
 tem semel in anno. Torrec. cit. cap. 1. n. 20.
 Tolet. cap. 5. Primus, lib. 6. Sylv. ver. Confessio 2.
 §. Animo. Fillius. cit. n. 44. expressè dixerit
 esse hoc preceptum sine illo ordine ad comu-
 nionem, ita ut qui excusatur a Communionem
 non manet excusatus a Confessione. Lagum. cit.
 cap. 3. n. 2. con. Durand. ab eo cit. n. 1. contra
 quem tenet eius opinationem non maxime nome-
 opinionem, cum sit de fide datur in Ecclesia
 hoc preceptum distinctum a precepto Eucharistiae.

Secundum Ecclesie Præceptum

4 Unde habemus de Confessione peccatorum duplex mandatum, unum a deo directum ad omnes qui post baptismum mortaliter peccaverunt: aliud ab Ecclesia, de quo ~~hic~~ hic, illi superadditum, quo determinatur sub præcepto tempus confitendi, in d. cap. Omnia Vriusq. Sensu adducto n. 1. quod debet explicari, ut præceptum hoc maneat enodatum, erodemus itaque Singula ~~verba~~ verba textus, qui incipit.

Omnis utriusque sexus

5 Vir vel femina, sine exceptione, deompto summo Pontifice, legi summi Auditis atque Legislatoris, comprehenditur sub hoc præcepto, si non sunt baptizati; nam de his qui baptizati sunt, quid mihi iudicare? Dixit d. Paul. 1. ad Cor. 7. p. 12. Et verè omnes, quia dixit Spiritus S. Eccles. 7. v. 21. Non est enim homo iustus in terra, qui faciat bonum et non peccet, quo sequitur indigere Confessione, si peccavit mortaliter, ut dicemus Peccata Verbo Omnia sua peccata.

6 Et quia omnis nihil excludit, non excluditur ab hoc præcepto, Serenissimi Imperatoris, Reges, atq. Principes, qui in cap. Valentinianus, 3. dist. 63. ita loquuntur = Talem in Pontificali con-
mitte sede cui et nos qui gubernamus imperium,

sincera nostra capita submittamur. Tenet Jagud.
 cit. n. 21. cū Cassalio. Nec Episcopi et Sacerdotes,
 qui a peccatis committendis non sunt exclusi, et de
 eis loquitur d. Jacobus et supra n. 1. cū dicit =
Confitemini alterutro, id est unum alteri, Sacerdos
Sacerdoti, et tunc, Laicus. Nec Appalati et heretici,
 quia sunt baptizati. Nec mercatores publici, et
 publici peccatores; quia potius obligantur, et Ecclē-
 sia eos magis coartari debet, ut medio remedio
 Confessionis, auxiliante gratia Dei, in viduam glo-
 riam possit advenire dignemur. Jagud. cit. n.
 16. Torrac. cit. n. 7. et 8. Nec mulier et viri, quia
 per signa confessi parant: et si eo modo adhuc
 Confessor eos intelligere non possit, possit tamen eos
 absolvere, videndo signa penitentis, post eos exhibi-
 ta. Torrac. cit. n. 6. cū Diana par. 5. tr. 6.
 resol. 3. in fine, si alius, dicit, non desit Confessa-
 rium qui melius intelligat.

2. Sumus utem Pontifex non comprehensus
 ut dixi n. 5. quia supremus Princeps suis legi-
 bus solutus est, ex l. Princeps, ff. de Leg. Et hoc lex
 si consideratur quatenus dimanans ab Innoc. iii.
 capd ligare non potest; cū pars in partem non ha-
 beat imperium, ex reg. jur. adducta in cap. Innotuit,
 20. de elec. Et si consideratur quatenus dimanans

Secundū Ecclesie Præceptum

à generali Concilio Lateran. minus potest obligare Pa-
pam qui Superior illo est; lex enim inferiori Super-
riori non ligat, ut minor in maiora quæque non
habeat imperium, ex 1. Tit. est recepti, ff. de Recapiti
arbitrij. Tenent omnes quoad vim coactivam, Jagun.
cit. n. 17. et 18. Barb. in notis cap. Omnis uniusq.
n. 2. cū Navar. Covar. tomij. Sayro, et alij ibi
cit. qui tenent tenere quoad vim coercitivam; quia po-
tius quia est caput Ecclesie tenetur se conformari cum
membrij eiusdē Ecclesie corpori; et quia hoc præcep-
tū habet de divino, quod Divinus modificat determi-
nando tempus adimpletionis divini; sed in hoc non
est fugitur difficultas, quia modificatio illa non est
est divina, unde non debet nec potest obligare
Papam, sed relinquere illi libere, ut si vult pro-
longare pro se tempus unius anni, et prolongat,
in hoc peccat: quod non credo de eius suprema
potestate, qua tale præceptū potest tollere, ab-
breviare, prolongare, et dispensare, ut ipse Bar-
bosa cit. probat. J. hinc. cit. n. 47. S. Ho in 4.
dist. 18. art. 5. c. 2. ubi expressè dicit, Secum
ipse Papa dispensare potest. Quoad vim coercitivam
vidē, vult est quod Papa se debet in lege imposta
se conformari cū fidelibus, ne illi dicatur à Christo, dicte
et non fecerunt; alij onera gravia imponunt, et ipsi nec

digito voluit ea movere, Mat. 23. 10. atamen dicit d. Tho. 1. 2. q. 96. art. 5. ad 3. Unde quantum ad Dei iudicium Princeps non est subijctus Legi quod ad vim directivam eius, sed debet voluntarius non coactus legem implere. Siquidem voluntarius debet implere legem huius precepti, non solum non subibit poenam impositam pro promissione, sed neque culpam, remoto scandalo. Vide pro hac quest. Ca. tantum ibi, §. In calce.

Postquam ad annum discretionis pervenerit.

8 Sunt verba proph. quibus denotatur preceptum hoc non solum obligare adules, sed etiam pueros perventos ad annum discretionis, et sciens peccare, et dividere bonum a malo; de quibus dicendum idem quod supra dictum innotet audiat. De precepto audienti Inisa, n. 23. quod hic recipi non debent. Non igitur sunt obligati pueri ante quod ad talem annum pervenerint: et cum illi coniungendi sunt scilicet decipi si pervenerint ad predictam discretionem et facti quasi pueri. Torrea. cit. cu. Leandro, n. 8. cap. 2.

Omnia sua peccata

9 Sunt confitenda. vi huius precepti: ergo qui

Secundum Ecclesie Præceptum

non habet peccata, non ligatur hoc præcepto: sicut enim qui non collegit fructibus non est obligatus solvere decimas, quæ solvendi sunt ex fructibus collectis; ita qui non habet peccata non est obligatus confiteri, cum confessio debeat esse de peccatis à confitente perpetratis. dicit aliqui quod tunc debet confiteri, ut se accusare in genere peccatorum esse. Hoc autem non est confessio, nec apparet posse absolutivè ratiō dandam in genere, sed in specie. Hoc expressè tenet Soto in 4. dist. 18. q. 1. art. 3. c. 2.

Melius tamen dicunt alij, quod si quis non habet mortalia, obligatur confiteri in huius præcepti de venialibus in quibus homo cadit, juxta illud apostolus in die cadit iustus, et si quis discedimus peccatis non habemus, veritas in nobis non est. 1. Joan. 1. m.

Facite ergo dicere nobis debita verba recitando orationem Dominicam. Math. 6.

In hoc autem est difficultas apud D. an qui non habet ^{mortalia} peccata, sed tantum venialia, debeat semel in anno confiteri et subiiciatur huic præcepto?

10 D. Donav. in 4. dist. 17. q. 7. n. 80. ita dicit, Venialia igitur non tenentur qui confiteri propriè vivunt peccatis, sed solum propter obligationem præcepti. Idem tenent Suarez, Secus, et Cominellus

cit. à Jgund. cit. cap. 2. n. 9. idipsum tenent,
 et dicunt quod quod tunc tunc veniale non
 excusat, et saltem tenetur adire Confessionem,
 et manifestare se peccata mortalia non habere.
 et absolute auct. docet non teneri etiam in
 quibusdam casibus confiteri qui tunc venialia
 habent. Idem tenent Barb. cit. n. 4. c. 1. et
 h. J. Tolsty cit. §. Pisoni. Torrey. cit. cap. 2.
 n. 12. Salsg. cit. art. 3. 4. concludit. ⁷
 pugnans, de rationibus eius moventibus, nempe.
 Primo, quia ut dicitur est n. 2. preceptum est Eccle-
 siasticum, supponens divinam legem illius mo-
 dificationem, quatenus determinat tempus execu-
 tionis eius à deo non determinans: ergo ista hanc
 determinationem, nihil amplius addit Ecclesia:
 ergo ad nihil aliud obligat, præter id quod de
 prædicto confessionis obligat et obligat, sed il-
 lud non obligat ad venialia, cum dicat d. Tho. 3.
 par. 9. 34. art. 2. ad 3. quod principaliter est
 institutum secundum poenitentibus ad deleendum pecca-
 ta mortalia, non vero venialia: et valet ratio
 quia illud reconciliat hominem cum deo et reddit
 eos amicos qui per peccata commissa post lap-
 sum sunt facti inimici, quod non curat pec-
 cata veniale, cum quis homo conservatur amicus

Diana p. 3.
 n. 4. 204.
 126. in fine.

Secundum Ecclesie Præceptum

Dei: ergo præceptis hæc Ecclesie non obligat
ad confessionem venialium. Quare committitur
intelligitur textus cui dicitur peccata pro mor-
talibus; et bene, quia intelligenda sunt illa
quæ Deus præcepit deleri per poenitentiam et
confessionem, quæ sunt mortalia, de quibus de-
benda et infirmitas nec Ecclesia potest mutare
reæ naturam, et sic facere quod venialia quæ
de iure divino non sunt materia necessa-
ria confessionis, sint necessaria ex defectu
mortalium: si videtur non datur materia neces-
saria quando sunt sola venialia, non potest
necessaria esse Confessio, quæ talis esset si
sub mortali præciperetur; Deficiente autem
materia necessaria, statim non potest confessio
necessaria, cum illa ab illa dependeat in sui
existentia, sicut forma esse non potest sine ma-
teria sine qua forma non subsisteret.

Præceptum quod tenendum est in solo cet. §.
Per hoc, ibi, de Monachis, Palud. Innoc. et aliorum
in d. 1. de statu Monach. dicente = Ardi-
tus Monachi singulis annis, ad quod fide-
les ardentur singulis annis = quod sicut fide-
les non ardentur singulis ^{annis} confiteri venialium sub
mortali, nec sub mortali ardentur Monachi

singulis mensibus; nisi ipsi profuturo ad hoc sub mortalitate se obligent: nullus enim Superior potest mutare materiam confessionis. De quod Conc. Trid. ses. 25. cap. 10. de Regul. tantum monet Regulares ut singulis mensibus confiteantur; ratione autem non est obligare.

12 An autem confessio venialis in carceribus mortalibus sit necessaria pro consecutione jubilei concessi praemissa Confessione et Communionem visitatione. Affirmant Jarama. cit. n. 21. Sanchez, Vivaldo, et Cardus. ab eo cit. n. 20. Pignatelli, Jubit. anni Sancti, cap. 6. Dub. 7. moti, quia Confessio imponitur a Concedente per modum conditionis, quae non existente non acquiritur potest Indulgentia, quia deficit necessitas pro conversione: quod quidem si est verum, non est dubium praemitti debere confessionem; at tamen non sic intelligunt alij qui dicunt solum apponi confessionem ut praerecipienda. Quasi sit necessaria ad consecutionem Indulgentiae, ubi disponatur qui vult ad hanc; cumq. ea non sit necessaria, deficiente conscientia peccati mortali, cum ea ratione non impediat conscientiam venialis quae gratis satisfaciens non tollit;

Secundum Ecclesie Praeceptum

dicunt in hoc casu liceri posse Indulgentiam
absq. praemissa Confessione. Huic adhaerere cum
diana est. adducunt Suarez, Jithinc. Reginal-
dus, et alios. Et cū Torrec. cit. n. 16. sed non
approbo eius rationē, nempe quia conditio ap-
posita de Confessione intelligitur de Confessio-
ne mortaliū: quod admitti non debet, cum
etiam possit intelligi de Confessione veniali-
um in non habente mortalia; nec est du-
bitandū hanc posse Pontificē conditionem
apponere pro concessione voluntaria, et vo-
luntaria acceptatione, dicendo velle hanc
conditionē et necessariā, si vix tolle, si non
faci, non accipias, et factis convento possit
ei dici, tolle quod sumus est: quod si exponi-
meos Pontifex hanc conditionē confessionis
dicit solum venialium, nullis dubiis excep-
tioni pro lucranda indulgentia, et tenet
cit. Reginal. dub. 6.

~~in~~ Saltem semel in anno

13 Restringit textus tempus confitendi sa-
cramentaliter, ita ut qui semel fecerit confes-
sionē satisfaciat huic precepto, et non tenet
repetere iterum in eodem anno confitendi, nisi aliis
illi eveniat articulus mortis, vel vultet sumere

sacrosancta Eucharistia, et esset in peccato mortali, quia tunc deberet confiteri iuxta ius divinum, quod Ecclesia vult esse non potest. Quia tamen textus per hec verba non determinat partem anni in qua fieri debeat confessio, tenendum est de iure qualibet partem posse eligi a poenitente, ita ut adimpleatur preceptum in quocumque die in quo sacramentaliter confitatur. Aliqui volunt esse id determinatum tempus, nempe quadragesimam, in qua quis confiteri debet, quibusdamque per annum sit jam confessus; quia si ius non determinavit, determinavit consuetudo recepta, que cum legi opponere potest. Quod si est verum, non esset immemorandum in hoc disputando: dicit tamen Dionys. par. 2. h. 17: resol. 54. et Vazquez, et alij, quod hec consuetudo non est quoad adimplendum huius precepti per se intenti, sed alterius nempe sacre Communionis parvularum, que solet adimpleri tempore quadragesimae, et in nostra Imperica prolongatur usque ad Pentecosten; que quidem Communio subsequi debet ad Confessionem, ne in peccato mortali sumatur Eucharistia Sacrosancta, et mittatur in cibum et pecora, quod absit. Dicunt alij tale

55
Secundum Ecclesie Præcepti

fuisse approbata à Conc. Trid. ses. 14. cap.
4. in fine, dicendo = Unde jam in universa
Ecclesia cū ingenti animarum fidelium juve-
ni, observatur mos ille salutari confitendi
Iacris illo et maxime acceptabili tempore qua-
dragesimæ: quem morem hæc Synodus
maxime probat et amplectitur tanquā pi-
um et merito retinendū = Sed hoc non con-
vincit quia hæc approbatio est tanquā de ce-
pia merito retinenda de sanctitate tempo-
ris, in quo poenitentes divini se ingerunt
confitendo et communicando, non tamen vol-
lunt voluntas fidelium volentium se confiteari
ante quadragesimam de fine adimplere
Ecclesiasticum istud præcepti, quia tunc adim-
plent; sicut non illud adimplerent in casu
quo non se invenientes cū conscientia peccati
et peccati mortalis, in Paschate communicant
non præmissa confessione, in quo casu a-
dimplerent præcepti communionis, et non
confessionis, cuius manerent obligati usque
ad definitionem anni, si in peccato mortali
caderent. Hoc præter divina statuta cit. tenent
et pas. 3. h. 4. resol. 31. tenent Torrec. cap. 3.
n. 2. cū Caspove. Tolet. cit. cap. 11. §. Primum.
Johy

Solus in q. dist. 18. q. 1. art. 4. Conclus. 1. Arz
 pan. 1. lib. 2. cap. 48. q. 2. Barbosa. collect. in
 hoc cap. Omnis, n. 5. et Suarez, et alios.

14 Tada hac annuali Confessione, si po-
 tera recordatur alienius peccati mortali commi-
 si antequam confiteretur quod de naturali obli-
 vionem non fuit confessus; quia non obligatur
 vi sui peccati in eodem anno confiteri, sed
 potest illud differri ad alium annum; quia confessio
 illa facta fuit valida, et sic adimpletiva precep-
 ti; sed hoc preceptum tantum obligat confiteri se-
 mel in anno: ergo h. Barbosa. cit. n. 6. Torrec.
 cit. cap. 3. n. 46. et dicit tenent omnes commu-
 niter. Jaguad. cit. cap. 5. n. 17. Sylv. verbo
 Confessio, l. n. 3. §. Quinti. Idem dicit si omi-
 titur in confessione illa annuali peccatum morta-
 le ex causa iusta; de eandem ratione, quia sci-
 licet fuit illa Confessio valida, et sic adimpletiva
 precepti. Jaguad. cit. Torreci. cit. n. 47. Nec va-
 let pariter de eo qui in periculo mortis fuit
 solutus in Confessione alienius peccati mortali,
 dum statim si potest tenetur confiteri: non va-
 let, quia cum sit in eo periculo, se exponat vo-
 luntaria ad moriendum eo non confessio, et qui
 amat periculum peribit in illo; quod si cessaret

Secundum Ecclesie Præceptum

tale proximum periculum, jam non tenetur An-
 tim de novo confiteri; sic dicimus in presenti
 casu. In si si timet periculum non posse in-
 tra annum confiteri, Vg de inopiam Confesso-
 ris, debet prevenire tempus et ante quod
 se exponat illo periculo, confiteri: sicut qui
 timet in feto non posse audire sacra, ceteris
 conditionibus tempus illi currit per totum mare,
 debet anticipare tempus in eodem nomine et
 audire sacra, alia non adimplet præcep-

†
 vide lib. huius, sic est in presenti. Jacund. cit. n. 16.
 de Præcep. de Sylv. cit. §. Augustinus. Johnen si transit annum
 col. 3. n. 10. circa medium. absque dimissione huius præcepti, transit qui
 que obligatio adimplendi præ eo anno; sicut
 qui die viginti frangit jejunium, non est o-
 bligatus alio die jejunare; quia omni tem-
 poris transit cum tempore. Sylv. Ver. Ench.
 3. q. 15. §. Tertium. Diana par. 3. l. 4.
 resol. 130. et 135. Jilline. tead. n. cap. 3.
 n. 55. oppositum tenet magis probabile, et Ja-
 cund. cit. n. 15. tenet absolute esse tenendum,
 quod qui in quadragesima non confitetur
 debeat confiteri quamprimum post Pascha,
 quia dicit quod terminus assignatus quadage-
 sime, non est si ultra non differatur, non vero

Et si differatur cessat obligatio: hoc autem nihil
facit contra nos qui non dicimus quod contra
hoc videtur, sed quod ^{transactio} anno cessat obli-
gatio, quia transiit tempus; quo transactio ja
qui confessus non est non potest excommunicari,
quia peccati non potest excommunicatio pro pec-
cato preterito, ut ostenditur tract. de excommu-
nicatione, sed obligari et confiteri, quod con-
fessio adimpleat preceptum anni in quo confi-
tebitur, ita ut non possit obligari ad aliam con-
fessionem in eodem anno, quia preceptum tantum
est semel in anno confiteri. Torrac. cit. cap.

3. n. 94. ut Hincius, Leonardus, et Diana. par. 4. h. 4.

15 Anny iste computari potest una Confessi- ^{revel. 206.}

one ad aliud, dicunt aliqui: alij a tempore quo
committitur peccatum, qui addicendi non sunt:

alij a quadragesima in quadragesimo, et plene.

cit. n. 53. Mercanus in 3. par. d. Tho. q. 3. ad.

4. Suarez, disp. 36. sect. 36. alij a primi-

pio Januarij ad fine decembrij, ut Diana cit.

8. Nota, ut Vazquez. Torrac. cit. n. 3. ut Lu-

go, Ambrado, et Egidio, quibus adhaereo: quia ni-

si aliud exprimitur, hoc modus computandi an-

ni servatur in legibus canonicis, et Regalibus,

et communiter predicatur in Ecclesia.

Secundum Ecclesie Præceptum

16 Ex didi est colligendum, quod qui in princi-
pio anni fuit confessus venialium, et non
mortalium, si postea aliquod mortale com-
mittat, tenetur infra annum aliâ confessione
facere pro adimplendo præcepto isto; quia
tenet obligare et mortalia compensare.
Diana cit. in fine, cit. Measco. Torrac. cit.
n. 7. cit. Leand. et Casparya. Si tamen in
illa confessione fuisse confessus aliquod pec-
catum mortale, jam non obligatur ad
faciendum aliâ confessione in eodê anno,
si non incidat in aliâ peccata mortalia;
quia per primam confessionem satisficit præ-
cepto. Torrac. cit. n. 4. cit. Casparya; et hoc
est quod predicatur. Nam in præcepto hu-
ius jam peccantes non obligantur, sed in
præcepto divini, si evenerit necessitas acci-
denti vel amicum mortis, vel si debent vel
volunt suscipere Eucharistiâ Sacramentis;
cui suspensioni præmittenda esse confessio
sacramentalis à mortiferis peccatis, et non
sufficere contritione, declaravit Conc. Trident. ses.
17. can. 21. sub lata excommunicatione contra
aliud asserentis. Torrac. cit. n. 7. Soto cit. art.
4. c. 1. et 6. Vide illi.

Fideliter

17 Debet fieri confessio adimpletiva huius peccati; id est debet esse fidelis, et vera, consequenter valida; et cum ratione; quia ut dictum supra dictum est, Ecclesia precipit hanc confessionem fieri semel in anno, quod dicitur peccatum fieri evadendo necessitatem, unde solus Ecclesia determinavit fieri in tempore illa confessionem quam dicitur peccatum; sed confessione invalida nulli dimittit obligationem confitendi, iuxta peccatum Dei ergo sequi iuxta peccatum Ecclesie. Tunc etiam quia confessio invalida, non impeditur absolutio, que ab ipso sacerdoti a Deo et ab Ecclesia ^{etiam} in hoc peccato, dicitur principaliter a reconciliando peccatore cum Deo, quod fit per remissionem peccati commisi, quod per absolutio non revivitur. Fagundes hic lib. 1. cap. 4. n. 5. et Navar. Medina, et alij. Sotus in 4. dist. 18. q. 3. ad solon. 5. Azor lib. 7. cap. 40. Contra Sylv. var. Confessor 4. n. 2. in fine et alios cit. a Sa. verb. Confessio, n. 1. quia dicunt quod Ecclesia tantum precipit ad extremam confessionem, qui ut supponitur exequitur: sed non convincit, quia precipit confessionem extremam, que

+
at oppositum
est condema-
tu ab Alex.
VII. p. 14.
dicte:
qui confu-
sione facit
voluntarie
nullam sa-
tisfactio-
nem peccati
Eccle-
siae.

Secundum Ecclesie Præceptum

sine interno nihil est, et quod complet absolutio.
Et si ultimus dicatur quod absolutio est finis con-
fessionis, qui sub præcepto non cadit: responde-
tur quod est finis completivus qui cadit sub præ-
cepto, sed non ultimatus quod est gratia, que
sub præcepto non cadit. Vide præced. et eandem
18. *loc. cit. in ult. q. 167.*

at nulla ex parte confitentis, quam ex parte
Sacerdotis, et si Confessor non coactus, vel non in-
terdaxat absolute. ff. de iudicio confitenti por-
ta combaret talem nullitatem: quia per
confessionem nullus nullitas operatur et per or-
pationem nullus non destruitur præceptum.
Quod si penitentis non combaret, sedenti
Ecclesia supplet defectum confessionis, ita re-
mittere obligationem sui præcepti. Diana par.
3. h. 4. *revel. 20. §. affirmativa. Tillius. tract.*
7. cap. 3. n. 64.

19. *Triplet tamen præceptum qui confite-
tur confessione informis, de valida sit; quia
tunc licet adu. validum, quod Ecclesia tantum
præcipit. Jazun. cit. n. 13. Tillius. cit. n.
64.*

Solus

20. *Denotat quod obligatio huius præcepti*

non se extendit ad illud qui solus confiteri non
 potest, ut qui non habet Confessionem qui certo-
 quentia intelligat: Unde qui aliter quid per
 interpretem confiteri non potest, non est obs-
 tridum huius precepto, quia obstringit solum
 illi qui solus omnia peccata sua potest confi-
 teri. *Thiuc. cit. n. 62. Sagund. cit. cap. 6.
 n. 6. aliique hinc cit. Vide ibi pro obligati-
 one precepti ex vi iurij divini, et in articulo
 morij, et de Sagund. n. 8. tunc quod hinc
 tenetur confiteri per interpretationem de aliqui-
 bus venialibus, et de mortalibus in genere,
 potestque ratificare ita in specie, quia deus non
 obligat eum tanta mensura. Diana cit. tract.
 129. §. Sed, et seq. cum Sanchez, Layman, et
 Comink. et alij.*

21 Idem de scriptura, ita ut qui aliter non
 potest nisi per scripturam, ut multi non valent fa-
 cere signa, quo peccata enarrarentur Confes-
 sioni, non ^{potest} se confiteri; quia scriptura quidem
 est et est quid publicum, quando Confessionis
 natura est secretum; publicitas autem non co-
 patitur cum humore. Solus confiteri peccata.
*Thiuc. cit. n. 63. Cast. verbo Confessio, Con-
 dit. undecima. Sed cit. n. 13. Tellet. l. 3. c. 6. §.*

Secundum Ecclesiae Praeceptum

Quanti. Diana cit. resol. 123. ad Hoernig. et
alios. Contra Jund. cit. n. 10. et in libro
ab eo cit. et a Diana. quoniam sententia ample-
hi potest in casu quod nulla timeatur publica-
tio, praesertim in articulo mortis, in quo de ju-
re divina precipitur confessio, si pro tunc ali-
ter haberi non possit.

Proprio Sacerdoti

Qui est Vry Papa in Mta Ecclesia, Epus
in Mta Diocesi, et Parochus in sua Parochia. te-
net Barba. in cap. Nuper, 29. de Sent. Excom.
c. 13. Syll. vlt. Confessor in n. 1. huiusmodi co-
patit de jure ordinatio alium suum subditum
confessionem audire. Ita quoque est proprius
Sacerdos, is qui jurisdictionem a praedicti Delega-
tum habet, et sunt Confessores approbati a Vno
Papa, vel ab Epō; nam Parochus non potest in
hoc delegare seu Sacerdoti alteri concedere fac-
torem confessionem audiendi. Is enim qui ab
Epō approbationem habet, quanto magis a Vno Pa-
pa, jurisdictionem habet et potestatem absolviendi
et audiendi confessiones Regularium, ut habet de
cristo Concilio Trid. ses. 25. cap. 15. de Refor.
Auct potestatem habet Regularis approbatus a
suo Superiori Regulari, juxta jus antiquum et

commune, quod Conc. predicta voluit tangere
 sed in eam vi permanere, de expresse in sua
 nova constitutione permittit seculari, quod tunc
 est commune apud doctores. hinc tunc Confessores
 intelligantur nomine proprii sacerdoti, tunc
 cum Soto Navar. et Sumo, tradit. de cens. disp. in.
 art. ult. n. 16. & quod tunc & ibi dicitur tunc
 et tenentur de Regulari Confessione, qui equaliter
 in iurisdictione Confessori seculari: imo aliquando
 excedit de specialia privilegia a Sumo Patri-
 ficijs obtenta. propter quod potest approbati-
 onem ab Ep'o possunt dici delegati Papp, a quo
 accipiunt iurisdictionem, ut ait Rodrig. tenet 2.
 legum. tom. 1. cap. 29. n. 9. Et quod
 omnes intelligantur nomine proprii sacerdoti, te-
 net et Hugo, P. Art. a sp'u s'to tom. de Sacram.
 tradit. 4. disp. 9. sect. 3. n. 244. in fine. Unde
 tenentur et quod qui alicui ex predictis, et pro-
 mittit et, confitetur satisfactio peccato annuali
 Confessionis, quia confitetur proprio sacerdoti, si-
 ve ille dicatur ordinarius, sive delegatus. Imo
 ex verbis textus subsequentibus clare patet hoc a-
 sumptis de sacerdoti delegato confitenti, de dicit
 = Si quis alieno sacerdoti iure de causa velu-
 erit confiteri peccata, licentia prius potest et

Secundum Ecclesiae Praeceptū
solvetur a proprio sacerdote, cui aliter ipsū nō
possit absolvere et ligare. sed delegatus habet
licentiā a proprio sacerdote ordinario, nempe
a Papa, vel Episcopo: ergo illi qui confitentur,
boni confitentur, et adimplet hoc praecipitū de
quo loquimur. Et valet ratio efficax, nā
qui confitentur tali sacerdoti habenti iurisdictionē
delegatā, valide confitentur, et ab eo validā acci-
piūt absolutionē peccatorū, quae jam non ha-
bet post absolutionē illam: ergo non ampli-
us potest obligari in eo anno confiteri: quia
ut dictū est supra, hoc praecipitū non obligat
cum qui mortalia peccata non habet:
ergo illa confessione satisfecit praecipitū.
Non immerito in confessionibus regulas habent
qui specialia habent a se ulla privilegia,
quia sufficit pro hoc casu communitatem
quae habent in Confessionibus secularium,
nempe approbationem ab Epō, quae eis tri-
buunt vel est mēstrā quo ipsis tribuitur iu-
ridictio in foro poenitentiarum. Sals. tit.
18. q. 4. art. 2. et 3. faor lib. 13. cap. 2.
¶ His tenore. In quibus cit. cap. 5. de 1.
Dixi a Papa, vel Epō; quia iā Parochus nō potest
approbare Confessione, nec pro se ipso, oppositūq. et
condemnatū ab Alex. vti. Fone 15.

Et iunctam sibi poenitentiam propriis viribus studeat adimplere.

23 ~~Et aliter~~ ~~pariter~~ ~~textus~~ explicandi cap. Omnis unius: quoad preceptum Ecclesiasticum annue Confessionis. In quo non videtur precepti satisfactionem iniunctam a Confessione, quae communi nomine vocatur poenitentia, quatenus est pars illius, seu complementum integrale, sicut non essetiale Confessionis, quae est poenitentia sacramentalis: sed tantum commendari ut adimpleatur a poenitente, dum dicitur = studeat adimplere = quo intelligere debemus, non adimplentem, sed poenitentiam in confessione iniunctam, nihilominus adimpleris obligationem annuae confessionis: textus enim studeat cum de aliqua operatione loquitur, significat, ei operam dare cum affectu, ut ex Cicero. lib. 5. Epist. ad Ligij. Calepinus; hoc autem non est precipere, sed impetere ut poenitentia fiat cum affectu et bona voluntate.

24 Supponit textus quod Confessor poenitenti debet imponere poenitentiam, dum dicit, et iniunctam etc. quia non potest sicite relinquere sacramentum truncum, quatenus esset Confessio sine iniuncta poenitentia quae est satisfactio; nam illa componitur ex duobus partibus essentialibus, nempe accusatione peccatorum, et arreptione

Secundum Ecclesie Præceptum

absolutum, quibus peccatis homo peccator circumveni-
atur ut scilicet, et cum divina gratia sanctificetur: et
vna integrali, nempe satisfactione, qua Confessio
integratur, quatenus extenditur gratia curata ad
delendum peccatū sive in toto sive in parte, que tan-
tum curabat sanctificatione: quo modo correspondet
Confessio peccato, quia sicut illud habet duos
affatus, privare nempe hominē gratia dei, et re-
stituere illi dignū parā: Confessio alios duos habet,
nempe reddere hominī gratiā dei, et liberare
illū a peccatō, que sunt per dicta eius duæ par-
tes, quibus essentialiter et integraliter consistit.
Unde venit præceptū Confessoribus imponitur
et à Conc. Trid. 16. 14. c. 8. Ut poenitentibus im-
ponant poenitentia salutaria pro qualitate crimi-
nū accusatorū. Toletus lib. 3. cap. 11. §. Primum.
Sagundus hic lib. 9. c. 3. n. 1. et 8. et citat d. Tho-
mā in 2. 2. q. 9. art. 2. et 3. cū suis decisionibus, quibus
sum imperat. Torrec. hic tom. 2. moral. lib.
4. art. 2. n. 18. et 19. P. Ant. à Spūto, de Sa-
crām. disp. 21. sect. 1. à m. 1596. Th. Sa. var.
Satisfactio, n. 2. Soly dit. 22. art. 2. et deduci-
tur ex cap. Confessio, 8. de Poenit. dist. 3. Vbi dicitur
Confessio poenitentia capit peccatū omnia libe-
ris superare. In corde eius contritio est, in ore eius

Confessionis annex

confessio, in opere huiusmodi. Hec est per-
fecta, et iudicialis poenitentia

29 Iudex, esse hanc obligationem in Confessione
gravem, ita ut peccat mortaliter si relinquat
poenitentiam sine impositione poenitentiae, nisi in
certis casibus excedendi, deinde ex dictis et an-
teced. nempe ex eo quod sua culpa non integra-
verit Sacramentis; quod non admittit poenita-
tam materiae, dum quando non imponitur
poenitentia chirotonica, deficit in parte sacra-
menti deficienti satisfactione; quatinus ipse
poenitentem sui adhibere satisfacere, quia Confes-
sor qui est Iudex, suo adhaere debet delinquentis
potestate, et iudicialis sit poenitentia pro ut sa-
cramentis. 8. Ant. cit. sed. 2. n. 1604. ubi ex-
cipit si adsit poenitentia materiae. Inqum. cit. n. 8.
in fine. Torres. cit. n. 23. cum Palao, et Sanchez.
Habet Confessor in suo arbitrio impone-
re hanc vel illam poenitentiam, et ad hoc depen-
~~detur a iudicio~~ ~~impone~~ ~~et~~ ~~per~~
per iudicium, juxta cap. Tempora 2. 26.
q. 2. ibi 2 Tempora poenitentiae habita mo-
deratione constituenda sunt suo iudicio, pro
ut conversionem animos persequari esse de for-
pariter chirotonica habere gratia scribitur in huius =

Secundum Ecclesie Præceptum

Pro autem verbis serenitatis, audi quod dicitur à Pa-
pa Greg. Januario Ep̄o, in Cap. Tanta, 24. dist.
86. Et quidem poene sententia in te fuerat ja-
culanda: sed quia simplicitati tuæ cū serenita-
te nonimus, interim tacuimus. Eor vero quorū
consilio hæc egisti, in duobus mensibus excommu-
nicatos esse decernimus = ex quo Alors. præci-
pit serenitatis: pariter simplicitati: et qua-
dam magis purioribus consiliarij, quæ fa-
cientes. De iuuenibus quoque dicitur in cap.
Poenitentia, 63. dist. 50. = In iuuenibus etiam
poenitentia non facile committenda est propter quæ-
dam fugiuitatem = et Alors. non facile impona-
tur: ecce quomodo præcipiunt canonij quod in
imponendi poenitentia, discreti procedere de-
bent Confessores, et non equaliter se gerere in
omnes, sed attendere ad qualitatem peccatoris
et peccantis, tanquam Iudices constituti à deo in
equitate attribuitur in iudicando, psal. 95. v. 10. iu-
dicabit populos in equitate: cū considerant re-
pedire, pro peccatis gravibus hanc poenitentiam
possunt imponere, et est in non, quia Confessio
est Sacramentum potius tendens ad salutem poenite-
tis, quod ad sollicitudinem poenitentia debita pro peccatis in
peccante eflugiant se à medicina timore acerbissimi.

Si cit. n. 12. Torrec. cit. n. 24. et 25. P. Ant. cit.
n. 1606. et 1607. Jurgund. cit. n. 8. Filiuc. tract.
8. c. 2. n. 39. ubi ad Suarez tenent quod ca-
nones antiqui qui taxabant poenitentiam pro pecca-
tis, nunc sunt abrogati, et remittunt totum nego-
tium ad arbitrium sacerdotis.

26 Ad tria reducuntur opera imponenda
pro poenitentia, nempe ad jejunium, sub quo
includuntur omnes aliae afflictiones et poenali-
tates corporales, ut disciplinae, peregrinationes
h. ad Eleemosynam, sub qua includuntur alia o-
pera misericordiae, ut invenire infirmos, afflic-
tos curare h. Et ad orationem sub qua includun-
tur alia pertinentia ad divinam cultum, ut sup-
plicia vel abstinencia a sutione Eucharistiae, Con-
fessio sacramentalis, Missarum celebratio, Lecti-
ones, predicationes h. Tolaty cit. 2. Secundo. P.
Ant. cit. n. 1610. et 1611. Jurgund. cit. cap. 5.
n. 3. et 4. Solty in 4. tit. 19. q. 2. art. 3. prae-
lim in fine Sylv. per. Saly Julis, n. 8.

27 ^{Completio} Totum imponere opera interna, quod me-
lius et magis utiliter sit imponere opera exter-
na, quae si sint orationes interni coniunguntur,
ut oratione mentalem, proposita aliquibus vic-
ty non amplius offendentia Deo, invocationem

Secundum Ecclesie Praeceptum

in corde Sini nominij Ihu, Marie, et Joseph,
vel similia; quia opus interius non operatur
Sini confessionij, quod est unice amicitia
mae cum deo, et non minus est quod potest quod
sit oratio externa: neque repugnat ratione par-
ticulari sacramenti, quod est quid sensibile ex sui
natura; quia licet in se sint interna, per acci-
dens sunt externa, quatenus externe precipi-
untur a Confessore, et acceptantur a penitente.
Sagund. cit. cap. 5. n. 5. P. Ant. cit. n. 169.
Sohy cit. c. 2. §. 1. eadem. Jollinc. cit. cap. 2.
n. 44. con. Scoti, et Caebrilem.

28 Potest imponere opera alia ex precep-
to debita, v.g. et jejuna in 4. temporibus;
quia sunt opera meritoria, et elevari possunt
vi clarium ad satisfaciendum pro peccati, ad
quod ex sui natura non ordinantur. Verum
quidem est, quod non sic est intelligendum
nisi exprimat a Confessore, et si imponat
jejunium, non adimplebit penitentiam
si reservabit jejunare in die dominica, vel si ac-
ciderit una missa, cum precepto audiret in die
festo: et in omni casu operari debet recurrere
ad intentionem imponentis. Sagund. cit. n. 2. et 9.
P. Ant. cit. n. 161. et 163. ubi dicit non posse

quij sibi applicare deinceps imponit et
 gize pauperibus a Confessore, quibus ipse sit
 pauper. Generaliterque debet imponi opus bo-
 num alijs ex precepto debitis et non debitis
 verbis illi Confessorij, quod quid boni fecerit et
 mali sustinuerit in huiusmodi confessione peccato-
 rum: et sunt qui dicunt, hanc poenitentiam im-
 ficere imponi; sed quidquid sit melius et ali-
 quid speciale determinare; ex J. B. cit. n.
 42. Vide dicta in annotatione 2. Precepti n. 22.

pag. 15.

29. Potest imponere poenitentiam publicam
 pro peccato publico scandaloso, si necessaria vi-
 deatur ad tollendum scandalum vel satisfaciendum
 Ecclesie: eo modo quo imponitur obligatio res-
 tituendi famam ei qui iniuste proximo infama-
 vit; hoc enim non est Confessori revelare se-
 cretum, sed prospicere bonis animarum poeniten-
 tijs cui occurrit obligatio orta ex natura sui pu-
 blici peccati; quod quia generavit scandalum,
 et aliter non potest parari; vel si peccat satisfaci-
 endum Ecclesie dandam, qua non sponte, pecca-
 tum illi non possit, sequitur quod requisitas
 publicitas, quod non facit Confessor, sed ipse
 poenitentis voluntate acceptus poenitentiam illi

Secundum Ecclesie Preceptum

imposita, sicut necessarii imponenda. Videri
tamen, hoc non esse in usu, sed potius quando
eius similitudo occurrat, de publicis. p. p. p.
re ad sub extant, in quo Index publici
et iudicis procedit, publicisque mulctat.
Notandum dicitur tanquam D. Tho. P. Ant. Soto, D. An-
ton. cit. a. J. gundo. cit. cap. 5. n. 6. P. Ant. cit.
n. 16. b. ubi dicitur Vazq. J. gundo, Soto, Pala-
centia Navas. et aliorum. Inique dicitur potest
imponi poenitentia publica pro peccato publi-
co, quando ex ea non potest cognosci poenitentia
vel si cognoscatur, necesse est proveniat a
Confessione, vel ex propria devotione, et est
flagellatio solita tempore quadragesimae,
quia tunc legitur scripturis manifestatio
nisi sigilli Confessionis. J. gundo. cit. n. 16.
2. Et P. Ant. cit. Inique precipue tenet, si
ea poenitentia publica prebetur a poenitente.
Ita tenet n. 16. b. ubi dicitur et tenet.

30 Aliquando tamen excusatur Confessor
imponere poenitentiam, ad quod dicitur n.
24. b. 25. Aliquam esse subiectam: primo si
poenitentem fuerit in articulo mortis. 2. si fecerit
aliquid grave, ita ut iudicat Confessor plene
poenitentem satisfacere. 3. si hinc inde indiget

plenam. 4° si poenitentia videtur cum magna
 contritione quae poenitentiam tenet. et si
 deest poenitentia nulla acceptatum, vel nullatenus
 completum. Ita cum tradimus Torrac. cit. n. 22.
 Postul. cit. n. 105. et Jagund. cit. cap. 3. n. 9.
 et 10. Sed in illis dico quod hoc est verum in so-
 lo primo casu quando nulla fieri potest satisfac-
 tio quod si aliqua fieri potest, etiamsi tantum
 possit ore vel corde non tenet, debet tunc im-
 poni poenitentia, et idem dico in alijs casibus,
 restat in ultimo in quo reganti acceptum quod-
 dam poenitentia, est bona concupiscentia re-
 gane eisdem absolutione, de qua supra videtur ser-
 mo n. 105. Magnus Andreas alij casu, quod
 si scilicet poenitentia scripturae dicitur aliquando
 dicitur ad confessionem cum novo peccato, ut re-
 gantur absolventur. Sed dico, quod tunc si absolvi-
 tur de novo, non poenitentia imponi debet,
 quia fit novum sacramentum quod per satisfacto-
 rem integratur: cum tamen nova, si noviter im-
 ponatur assignata pro alijs absolutionibus ante-
 cedentibus, ita ut illa non completa valeat
 pro subtrahebat. Sacramentum, iuxta voluntatem Con-
 fessoris in cuius arbitrio stat impositio poeniten-
 tiae, ut dictum est.

Secundum Ecclesie Præceptum

31 Sed penitentia acceptio debet ⁱⁿ ^{sub} ^{morali} ^{penitentia} ^{inimicis} a Confessore, licet hanc vel illam ponit repudiare cum causa, quia scilicet sit nimis onerosa, vel improporcionata peccato, et si fuerit publica, vel quæ non possit impleri, vel alia similia: quia Confessor est Judex cum potestate ribi tradita a ^{de} ^o ^{de} ^o absolvendi et ligandi, cui penitentia subiicitur et reus, ergo ille potestatem habet subiiciendi illum penitentia inimicis quæ ipsam ligat, et ille objectionem submittere caput sententia prolatam ab eo, quæ est absolvere cum onere satisfactionis per quæ inuoluntatem: quare inter conditiones confessionis est una, nempe quæ sit parata, quæ si deficiat, non est reus absolvendus. Confirmatur ex dictis n. 25. ubi dicitur sub mortali tenetur Confessor inungere penitentiam: ergo sub mortali tenetur penitentiam acceptare, et servetur debita regularitas inter eos quæ correlativi sunt, nec correlativorum eodem est ratio et paritas in eis in quibus inter se referuntur. Colligitur ex cap. ^{penitentia} ^{inimicis}, adducto supra n. 24. et ex Conc. Tridentino. 14. cap. 8. per textum, ex quo deducunt aliqui Auctores, contrariam sententiam esse temerariam,

existimaverit. Videtur notandum esse de fide.
 Totiusque confirmatio in eadem. Multiplex q. d. d. l.
de Sacram. de Sacram. de Sacram. de Sacram. de Sacram.
not homo sine huiusmodi Ecclesie Papatu huius
dit potestatem, et ut ^{confiteatur} poenitentia satisfactione
torerit, et eadem sub huiusmodi satisfactione purgatos, ad
communione Sacramentalium per sanctorum con-
ditionem admittantur. Vnde bene dicitur, quod
quod poenitentia instituta fuerit, ita contra de-
servat, nisi ex causa dei fuerit, vel aliter, ergo qui
non potest sacerdos, deo in huiusmodi in eum instituta
habet, et cum sit poenitentia, genus in genere sacrame-
ntum, in huiusmodi peccabit, non peccando. Idem dicit.
20. q. 2. art. 2. Tunc. cit. a. n. 39. Post.
cit. sed. 3. n. 1621. Si cit. n. 4. Tunc. cit.
art. 3. n. 12. et plures ab huiusmodi cit. con. fo-
l. 1. Inno. VIII. Diana, et alii cit. de Sacram.
cit.

32 Debet quod poenitentia in huiusmodi et ac-
 ceptata poenitentia ad huiusmodi, sub
 voce mortali ex suo genere, quia deficit in
 parte pertinente ad integrandum Confessionem in sa-
 cramentum, quod ex suo genere est quod
 poenitentia. Tunc. cit. n. 16. Tunc. cit. n. 4. P.
 Ant. cit. n. 1622. Si cit. n. 4. Tunc. lib. 3.

Secundum Ecclesie Preceptionem

capo 9. §. quarta. et plures Auth. ab hijs cit. prae-
 cipue Mag. in 4. dist. 21. et d. Tho. ad. 1.
 1. art. 3. Contra. Caus. cit. a. Ista cit. in lib. 1. et
 clus. Navar. Sed. Indina, cit. a. Jagum. cit.
 n. 17. tenentes pae penitentes velle satisfacere
 in purgatorio; quia dicunt quod acceptatio
 supposita non fuit sub obligatione in hac vi-
 ta adimplendi, sed simplex promissio quae
 variari potest; et ita potest postea penitenti
 voluntatem referri ad aliam vitam in pur-
 gatorio. ubi est locus satisfaciendi pro peccati
 a. Deo destinatus. hoc autem audien-
 da non est, quia sententia iudicij vite eter-
 nae facta et acceptata, debet adimpleri a reo
 modo et forma qua prolata fuit et accep-
 tata; alij esse libere reo exire peritiam
 iudicij iusti vite prolatae, quod non est dicitur
 dicitur in foro omnium, sicuti non est audiendum
 in foro externo; sed iusti sententia prola-
 ta a Confessione, et acceptata a reo, opus
 personale satisfaciendum fuit pro hac vita et
 non potest a reo differri ad aliam in purgato-
 rio. in quo non satisfit offere ex iudicio,
 clausum Ecclesiae quae obligavit ad imponendam
 penitentiam, sed Deo volenti acceptare in celo

animam non plene purgationem.

33. Dixi ex illo genere mortali: quia obli-
gatio adimplendi poenitentiam iniunctam, quae
quique Solvere debet adimplere, juxta non-
tam Incidendum Cap. Omnis Sive; adimplens
poenitentiam materiae, quae si totalis fuerit, non
mortaliter peccabit, qui non adimpleret; non
enim magis obligat executione materiae poeni-
tentiae iniunctae, quae materia voti, quae si totalis
fuerit, non obligat sub mortali, tam si fuerit
partialis voti, quae totalis: consequenter idem
procedendum est de adimplitione materiae poeni-
tentiae, tam si fuerit partialis, ut qui in re-
citatione rogaris deprecaretur unum decennarium,
quod si totalis, et si deprecaretur quinque orationes
Ave Maria, impositi pro his poenitentiae
1. Art. cit. n. 162. Torrec. cit. n. 41. Jurand.
cit. n. 15. Et hae regula debet extendi ad poe-
nitentiam levem iniunctam pro mortalibus, et
gravem iniunctam pro venialibus; quia gra-
vitas obligationis non determinatur ex pecca-
to pro quo imponitur, sed ex materia quae pre-
cipitur, sicut idem consideratur in voto, nisi
alius intendat votum, vel intendat Confessor et
explicat poenitentem. 1. Art. cit. n. 162. Torrecilla

Secundum Ecclesie Praeceptum

cit. n. 42. cū Palas, cū quo dat disparitatem
inter non acceptantem poenitentiam et eam non adim-
pletam, quod qui non acceptat ad huc levē sus-
tinetur peccat de injuria Sacramenti quod inter-
dit tunc exire; non autem qui levē non adim-
plet, nā adimpletio quoad Sacramentū secunda-
rio et ex consequenti consideratur.

34 Si Confessor designet tempus pro adimple-
da poenitentia, poenitentem non adimplendo intra
illud tempus tenetur eo transacto adimplere,
quia tempus assignatū a Confessore est non ut in-
notetur, sicut praecipit jejuniis in vigilia, sed ut
adimpleatur imposita poenitentia, quando autē
sine principali in aliquo praecipio adimpleri nō
potest, cessat praecipit, non autem quādo in
suo robore permanet; cumq. tempus transactum
a Confessore transactum, relinquat sine confe-
ssione, qui est expressi poenitentiam prout pro sa-
tisfactione peccatorū confessionis, requiritur quod
eo transacto sine culpa, vel cū culpa poenite-
ti, debeat postea illam adimplere: cū hoc
quod si transactum tempus sine adimplitione po-
enitentiae culpa poenitentis, erit peccati ex suo
genere mortalis, nisi gravitatem materiae zeli-
ty in tali die separationis ad hanc materiae impleat.

penitentia. Torrea. cit. n. 43. Fellic. l. 2. cap.
2. n. 55. La. cit. n. 24. P. Ant. cit. n. 1624. vide
illu pro alia doctrina.

35. Non maneat tamen obligatus penitentem
adimplere poenitentia, si redderetur impotens
ad eam adimplendam: ut si poenitentia esset pere-
grinatio, et ille esset impotens peregrinari, vel
desiderium suae personae, vel relicto superiorum
eum percipere, et si esset infirmus, vel, fili-
usfamilias, vel servus, vel natus a Papa, moni-
cho, laico, vel dno respectivi: vel si non recordetur,
et absit Confessor (qui si adest, debet poenitentiam
non facere, quia est impotens: nec tunc debet
recitare Confessionem, et poenitentiam accipere pro
peccatis non recitatis, sed sufficit confiteri obli-
vionem si culpabiliter ei adveniat. Unus tamen
est, nempe poenitentia facere quod praeiudicialiter ju-
dicat fuisse imposita a Confessore secundum experi-
entiam aliam Confessionem, quod mihi semper pla-
cuit in gravi. P. Ant. cit. 1623. Torrea. cit. n. 41.
cum Palao.

36. Non potest poenitentem per alium implere
poenitentiam sibi a Confessore impositam, nisi opposita
in eam quo Confessor ita ordinaverit in impo-
sitione poenitentiae; ut si sit ieiunium, opponat quod
+
est eadem.
ab Alex.
vii. p. 13.

Secundum Ecclesie Preceptionem

ipse poenitens jeunet; quia sententia Judicij sui
propria auctoritate nec tollere nec mutare potest.
nec ipse Judex si non est superius, quia fundus
est suo officio. Unde requiritur novum iudicium
sive nova Confessio. Agundo. cit. cap. 4. n. 12.
in multij quos citat. Tilet. lib. 3. cap. 11. §. Ad-
mandatum verb. Caet. ver. Satisfactio, §. Post de-
num. Jilina. cit. n. 58. concord. 2. Ant. cit.
sub. 2. n. 1609. ubi discatillo, Hugo, et Pecor.
Cui quo ibi tenent tenes, quod impotens ad satis-
facendum per se ipse, non est obligatus satisfacere
per alium, tunc quia liberatur, ut dicitur in
pced. tunc quia ipse ipse illa divina poe-
nitentia ligatur a Confessore; quod communiter
habent D.

37 Quoad circumstantias poenitentis imitanda,
et poenitens debet observare, ut si ei impona-
tur in pane et aqua, sic jeunet; vel si ro-
rari coram Beata Virgine, vel flexij genibus,
sic recitet: quod si obsequia substituta rei
imposita, et non modica, adimplebitur poeni-
tentia secundum quod modum vel circumstantia
se habebit in impositione; ita ut si quavis ea co-
cidatur, ut non manducari in jejunio nisi pa-
nem et aqua; vel rorari recitari flexij genibus,

Confessionis annexa

46

ca. 24. ubi, poenitentia non adimpletur; bene vult
 si levis peccata fuerint. Sic ad hunc Deos, Diana, et
 Sanchez. dicitur & sub. cit. n. 1626. Semper tamen
 adimplebit, si in poenitentia supervenerit ingratia
 adimplendi poenitentia non tali modo, sed tunc
 tenetur ad adimplendum nisi tali adimplenda.
 Sic item & sub. cit. n. 1627. contra Sanchez et
 Leonard.

38 Debet adimpleri poenitentia dum poenitentia
 est in statu gratiae, si vult ut ei proficiat in me-
 rito satisfactionis pro peccatis, alia mortificatione ma-
 gis, vivificanda si alia ipse poenitentia in gra-
 tia per aliam Confessionem sacramentalem, et con-
 tentionem. Adimpletur tamen obligatio, etiam si
 in peccato mortali efficitur, et si poenitentia in
 eo statu, quando poenitentia ingratia est poenitenti-
 ia et non tenetur iterari jejunium, fastidium, etc.
 quia quocumque modo fiat, semper est pars
 sacramenti: et ex opposito sequitur quod qui
 per omnes quatuor debet recitare, etiam si poe-
 nitentia se debet ponere in gratia, alii non ad-
 impletur poenitentia, quod non est dicendum.
 Unde si quis iniquitatis de se non peccat gratia,
 quod patet dictis Eucharis, qui tale opus sine
 gratia efficitur, non peccat, nisi faceret precepta

Secundum Ecclesie Præceptionem
penitentiam, sed pro illo tunc de obsequio non illi
proficiat pro remissione peccati. P. Ant. cit. sub
l. a. n. 600. c. Cæc. Idem, Vienna, et alij. Ja-
quand. cit. cap. 9. a. n. 9. c. suar. Idem. cit.
§. Alterum. Illinc. cit. n. 57.

39 Opus iniunctum pro penitentia à Con-
fessione, exequi debet, nec in æquale, nec in
melius potest commutari à penitente; quia
non habet auctoritatem supra iudicem, nisi
Confessione; quod potest commutare rem præ-
scriptam per verbum, in aliud melius; quia et
habet potestatem in se ipso augendo prolixior.
P. Ant. cit. sub. 4. n. 1. Arg. c. Cæc.
Inach. Convent. Hugo, et alij.

40 Commutari tamen potest ab alio Con-
fessionis equali jurisdictione dante quod con-
fessionis formam, quod vocatur formam poli: et hoc
est auditum ab alio Confessione eandem pecca-
torum, et valet ratio; quia tunc secundum Con-
fessionem auctoritatem habet imponendi peniten-
tiam pro illis peccatis, et consequenter si ipse
se vel commutare penitentiam pro eisdem non pos-
set, obligaretur ad duplicem penitentiam peni-
tentiary, quod non est dicendum. Nec hoc est pro
in peccato habere imperium, nec unum alteri

inferre injuriā. quia non in omnibus equiva-
 ratur hoc iudicium confessionale, iudicio terti-
 no quod vocatur forum soli, sed in aliquis parti-
 bus, cum sit institutum ad modum iudicij, a quo magis
 qui quia illud instituit de bonis promissis, non
 diversificatur iudices, sed omnia vni officia,
 quibus de eadem potestate circa eandem rem et
 eadem delicta, quae voluntarie possunt iterari sub-
 iici foro poenitentiae, quod non dicitur de foro
 soli et excoꝛcatori, ubi definita causa non potest
 iterum examinari, nisi ad hunc appellacionem,
 quae non currit in foro soli et iudicio. P. Ant.
 cit. n. 1632. Jagum. cit. n. 15. cum multis quos
 citant. et multis rationes quae allegant. contra
 Soli, et dicitur. cit. a Jagum. n. 14.

41. Addidi, audita nova confessione, quia
 nisi sedeat pro tribunali suo, audiens. causa,
 qua audita pronuntiet sententia, maneat poe-
 nitens ligatus prima sententia prolata in iudi-
 cio legitimo; sed de hoc est necessaria nova
 Confessio: ergo ut tollere vel mutare possit pri-
 mam poenitentiam, nova confessio requiritur.
 Quod verificatur etiam si ea fuerit prolata ab
 ipso Confessore: sed hinc sufficit poenitentia
 generaliter confitendi de illis peccatis iam confessis,

Secundum Ecclesie Preceptum
et submittere se clavibus Ecclesie sub illo Iudicio,
qui licet de novo non absolvat, potest promitti-
tione alia sententia satisfactionis quod deest
penitentiae, vel illius commutativa. P. Ant. cit. n. 163
Sagunt. cit. n. 12. contra Navas. Vide pro
hoc puncto aliquid ipsos.

Alioquin & vivens ab ingressu Eccle-
siae arceatur, & mortuus Chris-
tiana careat Sepultura.

42 In qua clausula. Nihiliter poena con-
tra transgressorem huius precepti, annuatim con-
suetudinaria, quae quoque incurritur a transgres-
soribus huius precepti, de quo Antim. Ita au-
tem poena, quae ^{intra} interdictum ab ingressu Ecclesie
contra viventem, et privatione Ecclesie alicuius se-
pulture contra defunctum, eorum ex textu non
colligatur inveni ipso facto, incurritur post
sententiam Iudicis. Sagunt. hic lib. 1. c. 4. n.
2. Torrec. hic tom. 2. h. 1. disp. 2. c. 6. n. 4.
cui Cano, Suarez et Caspary. Vide quando pro-
bati non potest transgressio, si quando fit con-
fessio, sed invalida voluntate, hoc poenae appli-
cari non potest, tenendum est.

SUMARIUM

Totius enodationis secunde de se-
cundo præcepto Confessionis
annue.

emanat hoc præceptū confessionis annue ex cap.
Omniū utriusq. sexus, 12. de Penit. et Remissio.
confirmatum à Conc. Trid. ses. 14. can. 8. sub
anathemate contra suadentes non confitendum
tempore quadragesime: et postante confessionē
peccatum esse de jure divino, ead. ses. cap. 5.
quod quidē habemus ex traditione Apostolorum,
et publicatū à S. Paulo, ex Act. Apost. cap. 19. pro-
clamatū à S. Patribus, et admissū in Venerabi-
li Concilio numero 1.

Hoc præceptū est ecclesiasticū quoad executionem,
sed divinum quoad substantiam, ad solū Ecclē-
sia determinat tempus confitendi, quod jure divi-
num non determinavit, solū statuit esse confitendum
in articulo mortis, ut habetur in Conc. Trid. ses.
14. c. 5. numero 2.

Finis hoc præceptū antiquissimū in Ecclesia fuit,
quatenus prærequiritur ad receptionē Sacramenti Eucha-
ristie, sed ab Ecclesia quoad annuam confessionē
est positū absq. ullo ordine ad Sacram. eucharistiam.

Summarium Secundi Praecepti

Habemus igitur duplex praecipuum, unum
à deo, aliud ab Ecclesia illi superadditionem
prout dispositionem textus in Et. cap. Omnis
n. 4. hinc explicatur.

Pec gli Omnis status. sexus, videntur obliga-
ti sub hoc praecipuo, vir et femina sine ex-
ceptione, n. 5. Etiam Sacramentissimi Imperatores,
Reges, atque Principes, Epi, Sacerdotes, Apostoli,
Magistri, Praeceptores publici, et publice praecato-
res. Sacerdotes et magistri, etiam intelligi non po-
sunt à Sacerdote, qui eis debet absolvere. n. 6.
Non obligat Sacerdos Pontificem. n. 7.

Pec gli, Pec quod ad annum discretionis perve-
nerint, denotatur, solum obligare adultos et
pueros qui pervenerunt ad annum discretionis.
Nec sufficit decreverit, si deperderit discreti-
onem. n. 8.

Pec gli, Omnia sua peccata, denotatur quod
qui peccata non habet, non obligatur hoc
praecipuo. n. 9. Nec obligatur qui mortalia
non habet, etiam si habeat venialia. n. 10.
Nec obligantur Monachi solum habentes veni-
alia ad confitendum sub mortali singulari
mensura, ut degn. 1. de Statu Monacho.
n. 11. Nec qui solum habet venialia, obligatur ad

Summariūm Secūndi præcepti

49

ad præmittendam Confessionē, sicuti Sacra
Ordnatio, pro hoc anno Jubilei, vel Indulgen-
tia. n. 12.

Per q̄li, Sabam semel in anno denotatur,
pro eo qui semel in anno quocunque tempore
fuit confessus, non amplius obligatur vi hu-
ius præcepti. Hoc autem tempus non est qua-
dragesima, nec Pascha, in qua solent con-
fiteri fideles, quia in ea debent sacramenta-
liter communicari. n. 13. Nec adhuc ad no-
vā confessionē, obligatur, qui post confessionē
quædamus alicuius peccati mortalis in ea nō
confessi: vel si omisit aliquod ex causa iusta:
quod non verificatur in se omittente quando
fuit Confessionē causa moriendi, nisi evade-
ret ab eo periculo: vel quando timebat non po-
se intra annum confiteri, nā tunc debet tempus
proveniri. Quod si transierit annus et quis
non confitebatur, transierit quoque obligatio
confitendi pro eo anno: et si anno sequenti
confitebatur, iam eo anno non obligabitur
ad aliam confessionem. n. 14. Annus iste
computatur à p.º die Januarij ad ultimum
decembrij. n. 15. Post confessionē veniale,
si postea mortaliter peccavit tenetur in eodem

Summarium Secundi præcepti
anno de novo confitæ: non verò si in ea con-
fessione intravit aliquod peccatù mortale.
n. 16.

Per gli, Fidelitæ, denotatur quod ut hæc
confessio sit adimpletiva præcepti, debet esse
valida. n. 17. Nulla confessio non adim-
plet hoc præceptù, tam si est nulla ex defectu
penitentis, quàm Confessoris si penitenti
confiteatur nullitatem. n. 18. Et si est valida,
licet informis, complet obligationem. n. 19.

Per gli, Solus denotatur quod qui solus
confitæ non potest, etiam si, possit per inter-
presem, non obstringitur hoc præcepto; si-
cut obstringatur in casu quo instruat præcep-
tum divinum confitenti. n. 20. vide ibi.
Nec tenetur qui aliter confitæ non potest
quam per scripturam. n. 21.

Per gli, Proprio Sacerdoti, denotatur quod
qui confitetur debeat Dno. Papa, Epò, vel
Parrocho, et de delegatiis ab illis datus, a-
dimplet hoc præceptù. n. 22.

Per gli, Et iniunctam sibi penitentiam propriam
verè audeat adimplere, denotatur quod
adimplet penitentiam adimplere penitentiam
eis iniunctam à Confessoris; non tamen quod

Summariū. Secundi præcepti
sine dimissione ipsius non adimpleverint præ-
ceptum annue confessionis. n. 23.

Confessio debet imponere poenitentiam poenite-
ti, que est pars integralis confessionis. n. 24.

Quæ obligatio in Confessore est gravis, et omittendo
peccat mortaliter, excepti certis casibus infra dedu-
cendis. n. 25. Habet in suo confitio iniungere

hanc vel illam poenitentiam, et debet attendere ad q-
tatem senectutis et iuvenitatis. 26. Possunt imponere
Confessores poenitentiam leviorem pro peccatis gravibus
et gravem pro levibus qui viderentur condigne. n. 28.

Opera imponenda pro poenitentia ad tria adu-
cuntur, nempe ad jejuniū, elemosinam, et orati-
onem, sub quibus alia includuntur. n. 29.

Opera interna possunt imponi. n. 29. et ope-
ra alia que imponere debentur. hæc tamen non in-
telliguntur imponita si non exprimantur. Et si
imponitur elemosina danda pauperibus, non po-
test poenitentia dari, etiam si sit pauper. Gene-
raliter solet imponi omnia que prædicta sunt, quod
do à Confessore dicitur, quidquid boni fuerit
et mali restituerit et sunt quæ dicuntur, tunc
poenitentiam sufficere. n. 30. Est et imponere
poenitentiam publicam pro publico peccato scandaloso
vel si requiritur ad satisfaciendum Ecclesie. n. 29. vide
ibi.

Summarium Secundi precepti

Aligquando exciatur Confessio imponendi poenitentiam, et solus est verum in casu articuli mortis, quando poenitentia ab impetru eam adimplendi. Vide a hinc cap. De hinc in ca. 30.

Poenitentia debet sub mortali acceptare poenitentiam iniunctam a Confessore, nisi illa sit nimis onerosa vel improprie imposita peccato. n. 31.

Poenitentia debet sub mortali generice adimplere poenitentiam acceptatam, nec potest eam relinquere pro purgatorio. Nec hinc poenitentia admittit poenitentiam materiae, omissio parva, etiam si sit mali pro sacramento, est veniale. ~~si sit iniuncta pro mortalibus;~~ ~~si sit iniuncta pro venialibus;~~ omissio est mortalis. n. 32.

+
etiam si

Poenitentia qui non adimplet poenitentiam in termino tempore determinato a Confessore, eo tamen debet adimplere eam; ea tamen omissio est peccaminosa iuxta gravitatem materiae, si culpa poenitentiae non adimpleatur in tempore. n. 33.

Poenitentia non manet obligata adimplenda poenitentia si reddatur impotens, vel si obliviscitur, et abest Confessor cui possit percontari, nec hinc debet iterare Confessionem. n. 35.

Summarium Secundi præcepti

51

Non potest poenitentia poenitentibus sibi iniungenda
per alium adimpleri nisi sic sit dispositus à Confes-
sore: et si et impeditur per se ipsum adimplere,
debet esse obligatus. n. 36.

Debet poenitentia adimpleri secundum circumstan-
tias iniungendæ à Confessore: et si circumstantia sit
gravis, ea non adimpleta, non adimplebitur poeni-
tentia; bene vero si levis: et si supervenit impo-
sibilitas adimplendi ab tali circumstantia, si ea
potest adimpleri poenitentia. n. 37.

Debet adimpleri à poenitente statim in statu gra-
vis, nisi sit mortificatus, usq. de novo co-
nfirmatus, vel contritione egeret; sed adimpleta-
tur obligatio si egeretur opus in peccato nocu-
tali. n. 38.

Opus iniungendum pro poenitentia non potest co-
mutari à poenitente. n. 39. Potest commutari
à alio Confessore audita nova confessione con-
ditione peccatorum. n. 40. Et idem dic, si idem
Confessor vellet commutare poenitentiam in alia
Confessione datam. n. 41.

Per gli, floggin, vivere si denotatur poena tris-
passionibus huius peccati, quæ est contra vivendi
interdium ab ingressu Ecclesie; et contra maritus,
vivatio sepulchre doli, quæ peccat sanctitas iudicij.
n. 42.

Enodatio 3^a de 3° præ-
cepto Ecclesie
Sanctissimum corpus Christi Eu-
charisticum sumendi
in Pascha.

1. Inhibito præcepto saltem semel in anno confite-
di omnia peccata mortalia, pro omnibus fi-
delibus etiam pueris usu rationis præditis, tra-
sivit Innoc. III. in eodem adducto cap. Om-
nium Strijus. sexus, 12. de Penit. et Remissio.
juxta decretum Conc. Generalis Lateran. super
enodato per clausulas in supra adducta enoda-
tione 2^a de 2° Ecclesie præcepto, que pro
isto 3. præcepto recedendū sunt, ad præcipi-
endum semel quoque in anno, ut iudeo Stri-
us. sexus ^{fideli} reficiantur Sacramentum
pane Eucharistico, quo anima spiritaliter
cibatur, nutritur, et in gratia Dei augetur.
Et quod pro Confessione annuali non fecit Pon-
tifex dum tempus adimplendum non assigna-
vit, sicut pro Euch. hieptione, dum dicit in
textu = Suscipien^{tes} reverentis ad omnes in
Pascha Eucharistie Sacramentum

Communio in Pascha

52

forte de propriis sacerdotij consilio ab aliquam
rationabilem causam ad tempus ab huiusmodi
perceptione, daverit abstinendi: alioquin et
vivens ab ingressu Ecclesie arceatur, et mortuus
Christiana careat sepultura. = Quod quidem
preceptum sic fuit confirmatum à Conc. Trid.
Et ses. 13. can. 9. Nescit Anabaptum = Si quis
negaverit omnes et singulos Christi fideles huius-
modi. sexus, cum ad annos discretionis pervene-
rint, praece singulis annis, saltem in Pascha,
ad communicandum iuxta preceptum sanctae Ma-
ris Ecclesiae, anathema sit = Hoc autem
preceptum fuit subsecutus ad aliud quo Fabia-
nus Papa precepit ut acciperetur Eucharistia
semel in anno: quo dicitur Papa in cap. In coena
Dni, de Consec. dist. 2. ut sumeretur in die
coena; et quo illam sumebant quotidie in
primitiva Ecclesia, ex precepto Apostolorum,
ut refertur in cap. Episcopus, dist. 1. de Consec.
Nunc autem precipitur sumi in

In Pascha

2 Id est in tempore Paschali, et illud est iux-
ta Canonum in hoc cap. in die Pasche resur-
rectionis Dni N. Ihu Christi cum duobus sequenti-
bus; et iuxta Eugen. IV. pridie diei cuius

Terrium Ecclesie Preceptum
diebus antecedentibus et subsequens, quo-
modo predicatur Rome, et aliquibus aliis
diocesis: et juxta consuetudine aliarum dio-
cesim, ut predicatur in Niza Balearica, di-
es precedenti Pasche, et tota quadragesima
antecedenti, et subsequenti, ita ut qui commu-
nicat a die cineris inclusive ad dies Pasche-
costas, satisfacit huic precepto: nequidem
consuetudo habet vim legis, et sit legitime in-
troducenda absq. ulla contradictione. Saneq. non
et sic potest prevalere juri communi, vel ead. non
habere firmitatem declarandi qd. in Pasche
textu unius capituli. Siquidem tom. 4. cap. 5. pre-
cepti Ecclesie, 3. precepti lib. 2. cap. 5. n. 3. to-
recilla tom. 2. moral. tr. 1. disp. 3. c. 7. n.
2. et 3. in Azor, Virales, et Rodriguez; et ad-
dunt quod extat privilegium concessum pro His-
pania ad Rom. Vult ut possint Catholici
sumere Eucharistia a die cinerum, et rati fi-
cere huic precepto.

3 Sumptio Eucharistia adimplativa pre-
cepti communionis in Paschate, debet fieri
in Ecclesia Parochiali: hoc insinuat in
verbis textus, nisi forte de proprii Sacerdotij
consilio sit, cum enim proprii Sacerdos qui

Ab Parochus pro ut hic, presb. Papd et dpy.
 copum, sit qui percipere potest abstinentiam
 Communione in eo tempore, is quoque erit qui
 debet eam administrare; nō si alius presb.
 ipso potest dare, quando ipse potest dandum
 suspendere. Unde tenendum est, de jure hu-
 ius textu Parochus spatium administrationis
 Sacre Euche, in Pascha. Siquidem cit. n. 8.
 cū Navar. Arca, et alij. Cavan. in manuali
 var. Eucha n. 21. Torru. cit. n. 22. et addit.
 n. 23. quod qui communicat in cathedrali, adim-
 plet preceptū; quia ea Ecclesia est superior Pa-
 rochi qui est Epus, qui Parochus est totius dia-
 cesis; atque illa Ecclesia Parochia communis.
 sic sentiunt Bason. de offic. Parochi par. 2.
 cap. 20. n. 12. cū multi; quos non sequitur
 Diana par. 9. h. 9. ped. 64. nisi Parochi
 ubi est conventus: hic autem non est nisi dia-
 cesi Majoricani, nisi quoad Baptismum; qua
 non solum tenet adimpleti preceptū in ea Ec-
 clesia matrice, et ibi accipere debet communica-
 tionem schedulā, quā Parochus debet ostendere
 pro certitudine talij adimplentionij.

4 Quāvis diximus n. preced. in Ecclesia Pa-
rochiali, non intelligi debet tam materialiter

Tertium Ecclesie Præceptionem

Ut extra eam de quibus non possit Parochia-
nus communicando satisfacere hinc præcepto:
nam si de manu Parochi in alia Ecclesia
communicaverit, vel ab alio sacerdote de il-
lius licentia, bene et recte adimpleat præ-
ceptum. quia obligatio Parochiani ad hoc pro
hoc factum Ecclesie parochiali, tantum est ut
se præsentet Parocho pro opere satisfactorio.
di: sed hoc obtinetur si communicant utroq.
modo dicto: ergo salvatur intentio præcepti.
Sagred. cit. n. 6. et 18. c. de Beia Emiss. et
Corduba ibi cit. amplius. patet ex dicendis
n. seq.

§ Quid de Regularibus? In dem. Religio-
si, l. de Privileg. fuit statutum, non posse Regu-
lari ab off. privilegio ministrare Euchari-
am fidelibus, sine speciali licentia suorum epis-
coporum Parochorum (ergo cum licentia possunt)
tam licite et contrafacientes sint censura ex-
servata excommunicari, de quo late tract. de
Conjur. disp. 2. d. inc. 3. a n. 1. ad 6.

¶ Et tam strictè reservatur Parochis hoc
ius communicandi suos parochianos pro a-
dimplendo hoc parochiali præcepto, ut Summum
licet concedendo privilegia Religiosis et

sicut licet communicare fideles, et illi à ma-
 gistris illorum recipere Eucharistiam, reservant
 hunc paschalem Communionem: Ita fecerunt
 Nicolaus V. et Sixtus IV. cum ordine Minorum, et
 Pius octavo omnibus Mendicantibus; et cum excep-
 tis sunt regulis dicendis est, Regulare sive in
 sui Ecclesie iuris alibi, sua auctoritate non posse
 administrare Eucharistiam parochiani in ordine
 dispensationis, nisi precepti: adhuc Sancta prae-
 legio Nicolai V. concessio Monasterio S. Mariae
 de Anagnino Ordinis S. Hieronymi, cuius me-
 moria facit Jaymond cit. xi. 13. quia videmus
 non esse in eo, quidquid speculative sit de
 probabilitate huius opinionis contraria quod de-
 fendunt Bona, Rodig. et Sorbo, cit. à Jaymond
 cit. quem sequor n. 16. Sic scribit Corolla tom.
 2. tract. 9. confes. 10. n. 269. Diana p. 2. t. 17. rub. 73.
 7. Possumt laici communicare in Ecclesie
 Regulari, et satisfacere precepto, si habeant
 licentiam communicandi Vicariis. Voluerint;
 quia Sancta licentia, idem est ac si com-
 municarent sua propria manu. Nos debent gli
 speciali licentia, adhiberi super nos, quia de-
 m. illa non intelligitur de speciali licentia, sa-
 cramenti tribuenda, sed de Sacramento am-

Tertium Ecclesie Preceptum

accipiendo, nempe de Eucharistia. Injuriam
cit. n. 6. ubi dicitur. Casella cit. n. 8. Br. Tom.
recil. cit. n. 37. ubi extendit ad licentiam pres-
umptam Parrochi, et citat Leonard. et Baysson.
quod non predicarunt, nisi videret necessi-
tas et adiri non possit ad Parrochum, juxta doc-
trinam Tambur. de jure Abb. tom. 2. disp. 22.
q. 8. n. 1. Talis licentia sufficiens tenet quoad
Jagund. hic. n. 11. et lib. 3. c. 2. n. 17. ubi
nisi videret necessitas; quia hac Santa faci-
litatis causa, precipue in administratione hu-
ius Sacramenti, et tenet d. Tho. in 4. dist.
13. q. 1. art. 3. ubi ait = quod in absentia
Parrochi necessitas ipsa interpretari solet eius
voluntati, quod ratio habet, et dicitur eius
vicar impetrat = quanto magis alius Sacra-
dos sive secularis, sive Regularis. Nec obstat
paritas de absolute que requirit expres-
sa licentia, et sufficit tacite: nam non equiva-
ratur administrationi Eucharistia; quia
quoad in materia requiritur iurisdictio; pro
absolutione requiritur et sit valida, et sic
debet expressis precipi; pro administratione
autem tali, tantum requiritur et bene fiat; et sic
sufficit precipere, et bene fiat, si videret necessitas

et Diana
p. 3. t. 2.
caus. 12.

Comunicatio in Pascha

8. Et si Parochus vellet administrare
 hoc sacramentum absq. iusta causa, posset
 alij Sacerdotes administrare illi illud, et com-
 munitati implerent hoc preceptum: quia censetur
 hoc tunc adesse licentia prescripta Papa, vel a
 Principi, qui sunt supremi Pastores. Tunc citat.
 n. 34. Quarta cit. n. 867. Et preterea si
 ea delegatio originaretur quia communicati-
 vi essent confessi ad Religiosos, Inquidantibus,
 illi possent eis administrare Eucharistiam, ex
 concessione Papali, et in summi Magni Prædic.
 §. 47. Inquisitionis, §. 45. Carmelit. §. 64.
 et S. Augustini, §. 45. vide etiam ibi. et ut
 ratio, quia ea mala voluntas Parochi, pro ab-
 sentia est reputanda. Hæc de articulo mor-
 ti tenet Juremder hic lib. 9. c. 2. n. 20.
 ¶ De Peregrini, ac Vagantibus qui certam
 Parochiam non habent, in Ecclesiis Regularibus
 possunt communicare, et ibi adimplere hoc
 preceptum; quod nulli Parochi pro tunc sub-
 duntur: sed eo summa Eucharistiam possunt illi
 invari præstare a quocumq. qui possit adminis-
 trare; sed Religiosi etiam in die Paschali non
 sunt inq. administrare hoc sacramentum, nisi
 parochiani pro causa dimissionis huius precepti;

Tertium Ecclesie Praeceptum

ut dicimus in cap. 1. quod cum sunt praecipua
 et vana mundi: ergo illi adimplebitur praeci-
 ptum, si de eis accipiant sustentationem. Et ha-
 runt pro hoc licentia presbyteri sui pro-
 prii Parochiani, qui dicitur est quod vult et
 abbatque sui Parochiani invariatur, ibi
 dicitur sacramentis recipiat; et praecipue dicitur
 sic etiam sine restrictione. Et dicitur de
 manu Parochiani alium, vel alium Praedicti.
 Corolla cit. n. 866. et Sanchez, Diana,
 Portus, Lucas, Barro, et alii. Jarama. cit. n.
 10. et Henricus et Rodrygus Tertium cit. a 9.
 lex. par. 1. 29. Regum cap. 21. et 22.
 10. Regulares privati administratione hoc sa-
 cramentis Parochiani sine licentia Parochi
 in die Pasche, non sunt privati in eo die ad-
 ministrandi. Illi autem qui in eo anno adim-
 plerunt praecipuum hoc annus Confessionis;
 quod est in via; videmus enim multos in eo
 die communicari in Ecclesiis Regularium, et ali-
 is, qui vel jam adimpleverunt praecipuum, vel
 optime habent illud adimplere antequam fi-
 nishis huius praecipuum a iure vel tempore
 dicitur hoc adimplerent: et est ratio, quia
 praecipuum communicandi in Pascha in Ecclesia

+
 Diana par.
 3. Tr. 12.
 201. 12.

Confessiones in Pascha

Parrrochiali, respicit formalitatem adimplendi
 preceptū illud annuū, quod non restringitur ad
 illū diem paschē, sed de illū tempore intellectū
 sub nomine Pasche, si dicitur et n. 2. : ergo de-
 fiant hac formalitate que deficit in assigna-
 to casu, deficit preceptū; consequenter bene po-
 terunt ibi tales Parrroquiani sumere Eucharis-
 tiam, et Regularē eod die administrare. Jagū.
 cit. n. 9. et lib. 3. c. 2. n. 18. cū Suarez.
 Torres. cit. n. 28. cū Leonard. con. Barber. de
 offic. Parrrochi, cap. 20. n. 23. et Cavontū in ma-
 nuali vax. Eucha. n. 23. citatū quādā Congreg.
 ob quā n. 23. cit. dicit causā procedendū.
 P. Art. tom. de Sacram. tract. 6. disp. 71. sect. 1. n.
 282. et tom. de Regul. n. 2. disp. 3. sect. 3. §. 2.
 n. 98. cū Doyz. Biscastillo, et aliis, et respondet
 declarationi admodū à Lavando cit. quod non con-
 stat authentica, vel quod non est unū receptū, quod
 est verum.

11 Hoc confirmatur ex traditū trad. de Bul-
 la Cruciat, verbo Interdicti tempore. Sacramenta
 n. 82. nempe si Cruciatū possit in die Pasche
 accipi Eucharistia pro devotione in qualibet Ecce-
 lesia vel oratorio; ob idē rationē, quia exceptio
 Bullę in die Pasche, intelligitur pro fine adimplendi

Tertium Ecclesie Præceptum

hoc præceptum. Vide ibi.

12. Quodam Familiones et comeniales Monasteriorum, qui scilicet adu decesserunt Censui, ibi inhabitant, et sub cura et obedientia Praelati vivunt, dicendum est, posse in eorum Ecclesiarum communicatione in Pascha, et adimpleti annuale præceptum; quia sic concessit et Carmelitarum ab Alex. 12. et tradit Leza. par. 2. pp. Regul. cap. 16. n. 3. expressè tamen quodam Administrationis Romæ in Pascha concessit Leo X. in Bulla, Hic præ-
de anno 1517. Religioni Minorum; præter quod ipse Lezana cit. n. 19. correxit quod dixit par. 1. c. 21. n. 10. in fine, nempe mittentes esse pro hac adimplerione ad Parochiam, timore declarationis Cardinalis aduersa à Casaribus cit. n. 24. cui P. Ant. cit. n. 99. similiter respondit ac aliq. adducta supra n. 10. in fine. Corella cit. n. 867. Diana par. 3. tr. 2. resol. 12. §. Notandum, ubi extendit ad famulæ coniugatæ qui dormit extra Censu eo quod est vere familiaris. Præcipitur hoc sacratissimè sacramentis recipi in Pascha, id

Reverentè

13. dicit textus noster, id est, sabie, pie, et religiose.

Preceptis quod statuitur, et declaratur ab Innoce. xi.
 hanc propositionem esse falsam et temerariam = Pre-
cepto communionis annue satisfacit per sacrilegiam
in manducationem = que est ss. ex condensatione:
 cum enim precipiatur in textu et manducatio
 fiat reverentis, et cum sanctitate; qui non ita
 communicaverit, non adimplebit preceptum ergo
 non adimplebit, qui sacrilegi et cum peccato man-
 tati. Insuper hoc preceptum se habet sicut dicitur
 et condatione preced. de Confessione, quod si-
 cut Confessionis preceptum licet sit ecclesiasticum
 quatenus Ecclesia determinat tempus, est tamen
 Divinis presuppositivum quatenus modificat id quod
 deus precepit, nempe exercere saltem semel in
 anno; ut est dictum ibi n. 2. ita nunc dicitur
 de hoc precepto communionis in Pascha, quod est
 modificativum Divini precepti, determinans tempus
 exequendi illud quod deus absolute precepit: eo-
 dem tenore verborum fuit prolatum a tho dno Co-
 fessionis, ac Sacra Communionis, pro obtinendo fi-
 ne vite eterne: dixit enim de Confessione, nisi po-
 nitentiam ^{habuerit} ~~habuerit~~, ^{omnes similes prohibet} ~~omnes similes prohibet~~ ^{in regno celo-}
^{rum} ~~rum~~, Lucæ 13. v. 3. et de Communione, nisi
 manducaverit carnem filij hominis, et biberit
 eius sanguinem, non intrabit in regnum celo-
 rum, trabitur vitam in vobis,

Tertium Ecclesie Præceptum

Joan. 6. 5. 14. de quo Sibi Jagerius hic cap.
3. lib. 1. per Sibi, ubi tenet Communionem esse de
de jure divino: tenet quod Torrac. cit. cap. 1.
n. 2. et 3. sed præcepto divino inquit potest
Catholicus satisficere si in exercitio eius sit ille
in peccato mortali; quomodo enim potest satisfi-
cere præcepto Dei ex cuius executione sequatur
assecutio gloriæ, et ex cuius omissione denega-
tur, si qui exequitur est in peccato mortali. Ter-
tium qui manducabit sacrilegè non solum non da-
bitur illi gloria, sed potius denegabitur posi-
tive: ergo per manducationem sacrilegam non
satisficere potest præcepto divino; consequenter
nec ecclesiastico, modificativo divini. Corolla
tom. 3. l. 9. Confer. 10. §. 1. n. 342. d. Tho.
3. p. 9. 80. art. 11. Soto in 4. dist. 22. q. 1. art.
11. tenentis communionem esse de jure divino.

Notandum autem appropinquat tenent omnes impugna-
tes prædictam præsentem condemnationem; quod dixerunt
Sibi Jagerius cit. cap. 6. n. 4. c. Aron, Vi-
ga, Medina, Soto, et dicit esse communionem senten-
tiam. Diana par. 3. l. 4. res. 43.

14 Hinc deducendum est contra eadem Auctores
quos citat et sequitur Jagerius cit. n. 5. quod non
satisficit præcepto tunc qui in Pascha communicat

excommunicatus vel interdictus qui communione
 comendo contra prohibitionem deliquit, et in con-
 traria gravi, graviter et sacrilege peccat, si di-
 xi de Comuni tr. 2. disp. 1. art. 3. n. 3. ad
 si dicitur est, per communionem sacrilege non sa-
 tisfit huic precepto ego ^{per se ipse} ~~per se ipse~~ ^{tr. de}
Precepto tr. 3. consuet. 9. diff. 5. n. 45.

Suscipientes

15. Qui scilicet obligatur ad observandam huius
 precepti, est omnis utriusq. sexus, ad quem refer-
 tur: is autem est ille, qui ad annus discretionis
 pervenit, et ipse se obligat tunc: ego qui obliga-
 tur ad confessionem, obligatur ad sacra communionem!
 Multi concedunt apud Diana par. 3. n. 6. resol.
 20. et ibi in addit. resol. 17. Sanchez, Palau
 V. Antimi. Palud. Tabien. Multi negant apud
Diana Barquez, Tanguer, Saba, Carne-
 ry, Villabon. Gillinc. tr. 4. c. 2. n. 192. Jardi.
 cit. cap. 5. n. 21. Torru. cit. cap. 2. n. 5. Nego
 proprie ego; hoc ex verbis subsequentibus textus,
 diuidi n. 1. scilicet = missi sunt de proprii sacerdotum
consilio, duxerit abstinendum, quibus videtur obligatio-
 nem communionis adita ad obligationem confessionis
 que se extendit ad quos absolute perverto ad non
 discretionis, restringi ad arbitrium Confessorii, discreti

Tertium Ecclesie Præceptum

obcedere tenentur idoneitate communicandi, ut si
 si aliquis per videtur aptus ad confessionem admitt
 torum, videtur et concedere non sit aptus ad commu
 nicandam ad Sacram Eucharistiam. Insuper videtur testis
 absolute concedere virtute rationis obligare ad confe
 sionem, et dependentis à Confessione diligere ad com
 munionem. Tum etiam ex intrinseca ratione hui
 us præcepti tendentis ad purum non rationis gau
 dentes; usus autem rationis atque discretionis non
 est idem pro confessione, ac pro Communionem. Ita
 potest pro illa, sufficit cognoscere se peccasse, et quod
 per confessionem absoluitur peccatis; pro Communionem
 autem requiritur cognoscere altitudinem tanti mi
 seris, ibi esse verum corpus et sanguinem Christi, esse
 causam gratiæ in qui digne communicant, et
 mortem in digne recipientes, et multa alia, que in
 dicunt majori indagine, super requiritur ad in
 tentionem pro Confessione. Unde bene persuadet
 Confessione dilatare tempus pro Sacra Communi
 one iis qui discrete confitentur, pro ut videtur
 magis expedire: et hoc est in non laudabilem
 us Ecclesie, et tenet Augustinus cit.

Excitati et interditi obligantur hu
 ic præcepto, et antecedenti Confessionem, si abscip
 nem procurando, cum debere possit, quod debet

procurare ut hec precepta adimpleant; alij nō
 terentur adimplere, quia ut dicitur n. 14. illud
 adimplere non parunt. Hec enim obligatio commu-
 nionis et confessionis, cui est de re necessaria ad
 salutem, magis debet obligare, quod auditio Immissa,
 de qua dicitur de precepto n. 15. quod quia non
 est de re necessaria salutis, non obligat eū tanto
 rigore: hec autem tantū obligant, quia est quid
 suspensibile ad precepta divina, ut supra dictum
 est, ad que adimplenda quilibet Christianus tene-
 tur facere possibile, ne iniquitas in peccato mor-
 tali ultra tempus tractetur ab Ecclesia, in ea peccat,
 et condempnitur: ergo si potest detinere absolute
 censurę, debet persisterere tempore quo sine pre-
 cepto obligant, alij negligendo peccabit contra
 preceptum. Divina pars. 9. 12. 9. 22. 88. cum
 Layman, et Canonib. ; illis. sequitur Terrac.
 et. cap. 11. n. 3.

17. Alioquin non obligantur ipse, sicut non
 obligantur ad annuam confessionem, de qua vide
 endat. l. primi Ecclesie precepta, n. 15. et que
 ibi data sunt, applicatio, nempe de imperito
 ob ignorantiam, imperantiam, phisicam vel mor-
 alam.

18. Non obligantur Sacerdotes celebrantes; quia

Textum Ecclesie Preceptum

Ly Suicipiam intelligitur de magno Parrocho seu
proprei Sacerdotii: propter quod ipsa textus dat au-
toritate tali Sacerdoti proprio ut dicitur rationabi-
li causa eam differre potest etiam in diebus
celebrant, quia non celebrant non iurata per-
dida ratione, et sic curiosa debet videri cum
latet. Si ver. trucha, et in Corolla cit. Con-
gr. n. 3. n. 321.

19 Licet interdum, ut dictum est n. 16. non
sit obligatus huic precepto modo ibi dicto, in
man tempore interdicti, non cessat generalis obli-
gatio adimplendi hoc preceptum; quia licet pre-
ceptum et administratio Eucharistie sit valida
tempore interdicti, ut dictum est de casu. tr.
2. disp. 3. art. 5. a n. 29. tamen ut ha-
betur in cap. Alma mater, 22. de sent. excom
in 6. et dictum fuit loco cit. de casu. n. 44.
Pascha est privilegiata, qua die non obser-
vatur nec observari debet interdum: ergo eo
die observari debet hoc preceptum: cessante e-
nim causa prohibente, cessari non potest
effusum qui pascha est obligatorius: ergo gene-
raliter habet pro eo tempore obligatio adim-
plendi hoc preceptum et non specialiter perso-
naliter interdum, vel qui non delectant causa

intelligendo, de quibus dicitur et n. 16. quid illi,
 eo tempore intresset quoad partem obligationis.
 Colligitur ex dicti loco cit. de con. n. 46. ubi
 dicitur fuit, in festivitibus Pasche, fideles posse
 communicare: ergo ex precepto Ecclesie haerentis.
 et quod reverentia iudice sumitur: ergo sumere
 Eucharistiam, quod ut dicitur est, est preceptum
 tunc magis obligatur tempore de necessitate
 salutis. Corolla cit. n. 872. in Navar.
 et Caspove. Torresc. cit. cap. 3. n. 6. contra
 Sylv. Soti, Covarr. et d. Antm. cit. à Corolla
 cit.

Ad minus

- 20 Precipit Ecclesia communionem Paschalem,
 quasi dicat, salutari et iudicis est huc sacra
 Eucharistia per totum annum sumenda, sed nul-
 lus est qui transcat tempus Pasche sine hac re-
 sedione, sub poenitentia contentis, que cum gravi
 sint supponunt peccatum mortale contra ven-
 diti à transgressoribus sumi ordinationis: Unde
 qui à primo die Pasche vel assignato no-
 mine Pasche supra n. 2. ad summum diem as-
 signati iuxta consuetudinem patrie, non comu-
 nicabit peccabit mortaliter.
- 21 Difficultatur, an transacto hoc tempore

Tertium Ecclesie Præceptionem

perseverat hæc obligatio communicationis, ita
 ut fiat aliud peccatum mortale dum post Pas-
 cha non communicat qui non communicavit
 in Pascha. Non peccare prent Lysp. ver.
Eucha 7. q. 12. §. Tertium, in præm. Ita
 in 4. dist. 18. art. 4. §. in his assenti. cū
 D. Anthoni. Tley lib. 6. cap. 18. §. Admō cū
 Tabiera, et M... alijque sunt cit. a Diana
 pag. 3. 17. 4. 2501. 41. Sā cit. n. 7. Peccata
 tamen saltem magis probabiliter tenent Dia-
 na cit. cū multis quos citat. In quibus hic
 cap. 6. n. 2. ut Navar. suar. Arx, Padu.
 et Major. Torrecil. hic cap. 3. n. 7. et tom.
 de Propos. propit. §. n. 258. pag. 181. ubi
 tenet 48. n. 3. consulto 9. difficul. 5. pag.
 179. qui n. 40. tenet non esse peccatum o-
 pinationem cardenath prædicta §. 5. propos. et
 sequitur Covella tom. præd. pag. 181. n.
 258. qui hanc opinionem tenet ibidem, et tom.
 3. Confes. pag. 142. a n. 85. quos sequi
 quia quibusq. q. Ad minus restringat tam
 p. Dyche et simpliciter quoad obligationem mortis
 ad ne transgrediamur tibi terminum; non tamen
 restringit et simpliciter obligationem sumendi Eucha-
 ristiam pro illo anno: sic explicatur a cit. Audo-
 ribus, et demonstrat verba subsequentiæ textus.

Communio in Pascha

61

neque, nisi iuxta de proprii sacerdotij concilio.
 dixerit abstinendum: si etiam Parochus potest di-
 scere, et pro Pascha facere abstinere a comuni-
 one, certi esse debet, quod obligatio communicandi
 non finitur in Pascha, sed ultra differtur, sive ex
 concilio Parochi, quemodo abstinere non pec-
 cabit contra preceptum; sive ex propria necessita-
 te, que quoque excusabit; sive ex propria ma-
 licia, quemodo mortaliter delinquet; et semper
 manent ad obligationem adimplendi, sive religione
 ordinato a Parrocho, si esset primus casus; vel qua-
 primum potuerit communicandi, si esset secundus,
 vel tertius casus, saltem quod non possit differre
 ad complementum anni sine Communionem. Nec
 valet argumentum contrarium de annua Confu-
 sione, que eo tractato non obligat, ut dictum est
 in ordinar. 2.º precepti, n. 14. in fine, modo quo
 dicitur de non jejuniante in die jejunii, vel no-
 scitante horas canonicas, que sunt onera diei,
 quo tractato cessat obligatio, dicente jure in
 cap. sicut, 22. de Sprial. X. Nisi jrosan, ch. 1.
 Si fidijussor, §. Ultimo, ff. Mandati. Non inquit
 valet; quia in nostro casu, ut dictum est, non cessat
 tempus obligationis in Pascha, sicut non cessat obli-
 gatio solvendi pecuniam qui in Pascha obligabatur,

Tertium Ecclesie Præceptum

sed completur tempus peccandi et sustinendi poenæ,
sicut lay sustinere debet qui non peccat in Pascha
si poenæ sint impostæ: in prædictis autē de sus-
tensione annuâ, jejuniis diuinis, et recitatione
dierum, transit tempus obligationis, ut transeat an-
nuus, et præceptum sit confiteri in anno; transeat
vigilia, et præceptum sit jejunare in tali vigilia;
et transeat dies, et præceptum sit in eo die recita-
re clericis, ita ut alio anno adsit præceptum con-
fiteri, alia vigilia præceptum jejunandi, et alio
die, præceptum recitandi.

2^a hinc ante Pascha, id est antequam intret in
toto illo tempore quod intelligitur nomine Pasche,
supra n. 2. videt se communicare non posse pro
Pascha vel toto illo tempore assignato, non est obli-
gatus præuenire hanc sacramentum. bene
vero si id fecerit ea consideratio impossibilitatis sub-
sequende, habita intra illud tempus assignatum.

Primum assimilatur ei qui ante festum videt se
infesto non posse audire: ^{scilicet} qui non est obli-
gatus præuenire eam audire: et secundum assi-
milatur ei qui in die festo pro crimine videt se
in eo die non posse audire: si non se præ-
uenit, qui obligatur se præuenire. Ratio vtrius-
que est, quia nemo obligatur adimplere præceptum,

Quoniam sub eo, non continetur. Sed in p. capitulo
 aliquo sub precepto, bene vero in 2.º: ex off.
 Diana par. 4. h. 4. res. 4. 2. Tom. 1. et in
 8. et seqq. Jgund. cit. n. 3. Corda cit. h. 9.
 in n. 19. et Authores ab huj. citati. Con. A. 202,
 Alij et alios.

23 Qui preceperit se cum peccato commu-
 nionem, si postea intra tempus peccati se vide-
 rit non impedire, non tenetur in eo tempore a-
 dimplere preceptum, insequendo opinionem contra-
 riam quam p. h. p. tenent; quia per peccata
 non satisficit in ea opinione; sed sub p. h. p.
 capto, non opus est de novo satisficere. Diana
 cit. h. Sed si, c. d. h. 2.º. Sed in na-
 ra opinione stante, qui preceperit, debet
 in tempore assignato de nova communi-
 catione, qui preceperit jeiunium Pasche, venie-
 re Pasche debet de nova jeiunio; quia
 pro hinc instaurat preceptum, et debet adim-
 plere. Corda cit. n. 183. et Viscati. In-
 jo. Leon. et Audro.

Alioquin et vivas ab ingressu h.
 24 in d. d. d. in 2.º. c. d. h. 2.º. n. 42.
 ubi tenet et explicatio ubi pro poenit. pro trans-
 gressoribus precepti confessionis, dicitur,

Textum Ecclesie Preceptum
valent pro eisdem transgressoribus precepti ed-
muntionis in Pascha: non pro istis. et idem
textus potest imponitur. De quo Innocentius III.
cap. III. non est in suaver, et Leonardo. Felice.
II. 2. cap. 3. n. 71. et 72. qui tenent nullum
esse poenam impositam contra transgressores hoc
precepti Communionis, sicut et Confessionis ipso
facto incurrendam, iuxta in jure communi: ve-
re esse aliquam poenam in quibus subrogatur
excommunicationis ipso facto contra eosdem; et ibi te-
nent incurrare qui fidei confessionem, vel in
lethali communiant. quia de eis dicitur et non
adimplere preceptum, sed excommunicationis factum
contra non adimplere preceptum ergo III. sed
quoque est verum, ipsos publicari non possunt
et denunciari: quia cum sit quid interius
non potest in iudicio externo publicari, quod
potest publicari excommunicationis; sicut potest
incurrisse poenam huius textus, cum sint iuxta
de per sententiam. Quia autem in quibus
parvitas ad pubertatem, licet poenam non
excommunicationis, si habent in discretione, non
tamen incurrit poenam, quia Eccl-
sia non solum in curia iuxta. Inquit. cit. cap.
7. n. 15. Tenet. cit. 8. 9. et dicit esse communi.

SUMARIUM

Summarium Tertij Præcepti
 Summarium Tertij Præcepti
 de tertio
 præcepto communionis
 in Pascha.

In eodem cap. Omnis utriusque sexus, 12. de
 Eucharistia. et xxi. in quo præcepit Innoc. iij.
 omnibus fidelibus ratione utentibus communem
 confessionem, tamquam præparare eisdem com-
 muni Sacramentis Eucharistia in Pascha: quod
 confirmavit Conc. Trid. ses. 13. can. 5. anate-
 matizando negantes hoc præceptum obligare om-
 nes et singulos Christi fideles utriusque sexus.
 numero 1.

Tertium Papa præcepit hoc in anno esse
 communicandum. Sicut Papa, ut fiat in die
 eorum. Et Apostoli, quidam. Sed nunc, in Pas-
 cha. Idem.

Quidam dixerunt nomine Pasche intelligi
 festum resurrectionis dominicæ cum duobus sub-
 sequentibus: alij, per octo dies antecedentes et
 subsequentes talis dominicæ diem: et in nos-
 tra Majorica, à die cinerum usque ad festum Pen-
 tecostæ. n. 2.

Hæc sumptio Sacramenti debet fieri in Pascha,

In marium Tertij Præcepti
vel in Cathedrali, et tunc debet Parrocho offer-
di Scheda . n. 3. Vel in alia Ecclesia, de
licentia tamen Parrochi, vel et de eius manu.
n. 4. Sine licentia non possunt Regulares
hanc communionem in suis Ecclesijs administrare,
sub reservata excommunicatione . n. 5. In quo-
rum privilegij semper sunt reservata hæc
Paschalis communicatio . n. 6. Adimplet præcep-
tum licet communicandi in Ecclesijs Regularium
non, si à suo Parrocho habeat licentiam com-
municandi sibi voluerit: et sufficere præscriptam
talem licentiam, quod non prædicatum est.
Idem dic in casu quo Parochus nollet adminis-
trare tale Sacramentum, absque justa causa, et
precipue si denegaret quia confessor est contra
Regulam . n. 7. Idem si sit communicandus
Peregrinus vel Vagantundus . n. 8.

In die Pasche possunt Regulares commu-
nicare illos qui jam adimpleverunt præcep-
tum hoc, vel omnino habent potestatem ad-
implexe, antequam prædictis tempore . n. 10. Qui
communicat in Civitate, in qualibet Ecclesia
vel oratorio potest communicare in die Pasche,
dum ea communicatione non intendat satisfacere præ-
cepto . n. 11. Possunt Regulares communicare
suis commonyales, et isti adimplere præceptum . n. 12.

Per gl'i Reverentis intelligitur textus Sancti, p*ro*hibens
 et interdicens: quo sequitur non adimplere pre-
 ceptum qui sacrilegè communicat: et opponit
 et condemnat ab Innoc. x*i*. p*ro*ne 55. Est
 hoc preceptum Decretalicum, sed modificatum
 precepti divini de sacra communione. n. 13.
 Nec adimplere hoc preceptum communicantem
 excommunicatum vel interdictum. n. 14.

Per gl'i Succiptionis intelligitur omnis qui
 pervenit ad votum discretorium, qui scilicet obli-
 gatur ad annuale confessionem: ergo omnis
 qui ad confessionem obligatur, obligatur ad com-
 munionem. Negatur, quia p*ro*visi obligantur iux-
 ta arbitrium Confessorij. n. 15.

Excommunicati et Interdicti tenentur procu-
 rare absolutiorem et hoc preceptum adimplere,
 et idè dicit de adimplendo precepto Confessionis.
 n. 16.

Non obligantur impediti. Vide n. 17. Nec
 obligantur sacerdotes celebrantes. bene vero
 non celebrantes. n. 18. Nec obligantur fideles
 tempore interdicti. n. 19.

Per gl'i Ad minus intelligitur communio-
 nem Paschalem non esse differendam post tempus
 Pasche; sub peccato mortali. n. 20. Nec tenentur

Summarium Tertij Præcepti

Obligatio cū transitu Pasche, ita ut peccabit ma-
litas qui in Pascha non communicabit; si postea
non communicat. n. 21. Antè tempus assigna-
tū pro adimplendo hoc præcepto, qui videt
impediri pro eo tempore, non est obligatus
prevenire communionem pro tali adimplitione.
Bene vero si videt impedimentū, et jam sit
intra tale tempus. n. 22. Bene prevenit an-
tequā intret in tempore assignato, in tem-
pore dicto perventū, debet itandū communica-
re, et adimplere præceptum. n. 23.

Per se Alioquin et viveri ab ingressu
intelliguntur poenæ fulminatæ in textu contra
non communicantes in Pascha: et nulla est in
jure communi ipso facto incurrenda; bene vero
in aliquibus Diocesi-bus; quæ incurruntur à
fidei confitentibus, et sacrilegè communicantibus
licet publicare excommunicatos non possint.
Et quædam quæsi nondū pubesci, si vñ rationem
habent, peccent non adimplendo hoc præceptum
non tamen incurvant hæc prædicta poenæ.
n. 24.

69

Enodatio 4. de quarto præcepto Ecclesie. diebus taxatis ab Ecclesia jejunandi.

1. Jejunium triplex est quod præcipitur
ab Ecclesia: aliud est quadragesimale, quod
præcipitur in cap. Non liceat, 2. et cap. Non
oppoite, 3. distinet cap. Quadragesima,
16. dist. 9. de Convenc. ubi dicitur = Quadragesima
in una observantia est observanda,
ut jejuni in ea septem dies dominicos, qui
de abstinentia subtrahi sunt, nisi quom
jejunia impediant, nullatenus solvantur
quia ipsi dies decem sunt anni = Aliud est
quatuor temporum anni, in dist. 6. per 118.
præcipue, in cap. Statuimus, 4. ubi dicitur =
Statuimus, ut jejunia quatuor temporum hoc ordi-
ne celebrentur: primum in initio quadragesime;
secundum in Octava Pentecostes, tertiū vero
in Septembri; quartū in decembris mense sol-
to fiat = Aliud vigiliatum, in cap. Consilium,

Quarantum Ecclesie Præceptum

2. de observ. jejuniorum, ubi dicitur quod
totum vigilia sunt observantur jejunij celebri-
de, præter vigilia Michaelis, Petri, et Ja-
cob, et S. Joannis Baptistæ, et sunt vigi-
lie sancti Martini, Petri Pauli, Jacobi, et Tho-
mæ, Leonis, et Julij, et Romæ, et præter
vigilia Pentecostæ, in cap. Nove, q. dist. vii.
quæ dicitur de. ubi, verbo decesse, quod lo-
quitur textus, recidit consuetudinem, non præceptum.
Vigilia Assumptionis B. V. M., et Assumptionis
Sancti Michaelis, in cap. Ex parte, l. 2.

†
et omni-
um sancto-
rum,
sum,

Jejunia vigilia, autem, laetitia, gratia
et omni-
um sancto-
rum,
sum,
jejunia canonica, sed de consuetudine, que
vim habet legis, et sic dicitur. Filic. vult.
23. cap. 5. de loc. Donac. tom. 2. de præcept.
Eccl. disp. vlt. q. 1. pto 5. n. 3. Sylv. ver.
Jejunia n. 4. Sapientia tom. de præcept. Eccl.
4. præcept. lib. 4. cap. 5. Caetan. ver. Jejunium.
Lorraine, tom. 2. Moral. n. 1. disp. 4. cap. 1.
n. 5. Tollet. lib. 6. cap. 3.

2. Quomodo præcipiebatur jejunare in diebus
Ascensionis Christi, tribus diebus Rogationis ante
Ascensionem Domini, in quatuor, et sexta feria, et
sabbato cuiuslibet die Dominæ, et videri est

in cap. Constit. cit. et alij capitulij dicitur 3.
cit. Nunc autem jejunia non sunt de rite-
tudinem; sicut et multj ex aduerti vigilijs,
que non obseruantur in aliquibus Provincijs,
quia per consuetudinem sunt abolita ea jeju-
nia. Sysu. cit.

3. Quadragesima quippe domini incipit
per 2. post tricia quinquagesimam apud De-
uoc. et dispositione reuer. Constitutionis Papae I.
Thelaphini annatij ad Secundum Quintiduum augusti
et Septem anno domini 1234 et habetur in cap.
Habitacione quod dicitur 4. et terminatur in feria
v. in locum domini quod tollenda sunt de ter-
minatio non esse obseruanda jejunia per v. m.
per et domini in cap. Non scilicet et
Non opponat neque in aliqua parte in cap.
cap. Quod 9. ead. de Sacramentis incipit
in feria 2. post 1. dominica quadragesime
et erat numerus dierum jejunij 36. qui faciunt
decimas ex 36. dies annij et reperitur in
cit. cap. Quadragesima et ut sic darent de de-
bet decimas afflictionij de quod vero de-
licent 4. dies pro complectione et dicuntur
quibus conformarentur et jejunio domini additi
jejunio 4. dies antecedentes et sic incipit qua-

Quantum Ecclesie Preceptionem

De viginti die feris, 4. ante dominicam pas-
cha, et perseverat in hoc numero Ecclesia
quadraginta jejuniis, usq. ad Sabbatum Pas-
chae; qui dies, 40. sunt, de septuaginta diebus
Dominicis, qui jejunia non sunt, nec de-
bent esse, ut habetur in cit. cap. Placuit. et
Quid recessio, et Jejuniorum 14. dist. 3. de
Consecrat. Iniquitatem diei Dominici tam
arcentur ab Ecclesia a jejunio, ut Aedificatio
Ipsa providet quod si viginti jejunianda ve-
rentur in die Dominico, fieret jejunium in
sabbato antecedenti, sic habetur in cit. cap.
in parte 2. Sabbatum capiti Consecrat. 14. dist.

¶ Item etiam fuit preceptum jejunare feria
quarta et sexta, atque Sabbato iniquitatisque
Septimane, ut de Dubio primis habetur in
cap. Jejunia, c. 6. dist. 3. de Consecrat. quia
fuit tertia quarta feria Judaei traditionem
Dni cogitavit. sexta feria crucifixus est Sai-
vator. Et de Sabbato habetur in cap. Sabbatum,
13. ad. dist. 1. ibi dicitur. Sicut sexta feria
cuiusque hebdomadae propter passionem Dni
jejunamus, nullus etiam sabbato restet
huc debemus, in quo traditionem Apostolorum
jejunio non iteramus. Nunc autem con-

Jeiunandi

suctudo dissolvit, pleurē quoad feria 4. et im-
 perfecti quoad feria 6. et Sabbato; in quibus
 non manducantur carnes, quae manducantur
 feria 4. Inde conque^{non}ntia ^{introduca}, qui in
 didi diebus feria 6. et Sabbati, comantur car-
 nes, quod est non observare jejuniū impe-
 ctū, lethalius peccant; quia faciunt contra
 preceptū Ecclesiae in re gravi, et tenent Jugu-
 der cit. cap. 6. n. 4. Sylvester, var. Jejuniis,
 n. 28. et Agor., et esse suspensū de heresi ter-
 net Alceghini, in suo Manuali Aulic. cap.
 22. n. 2. de Jejun. et Regna. Quod tamen
 fieri potest in illi loci, ubi ad est conque^{non}ntia,
 sicut Italia, a die Natalis Dni ad diem Puri-
 ficationis quoad dies sabbati intra tale tempus
 occurrente; in Hispania, ubi comeduntur ca-
 pita pedes ovina jecur pulmones viscera
 intestina animalium; et in Prochia Majori-
 ca, de toto animali. Sed ubicunque intro-
 ducit est didi diebus, qui jejunia non sūt
 comedi^{possunt} ora et alia ladicinia, de quo infra.
 Jugunder cit. n. 4. Et ex privilegio inserto
 in cap. Tropiciari, 3. de Observ. jejun. carnes
 comedi possunt in die Natalis Dni, si venerit
 in die Veneris, nisi sint professi vel votantes.

Quartum Ecclesia Praeceptionem
Dixi posuit, quia Honorius 3. auctor illius
legis, laudat eos qui in eo die voluerint
abstinere.

Ieiunium

4. Quod hic praecipitur observandum in
praedictis diebus praecipit ab Ecclesia, non
est ieiunium sumptum pro abstinentia à pecca-
to, juxta Isaiam 58. v. 6. Nonne magis hoc
est ieiunium quod elegi? Dissolve colligationem
impietatis; et Ecclesiam in hymno S. Abroasti-
gnum capit in quadragesima, Ieiunet et
meus sobria; à tabe peccatorum commine. Nec
est ieiunium vocatum morale, sumptum pro
abstinentia juxta regulam temperantiae. Aliud
quod dicitur non esse sumendum cibum et potum
instar carnis, de quibus dicit Isaias 22. v. 13.
~~non dicitur dicitur et comedere carnes et~~
bibere vinum, comedamus et bibamus, etiam
enim moriemur. ^{Nec} sumendum esse quor-
tum ratio naturalis dicitur, ne sumendum
eat, ad d. Tho. 22. q. 141. art. 6. ubi dicitur =
Temperantia accipit necessitate animi vite, sicut
regula delectabilium quibus vitium, et scilicet ha-
bitus naturae quorundam necessitas animi vite re-
quiritur = et ad 2. dicit = quaedam sunt imp-

limenta sanitatis val bene habitudinis: et hujus
 temperatus nullo modo vitiosus. Hoc enim est
 sal. peccatis contra temperantiam. Non autem
 contra hoc preceptum, sicut et qui frangebat
 jejunium a peccatis; quia hoc preceptum non
 tendit ad violationem jejunij virtutis. Bonac.
 cit. pto 1. D. Tho. cit. q. 147. art. 2. Filiuc.
 cit. cap. 1. n. 6. Tagnud. cit. cap. 1. a n.
 6. et communiter alij.

Sed est jejunium sumptu ^{pro abstinentia} in cibo ultra
 communem regulam temperantiae. Non ab om-
 ni absolute, quia sic non precipitur jeju-
 nium naturale, quod consistit in abstinentia
 a cibo et potu quatuor omnino qualitatum,
 quod precipit Ecclesia pro ratione. Sicut
 Becharithae, et decisum fuit in Conc. Tolat. rela-
 to in cap. Nihil contra, 16. 2. q. 1. ibi =
 Nullus post cibum potumque quolibet omni-
 nino sumptus missus facere: et hoc sub exco-
 municatione: et idem habetur in cap. de par-
 te, 9. de Celest. Miss. Tenet Diana par. 5. tr.
 5. resol. 12. et p. 6. tr. 6. resol. 8. et par. 10. tr.
 16. resol. 48. vide ibi.

6. Precipitur igitur jejunium vocatum Ecclesi-
 asticum sumptus pro abstinentia cibi, non potus;

Quartum Ecclesie Præceptum

unde definitur, Abſtinentia voluntaria à cibo
juxta Ecclesie præscripta, vel conſuetudine intro-
ductum. Dicitur abſtinentia, quia cum dicitur
hæc jejunia à quodam intelluctu vocato jejunium,
vacuo et inanimato, quem ſplm causat privatio cibi,
ideò dicitur abſtinentia. Dicitur voluntaria quia
est ad huc virtutis temperantia, ut dictum est. Dicitur
à cibo, quia distinguitur à jejunio naturali, quod
privat à potu, non autem Ecclesiasticò quod po-
tium ante vel post prandium permittit, quod
cuſq. sit vinum inebriary, cuius rſpſione nemo
peccabit contra hoc jejunium, licet in se sit mortale
le inebriari, de quo vide Jagund. cit. cap. 1. n.
11. et alios. Dicitur juxta Ecclesie præscripta vel
conſuetudine introductum; quia, quò jejunium
sit ecclesiasticò regulari ^{debet} juxta leges
et determinationes ecclesie, vel legitime
conſuetudinis quæ vim legis habet. Iſte au-
tem reducuntur ad tria, nempe ad qua-
litatem cibi, quantitatem, et modum,
de quibus in ſequentibus per ordinem, et
primò de

Qualitate cibi

In jejunio privati; circa quod ten-
dum est, in omni jejunio esse privatum.

carney comedere, ita ut non condonari possint ea comedere et ieiunare, sed qui dispensatus est comedere carnes, dispensatus manet ieiunare, et tenet Toletus cit. 11. §. Altera differentia. Agundez cit. cap. 2. n. 5. Urrum Medina, Corduba, Navar. Enriquez, Azor, Caet. et alij; quia dicit, abstinence a carnibus est de essentia ieiunij, ex dispositione Ecclesie in cap. De usu carum, 11. dist. 2. de Consec. pro trigesimo ieiunio; et pro quadragesimo, est textus in cap. Sabimus, 4. cit. supra, dist. 4. habenturque hec in Concilio Toletano 8. cap. 9. et Secundum cap. 3. et consuetudo generalis sic prescripta videtur, et tenet D. Tho. 2. 2. q. 145. art. 3. Secunda pars. l. 10. q. 2. dist. 45. in fine. Agund. cit. n. 3. Bonac. cit. p. 2. n. 1. et communiter omnes: ieiunium autem sine suo constitutivo essentiali, esse non potest, nec consequenter conseruari sub coemptione carum.

8. Ova quoque et lacticia videntur comedi in ieiunio quadagesimo, in cap. Demique, 6. dist. 4. ubi per constitutionem Joh. Pape, an ad ea sit abstinendum in diebus ieiunij, sicut a carnibus? Respondit Papa

Quartum Ecclesie Præceptum

Par autem est, ut quibus diebus à carnibus animalium abstinereamus; ab omnibus quoque que sementina à carnibus trahunt originem, juremury, à lacte videlicet, caseo, et ovi

Et quia privatio comedendi ea, non est de essentia jejuniij, ut tenet Diana cit. i. lio compari potest comestio carni cum jui-nare. Si tamen sit peccatum vel non, videbitur n. 19.

¶ Sicut aliqui casus in quibus permittitur comedere carnes in diebus jejuniij etiam quadragesimalibus, in quibus jam obligatus est comedendi, cessat ab obligatione jejunandi, juxta dicta n. 7. Ultra illos qui non comedunt carnes ut comedant, sed ut degustent preparatos cibos, sive ut rede coarcent nisi officio; sive ad certificandum Principi cibum paratum esse sine veneno: isti christiani non peccant in hac comestione; peccarent tamen si non jejuniassent, quia illa comestio non impedit jejuniu. Qui quoque absq. illa vel alia causa in die jejuniij comederit carnem in parva materia, que conceditur adesse in comestione carni; sicut conceditur in forto, que sunt præcepta negativa et tenet Diana par. 5. tr. 5. resol. 52. cum Tavo

Sanches, Merolla, Huadros, et Leone. Quibus a-
 ddeat Torrecilla, cit. sub. 1. cap. 2. n. 9. cum
 Bonac. Trullench, Dapoz, et Leand. licet peccaret
 vanitas, tamen debet sub mortali ieiunare;
 quia ut dicitur est, hec parva conestio
 non officit ieiunio. Non est audiendum Pasqua-
 ligus taxari pro parva materia, media unci
 carnis; sed potest audiri Leandrey taxari 8. pa-
 rum unius unci; melius tamen Trullench ta-
 xari fustulion exiguum vel partem mini-
 mam carnis, quae à loco solet sumi pro degu-
 tando cibo. Vide Dian. par. 10. tr. 14. res. 1.
 32; et Torrec. cit. n. 11.

10. Primum igitur casus in quo quis in die ieiunij carnem comedere potest, est cum comedens aliud cibum non habet praeter carnem, et panem; quia pro tunc extant necessitas, quae excusat ab obligatione precepti ecclesiastici. In-
 gund. cit. n. 8. cum Abulens. et Cardin. Torrec.
 tom. de Propos. tr. 6. concul. 14. n. 27. pag.
 286. Qui n. 28. et tom. 2. Summ. tr. 1. disp. 4.
 sub. 1. n. 18. cum Diana. par. 10. tr. 14. res. 59.
 et ista cum Leandro, ibi cit. 5. Sed ut videri distin-
 guit inter divites, et pauperes, dicens divites qui
 soliti sunt bene comedere, ~~non~~ posse in hoc casu

Quartum Ecclesie Præceptum

comedere carnes; non vero pauperes, qui pro pane habent suam ordinatam rationem. Circa quod admiror doctrinam super titulo resolutionis, nempe an si aliquis per unicum tantum diem non habuerit nisi panem, possit in die ieiunij comedere carnem. Et tenent, posse pauperem, non posse divitem, et non approbari sermo Paymagi, Vidali, Enriques, Jagunder, Sylv. Prozi, Jilinc. Thei, Bonac. Sanchez, et quos alios citat ipse Diana, dicentes, absolute omnes posse in prædicto casu comedere carnes. Verunt quæ dicere quod si pauper edivis inveniretur in casu quod non haberent nisi panem et carnem in uno die, tunc divitem posse manducare panem cum carne, quia solitus est epulari bene; et pauperem debere esse contentum cum solo pane, quia solitus est pauci manducare. Pro idcirco tamen quod debent dicere contra; divitem nempe contentum cum solo pane, qui antecedenti die fuit bene satiat; et pauperem posse comedere carnem, quia vacuitate fuit à multis retro diebus. Alij v. d. quæ esset permissum comedere carnes, si viderent esse magnum defimentis calorem naturæ et personæ; quia lex positiva Ecclesiastica

non obligat ad tantum incommodo, nec hoc speciale preceptum obligat ad abstinentiam tantam ut ieiunans ieiunare debeat in pane et aqua, et omnibus partibus, et admittit inveni observationia circumstantibus, ut videbimus.

II Secundum casum de regni necessitate infirmi etiam convalescentis, iuxta consilium Medicorum, quod adhuc non requiritur si infirmus supra laborat cerebroque affectus sit, vel talis sit infirmitas, ut clare et evidenter comessio ieiunanti illi nocuementis affert, et vitæ cedant, ut quæ polihæ malis cordis, vel cerebri, febribus, bubonibus, vel alijs. Si vero causa sit dubia, melius erit consulere Medicum, quod et dicit Sanchez et citat Machado cum Torza. citat et. hoc per se se ipsum determinari ad carnes comedendas, sicut potest quando causa est evidens, quia tenet eodem ius, quod habet ad refrigerandum periculum animæ dubium, ac certum. Sed multi malim erit valere se de Bulla Comestæ, quæ dat privilegium comedendi carnes in diebus fastis, et licentia Medici et Confessorij, cum per Bullam hæc iuris potestas dispensandi in causa dubia quando scilicet dubitatur, an causa sit vel non sit sufficienti, de quo videbatur de hac Bulla, ver. Comedete

Quarthon Ecclesie Preceptum

carney, n. 95. vide Remissionem tr. 3. cap. 4.
 §. 4. premissis. Quod de carny sufficienti-
 bus ad manducandas carnes, et ibi n. 12. tra-
 dit Dodonius D. Indei Peramato, que digna
 est ut legatur ad institutionem Confessorum pro
 punto huius dispensationis.

12. Tertius carnem, si comedens fuerit a-
 niem perpetuo, vel quæ non parvenit ad an-
 num digestionis; quia illi non tenentur le-
 gibus Ecclesiasticis, nisi exprimat, ut de legi-
 bus traditi, in cuius tempore non conceditur il-
 li dispensatio ecclesiastica, quod fit quia clari-
 bus omnibus talis locus, et solus exprimitur conce-
 ditur. Fagnani cit. cap. 1. n. 2. Diana par.
 1. tr. 9. res. 42. Reamy. cit. §. 1. n. 6. tit.
 de la abstinencia. Castr. 2. 9. 147. art. 2. dat.
 in infia, si tradit de concupiscencia patris, qui
 non requiritur, vel non tantum concupiscencia
 tenet. Sanchez, cu alij cit. a Diana cit. In
 de eisdem dispensationi potest comedere carnem,
 quia si velle non est in qui possit carnem com-
 edere, alij indizati illi prohibentur. Fagnani.
 cit. cu pro. Fagnani. cit. a n. 53. et alij
 quos citat. Idem sic de Fagnani, non de Reamy,
 quia illi non illi non subduntur Ecclesie preceptum.

Leiuuandi

Torrac. cit. n. 8. Jagand. Diana cit.
 13. Quia carum est, si quis in ^{loco} proprio
 in quo est dies ieiunij, et in eodem debeat eo
 die peruenire, possit ante quod intencit cae-
 nes comedere, nisi possit à suis oppidanijs co-
 medi; quia dicitur non est quis in sua patria
 non obligatus ad leges illius loci potest extra
 illud. Ibi non est abstinendum, sed cae-
 medere. Si dicat: ego si in eo loco ibi requi-
 sitationem esset dies ieiunij, non tenetur ser-
 vare, et sic possit comedere carnes; quia nemo
 tenetur ad leges patriae ibi non moratur, sed
 transit. Diana p. 1. l. 2. q. 20. et 18. concedit
 cum ibi cit. in fine, et cit. et Torr. cit. n.
 21. Jagand. cit. cap. 2. n. 2. negat; quia
 nulla est ratio exaltationis, cum in istisq. loco
 sit idem preceptum non comedendi carnes, et iei-
 uandi. Maximo Diana; sed cum Jagandus cit.
 n. 10. et ibidem lib. 1. c. 2. n. 20. sentio, quod
 qui transit per locum, ibi non commoratur, sed tran-
 sit per detractionem primum, cap. vel per nocte-
 diem, non tenetur ad leges illius loci, ita ut debeat
 observare festa vel ieiunia; quia per illam
 breuem moram non subicitur ^{legibus} illius loci,
 et sic nec obligatur ad ibi comedendum carnes

Quæstionem Ecclesie. Præceptum

si fuerit diei festivi, nec ab abstinencia car-
nis, nisi fuerit dies ieiunij: nec dicitur
si esse ibi comædo, quia hoc non obligat ni-
si in quantum habet vim legis, quæ in non sub-
ditis tendere non potest. Item et si ibi como-
ratur per aliquos dies, ^{non} est pro maiori
anni parte, vel intentione ibi morandi, nõ
est ~~obligatus~~ obligatus ad observandam
legem loci, ut dicitur dicitur: de præceptis decal.
præcepto 3. in ca. ff. 290. vide ibi, ~~et~~
et obligatus ad abstinencia carnis, sicut nec a
ieiunio illius loci, ut dicitur: ~~et~~ quia cum non
sit subditus illius loci, non subditus eius legibus.
Et sic, si propria patria venerint carnes, in
alio sic comorantes possunt similiter vacare
modo tamen scandalo, nec ibi tenentur ieiu-
nare, si in sua patria ieiunia non sunt. In
quodam cit. no. 10. et 11. c. Sanchez. Selyma,
et alij. Quod si in vobis loci, nempe sua, sta-
tus ibi invenitur sit idem præceptum, in
que debet observare, de communitate præcepti,
vide dicta loco cit. de præceptis decal. ibi Contra-
rius autem. Et ibi valet. Et ex hoc non deducitur,
quod qui modo dicto et transeuntibus invenitur in
patria ubi comeduntur carnes, dum in sua non com-

dicitur, non possit ibi carnes comedere; non enim
 valet paritas de casu converso, nempe si in qua
 patria non potest comedere, ^{non} possit in aliena
 ibi incole illius comedunt: quia est diversa ra-
 tio inter poenam et favorem; bene enim potest
 quis non teneri ad poenam, et favoribus gaudere,
 ex reg. 15. juxta in 6. Odia restringi, et favores ex-
 verari amplius: quare bene potest comedere
 carnes qui invenitur in loco ubi incole comedunt,
 quia est favor; et eas comedere in loco ubi inco-
 le eas comedere privantur, quia est poena. In-
 gund. cit. 2. et. c. si pater tom. 1. Inst. moral.
 cap. 30. Diana cit. resol. 18. c. Navar. Cesto,
 Copas. et Layzo. Bruid de Vagij, seu Vagombr-
 di, vide Lib. de Pccap. Decal. loco cit. n. 11. pl.
 241. et Ingund. cit. cap. 2. n. 13. et dic in omni loco tenet.

14. Quibus carnes est, si quis esset in terra in-
 fidelium, et timendo grave damnum, comedere car-
 nes in diebus prohibitis, et occultaret fidem: non
 enim hunc peccat contra fidem, dum abesset ani-
 mus protestandi falsam Religionem, et dicit lib. de
 Pccap. Decal. pccap. 1. n. 20. nec esset peccatum
 mortale, dum abesset scandalum; quia, et dicitur
 est, seductio non obligat cum gravi incommodo: nec
 hoc est cõcedendum ab Innoc. XI. sub proposito. 18.

Quartum Ecclesie Præceptum

que loquitur de ingenui negante fidem. per-
tato à publica potestate, quod non verificatur
in hoc casu, ut tenet Torzæ. lib. de prop. trad.
8. super hac p[ro]p[os]itione, n. 10. et 11. p[ar]t. 949. et videtur
didum tenet. Sic cit. cap. 2. sed. 1. n. 19. *Legimus*
cit. c. 9. n. 11.

15. Sæpe casus est, quando intervenit dis-
penratio; nam cessat obligatio abstinendi à con-
muni comestione, et jejunandi; quia dispen-
ratio tollit obligationem legis. Dispensare autem
potest in hac lege Summus Pontifex, qui supra
jura canonicum habet supremam potestatem, et
multo magis supra consuetudinem, quæ in ho-
minibus obligat, in quibus à Superioribus approbatur
expressè, vel saltem tacite: et quæ quadragesima
sit introdunda jure Apostolorum, non
extrahitur tamen à jure humano positivo con-
tento sub auctoritate Apo[st]olice quæ supremæ esse
debet in Summo Pontifice ubi legitimo Potestati succ-
ssore. Unde ut causa vel sine causa tenetur
dispensatio obtemperata à Summo Pontifice à lege je-
junij etiam quadragesimalis, comestionis. *cap.*
nij. Juxta hanc vero si sine causa saltem dicitur
obtinere ab Ep[iscop]o, qui tantum potest dispensare
sæpe in hac lege tanta causa, juxta hanc
evidentis. Si enim tenet evidentis, non requiritur

rechetur dispensatio, ut dicitur ab supra n. 11.
 Et quod dicitur de Ep̄o, dicitur de Prelato Ste-
 gulari: quoad suos subditos Majorica. Sagund.
 cit. cap. 9. per totū. et Aror, et alij. Tomac.
 cit. cap. 2. sec. 2. n. 90. et tm. de potest.
 Ep̄ic. 12. 1. q. 6. art. 1. difficult. 1. et 2. ubi
 de transmutatione ieiunij à n. 18. et Sagun-
 dez n. 4. cuius auctoritate concedunt et est
 concedendum Ep̄o, quando stat causa commu-
 ni, vel transmitti, ut facit Thomas Ep̄us Ma-
 joricenſis D. D. Jomayus Ant. de la Cuchilla.
 Dñs meus, anno 1205. transmittendo ieiunium
 Vigiliæ Sancti Martini, que sunt feria 2.
 post Octavā quinquagesimæ, in sabbatū sabbatij
 Dominicæ, quem casū expressè tradit Diana
 par. 3. p. 6. resd. 66. Dispensat Papa me-
 dia Bulla Cruciatæ, de quo supra n. 11.
 Non tamen potest Ep̄us statuerè decem-
 in sub peccato mortali, vel sub excommuni-
 catione, ut in Castella non possint comedi mi-
 nuta carnis, et in nostra Majorica absolute
 carnē comedi in diebus sabbatinis, quia cū
 sit licita talis comestio ex approbata con-
 cessione à Papa, et sic sit ex. Et si Pontificis
 non potest tolli à potestate episcopalis. Sagund.

45
Quartum Ecclesie Præceptum

cit. cap. 2. n. 34.

17 Ex hoc autem quod dictum est n. 7. de jejunantibus qui non tenentur ad jejunium si carnes comedunt, non deducitur de non tenentibus jejunare quod possint comedere carnes; quia præceptum carnes non comedendi non tantum tenet respectu ad jejunium, quæ ad abstinendum exacerdam in die jejunij: ergo non solum afficit jejunantes, sed quoque non jejunantes sive non tenentes jejunare, sive volentes jejunare, de quibus non dicitur si præcipue præceptum attendat ad jejunium: quod quidem explicavit ipsa consuetudo. *Jagund. cit. n. 37. Diana p. 4. l. 4. resol. 120.*

18 Comestio carnis in die jejunij positi ab Ecclesia, ita obligat, ut quilibet in eo die comedatur, hinc peccatum mortale committitur; quia præceptum hoc est negativum quod semper et pro semper obligat: ergo semper et quando transgreditur, committitur peccatum mortale. Dixi, positi ab Ecclesia, quia si dies jejunij fuerit ex voto particulari non toties peccabit, quia votum nisi exprimat non intendit se privare comestione carnis eo die ut jejunare: ergo non jejunando peccat, non vana comedendo carnes, nisi dependenter à jejunio. *Diana quoad primum resol. 48. et quoad 2m resol. 37. quæ*

Sequitur Jagund. cit. c. 7. n. 9. Idem tenet To-
lepy de comedente phycis in die carnis vel
lacticinia, et de ill. hb. 6. c. 3. §. tercio: et cir-
ca 2^m cum sequitur Torree. cit. cap. 2. sub. n.
n. 28.; Lacticinia itaque iheremiter quoad hoc
morunt cum comestione carnis, in illi diebus
in quibus comedi videntur, quod in sequentibus
distinguentur.

Lacticinia.

19. due sunt butiri, caseum, et lac, ovaq. que
ex his fiunt, comedi non possunt sub mortali in
diebus quadragesime; quod quidem evidens est,
ita ut dicere non esse evidens est conderati
Ab Alex. VII. p. 32, saltem dicere, evidens
non esse consuetudinem in quadragesima non co-
medendi ova, obligare: obligare autem sub mor-
tali vel sub veniali, non est dicitur in propositione,
et sic nec conderati in conderatione, ut tenet Torree.
tom. de Proposit. pag. 429. §. Das pnes, cum ludo.
Sicut nec dicere non esse obligationem ex vi
precepti canonici; quia loquitur propositio de ob-
servatione, nec dicere, non obligare in quadragesima,
quia loquitur de illa, nec dicere
posse comedi in dominicis quadragesime; quia dies
illi non sunt quadragesimales, de quibus loquitur

+
sicut illa
ex gressibus
libris

Quartum Ecclesie Præceptum

propositio: nec dicere, quod qui non habent
aliquid quod comedant, possunt comedere; quia
non est dicere consuetudinè nondiligere, quod
dicebat propositio, sed quod necessitas excuset,
quod non repubat condensatione. Tradit Torrac.
cit. et c. eo. Coella tom. pract. h. 12. 17. super
hac p. n. 200. His suppositis.

20 Teneo ut d. Tho. 2. 2. q. 147. art. 2. ad
3. quod lacticia et ova non prohibentur co-
medi nisi in diebus quadragesimalibus; quia
solum isti sunt principationes inter ieiunia an-
ni, cum sint ad imitationem ieiuniorum Christi
quasi illis correspondere debet abstinentia prin-
cipalij cibi, nempe carnis, et minus principalij
nempe predicti, ad pro alij enim quadra-
gesimali sufficiat abstinentia principalij cibi. Ad-
herat Diana par. 3. h. 9. res. 41. et par.
5. res. 14. res. 13. §. Nota. Torrac. cit.
sect. 2. n. 8. cum Sanchez et Layman. Zaguer
hic lib. 1. cap. 2. n. 42. cum 25. Audimus in
cit. n. 40. ultra d. Tho. cit. contra Coella
Beia, Musan. et alios. qui fundantur in con-
rogatione, 2. dist. 3. de consec. ubi statu-
tur de tribus diebus rogationis, ut eo tradit
quadragesimalibus cibis statuitur; etiam cum in p. n.

jeiunia de precepto, precepto quod veritas est
 vera: alij cibi quod quadragesimalibus, sed lac-
 -ticinia, et diducunt et dicimus, non sint co-
 -bi quadragesimalibus: ergo sunt prohibiti in
 jejunij octava quadragesimalibus. Et respondet Ja-
 -quandus, intelligi textum secundum intellectionem
 communem d. de cibis qui carnes sunt, sunt
 quia carnes sunt verba principaliter in die-
 bus quadragesimalibus, et d. quod si diceretur
 intelligi de lacticiis, prohibet factum contra d. d.
 quia textus loquitur de tribus diebus rogatio-
 -nis expressis, et cum primis in materia generali, res-
 -tringi debet ad illos dies, non dilatari ad alios
 anni: sicut licet interdictionibus lacticia
 in tempore quadragesimalibus, non per hoc dicitur
 extendi ad alios dies jejunij octava quadragesimalibus,
 alia fructus aut rationem ad tale caput. Respon-
detur.

Sunt qui dicunt, obligare in predictis di-
 -bus talis abstinencia lacticionibus, consuetudine
 in aliquibus provinciis recepta. Unde si dicitur
 Nonnulli sub precepto, si consuetudine
 sub mortali esse interdictionibus, velut veniali, si est
 sub veniali interdictionibus, quia ea legitime intro-
 -ducta habet vim legis, hec autem obligat iuxta

Quarantam Ecclesie Preceptionem

intentione imponenti de quo non dubito
dubito tamen adhiberi quodammodo quando
sit introducta hoc compellente abstinente hu-
ius in illis partibus ubi est introducta et di-
cent quod dubitatur an sit introducta sub
motu non sub motu obligabitur quia
in dubio prior est conditio possidentis et co-
stante nemo onerari debet. cap. Abing.
q. et l. In diebus. q. de servit. et aqua.

Sic tenent Terrae. cit. et Diana cit. in de
par. est. Hic autem consuetudo a multis ne-
gatur in Hispania: scio vero non adesse in
nra Majorica, et sic absq. illo peccato possit
hic vaci laticunda in diebus jejuniij extra
quadagesimas, et diebus venerij infra anno-
ationis jejunia sint pro lucrando jubileo.

Magis non potest dari in Ecclesia
tholica consuetudine abstinente ab ovij et la-
ticinij in diebus jejuniij quadagesimali, in
de declaratione Alex. vii. in condemnatione
positionis 3^{ae} et 4^{ae} et n. 19. Neque ne-
que potest, esse tali abstinenciae oppositam in
cap. Penitus. q. de rit. q. adu. n. 8. Diffi-
cultatur tamen an ex hoc. namque consuetu-
ne, et jura canonico oriatur obligatio peccati

mortali de non comedendo laticinij et
 ovi diebus ieiunij quadragesimalibus
 De consuetudine affirmat Ferrarius in
 et tra. de Supplic. pag. 129. ad 25. Mo-
 jas ubi citat et dicit esse commune ad d. Tho.
 ad d. Tho. hoc non dicit, sed tantum in ieiunio
 autem quadragesimali interdicens omnes
saltem etiam ova et laticinia. Unde ego
 dicit interdicens sub peccato mortali. Ut
 ratione dicit, quia ista in materia generalis
 quae capere ad obligandum sub mortali esse
 hoc non negatur, sed potius negatur, sed
 solo consuetudine ad hoc obligare: non autem
 negabo quia si deo in peccati confessionem et po-
 nitentiam, habentis est peccatum mortale. Ita
 inobstantiam: ad quod ritum accipiunt huius-
 iam Cruciatu, quod ad hunc modum
 manducare potest in ieiunio ieiunij qua-
 dragesimali, omnes spulatas, etiam Eccl-
 siasticis etati Co. annone, laticinia et ova,
 et dicit et lib. de Cruciatu, textu 13; et 14.
 si quoniam talis comestio non esset peccatum mor-
 tale, ad quid tam solliciti acciperetur Bullam
 pro laticinij, et ab Ecclesiasticis non regulam
 alia expressa laticiniorum. Hinc ad d. 20.

Quartum Ecclesie Praeceptum

24. De iure canonico et controversia an
 reprobata ^{aliquo} ~~con~~ceptum sub ~~indis~~
 super abstinentia ovium et lactis in
 diebus diebus quadragesimae: et quia aliter
 caput non requiritur in iure, quod allegatur
 in cap. 2. ubi scribitur. Par autem est offe
ditio ubi; totum punctum consistit, an Pontifex in
 ovibus. Par est, indicat parvam obligatio-
 nem esse de hac abstinentia, cum abstinentia
 carnis in diebus diebus, an vero indicat
 quandam congruitatem a lactis abstin-
 de in diebus quadragesimae, ut sequatur ab-
 stinentia a carnibus a quibus originantur.
 Arguitur cit. cap. 2. n. 15. et de citat
 Dominic. Illigona, Alps. Nazaria. Castrum
 Universitatis Comensis. Salmatican. An-
 tati, et supradicti tractatus de Jureis. In
 tati, ubi proposita Antidelata, et pro
 curare, sub die dato decreti, 12. Aprilis. 1600.
 et fundatur in priori, quia ex dictis. Ver-
 bum Par idem est ac aequum et iustum, ut
 autem non significat preceptum, sed equitatem
 et convenientiam: punitur enim sacros in
 preparatione missae ad agendum Deo gratias, non
 precepit, quando dicit, vere digni et iusti

+
 dicit quod
 non indu-
 cit precep-
 tum, et

est, non tibi semper et ubique gentij
 nec populus ad peccata se obligat quod
 fitibus dignis esse et iuris, sicut in propo-
 ti: vel saltem transgressio illius quod par-
 est agnum et dignum abstinere, sicut est mor-
 taly: precipue, quia quidam populi sabbati
 pro paritate precepti, ita et abstinere con-
 mium, et lasciviorum pari itinere curant,
 licet hoc post illud, cum sequendo talis
 principalem, et cum paribusque; tamen hoc
 non est aliquid in iure, quomodo debent es-
 se verba legis et obligant ad mortale; tant
 Panorm. et alior. a Jagund. cit. n. 16. Et
 si recurritur ad Concilium Trullanum can-
 6. ubi statuitur poena depositionis in cler-
 icos, et excommunicationis in laicos, comedentes
 ova et lasciviora in diebus quadrag: dicit Ja-
 gund. n. 22. hanc synodum fuisse ab Eccl-
 sia reprobata, ubi congregatus sine legitime
 auctoritate, vide ibi; et alios rationes per sagge
 numeros allegatas.

25 Bonac. autem huc dicitur. q. 1. p. 1.
 2. n. 2. Torrec. cit. cap. 2. lib. 2. c. 1. et al-
 alij cit. a Jagund. cit. n. 10. tenent, tale ius
 Danique obligare ad mortale. Sylvi. vero dicit

Quartum Ecclesie Præceptum.

Jo. 15. Jillic. tract. 2. cap. 2. n. 45.
 Talem est cap. 3. §. Prima. Baia par. 1. cap.
 4. 5. sententia in diebus quadrages. esse prohibi-
 bitæ vesci ovis et ladiciniis, juxta dispositum
 in d. cap. de iur. quibus adheco, et Ja-
 gund. non negat n. 15. ubi dicit, talem co-
 mestionem ex vi taly juri esse non pliyquã
 veniãlem, et ea comestione non infringi
 jãmã, sicut tangitur ex comestione car-
 num. Et dico cu. Remigio 12. 3. cap. 4.
 §. 1. n. 2. tit. de la abstinentia, esse peccatũ
 mortale, et adcomptũ dny communitẽ re-
 ceptæ, in locis ubi vult, et in nostra Major-
 rica: nõ stat. in Fladica non posse comedi-
 ova, sed bene ladicinia. et hã diem cinery
 et festũ 6. Pasceve: comeduntur. in Dicca
 et Placentia Castelle, et ibi in Oritoyi, Lac-
 si, et Oxomoyi, et tradit Jgund. cit. n. 25.
 Unde bene dicit Cast. in Roma, ver. Jaimin
 §. huc ad primũ — tangit quippe omne Ec-
 clesie jãmã abstinentiam ab esu carnis
 et inter quadragesimas et alia jãmã hoc
 intendit, quod quadrag. requirit etiam ab-
 stinentiam ab ovis et ladiciniis; ubi in aliis au-
 tem jãmã potest quique vi ovis et ladiciniis

ubi conuulsio est: ubi autem conuulsio non
 est, licet quod si ab illis in quadrag.
 conuulsio sit. ubi bulgus, excusantur. Et fa-
 ctum est. Tho. cit. caput. 3. in ag. Sed contra,
 ubi dicitur = de contra et, omnium fidelium con-
uulsio interdicit conuulsionem laboriosis. Et
 dicitur = quique observare debet conue-
nitentiam reuerentem innoxiam condicentem quae conue-
nitentia dicitur dicitur de ieiunij legem,
quae proque purgatio abundat in suo seruo,
et proque omnium leges approbationis arbitrat.
 In diebus dominicis quadagesime, supra
 dicta conuulsio observari debet, quae in
 Maioribus est usque vix et facienda ab his qui
 illis diebus abstinent non habentibus privilegi-
 um Cruciatu; quod tenentur de Bulla Cruciatu,
 quae dicitur = quod ubi dicitur conuulsio laboriosis
interdicitur in diebus dominicis, quae quae
vix sint intra quadagesime, non tamen sunt
quadagesimales, in quibus, sive a iure, sive
a conuulsione, ubi mortali vel veniali, ubi
per conuulsio. Et quidquid sit de rationi-
bus contrariis, supereminet conuulsio, ubi
tenet est n. ante. in fine ex d. Tho. et d. Hieron.
 Sic dicitur quod tenet diuina. par. 10. tract. 11.

Quartum Ecclesie Præceptum

repl. q. 6. nempe a quodam libro fuisse deleta
hanc opinionem mandata Cong. Inquis.
quia dicit Innocentio cit. n. 43. fuit de par.
ta fundamenta ab eo tradita, quæ a subse-
quentibus fœderibus fuerunt confirmata, et
sic non reprobata. Tenent Inquid. cit. n.
44. cit. Hama, Gomez, et Samba. Henrij.
cit. Negat Diana cit. cit. Bardo. Utique Pon-
cher, Emig. Hadrij. Villot. et alij cit. a fœderi
cit. n. 43. Cast. in cit. cit. d. Tho. et fœderi
Cast. dico quod in tantis et tantis conquestis
in hoc præcepto diem Dominicam quæda-
gesime, et in adventu cap. Dominice, et in qua-
ntis conquestis fidelit. combio carminum,
quibus magis pœnit. dicit enim D. Amb. in
suo sermone adinquinat. ne forte pœ-
nit. non sufficit, si a tali conquestione pœnit.
hinc. Ut enim ait Salomon = Qui multum
amittit, erit sanguinolentus.

27 In diebus quadragesime jejuniis po-
sunt comedere ova et lacticia omnes laici
habentes bullam Cruciaty, et Ecclesiastici Sacra-
torum, sicut Religiosi et alij 60. annorum incep-
torem, eam habentes, et alij Sacerdotes regu-
laris ante dictos annos 60. habentes alia Bulla

vocat ladicinios, et dixi lib. de Cruciat.
 cit. Et sine Cruciatu possunt ea comedere illi
 magis qui possunt comedere carnes, de quibus
 supra a n. 9. Vide ibi, et adhibe quod facili-
 ter dispensatur in hominibus, quod carmin: Valli
 qui non habet aliud ad comedendum, licet ha-
 beat legumina, et non sit consuetus illis imple-
 re cibum, potest ducere necessitate ladicinios
 et, et super omnia similes et consuetudini
 dicitur, et dictum est. Vide Remig. cit. et Ter-
 zac. cit. a n. 24. De mulieribus pregnantibus,
 nego est Remigia James, et Pregnans, cit. a
 Terzac. cit. n. 25. si appetit habent ad ea co-
 medenda, ne proiciatur proles. Sed de Lac-
 tantibus, nego posse comedere, ut Diana par.
 4. n. 4. resol. 126. nisi necessitas superveni-
 at vel nutrici, vel nutriti, quia sola necessitas
 in non privilegiata excusat.

28. Non solum sunt prohibita ova et lac
 in diebus quadagesimalibus, si sola comedan-
 tur, sed etiam si admisceantur fruges, et panis,
 nisi illis fiat, qui vulgo dicitur biscacho pro
 mixto illa non facit transire ova in panem,
 sed resultat tunc confectum ex ovis et farina,
 namque panis ex parte ovorum, et ex parte

Quarum Ecclesie Preceptum
facine, que in illis panem componitur
sed ova in illis diebus sunt prohibita: ergo
quaque tibi panis: alia de comestibilibus
possit infundi lac, et componi in omnia ex
his, in extra quadragesima componatur,
et in quadragesima manducari: non enim
minor est compositio in discrimini ex preser-
tis vel herbis, et ovibus vel lacte, quam in
pane ex farina et ovi vel lactis: ergo si
ista sic composita possit licite comedi in je-
juniis quadragesima, quare non talia disci-
mina. Diana par. co. tr. 16. reul. v. 9. de
de leandro, et in illis Torres. cit. cap. 2. n. 2.
con. In qualibet terente ova convallit in pane
et sic facto pane bicocto, posse comedi; quod
non est verum, ut dicitur est; nisi sit tam pau-
ca materia ovi quae in parte ponatur, ut
cum quod dicit, et tunc in eo sentiam
quod tamen sentiam de pane bicocto, quod
si partes congruat de utraque, quia ibi magis
est vel saltem aequalis portio ovi, facine et
patis intuenti. Standum tamen consuetudinem
quae in natione Majorica non est talia comedi-
dis, nisi ab hereticis bullam cruciatam, vel
ab illis qui lactem a alio possit manducare.

29. Vbi quicquid non est comestibile potest comedi in quibus quibuslibet regionibus nec sanguis animalium, nec lacrum, quia omnia ista sunt caro, et pro carne reputanda, ita ut nullus ea comedat in die venationis, nisi in eo carne comedere possit. *Tornae. cit. cap. 2. sub. 1. n. 6. et cap. 2. n. 2. et 3. et 4. et 5. et 6. et 7. et 8. et 9. et 10. et 11. et 12. et 13. et 14. et 15. et 16. et 17. et 18. et 19. et 20. et 21. et 22. et 23. et 24. et 25. et 26. et 27. et 28. et 29. et 30. et 31. et 32. et 33. et 34. et 35. et 36. et 37. et 38. et 39. et 40. et 41. et 42. et 43. et 44. et 45. et 46. et 47. et 48. et 49. et 50. et 51. et 52. et 53. et 54. et 55. et 56. et 57. et 58. et 59. et 60. et 61. et 62. et 63. et 64. et 65. et 66. et 67. et 68. et 69. et 70. et 71. et 72. et 73. et 74. et 75. et 76. et 77. et 78. et 79. et 80. et 81. et 82. et 83. et 84. et 85. et 86. et 87. et 88. et 89. et 90. et 91. et 92. et 93. et 94. et 95. et 96. et 97. et 98. et 99. et 100.*

30. Jejunium faciendum videtur, prout in his inveniuntur a Confessione, vel cuiuslibet mortis aliquo iubilaeo, nisi aliud exprimat in votum, Confessione, vel papa suspensivum, fieri debet iuxta consuetudinem loci et morum inducitur ab Ecclesia in cuius jejunio, quia nisi aliud exprimat, sic est intelligendum et interpretanda intentio imponentis jejunium. Unde si in votum imponitur jejunium aliquo diei quadragesimae, debet videtur abstinere a laticiniis, nisi Bulla habeat, et extra, potest sine Bulla comedere. *Bonac. cit. pto 2. n. 6. et 7. et 8. et 9. et 10. et 11. et 12. et 13. et 14. et 15. et 16. et 17. et 18. et 19. et 20. et 21. et 22. et 23. et 24. et 25. et 26. et 27. et 28. et 29. et 30. et 31. et 32. et 33. et 34. et 35. et 36. et 37. et 38. et 39. et 40. et 41. et 42. et 43. et 44. et 45. et 46. et 47. et 48. et 49. et 50. et 51. et 52. et 53. et 54. et 55. et 56. et 57. et 58. et 59. et 60. et 61. et 62. et 63. et 64. et 65. et 66. et 67. et 68. et 69. et 70. et 71. et 72. et 73. et 74. et 75. et 76. et 77. et 78. et 79. et 80. et 81. et 82. et 83. et 84. et 85. et 86. et 87. et 88. et 89. et 90. et 91. et 92. et 93. et 94. et 95. et 96. et 97. et 98. et 99. et 100.*

Quantum Ecclesie Preceptum
et Reginae Diana par. 1. p. 8. art. 6. ed.
Palatij, et Sive. Contra Sanchum in
tom. 1. lib. 1. cap. 1. n. 5. art. 53. Nij. per
traditio debentur juri per quod in 6. de

Quantitate cibi

BR. In ieiunia sine panis et carnis ieiunio.
Nisi in ieiunio comedere compelli debet,
quia sit continua, nisi aliqua iusta causa in-
tervenire oportet, vel necessitas ad aliud cogat.
Ite in comedendo ita ad panem requisitus, ut
sit de eius virtute, sine qua ieiunium non spiritus
quod quidem licet a iure canonico non statuatur,
sic communis Ecclesie universalis consuetudo
prohibet, ut quod necessitas sit panis et
carnis non in uno die duabus vicibus carnis
panis et carnis, et in ieiunio insipit sit prin-
cipaliter ad castigandum corpus, quod non se-
ret si permitteretur tales due comeditiones, id est
meditatio appetitus sua, neque coena seu sardi-
na, et relinquatur alia neque panis seu
meridiana, et sic castigatio corporis et conserva-
tio, et que sit hoc preceptum utave tanquam in
panem Christi, et unius ora sive est, etat. 11.
v. 30. Tenent communiter omnes. Sylv. var. iei.

n. 9. §. Daime. Inquid. 4. Pas. c. 1. Eccl. lib. 1.
 cap. 4. n. 1. cu. multis quos cit. Torrec. tom. 2.
 hinc v. 1. disp. 7. cap. 2. sect. 3. n. 1. cu. le
 ud. et Machado. Illinc. v. 2. cap. 2. n. 22.
 Bonac. tom. 2. De Page. Eccl. disp. v. 9. c. 1. p. 70
 3. n. 1. Remigio v. 4. cap. 4. §. 2. v. 1. d.
 Ho. 2. c. 9. §. 1. art. 6. et ibi Act. et in summa
 §. Unica; dicit tamen esse de iura, velle plus
 comedi, in cap. Quadragesima, §. dilect. §. de con-
suet. quia ibi dicitur de diebus dominicis, in
 quibus aliquid de abstinentia subtrahit. Act.
 hoc autem non conuenit tunc precipere unquam
 comestione in die ieiunij; quia subtrahio potest fi-
 eri addendo carnes in die dominica quadragesi-
 ma, vel saltem lacticia, quibus abstinetur de
 abstinentia ieiunij; sicque in rigore textus non
 videtur precepti nec unica comestio, et communiter
 intelligitur apud subditos, veludantibus quibusdam,
 et Illinc. cit.

32. Act. dicit igitur plerumque una comestione scienter
 existeret. Act. frangit ieiunium; quo facto non am-
 plius frangit, quatenus comestiones multiplicet.
 quia unica factio totum ieiunium est frangit;
 et hoc facto, non amplius frangi potest: quare
 dicitur quod in sola secunda comestione peccat

Quartum Ecclesie Præceptum

contra jejunijs observantiam committitur. Vide de-
ta n. 18. quibus non equiparatur peccatum, quia
est præceptum hoc vnicæ comestioni affirmativè
quod vnicæ transgressionè transgreditur. Romig.
cit. n. 2. Jagund. cit. n. 5. c. 1. p. 1. et alij.
Tdey lib. 6. c. 3. §. Quarto. Sylv. cit. n. 22.
fr. huasch. Terrac. cit. n. 2. Bonac. cit. n. 7.
Diana par. 3. tr. 9. res. Jellino cit. n. 23.
Contra Civis. Molanus. Medina, et Syrium
quia dicunt quod hoc præceptum habet aliquid de
negativo, quatenus prohibet nisi vnicæ vice com-
dahur, sicut in præcepto sumendi Eucharistiæ, vel
Missæ celebrandi: ad quod dicitur: ^{quod} factis jeiu-
nio non persistat jeiunium, requiritur quod nega-
tio secundæ comestioni jam non durat in jeiu-
nijs ad quod conservandè reddidit præceptum: nec ex-
empla valent, quia in illis absoluta est verbum
non pluralizari, non in jeiunio. Dixi scientia,
quia secunda et alia comestio facta inadverten-
ter quatenus sompat jeiunium materialiter, non
tamen formaliter, ita et de peccatis advertitur res-
vando in reliquo forma jeiunij, fructificabitur
spiritualiter in eo, et non servando, rursus autem pec-
cati mortalis contra jeiunium, quia ex hoc quod
ponitur in statu scientiæ, obligatur ad jeiunandum.

Remigio cit. n. 6. Laym. cit. n. 6. in fine.
 Diana cit. de Magis. Con. Laym. ab eo cit.
 et Bonac. cit. n. 3. Magis ponens in eo qui
 manna comedit licite de labore quem delat-
 vit facere, et si postea non laborat nec tenetur
 amplius ad illud ieiunium: quod concedo; et est
 differentia quia hic comedit animo frangendi
 ieiunium, et sic fregit, et fractus cessat obli-
 gatio, ut dicitur et: in nostro autem casu, comestio
 fit involuntaria contra ieiunium, absq. intentio-
 ne illud violandi et frangendi; et sic non fregit,
 quo non fractus neque cessat obligatio ieiunandi.

73. Beni causa interveniente non potest
 revocari, et ad illud redit a quo recesserat
 ieiunio redeundi, non fregit ieiunium, quia
 quibus materialiter sint due comestiones, ta-
 men formaliter et intentionaliter sunt una
 comestio composita ex illis duabus partibus in-
 tentione unita; unica autem comestione quod
 non prolongata non frangitur ieiunium. Et
 hoc est verum etiam de causa duranti, dura-
 ret illa divisio. Sanchez cit. a Diana par. 3.
 tr. 9. cap. 32. dicit posse durare discontimu-
 atio per duas horas. Pasqualiguy cit. a Diana

Quarum Ecclesie Praecipuum

par. 10. 12. 14. resol. 62. tenet etiam si du-
 zet per illud tempus usq. ad vesperas. Tor-
 roella cit. n. 22. dicit posse discontinuari
 per unum horum. Pontaluy in add. ad dub. Re-
 gul. vix. Jeuniorum n. 10. tenet non esse mag-
 nam distinationem, si cessaret per modicum ho-
 rum, nisi manducatus satus sit ad comple-
 da comestione. Sed tenet ad Diana. cit.
 resol. 62. esse hoc regulandi arbitrio homi-
 nisi. Et si interruptio fuerit sine intromi-
 sione edendi, interveniente causa interruptio-
 nis, et fuerit per breve tempus, moraliter
 potest continuari, quia reputatur eadem co-
 mestio, unita per intentionem interpretativa,
 que sufficit. Torrac. cit. n. 23. qui n. 29.
 et alij tenet istud parum tempus esse parum
 quatenus minus horum, vel quid parum plius. Quod
 tenet Diana cit. resol. 32. ad Jullian. et alij.
 et tenet. Qui autem ne invidiam videatur
 rogatus ab amico cibum medicum comedit, non
 peccat contra jejunium, quia admittit jeju-
 nium parvitate gratiarum, et ille non co-
 medit ut medeatur, sed ut contrahatur con-
 cey. Jagund. cit. n. 3. ^{cl. 142} ad Medina, Victoria
 et al.

24. hinc unica comestio est de essentia
 jejuniij, et videtur est n. 31. de quod videtur
 et n. 32. quod excessu vini comestioni pre-
 git jejuniis, potest dici quod Comestio esse-
 re hinc est illicita, et jejuniij factiva, nisi
 abstrahat recepta comestio, que in materia
 jejuniis maxime abstrahenda est: Vale de
 de hinc abstrahenda est hinc, si fiat debite et
 sine excessu, sed est illa quantitate que ne-
 cessaria videtur ne potest nocere. In qua
 quantitate quingenda multi laborant spe-
 hinc, quia de jure non habetur neq. solum
 quantitas, sed neque prescriptio tunc respicitur.
 Terentius est. adiana bit. xxi. i. tenet, sufficere
 quantitate hinc incipit. Homo binus, qua-
 nta inciam. Villalobos, sex modans. In-
 quod inciam. n. 13. octo inciam m,
 ad pudenti videtur. Henric. et Potius. cit.
 adiana par. 9. n. 6. xxi. 15. §. Sed hinc,
 inciam 10. et pane et alij. Dico tamen
 in Taguender. est. cap. 4. n. 13. hoc relinquere
 arbitrio prudenti viri, qui considerat hinc
 respicientibus permitti comestione ne potest
 nocere, et ne deficiat jejuniary in decursu
 jejuniij: vili debet esse in parva materia

Quartum Ecclesie Praeceptum
nec tam parva stetit famem, nec in tanta
quantitate ut sit cura, sed mediocri ut cui-
pij non pereat.

~~Et circa qualitatem comestibilium in hoc
praefationem~~

35 Ego potest qui ieiunant in nocte co-
medere 6. vicibus, qui pro mane capi-
dit duas, ita ut intentione vertat portionem
illam super mane cum alia vespere, ex qui-
bus duabus una compleat completam collationem
praecipue quia illa supra mane cum fuisset
parva non fragit ieiunium, et bene potest
condemnari cum alia quae licite potest pro
collatione vesci: nec ex hoc sequitur esse in
terminis propositionis 29. condemnata ab Alex.
VII. nempe Aut in die ieiunii septem comedat
in parva quantitate, quatuor in sera comedat
moderate, non fragit ieiunium: quia loqui-
tur propositio de manducationibus istius mundi-
um et refectionibus. Non debet concedere
illationem. Persee cit. a Torru. cit. mag. qui
de se nihil dicit: sed non ego, quia si inten-
tio condemnandi comestione sufficeret ad non fa-
gendum ieiunium, sequeretur quod quis pro ma-
ne posset sumere in duabus vicibus 4. vicibus,

et intentionality mixta duas cum paxano, et
 aliaq. duas cum refectura, vel quopiam in-
 maci. aliaq. maci, et qas. vnde cum paxano
 a quo remoueret aliquid comestione sibi li-
 cita, et non frangeret ieiunium: conueniens
 qui sepius comederet inter diem ieiunij in
 pauca quantitate, quod simul esset magna,
 non frangeret ieiunium, interueniunda. Ita
 tunc seruandi ieiunium cum comestione
 licita. Hoc autem est facile cedere cetera-
 in in paxano, quod est abunde, per intentione
 non parit licentia, quod prohibita est ma-
 teria paxano, non sit magna materia respectu
 in theotico, alia comestione licita. Et si
 hoc non est considerabile, dicit Torree. super illa
 Gregor. pag. 422. n. 6. dignum est et considerandum;
 sed ego illud habeo pro considerabile, licet non
 illud in illatione, quia in duabus illis comestio-
 nibus pariter, non excedit quantitas cibi publi-
 cita. Nec concedo posse pro maci sumi duas
 maci, quae communiter reputantur pro pau-
 ca materia: et reperio iungendum duam biscu-
 torum, vulgo congeles de sacra, quae duas maci
 non excedunt, et quida. facimus, cum siphone
 vini vel chocolate, quia quidam huius desiderant

Quarum Ecclesie Preceptum

itur pro refectumanda matutina. Sumitur pa-
men pro mane panu panu vulgo ma lapa,
et panu vini, de patiente malum cordi de
conditatis ventriculi, non reprobo; quia he
sumitur per modu medicine, que non frangit

+
et faret
D. Tho. 2. 2.
q. 147. art.
6. ad 1. ubi
dicit quod
liby esbi ne
potuit laxari
propterea
vestray cor-
popu com-
plexione
ex quibus
contingit
quod omni
majori al-
ter minori
indiget ci-
bo.

jejunium vel non pervenitur ad magnam puri-
tatem. Huiusmodi autem regulantur arbitrariis
boni vini, et in similibus dixi n. 33. t.

Non deficit qui dicat, comedere
malos medicos, vulgo limonias,
malos medicos, vulgo racanjas, vel may-
viene poma, pyga, et alios fructus degu-
tando succu, et alia remanentia proutia-

do, etiamsi in magna quantitate suonatur
non frangere jejunium, quia dicunt quod
hoc est sumere potu, et non cibum. Quod

maxime reprobat Diana par. 10. h. 1. et re-
sol. 56. dicendo cu Baldo, quod qui contra
omnes loquitur, non bene loquitur. Nec in
hoc particulari bene loquitur dum has no-
vitatis propalat: dicere enim quod comedere
viva et bibere, quid impertinentiur? Vident
lealemb aduultu a Diana cit. quod idem di-
cende est de aliis fructibus masticatijs hibus.
Fiat ex illis potio, et sumi possunt. Ut de...

37 Chocolate conceditur, cuius ingredienti
 si masticarentur frangeret ieiunium, quod
 non frangunt popasati ad bibendum, sed tunc
 iam sunt potus, sicut potus est vinum factu ag-
 ri ad bibendum et materia comestibili usurum.
 Unde sicut vinum sumptu ante prandia, sive post
 prandium non frangit ieiunium, ut tenent omnes,
 et specialiter Jagund. cit. cap. 2. n. 46. ita
 chocolate non frangit, contra eundem Jagund.
 qui tenet aquam et saccharum mixtam frangeret;
 quantum potus frangeret sine popasato. Non pro-
 perea autem, quod aliquando deponat ad nu-
 tritionem equaliter sumitur comparatione ad
 vino (vel potus est aqua vita) de quo dicit
 D. Tho. 2. 2. q. 147. art. 6. ad 2. ubi dicit de
 potu quod non interdicitur ab Ecclesia, quia
 sumitur ad alterationem corporis, licet aliquo-
 modo nutriat: ergo simpliciter de chocolate.
 Et ad 3. dicit quod elevaria etiam aliquo-
 modo nutriant, non tamen principaliter as-
 sumuntur ad nutritionem, sed ad digestionem
 ciborum: Unde non solvit ieiunium; sicut nec ali-
 aquam medicinam assumpta: nisi forte aliquis
 in fraude elevaria in magna quantitate as-
 sumat per modum cibi: sic dicitur de chocolate.

Quartum Ecclesiae Praeceptum

Et ad sustinendum hoc dictum, sufficit recepta
consuetudo in Hispania, et vidi in Roma, quia
chocolate sumitur per modum patris, et sic non
frangere ieiunium tenendum est et praedicatur a
pud viros probos, et pauci sunt qui dubitent.
Vide Diana pars. 4. tr. 4. resol. 199. Turri-
am cit. a Diana pars. 5. tr. 5. resol. 11. Torru-
cit. cap. 4. n. 3. Contra Casella practica resol.
3. cap. 3. n. 30. pag. 24. et Leonis cit. a Macha-
do quem tradit Diana pars. 2. tract. 2. re-
sol. 54. ubi ex Turriam tradit quod chami
chocolate esset cibum, qui duas uncias sumit
non frangit ieiunium: et ex Sebar, si su-
mit tantum unam unciam. Nobis tamen
tenet P. Ant. a S. Jo. tom. de Pyscop. Secul.
tr. 6. disp. 2. sect. 2. n. 111. cum multis quos
citat.

38 In vigilia natalis Domini fieri potest refe-
tione in eius nocte non ampla ut sit coe-
na, servatis qualitatibus edendum, quae sci-
licet edi possunt in collationibus aliis ieiun-
iorum: vel duplo maiore ac in aliis vigili-
is, iuxta consuetudinem patris, quae semper
prevaleat in materia ieiuniorum, et sepe est
dictum: haec etiam consuetudo introdunda est

in Hispania, et Sarnos, et in noctua Majori-
ca. quoad aliquam mensuram superi aliam alio-
rum ieiuniorum, in honore tanti facti, ita ut
sunt qui vocant hoc ieiunium legitimum. Et sunt
qui affirmant esse introductum, quia labor se-
quitur collationem, in assistendo divinis officii-
is celebrandis in ea nocte, quod credi potest,
sed non probabitur, quia alii qui non assiste-
rent, vel non vellent assistere, non possent
prolongari in ea collatione; deficiente enim
fide, longe non possent ea que conducent ad
fidem. Propter hunc finem legitimum dicitur, ex-
tendatur dicitur ad vigiliam Pasche et Pentecostes,
sed hunc non ante videtur in Gregoriana. Nec
per hanc grandem collationem, transitur ieiunium,
quia per comprehensionem dicitur intro-
ductionem, ieiunium illud dicitur usque ad noc-
tem, qua perventa cessat: qua propter dicitur
aliqui quod si fuisset facta collatio ieiunativa
pro more, et grandium in quibus die, in qua
he parat fieri perdidit respectu; quia si non
illa non est ieiunium, in eo potest cenari inde
pariter a comestione facta in die. Terrae. cit.
cap. 2. sed. 3. m. 1. et seq. Legum. cit. cap.
4. n. 19. et 20. dicitur par. 3. n. 9. resol. 35.

Quartum Ecclesie Preceptum
et par. 9. p. 6. recit. et ubi secundum aliquos
videtur extendit ad talia regimta si viderentur in sa-
bato, et die Natali, scilicet 2. quod tenentur be-
ander, Sanchez, Turria. Pasqual. Machada,
Caram. et Bellizas. cit. a Torres. cit. in 21.
quod non apparet; quia non ea nox est nox
lethig cum in ea non nascatur Christus.
Talemq. consuetudinem patriq. sequi possunt
Religiosi qui sunt eius membra. Et idem
dicitur de ieiunante per votum, si aliud no
expressit in emissionem voti. Torres. cit. in 23.
et 24. in Sanchez. Turria. Leand. et Enoriz.

39 Qualitas ciborum etiam observari debet
in collationibus, ita ut regulariter fieri debeat
at herby candidi vel colidi, fructibus, confec-
tionibus, vel aliis similibus debili comple-
xioni et digestionis, que adhiberi solent ne
potus nocuat, que inter diem ne potus no-
cua potest esse in pericula quidam;
deze ipsa comedi in refecturacula sumi pos-
sunt in parva quantitate quod supra
dicit. In hoc omnes conveniunt. Difficultas
tamen an fieri possit saliginis, et lactis,
casei, sicuti facti ex eisdem, vel aliis si-
milibus. Affirmative respondet multum

à Diana par. 9. l. 6. r. 1. et par. 10. l. 6.
 et r. 1. 57. Castrum in Summa, s. Suoneca
 dicit, non refert quid ieiunium sit, si modum
 non excedit, de quo Suac. cit. Dig. ff. q. 1.
 l. 3. n. 2. dicit, magis servandum esse quod
 litatem quam cetera qualitates, modo in
 ceteris non statur, qui tempore ieiunii in
 prima refectioe prohibetur. Negant Sil-
vius. cit. c. 2. n. 20. et 31. Diana loci cit. Jagund.
 cit. c. 4. n. 18. ad fron. Torra. cit. schol. n. 6.
 quia dicunt esse maximè relaxatione inau-
 toria ieiunii, et non ad hoc consuetudine, cui
 materia ieiunii maximè adhaeret. Sed quia
 video esse in pascim. non apud Comunitates,
 sed apud Regnicolas, adhiberi in his collationi-
 bus, non radicem, sed parva pisces, iucunda
 amigdalinis, vel confectis cum havis vel aliis
 leguminibus, biscottis quibus in sui confectio-
 ne parva origina datur, et alia huiusmodi,
 dum quantitas non excedat, prohibetur his col-
 latione fieri posse. Videantur ex cit. scholari-
bus et aliis, qui ad hoc dicitur ieiunium esse
 positive, licet non sit prohibet in totum. Item
 quod parva esse adhiberi ad hoc quod aliquid
 habeat coniungendum cum pane, in quo solo maneat
 homo.

MADUS

40. In jejunio servari debet, qui tempore antiquo erat hora vespertina; antequam precipiebatur in cap. Solent. qd. dist. 8. de consec. non sumi prandium; hæc autem hora intelligebatur hora tertio post meridiem, quæ dicitur vespertina et durat usq. ad sextum quæ complet or. hora diei: sicut hora ^{nona} dicitur hora meridiei usq. ad tertiam post meridiem; et hora sexta dicitur hora illa nona ante meridiem; et hora prima dicitur hora sexta ante meridiem: Unde dividitur dies in quatuor partes, duæ ante meridiem, quarumque prima durat usq. ad horam nonam, secundæ hæc hora dicitur nona, quæ durat usq. ad meridiem: et similibi duæ post meridiem, quarumque prima durat usq. ad horam sextam, et prima dicitur sexta, quæ durat a meridie ad horam tertiam post; et secundæ dicitur vespertina, quæ durat a tertia hora post meridiem ad sex horas, in qua finitur dies, et incipit nox. Lib. v. v. 20.

Ieiunandi n. 11.

4°. Hoc antiquo precepto ~~ut supra~~ maxime oneroso praesertim nempe hora tertia post meridiem in diebus ieiunii quodcumque, consuetudine introducta, abrogata, fuit translata hora comedendi ad horam sextam quae est à meridie ad tertiam horam post meridiem. Et adhuc fuit et est facta translatio ad unam horam ante meridiem, quae est undecima dies. Ergo qui sine causa anticipat primum ante tertiam undecimam horam, peccabit. Peccabit quidem variabiliter de transgressionem debitorum consuetudinis aeternae variabiliter, si cum causa, quae occupat, ut si praeviderit ea hora non posse cibum sumere de ipso, vel labore, vel occupatione, vel quod simili. Nonquid tamen peccabit mortaliter; quia optime servari potest ieiunium cum ea anticipatione facta sive cum sive sine causa; quia de eius essentia et substantia non est ~~ut supra~~ comestio tali hora faciendae, sed praecipua unica comestio in die: aliter qui mane comederet cibum in magna quantitate, iam non obligaretur ad ieiunandum illa die; quod est falsum, sicut est falsum tale mane comedente, et per totam diem illarum non comedente, nisi sumendo relictum in nocte,

97 **Quartum Ecclesie Preceptum**
non jeiunare. Quod autem anticipatio
non sit contra substantiam jeiunii, patet ex eo
quod variata fuit hora comedendi per novam
consuetudinem; non enim hoc variare potest
substantiam rei, sed accidentia; et patet quia
non potest ea variare comestionem carnis,
et relinquere jeiunium in sua rigida pri-
vatio tali comestione; et de substantia jeiunij:
ergo si anticipatio permittitur, non est
comestio in tali hora, de substantia jeiunii;
Bonac. cit. pto 4. Diana par. 3. tr. 9. quest.
22. cum multis quos ibi citat: et par. 5. tr. 5.
quest. 10. Totat. lib. 6. cap. 2. §. Martyr.
in medio tr. 3. cap. 4. §. 2. n. 12. Torre. cit.
quest. 4. a n. 1. ad 5. cum alijs quos citat. Po-
hic. cit. cap. 4. n. 20. contra Jegund. cit.
cap. 3. n. 4. per Brox, lylv. cit. Palud. Co-
rasub. et alios citatos a Diana d. quest. 22.
Postponere autem comestione, nunquam est peccatum,
nisi malis finis adhibeatur; quia dicitur
etiam cit. §. Quoad primum, quanto plura
tanta hora comedatur, melius jeiunabit. Jegund
cit. n. 12. transmutare primum cum respectu
ita ut hec fiat mane, et illud vespere, si fiat
in eadem, licitum est, et potest esse meritum, si bene

adhibeatur devotio magis servando famem
 et corpus castigetur; non enim tunc violatur
 jeiunium in comestione, ut vana solent effici-
 atur, adhibita refectio. licet, et subter-
 violatur in dno ordinarij, quod permittit con-
 sas; et comestio illa talis non est, et deligit
 ad edendo quod materialitate sumitur, sed et
 anima fit in die, et refectio adhibetur
 formaliter est intendenda, et sic servatur jeiuni-
 um quod substantialiter, et per hoc magis cor-
 pus castigetur, quod et dicit magis castij ubi-
 tur si meretur remittatur refectio, et
 prandium nocte. Turpeilla cit. in. 6. cum
 Magly, Cusid, Villalobos, et alij. Et non au-
 det, dicit, condonare de peccato, si hoc trans-
 mutatio fit, sine causa, neque, de ratio-
 ne videtur. Diana par. 2. li. 9. ad. 23. vide illi.
 42. Cum in fraudem jeiunij non proba-
 getur prandium, potest istud prolongari quod-
 libet prandium voluerit; quia non est deter-
 minata duratio eius nec a iure nec a co-
 suetudine, neque determinari potest, quia
 sunt qui cito vorant, et alij qui tarde,
 et alij pavidissime. Inguend. cit. n. 5. in fine,
 ut Major; Torres. cit. n. 13.

Quarum Ecclesie Præceptum
Ieiunij obligatio

44 Ut talis ut frangere ieiunium ad quod te-
neris, peccat mortaliter, etiamsi ab ipso contempserit
vel inobediens, puta quia non uult se subii-
cere præcepti Ecclesie: non oppositè est condema-
natum ab Alex. vii. p. 1. q. 2. quæ dicebat non
peccare mortaliter talem frangerem: nisi est
præceptum Ecclesie, et ex consuetudine introductum, quod
unusquisque qui potest ieiunare, tenetur obser-
uare, et quia est in materia graui, obligatio est
sub mortali. Torrec. cit. disp. 4. c. 1. n. 6. Rayn-
br. 3. cap. 4. §. 2. n. 11. §. Si aya. P. Ant. à sp. th.
de Proc. Decal. 1. 6. disp. 2. sect. 2. n. 125. c. 1. Tru-
st. et Tamb. Sagund. hic lib. 1. cap. 3. n. 6.

45 Hæc obligatio ad mortale non solum oritur
ex consuetudine quæ habet vim legis, sed etiam
vi iuris canonici, ut patet in cap. Non licet, Non
opportet, quadragesima, citati legia n. 1. ubi
sunt apponenda uerba significantia præceptum,
ut oportet, hinc obseruanda est obseruanda
quadragesima, eide est n. 1. cit. Sagund. cit.
n. 7. Torrec. cit. n. 4. c. 1. q. 2. c. 1. q. 2. c. 1. q. 2.
et Villalob. con. Castano 2. 2. q. 147. art. 3. §. 1.
hinc, in fine.

46 Hæc obligatio est personalis, ita ut unus

per aliu ieiunare non potest. ^{nec} ~~non~~ ^{etiam} potest castigare corpus alterius, ad quem finis est ieiunium institutum. Bonac. cit. punc. 6. n. 2. c. de Aror et alij. Torree. cit. n. 7. ad Leon.

47. Hec obligatio est diurna, ita ut qui die precepti non ieiunavit culpabiliter vel inculpabiliter non tenetur altero die ieiunare; quia obligatio transit cum die. Torree. n. 10. P. Ant. cit. n. 126. c. de Sobas. Ubi tenet, nec eorum iudicata ieiunante peccata sine indulgentia ieiunium ad diem precepti. quia ad hoc requiritur peccata iudicialia. ~~de peccatis ieiunantis~~
~~ipsum esse obligationem ieiunantis~~

48. Hec obligatio si sequit duodecim ieiuniorum in uno die, ut Vigilia et quatuor temporum, non facit transgressiorem esse duplex peccati mortalitatis. quia quantum est duplex precepti, ad id prohibita respicit formaliter eandem virtutem temperantiae, sub eadem formalitate et ratione abstinence; quod facit ad id imo in specie et numero in genere moris. Vide dist. 10. Precep. supra n. 49. Torree. cit. a n. 17. Diana par. 3. res. 16. n. 9. c. de Aror, de Aror. Vazq. et alij. Laguna. cit. cap. 10. n. 2. P. Ant. cit. cap. 5. n. 82. c. de Aror, c. de Nuar. et alios.

10
Brevium Ecclesie Praeceptum

Non vero faceret duplex peccatum qui culpabili-
liter violaret ieiunium in uno die ad quod obli-
garetur ex precepto Ecclesie, et voto, vel iuram.
vel ex voto et iuram.; quia tunc ja violaret
in uno actu diversaq; vitibus specie, namq; per-
perantia quod respicit preceptum, et Religiosum
quod respiciunt votum et iuramentum, vobis ra-
tione fidelitatis in promittente, et iura^m rati-
one fidelitatis in Deo. Unde qui non ieiunat
ex precepto Ecclesie, et intemperantia; aut
precepto voti et sacrilegus, et ex iuram. et
perjury. ego vnicuique adhaerens multa peccata co-
mittit. Tobias. cit. n. 25. et Leon. P. Ant. cit.
part. 9. n. 231. August. 2. de Peccag. lib. 2. cap.
4. n. 2. ibi. Similit. 8. n. 8. Vbi tenet quod
si quis de iure voto abstinere frangeret ieiunium
vni vbi peccatum committeret. Ego Religiosus
qui vultus eius regulis, vel ex obedientia fr-
sonali sui. Pasali tenetur ieiunare in die Ven-
eris, si in eodem die cadat Iyrica abstinentia
possit, non ieiunando, vnde tantum peccatum
mortale committeret. Hec consequentia non
est vera, si Regula non prescribit ieiunium et
sed media obedientia, sed tantum per modum
precepti; quia si hoc modo, abstinere idem fr-

in Regula, ac in precepto Ecclesie, nempe An-
 glicana sub verbis temperantia, quod idem
 intendit Ecclesia in suo precepto ieiunandi, quod
 vicia sustinet, inter preceptum moralitatis
 conflictat, et sic vni peccato videtur in ea con-
 sistenti peccato committi delictum, cum iei-
 unandi. Si vero regula preceperat sub ab-
 stinentia, et facit delectum, sub ea preceptum iei-
 unium, cum tunc multiplicetur in ab-
 stinentia, et vitiis interdu per duplex preceptum, nempe
 temperantia, et abstinentia; non ieiunium in
 eo die in quo violaretur regula vel delectum
 Ecclesie, duplex peccato contra ieiunium comit-
 teretur. Cuius ratio est. a. d. m. p. q. 2.
 h. 4. v. 32. Tunc. cit. n. 22. Tunc
 cit. n. 9. et 4. sup. lib. 1. c. 10. n. 7. in fine, qui
 adduntur docet ab ipso contra distinctione, duplex
 committi peccato in pecc. delectatione, quod sequit-
 ur d. m. cit. in fine, ut sequitur et alij.

49. Hec obligatio sub mortali extenditur
 ad omnes dies ieiunij, ita ut tunc peccabit in
 ieiunio, quod fuerint dies ieiunij violati,
 quia quilibet dies est ieiunium sub precepto
 esse quilibet obligat sub peccato. Idem qui in
 principio quadragesime preponat nullum

De ieiunio Ecclesie Præceptum

Iam ieiunare, tot dies quos pœneret in excu-
 sione inducat pœnitentiam. Tenentur autem ieiunare
 debent, an ea intentione erit vni peccati, vel
 plurium? Inquit, cit. loc. 3. cap. 10. quomodo
 magis pœnitentia, quæ sita Torosus, cit. n. 22.
 Augustinus et Thomassinus idē sentiunt, nam pœ-
 nitentia est pœnitentia, quæ sita diebus ieiunij, ut
 pœnitentia, quæ sita sit illorum præcepti pro
 omnibus, eadē ratio pœnitentia, et eadē
 intentione, tamen sunt multa peccata quæ
 in intentione vult committere, quæ illa si non
 complectitur: de quibus quæ duobus diebus
 ieiunij proponit non audit hunc modum, non re-
 velationis officium divinum: duobus autem non
 communicatur in pœnitentia; duo homines in-
 ieiunant, et de duobus pœnitentia, duo peccata
 committunt. P. Inq. cit. 2. 2. n. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10.
 Decal. cap. 5. 6. 7. 8. 9. n. 1. de alijs, tenent vni
 peccati committi tantū graviter, quod fuerit
 deus non ieiunabimus, quia ea intentione est
 tan vni præcepti sub eadē ratione, formali,
 et tenet ad multa singularia per modum vni-
 us, quæ significat formaliter moralitatem
 intentionis, quæ quoque tenent ad multa

Adisti. Adhuc primum, iniquum dicitur de
 Thoma 2. q. 20. art. 3. ubi dicitur quod
 eadem malitia sicut et bonitas in actu exteriori
 et in interiori, ita ut adus interior voluntatis,
 nempe vult non ieiunare per totam quadrage-
 simam, se habet ad finem ad actum exteri-
 orem, nempe ad ieiunium in diebus quadrage-
 simarum sicut iniquitas ad continentiam ad finem
 iniqui adus interiori voluntatis et adus exteriori
 pro ut concidantur in genere boni, sunt
 boni adus. Et ad 3. dicitur sicut a
 bono quod est in corpore adimpleti desiderant
 sicut ad iudicium et vult, hoc videtur a boni-
 tate voluntatis descendit bonitas adus exteri-
 oris. Unde deducitur, quod malitia operis
 exteriori non ieiunandi, est eadem que est in
 actu voluntatis, videlicet ieiunare; quod est illa
 que informat adus exterioris faciendo illud ma-
 lum; et quod proportionaliter adus exterioris
 est bonus, sicut est malus interior, cuius ma-
 litia descendit de voluntate et facit illud malum
 ergo quibus adus non ieiunandi exercitur in
 quibus die quadragesime est malus, quia
 adus interior nolens ieiunare est malus, unde
 quibus illa est malus, ille est malus, sed exterior

89
 Quartum Ecclesie Præceptionem

est peccaminosa mortalitas in quolibet die
 quo concubatur, et si intulerit illi, non est
 etiam, et si quilibet, ut non est peccatum
 non mortalitas, et multiplicabilis in ge-
 neri, quod in se in se non est, et si
 multiplicabilis. Unde a simili videtur quod
 qui uno actu concupiscit, et deponit
 rati, concupiscit in se ipso, et si
 concupiscit sine a dubio, concupiscit
 non a se, sed a se, vel non a se, vel
 a se, et si in se, et si in se, et si
 pisci habere duos actus carnalis, et
 uno, vel ut duobus, et concupiscit
 jure jejunii duos dies, in quibus
 actu ex die, et in similibus, comititur
 peccatum mortale, et si in se, et si
 one peccetur ille actu voluntate, de
 peccatis mortalibus comitatur effectus, in
 illa malitia voluntate, tanquam a non
 era, quod in se quilibet actu exteri
 illi habere non malitia, et si in se,
 quo scholasticus tenet in suo Capitulo
 die, et si in se, et si in se, et si
 rati, et si in se, et si in se, et si
 to. 2. de sententia a pag. 101. precipue in n. 2.

Hæc obligatio ieiunandi incipit a me-
 dia nocte, et desinit in sequenti media
 nocte; quia sic computatur exceptum est
 ieiunij numeratur a media ad media
 noctem. Quod si dubium fuerit an sit media
 noctis prima punctum, non incipiat obligatio
 ieiunij; bene obligatio ieiunij si dubium
 fuerit an sit punctum alterius media noctis, qui-
 in primo dubio potestio. Sed pro ieiunio
 et in secundo pro ieiunio; duo determina-
 tiones, usq. dum possint comedi carni et
 ad tam in prima quâ in secunda media
 nocte: at quod de suppositione Eucharistie, quæ
 ieiunium naturale in ea die in quo su-
 mitur, a media nocte taly die, de qua
 ratione removeri debet omne dubium a ieiunio
 ieiunio, quo quo non sit potestio, id pro
 excepto non communicandi nisi ieiunio ieiunio
 ieiunio naturali. Si fuerit hominibus, unum
 die, secundum illud debetur gubernatio, nisi
 bene videatur esse abstinere, et communiter dicitur
 et: at si duo, ab uno primo renoverit, potest
 sequi quem voluerimus. In quibus citatur
 10. n. 1. 2. et 3. P. Ant. cit. 107. 5. n. 12. et 13.
 18. lib. Vex. Ieiunij n. 28. Et de 12. de Stamp.
 107. 3. n. 109.

40
Quartum Ecclesie Preceptum

§ 1. Hæc obligatio quæ afficit ieiunantes, afficit eos qui obligationem habent facere ieiunare alios, et familiam suam, et quicunque alij, quibus inabit familia gubernatio, qui cum ministrant concubitu sui filij et familiaribus, quibus sangatur ieiunans, peccant mortaliter, ob cooperationem peccati mortali illorum in se pertinentem ad suam obligationem. Non peccabunt tamen mortaliter, si eos non compellant ad ieiunandum, dñi illis præparent cibaria apta pro ieiunio servando; quia non coguntur ad id quod est minus signum, quod tale erat si obligaret ad eam compulsionem. *J. hinc. tr. 2. c. 5. n. 91.* Nec peccabunt dñi si tanta causa fuerit laborare servos unde illi non possint ieiunare; vero vero si sine causa. *J. hinc. cit. n. 90. cum Salud. et labori. Tenue. cit. c. 5. a. n. 45. et leand.* Nec peccabunt mortaliter Leviti preparantes cibis suo dño, quem videt eos non ieiunare; quia fungunt suo officio ad quod pertinent si scribitur, et non curant tenentur de eo quod ex parte sua est indifferens, et ex parte dñi ipsi esse honeste, dum causa non habeat exurgendi ieiunans, quod Leviti non

debet pauperibus. Jgual. cit. cap. 10. n.
 7. Eadem ratione dicendum est de Caupo-
 ne sine Hospitalia, duos credit eos quibus
 parare debet comestibilia non tamen de
 ieiunia, nec anferantur percontans de-
 bent, quia quilibet presumitur bonum ni-
 si probetur, et hoc probatio non spectat ad
 suspensionem. Filium. cit. n. 93. Diana par.
 3. p. 9. res. 29. et Sanchez, de cast. tex-
 tu. cit. cap. 1. n. 49. Ius et necessitas
 ieiunare potest preparare cibum, quia per
 hoc non inducuntur illi ad frangendum ieiunium
 non, cum sint determinati ad non ieu-
 nandum: suadere possunt lege charitatis
 et ieiunium, impedit pauperibus parantibus co-
 cedere, quia ego laquei possunt et nec di-
 care quicquid illis illi possint de eorum con-
 sideratione. Corredio enim fratrum non o-
 bligat cum proprio incommodo, et proinde si
 non operatur fructus, et dixi 2. Reges. Decalygi
 var. Corredio fratrum n. 25. Diana et Lopez.
 cit. cum alij Sanchez. Rodry. Annot. 14.
 con. Filium. cit. n. 92. qui nebyat tunc si
 videat sequi incommodum grave, et si videat eos
 itiner ad aliud hospitium. I. Ant. cit. res. 6.

20
Quartum Ecclesie Preceptum

§2. Hic obligatio ieiunandi afficit
omnes Christianos necesse compotos curio-
sitas, avaritiam, gaudium, sollicitudinem, concu-
piscunt, et similitudinem, sive malignitatem, sicut
quia ad omnes diriguntur, preceptum hoc de
penitentiam. aut enim de ieiunio, sicut
de ieiunio. Ad hoc maxime sacramentum
que ieiunium: quod observantia per se
sunt, sicut etiam exceptione demeritis...
non sunt sanctus est, ut non sanctior mensura
sanctus, ut non debent esse sanctior: et per
omnibus valet ratio, quia indigent in
cari, corpus castigare, spiritum corpus sub-
cere, ad hoc mentem elevare, vitia corpore
sua, vitia acquirere, castitatem, sobrietatem,
libidinem extinguere, et ad hoc ieiunium
triam volare, alii autem sunt ieiunium
proclamant sancti; et testatur de Basil. sicut
de ieiunio. *Philos. cit. cap. 6. n. 104.* *De*
cit. ep. 6. n. 1. Ieiunium. cit. cap. 2. n. 1. *De*
mentis compotos, quia qui non sunt ration-
biles, nec sunt cogere precepti; et omnes
necesse.

§3. Quomodo ieiunium purget indidit genera
consequitur, omnes obligant, etiam Religiosi

in oppido vel civitate ubi esset tale ieiunium
 communitatis; quia qui communitate vivit, com-
 munitate legibus oneratur; et conclusio communi-
 tatis, nulli exiit qui patibilis sit. Diamo
par. 3. resol. 36. §. Notandum. Jagun. cit.
cap. 2. n. 3. de Proc. §. Ant. cit. sat. 4.
 Quod si ieiunium fuerit ex consuetu-
 dine laicorum, non ad illud referentur Clerici;
 et Religiosi; et si ex consuetudine Clericorum, non
 referentur Religiosi; quia sunt diversi or-
 dines; qui ipsi se habent distinctis regulis,
 et unus ab alio non dependet, nec sub illo
 stringitur. Jag. cit. n. 2. §. Ant. cit. Et si
 fuerit inditum ab Epō pro certo die, non te-
 nentur Regulares, sicuto Cardalo, quia non
 subduntur legibus illius. Nec opponitur quod
 tenentur ad dies festivos; quia tenentur de
 preceptis Gene. Trid. ses. 25. de Regul. cap.
12. Si idem preceptum de observatione in-
 diti positum ab Epō: et quia non datur potestas
 obligandi Religiosos ad ieiunia Epō sive impo-
 sita lege Lexa, sive transmittitur, non est cur
 nos obligeamus, ad sionem in materia prelati.
Ant. cit. n. 124. de Proc. hinc. et Trull. di-
na cit. resol. 36. Jagun. cit. n. 4. contra

Villalobos tom. 1. fo. 29. d. 3. n. 6.

54. *Excepimur*, et *vagi* an *preambus* *jeiunij*
patris. *Ibi* *invocantur*, *vide* *supra* *n. 13.* *quod*
enim *ibi* *dicitur* *et* *de* *usu* *carum*, *hic* *dicuntur*
nom *et* *de* *obligatione* *jeiunij*.

55. *Dispensari* *jeiunare*, *non* *prembus*, *de*
quo *vide* *supra* *n. 13.* *et* *tradat* *P. Ant. cit. sed.*
12. disp. 1. ca. 2.

Excusatio

56. *A* *jeiunio* *multis* *indiget*, *quod* *est* *jeiunium*
quod *est* *in* *parentibus* *nondum* *parvulis* *et*
idem *et* *in* *senibus*; *quia* *ut* *ait* *D. Tho. 2.*
2. 147. art. 4. ad 2. quod *qui* *nondum* *parvuli*
sunt *ad* *finem* *facti*; *sepius* *sunt* *natura* *de-*
ty, *ex* *quo* *indigent* *frequenter* *cibus*; *sunt* *quoque*
in *augmento*, *quod* *sine* *nutrimento* *fieri* *non*
potest; *inde* *resultat* *quodam* *impedimento*, *et* *ibi* *videtur*
Caetani; *et* *hinc* *communis* *interpretatio* *consequens*
in *Ecclesia* *recepta*. *Salubre* *hanc* *conclitio* *est*
et *quod* *quod* *esse* *jeiunij*, *et* *aliquibus* *die-*
bus *quadragesimae* *versari* *in* *jeiunio*. *ut* *si* *de-*
deat *Conferri* *esse* *necessarium* *pro* *certitudine* *con-*
vincendi, *quod* *in* *aliquibus* *magis* *et* *viget* *in*
et *alibi* *impedire* *et* *preventionem* *aliquorum*
jeiunij

ieiunandi, et illi precepta poenitentia tenentur
 adimplere. D. Tho. cit. Secundus hic cap. 8.
 n. 2. et 3. Torrec. hic tr. 1. disp. 4. cap. 5. n. 2.
 Ferrig. tr. 3. cap. 4. §. 3. n. 2. Jilius. tr. 27.
 cap. 6. n. 110. Sylv. ver. Jeiunium q. 6. Bonac.
 tom. 2. hic disp. 11. q. 1. p. 6. n. 1. P. Ant.
 hic tr. 6. disp. 2. sect. 8. n. 139. Si quis autem
 intra quadragesimam complet didit 21. annis,
 in ea die in quo complet, non tenetur ieiuna-
 re; quia preceptum tenet ad illud diem, et non
 ad partem: ergo in parte est liber a ieiunio, est
 liber in toto; non enim potest dari ieiunium in
 una parte diei. Torrec. cit. n. 3. Diana par.
 2. p. 9. res. 49. cū Sanchez. Ferrig. cit. n.
 2. P. Ant. cit. n. 141. cū Tambur. Bonac. cit.
 p. 11. n. 2. Tenetur tamen ieiunare in reli-
 quis diebus quadragesime; quia non solum
 preceptum de ieiunando respicit totam quade-
 gesimam, sed quolibet diem in particulari,
 ita ut tot committatur peccata quot dies non
 ieiunantur. Torrec. cit. n. 5. cū Leon. Jilius.
 cit. n. 111. §. Inter 4. Dum stat dubium de
 complemento minoris aetatis, facta diligentia, quia
 adulescenti stat in sua possessione non ieiunandi,
 non obligatur. Diana cit. §. Notandum. cū Sanche-

De ieiunio Ecclesie Præceptum

P. Ant. cit. n. 142. Jagum. cit. n. 7. Tenentur
 tamen si voluntarie obstringuntur voto, vel si vo-
 lunt lucrare jubileum concessit eis obligatio-
 ne ieiunij. Torrec. cit. n. 15. et 16. Jagund.
 cit. n. 5. Jellinc. cit. 5. Infertur 3°. Bonac. cit.
 punto 6. n. 1. 5. Dixi ieiunia. Unde obligan-
 tur Religiosi addecens ad ieiunia ordinis in-
 dita in Regule, vel obedientia Regule, ob dicta.
 Torrec. cit. n. 32. Jagund. cit. n. 6. Jellinc.
 cit. Bonac. cit. pto 11. 5. Respondet; et dicit
 teneri ad ieiunia ordinis, et non ad ieiunia Eccle-
 siæ. N. lera. in mari magno Carmel. n. 179.
 et tom. 1. 99. Reg. cap. 2. n. 26. ubi concludit
 teneri ad præcepta Ecclesie in illius Regule; unde
 deducitur quod si Regula tantum obligat sub
 penali, tantum obligabuntur illi venialiter.
 Videatur Torrec. cit. quæsto 4. à n. 19. ad
 43. ubi resolvuntur tanta argumenta contrari-
 orum Grassi, Tombæ, Medina, Paqualigo,
 tenentium non obligari addecens Religiosos ad
 ieiunia ordinis.

§ 7. Secundo reperitur excusatio in senibus
 viris vel foeminijs quia senectus est infirmitas
 irreparabilis, quæ causat in natura debilitatem,
 et quæ prælabitur in interitibus sine remedio

ipsa natura. Unde dicunt Medici, major est
 inter infirmitates senectus. Hoc tenent Emery, sed
 variantur in assignanda aetate, in qua cogitur
 sit senex non peccare debere. Aliqui dicunt
 non esse assignandam regulam, sed relinquere iudicio
 prudenti viri; considerando vires et robur se-
 nis, qui aliquando est senex quia debilis in ae-
 tate 20. annorum, aliquando 40. aliquando
 50. 60. et si pervenit ad annum 70. regulari-
 ter habetur pro infirmo, et sic soluitur ab obli-
 gatione ieiunij. Alij dicunt absolute esse gra-
 tum 55. annorum quae solvit obligationem, et isti
 pauci sunt. Alij dicunt esse 60. annorum in
 viris, et 50. in feminis, praesertim si multos par-
 ty dederint, nullo habito respectu ad vires et
 robur naturae; quia dicunt quod quidam vide-
 antur natura habere senis robusta, est tamen hoc
 fraudulenter, et incocte. ut natura in ea gra-
 tuona sit ad morbum, ita ut dicit Aalenus lib. 5.
 de sanitata mendac. cap. 2. Scire licet sanis q-
antibus Anthon: quoniam ex levi momento in mor-
bum decidunt; simili ratione iis qui ex morbo
convalescunt, in videri esse curandos; et adhuc am-
plius, ut ex convalescentia possit fieri transitus
ad perfectam sanitatem, qui acquiri non potest

Quarum Ecclesiae Praecipuum

ex senectute, sed semper est transitus ab illa
ad mortem sine remedio. Quod autem prop-
ter istam aetatem in vigiliis et ieiuniis sit ultra se-
nescentiam liberatus ab obligatione ieiunandi pa-
tet primo in psal. 89. v. 10. Vbi abbreviatur nos-
tra vita ad annos septuagesimos: ergo perveni-
endo ad annos septuagesimos, prope est mors, quae
antevertit debilitatem et defectum naturalem ieiunium
et roborem. Secundo quia ut testatur Romanus con-
cilio a diociano par. 2. tit. 9. x. tit. 20. §. Attamen di-
xit V. interrogatus de hac re, affirmative res-
pondit. Tertio quia ut dicitur supra n. 27. Ec-
clesiasticis sacerdotibus conceditur lacticia die-
bus quadragesimae, qui sunt in gratia 60. annu-
rum, quod negavit eadem Dulla alij infra ta-
leon gratia existantibus: ergo videtur Pontificum
qualificare eos uti scire, quibus non obligan-
tur de talis gratia ad ieiunandum, et iustum es-
se ut eis concedatur privilegium edendi lacticia
nia ipsismet negationem infra talem gratiam, in
omni gratia concedit laicis. P. Baco mexicanis-
mus Majoris in sua Summa disp. 15. c. 3. Remy.
cit. n. 1. P. Ant. cit. n. 140. Diana cit. cum
Romanis, Ordo, Medusio, Angly, Sanchez. c. Postul.
con. Sgurd. cit. n. 9. §. Quarta Vide illud, et

Audrua ibi cit. n. 9. §. Secunda. Et pro grati
 50. annuat in pœmij, tunc Macchona est. à
 Diana par. 9. trad. 2. rest. 2. Enricus, Ma
 chado, et Palizae. ibi cit. Torree. est. n. 2. cap.
 6. Baco cit. §. Amigio. con. P. Ant. cit. n. 140.
 in fine, cū Tambour. huc didit extenditur ad
 huiusmodi Seny in obligatione jejuniij extra ex
 voto, nisi specificatur in emissione illius, vel a
 mittatur post dictos status; et ad Religiosos quoq;
 ad jejunia Religiosi; quia nec jejunia debi
 tant modo quo jejunia Declyathica; sed hec,
 ut didit est, non debent in ea acta: ergo ne
 que illa. Audrua citati. breui aduunt, intel
 ligi, si q̄ty in vray pervenerit ad incēptū an
 num 60. annuat, et in pœmij ad, 50. quia
 in favorabilibus, annus incēptus subatur pro
 completo, ex 1. Brea grati, §. de Lepton et ipi
Uot. vax. Dies axes. et sic dixi de comestione
ovium n. cit. 2. Diana cit. §. Et hix. cum
 Marq. Sanchez. Medina. Tenth. et alij. et tenent
 cit. Audrua. Nec dicit didit n. 26. neq̄
 quid Religiosi non pervenientes ad 21. annuat,
 tenentur jejurnare diebus proscriptis à Regula,
 et à vto; quia est discrimen, quod adolecentij
 excusatur à jejurno ratione invenenti; tenij

De ieiunio Ecclesie Præceptum
ratione decorem; in his que est maxima di-
ferentia, quia ieiunium est virtus, decem-
mentis vero infirmitas; magis autem excu-
satur infirmitas, quam virtus: Unde non
mirum si ad ieiunium obligatur ad ieiunium, ad
quod non obligatur Tenij. Et nota quod hic
loquitur de iuvene qui habet 15. vel 16. an-
nos, et igitur bene potest ieiunare. Vide Dianam
cit. tr. 6. cas. 16.

§ 8 Tertia reperitur excusatio universa-
liter in omnibus laborantibus aliqua infirmi-
tate; vel ab ea convalescent; vel sint in pau-
peritate tali ut non habeant sufficientem cibum
ad prandendum; vel si sint femine, sint
tamen gravide, vel lactantes; quia omnes
isti sunt vel impotentes phisice, vel saltem
ignorantes, ob nocentiam eis obventuram de
ieiunio, quod Ecclesia non interdicit info-
re sui filij, sed sollicitè in sui præcepti re-
per obviare curat, ut videtur est supra p.
præcepto de auditione Missæ. Salsum. cit.
à n. 12. Torrec. cit. cap. 6. à n. 1. P. Ant.
cit. cas. 10. Teleky cit. cap. 4. Fillinc. cit. à
n. 116. Donac. cit. p. 180. Ut. à n. 1. Daco cit.
cap. 3. Caet. in lib. de ieiunio, §. Excusantur.

Quarto repetitur exaytio in laborantibus
 labore incompatible saltem moraliter cum ieiunio.
 quia ut dictum est. Ecclesia non vult onerare ad
 desperatio et incedendo cociderabilis persone, ieiun-
 antibus. Tenent omnes: sed dividuntur in orbibus
 hominum, que sint sufficientes excurare sua la-
 borantes et officios. De subtribus, tenent Diana
 par. 2. res. 7. tr. 9. Azor par. 1. lib. 7. cap. 17.
 q. 8. Bonac. cit. n. 10. Latio, Sayman, et alij:
 sed negant Tolemy cit. pag. 4. §. Testia. De Agri-
 colis, fabricatoribus, ferariis, sculptoribus, et a-
 liis officialibus onerosi laboribus, omnes tenent
 esse excuratos. Vide cit. et P. Ant. cit. sect. 11.
 Et notandum est circa hanc materiam, quod
 hec propositio que inter condemnaty ab Alex.
 vii. est 30. sic dicebat — Omnes officiales qui
corporaliter laborant in Republica sunt excu-
sati a ieiunio et illius obligatione, nec certi-
maxi debent ad labor sed cum ieiunio inco-
parabilis = Condernabile etiam est, affirmare
precepti Ecclesie non interveniente causa le-
gitima, non obligare catholicos; illaque non
peccare mortaliter transgrediendo eius precep-
ta, quod videtur dictum in hac 30. proposi-
tione. Generaliter enim dicti condemnaty; non

Quartum Ecclesie Præceptum

Non dico dicere quod laborante est causa legi-
 tima, vel cum labore ut dicitur et incompatibile
 cum ieiunio, excusetur. ut tenent Exalta-
 prædica trad. 12. Pone 30. a. n. 188. Tome
 cit. tom. de Promis, pag. 417. Etone 2. a
 n. 9. Alia propositio 21. fuit condemnata ab
 eodem Papa, que dicebat = Absoluti sunt ex-
 cusi ieiunare omnes qui iter agunt, etiam
 apud valli, sicutque iter agunt, quoad iter
 agere sit absque necessitate, et solum sit uni-
 us diei = Hæc propositio similitudine ha-
 bet eum precedenti, nempe dicendo absolute
 iter agentes non tenere ieiunare, quod in
 rito condemnatur; cum sit præceptum ab Ec-
 clesia ieiunare, et solum excusetur qui legi-
 time impediuntur, dum scilicet se videant
 ieiunandum in casu incompatibili saltem mo-
 raliter cum ieiunio; et quia hoc non inven-
 iuntur in eo qui equitando iter agunt per
 unum diem, absolute loquendo; ideo merito
 condemnatur qui hoc defendit. Quare et
 effugiatur hæc merita condemnatio, abridat
 et labore et defatigatione itinerantis, sive
 pedestris, sive equitatus, vel cum curru, lecti-
 ca etc. sive voluntaria fiat iter, sive necessitate

zio, siue ita sit longum, siue breue: et si
 videat defatigatione debilitare, eximitur ab
 obligatione ieiunandi; si videat non debi-
 litare, ieiunet; et dicere oppositum est corde
 natum. Vide in explicatione huius propos.
 Coruell. cit. pag. 404. à n. 192. Torrac. cit.
 pag. 478. An. 19. Diana cit. rest. 46.
 et 52. Filiius. cit. à n. 121. Jurgund. cit.
 n. 17. Bonac. cit. n. 11. P. Ant. cit. n. 156.
 Q. Tho. 2. 2. q. 147. art. 4. ad 3.

60 Quarta reperitur excusatio in exercenda o-
 pera pietatis, si ea sint incompatibilia cum ieiunio;
 quia talia opera sunt meliora quam ie-
 iunium: ergo sunt preferenda ieiunio; si ta-
 men occurrat occasio in qua opus misericor-
 diae veniat sub obligatione officij, vel obedi-
 tia superioris; nec desistat quod ad ea facienda
 recipiat mercedem. Unde excusantur Seruier-
 tes infirmis, Predicatores, Confessores, Catechiza-
 tici, Scholastici, et alij, si sua munera exer-
 cando, ieiunia observare non possint sine
 magno detrimento sui. Jurgund. cit. n. 19.
 Filiius. cit. n. 124. Torrac. cit. cap. 6. n. 23.
 et 24. Bacó cit. §. Quarta. P. Ant. cit. rest. x.
 n. 159. Bonac. cit. n. Hinc addunt

Quartum Ecclesie Præceptum
predidit Auctor executionem ieiunij quam
dicunt, habent vixores non ieiunantes ex præ-
cepto virorum, absq. contemptu Ecclesie vel Re-
ligionis; quam habent parvi si ieiunium non
possunt reddere debitum, non ut possint pe-
ccare; et quam habent quædam notabiliter
deformantur ex ieiunio, quod non video
prædicare.

¶ Ultimo reperitur executio in dispen-
sato à ieiunio; de quo vide dicta supra n. 15.
Hæc autem siue declaratio potest debet à Su-
periore, vel à Confessore, quando ieiunaturus
stat in dubio an sufficiat vel non exco-
nsatio pro adimplendo ieiunio, vel q. Indico
si est in causa sanitatis, qui non debet esse pe-
cator, ut saepe fit. Tollet. cit. cap. 9. §. Unum
Regnum. cit. n. 19. Nec illi debent esse mi-
nimè scrupulosi et ambigui, sed disponere
et declarare, ut competenti potestate quicquid
habent. J. Illinc. cit. cap. 6. n. 129. Et si
quis bona fide non ieiunavit putando quod
causa habuisse, licet verè talis non fuerit, non
est condemnandus peccato contra ieiunium mortali-
ter, sed ad minus veniali; quia bona fide exco-
nsat. Tollet. cit. §. Altero. Torre. cit. n. 26.

Sūmariūm

totius enodationis quartæ de quarto Præcepto ieiunandi.

Ieiunium triplex præcipitur ab Ecclesia; quadragesimale, quatuor temporū, et vigiliarū, sicut scilicet Matth. 23. numero 1. Nunc distrahēdine non sunt ieiunia tres dies rogationū, 4^a et 6ª feria Quadragesimæ. n. 2.

Quadragesima dñi incipit feria 2ª post Trinitatem quinquagesimæ, apud Alexicos, et terminatur feria 6^a in cena dñi. Ceteri incipiebant feria 2ª post Trinitatem quinquagesimæ, et quia deficiēbant 4° dies ad complendū 40. ieiunia, dñi sunt quatuor dies antecedentes, et finiunt die Sabbati Sancti, quibus complentur dies 40. demptis diebus dominicis qui non sunt dies ieiunij, ad huc si aliqua vigilia in eo die venerit, quæ anteponi debet die Sabbati. n. 3.

Similiter quoque erant ieiunia quarta et 6ª feria, atque Sabbato omnij septimonæ. Nunc non sunt ieiunia, sed inferia 6^a et Sabbato carnes non sunt manducandæ sub mortali, et manducantibus sunt suspēdi de heresi. Nisi in illis locis ubi dicitur comprehēdo eas manducandi in Sabbato.

Summarium quarti Præcepti

Non præcipitur jeiunium sumptibus pro abstinencia à peccato: nec sumptibus moderatè pro abstinencia iuxta regulas temperantiæ. n. 4. Sed sumptibus pro abstinencia cibi. Utinam commuat regulam temperantiæ: et non ab omni cibo et potu, quod est jeiunium naturale requisitum ad sumendum Eucharistiam. n. 5. Jeiunium quod præcipitur dicitur Ecclesiasticè sumptibus pro abstinencia cibi, non potus. n. 6. Vide ibi definitionem jeiunij, et explicationem.

In jeiunio privatur carnes comedere, et qui eas comedit, non jeiunat, dicitur si comedat per disparationem. n. 7. Sed ova et lacticia comedi non possunt in jeiunij quadragesimæ, et qui ea comedit jeiunare prohiberi. n. 8.

In die jeiunij permittitur comedere carne in parva quantitate, quæ est fructuum coqueus quod à quibusdam sumi solet pro deglutendo cibo. n. 9. Sed in magna quantitate potest edi caro à non habente aliud cibum præter carnem et panem, sive ille sit dives, sive pauper. n. 10. Potest etiam edi, si adsit necessitas infirmi vel convalescentis, iuxta consilium medicorum in causa dubia; vel va-

Lex se vendio Cruciatæ. n. 11. Potest edi ab a-
 mente percipio, vel a puero ante annu dize-
 tionis. *¶* Pagana, non ab Hæretico. n. 12. Po-
 test quæ in loco ubi non est jeiumiū comedere
 carnes, etiam si eo die deberet intrare in suū pro-
 priū locū, ubi esset jeiumiū. Imō et posset
 eas comedere in loco non proprio ubi sit jeiumi-
 um, si ibi breviter morari deberet, scilicet ob
 promissū, coenam, vel dormitionē per noctē: et t-
^{er} die si ibi ^{esset jeiumiū} non moraretur pro majori an-
 ni parte, vel in intentione ibi manendi, *¶* tūc
 debet sequi legem vel consuetudinē suæ patriæ:
 et si in utroq. locis sit jeiumiū, observare ille
 illud debet in utroque loco existens. Qui transe-
 untes invenitur in loco ubi carnes comeduntur,
 potest eas comedere, quod in sua patria non
 permitatur. n. 13. Qui in terra infidelium
 comedit carnes, timendo grave dānum, non ha-
 betur animus prohibendi falsā Religionē, sed
 occultandi veram, non peccat contra sibi, nec
 mortalitē, remoto scandalo: nec hoc est conde-
 nātū cū p̄one 18. ab Innoc. XI. n. 14. Qui
 ob timorē dispersionē carnes comedendi, potest
 eas comedere. Et potest disperare Papa, etiam
 in jeiumiū quadragesimæ; et tenebit dispensatio

+ ubi in
 loco ubi in
 veniuntur,
 debent sex-
 vana p̄ce-
 mita foret
 Ibidem.

201
S^um^marium suaveri Præcepti

etiam non hante causa: que esset hinc iuratio,
si esset ab Episcopo: nec dispensatio requiritur
hante causa evidenti. Et cum causa potest
Ep^us transferre diem jejuniij. n. 15. Non vi-
20 potest Episcopus, precipere ut in Castella no
comedantur diebus sabbatumij minuta carnes,
et in His Majorica carnes omnes. n. 16.

Qui non tenentur jejunare, non possunt co-
medere carnes. n. 17.

Qui in die jejuniij plusvis comedit carnes,
plusvis mortaliter peccat; non vero si jejuni-
um sit ex vltio jejunanti, nisi aliud inter-
dixit vorando. Et idem dicitur de comestione
lacticiniorum. n. 18.

Lacticinia, que sunt butirus, caseus, lac, et
ova, comedi non possunt in diebus jejuniij qua-
dragesimæ: et dicitur hoc non esse evidens et
conclerabile ab Alex. vii. c. 1. propo. 32. n.
19. Vide ibi explicationem propositioij. Non
prohibentur comedi nisi in diebus quadrage-
simalibus. n. 20. In alijs jejunijs, si stat
consuetudo ea non comedendi, in loco ubi stat,
comedi non possunt sub mortali si sic esset con-
suetudo, vel sub veniali si ea fuerit venialiter
introducta: et si stat dubium an sub mortali vel

sub veniali sit introdunda, non obligabit sub
 mortali. Aliqui testantur non esse hanc con-
 suetudinem in Hispania; et dico non esse in
 Nova Majora. n. 21. Tali consuetudo est
 in Ecclesia dei non comedendi lacticia in
 quadragesima; et oppositum est condempnatum
 ab Alex. VII. cum propos. 19. Et imperatum
 est in iure canonico n. 22. Tali tamē con-
 suetudinem obligare sub mortali, tenet n.
 23. Iuxta canonicū veterū in dictis diebus hanc
 consuetudinem, multi dicunt, non vetare sub
 mortali. n. 24. alij, sic, quibus adhaereo.
 Et aliud consuetudini Patriæ, quæ in Ma-
 jorica est peccare mortaliter. n. 25. Eadem con-
 suetudo observari debet in Dominicis quadra-
 gesime, quæ non est in Majorica, et sic pro
 illis diebus non requiritur Bulla Cruciatæ.
 n. 26. Lacticia comedere possunt laici
 habentes dictam Bullam, et Ecclesiastici etiam
 Religiosi qui pervenerunt ad etatē 50. anno-
 rum incipientes. Et sine Bulla, omnes qui
 iisdem ieiuniis possunt comedere carnes. Qui
 aliud ad comedendum non habent. Mysticos
 geritæ, si appetitū habent: non lacticia,
 non venientia necessitate in eis vel in parte. n. 27.

Summarium quarti Præcepti

Non possunt comedi lacticia, dicitur si admisce-
antur frain, et fiat panis vulgò biscocho, nisi in
parva materia ponantur, quod non concedo in
pane vocato conquet de duca. n. 28.

Remota compedine, in diebus prohibitis, co-
mēdi non potest sagimen, sanguis animalium, nec
lactium. n. 29.

Uotum ieiunium, ieiunium impositum à Confessa-
rio, vel à Papa causa hyerendi indulgentiis, ni-
si aliud exprimat, observari debet iuxta cō-
suetudinē patrię et mōris inducti ab Ecclēsia. n.
30. vide ibi.

Pro quantitate cibi sumenda in die ieiunij,
tenendum est, complexi unica comestione, que sit con-
tinua, nisi iuxta causam, vel necessitatem aliud cogat.
n. 31. Unde frangitur ieiunium ab eo qui plus
quod una refectioe reficitur; et in sola secunda re-
fectioe frangitur ieiunium; et tamen in ea peccatur
contra ieiunium, si scienter euerit. n. 32.

Qui ob causam recessit à prandio incepto animo
redocendi, redocendo non frangit ieiunium, quamvis
dura sit illa penitentia, arbitrio tamen boni iudicis.
Nec peccat contra ieiunium, qui se inuoluntarius vi-
deatur, rogatus ab amico aliquid parvum comedit.
n. 33.

Ob consuetudinem introduendam licita est collatio seu refectio sexta serotina, si fiat debite et sine excessu, sed ne potus noceat; cuius quantitas sumenda non præscribitur in iure, et sic relinquitur iudicio prudentis viri, et debet ^{esse} parva; non tam parva, ut excuset famem; nec tanta, ut cæca sit. n. 34.

Non potest dimidiari, et pars sumatur pane, et alia vesperæ, quorū intentione vellet ieiunium coadunare eorum partes: et non debet, licet qualibet intentione, qui saepius comedit in uno die ieiunij, perveniendo ad magnam quantitatem, frangit ieiunium; cuius oppositum est condicendum ab Alex. VII. ad propos. 29. De mane non possunt sumi cetera vicia cibi. n. 35. vide etiam de xortate.

Qui in magna quantitate comedit uvas, limones, naranjas, masticat poma, pira, et alios fructus, deglutendo succum, et remanentia proiciendo, frangit ieiunium. n. 36.

Chocolate non frangit ieiunium. n. 37.

In vigilia Nativitatis dñi, servari qualitatibus adendum, ampla fieri potest collatio, iuxta consuetudinem patris. Vide n. 38. ubi de tali vigilia si venerit in diebus. Hanc consuetu-

Summarium auctori Præcepti

dinem sequi possunt Religiosi. Ibidem.

Qualitas ciborum admodum ~~esse~~ debet ob-
servari in collatione, ut regulariter fieri de-
beat herby crudij vel coctij, fructibus, con-
fectionibus &c. Non radicibus, nisi in par-
va quantitate, si aliud non habeatur: bene
vero ^{sumi potest} panis piscij, jureculis amigdalorum,
vel cum legumine, biscottis licet panis vini
intret in compositione; nō est in vii. q. 39.

Modus in jeiunio servari debet, ita
ut antiquitus comedi non permittebatur usq.
ad vespere, nempe hora tertia post medi-
diem. n. 40. vide ibi. Nunc consuetudi-
ne introdunda potest comedi in meridie, et
adhuc una hora ante: et qui sine causa co-
medit ante, peccat venialiter: non vero si
cum causa. Et qui mane in magna quan-
titate sumit cibum, adhuc obligatur ad je-
iunium: nec anticipatio comestionis est con-
tra essentiam jeiunij: nec postponere est pec-
cati, recluso malo fine. n. 41. Sicilicet est
ad causa, transmutare horam comedendi, nō
facere mane collationem, et vespere sumere panem
sum: non si fiat sine causa. n. 42. Prandi-
um prolongari potest quodlibet voluerit quāvis

si non fiat in fraudem ieiunij. n. 453.

Obligatio ieiunij est sub mortali, etiam si absit contrarietas vel impedimentum, juxta cõditionem propos. 23. ab Alex. vii. n. 44. Quibus ex vi consuetudinis, et ex vi legis canonice. n. 45. Est personalis, ita ut unus pro alio ieiunare non possit. n. 46. Qui die præcepti non ieiunavit, jam altera die non tenetur. Nec dies ieiunij potest nisi à potestate jurisdictionis antepromi nec postpromi. n. 47. Qui in uno die in quo est duplex præceptum ieiunandi non ieiunat, non committit duplex mortale. Verè vero si uset obligatio ex præcepto, et ex voto, vel iuramento: vel si eorum ex voto et iuramento: non si ex duplici voto. Religiosus qui in præcepti regule tenetur ieiunare die veneris, si in eo veniat vigilia, nisi peccati committat frangere, si regula præscribat de moribus tamperantibus; et duo si de moribus obedientie formis. n. 48.

Quæ sunt dies ieiunij, hinc sunt peccata mortaliter frangente. Et qui in principio quadragesime proponit nullis diebus ieiunare, hinc peccata committet, quod essent dies non ieiunandi: et ipsa introitus esset mul-

Summum quartum Precepti

triplex peccati iuxta dies intentos non jeiunandi.
De. n. 49.

Jeiumiū incipit obligare à media ad me-
diam noctem sequentis diei. In dubio pri-
mò mediæ noctis, non adhuc obligat jeiunandi;
bene vero indubio alterius mediæ noctis. Ter-
tiò à primo dubio, si Eucharistia in eo die
est sumenda. Secundò orologium est gubex.
nandi jeiunandi; et si fuerint duo horologia,
poterimus quilibet regni. n. 50.

Is cui incumbit famulatus gubernatio et
obligatus facere alios jeiunare; et si ei miny-
teat cibum quo frugatur jeiunium, peccat mor-
taliter; non vero si prohibendo cibos aptos ad
jeiunandum, eos non compellit jeiunare.
Nec si tanta causa, compellit servos ad labo-
randum, et sic frangunt jeiunium. bene vero
si sine causa. Non peccant mortaliter ser-
vi, preparando suis Dñis cibos quibus non
ieiunent. Idem dic de caupone et Hostia-
rio. n. 51. vide ibi.

Omni Christianus mentis compos tenetur
ieiunare. n. 51. Et jeiumiū introductū in op-
pido generali consuetudine, observari ab om-
nibus oppidanis, aiam Religiosis, debet. Et si

fuit introductum consuetudine laicorum, non
teneantur Clerici; et si consuetudine Clericorum,
non teneantur Religiosi. Qui non tenentur ad
ieiunium indidit ab Episcopo pro cento die,
sachyo scandalo. n. 53.

Quid de peregrini et Vagij. n. 54.

Quid de dispensati. n. 55. remissive.

Exceperantur a ieiunando iuvenes nondum per-
venti ad 21. annum statij. Salubre tamen est con-
sue fieri ieiunij, et aliquando Confessarij de-
bet eis imponere poenitentia ieiunandi in aliqui-
bus diebus, et tunc acceptata poenitentia tene-
tur ieiunare. Si quis in die ieiunij complet 21.
annus, eo die non tenetur ieiunare: sed si complet
inter quadagesimam, debet ieiunare in illis die-
bus in quibus complet. Saute dubio, et satis
diligentia de completio 21. annorum, non tenetur
ieiunare. Si sint obstricti voto, vel si volunt lu-
crare indulgentiam, tenentur ieiunare. Tenentur
ad ieiunia Ordinij, si sint Religiosi, et ad ieiunia
Ordinis, si Regula prescipit; quae si prescipit sub
veniali, tenentur sub veniali. n. 56.

Seres viri et femine, non tenentur ieiuna-
re, si sint illi statij 60. annorum, et isti, 50. an-
norum, presertim si multos partus ediderint.

Summum Quarta Praecepti

Nec in illa quae tenentur ad ieiunia ex voto, nisi aliud expresserint in eius omissione, vel si existatur post dictam quatenus: et summi debet gratia incepta. Nec tenentur ad ieiunia ad quae sunt Religiosi, in ea quae existunt. n. 57.

Infirmi, et convalescentes, pauperes non habentes cibum aptum pro primo, Joemine, gratia, et salute, non tenentur ieiunare. n. 58.

Laborantes labore incapabili physice vel moraliter ad ieiunio, non tenentur ieiunare. Unde non tenentur Agricola, Fabrilignari, Ferrari, Sculptores, et alij artifices onerosi, non tenentur, secundum omnes; Sutores, secundum aliquos. Dicere omnes officiales non tenere est condemnatum in propos. 30. ab Alex. VII. sicut et dicere omnes iter agere, ut dicebat propos. 31. ab eodem condemnatum; semper enim pro executione debet attendi opus laboriosum quale sit excusabile. n. 59.

Idem dicendum de exercente opera pictaria, et sic excusari possunt servientes infirmis, Pauperibus, Confessores etc. quid de uxoris ex precepto uxoris, de Somno non valentes redire debitum, et pulligdo causa deformitatis. n. 60.

Dispensati non tenentur ieiunare; et si causa est Subia, petant illud a superiore, vel Confessore. n. 61. vide ibi.

Enodatio 6. de quinto precepto Ecclesie Decimas et Primitias solvendi.

In veteri lege extabat preceptum divinum
quo obligabatur sub montani ille populus Hebrai-
cus solvere decimam partem, et primitias, iuxta
cap. 22. Exodi, v. 29. Decimas hanc et primitias
has, non indubie videtur esse. Levitici 27.
v. 30. Omnes decime hanc sive de pomis or-
borum sive de frugibus domini sunt: et v. 32.
Omnium dierum hanc et ovium et caprarum, que sub
pallorei vixit hanc, quidquid decime in-
venit. Sanctificabitur tunc. Numer. 22. ubi
narratur institutio dignitatis sacerdotalis in filiis tri-
bus Levi, v. 21. filii autem Levi dandi omnes deci-
mas Israel in possessionem pro ministerio quo
servant contra in tabernaculo sacerdotum: et v. 26.
Cum accipitis a filiis Israel decimas que dandi
vobis, primitias eorum offerite vobis, id est decimam
partem decime.

Arbitrium Ecclesie Præceptum

2. D. Tho. 2. 2. q. 7. de Decimis, art. 1. q.
narrat in dicto præcepto decimarum legati, in
di quid naturale seu figurativum, quod nunc
non habet nec tunc erat, quia jam apparuit
figurativum, nempe Christus: quid judiciale, seu ju-
dicium commutativum oblationum, quatenus illa
quædam divina institutione divina fuit taxata
pro sustentatione Ministeriorum illius Ecclesie,
quod quoque nunc jam non duret, quia
per legem novam omnia vetera transierunt:
et quid naturale, juxta didamen rationis,
quæ præscribit dandam esse mercedem opera-
rio et sustentationem, sicut in humanis, sive in
divinis, præsertim quod dixit Christus Matth. 23. 7.
Dignus est operarius mercede sua, id est videtur
suo seu alimentis; quod quidem permanere
permanere debet, non quatenus in illa lege
erat scriptum, sed lege canonica innovationem
et roborationem, sed quædam quæstionem dandi,
pro tali sustentatione: inde concludit D. Tho.
in arg. Sed contra, quod ad solutionem deci-
marum tenentur homines partim ex iure
naturali, partim ex institutione Eccle-
siæ. hæc sententia.
Tenent communiter D. citandi: præcipue

Ecclesiasticè inditè ab Ecclesia, in cap. Decimas,
 42. 16. 9. 1. et ibidè cap. Reverentissimi, 65. et
 cap. 1. ad 8. eadè 16. 9. 7. et extra per hunc
 tit. de Decimis, precipue cap. Ex parte 21. Non
 est, 22. Tua, 25. et tua nobis, 26. fundari supra
 jus naturale et divinum, ita ut quoad substanti-
 am sit divinum, et quoad quædam positivè huma-
 num. Est enim naturale, et divinum quatenus Dei
 iustitiam sustentari debent; qui enim Altari de-
 servant, de Altari participat et vivere debet: et
 est humanum, quatenus Ecclesia est que præstat
 summa dandum pro sui sustentatione. Ita te-
 nent D. Tho. cit. eius discipulus Passar. ad tit.
 de Decimis 9. m. art. 1. n. 2. ubi multi quos
 citat Sph. var. Decime n. 9. Zagard. tom. de
 Decap. Eccl. lib. 1. c. 1. n. 2. et 3. et Lessio, et alij.
 Tolat. lib. 6. cap. 20. §. In cuius. Titius. 12. 27. cap.
 7. n. 247. Thrac. tom. 2. moral. 12. 1. disp. 5. c.
 1. à n. 3. Bonac. tom. 2. disp. 11. 9. 5. p. 10
 1. n. 3. contra aliquos Canonistas fundatos in
 cit. iuris, ubi declaratur decimas esse de jure
 divino, ut in cap. Leonia, 63. 16. 9. 1. ibi = Divini
 iuris esse noscuntur, et cap. Tua nobis, 26. extra
 de Decimis, ibi = iniquum videtur si decime quæ
 dantur in signum universalis dominij sibi reddi præcipiunt,

Quintum Ecclesie Præceptionem

suas esse decimas et primitias auerexant. Et quia
quæta taxata est eadem quam taxavit deus in le-
ge veteri, quæ videtur durare in nova. Etiam
hec argumenta alii conuincunt nostram assertionem,
quædam ex citatis et alijs taxibus apparet deum præ-
cepisse sustentationem sacerdotum, non tamen apparet
in nova lege quæ veteri finem dedit, quædam bo-
norum, nec ex quibus bonis sint sustentandi, quod
facit Ecclesia taxando simile quodam quod deus
taxavit in illa lege, quod in honore dei sequi vo-
luit, non modo similes necessitates in nova Ecclesia,
quæ in illa erant.

¶ Potest hoc aliter negari: nam in lege ve-
tari dabatur decima pars bonorum Ecclesie, pro sus-
tentandis sacerdotibus, qui erant tota integra tribus
terti, quæ erat decima pars totius populi Israheli-
tici, cui non dedit deus heredes illam, ut diuini
vacarent diuini sacerdotibus, qui habebant uxores,
filios, et familia, alendos ex ea parte decimate,
quæ non extitit in lege nova; et sic non sunt
similes necessitates: consequenter excessive taxa-
tur decima in iure novo. Respondet Iacobus. cit.
n. 12. et bene, quod si sacerdotibus decimæ accipi-
rent pro sola sui sustentatione, validè præstet argu-
mentum: nunc autem non est sic, sed ipsis datus

quod Patribus pauperum, qui plus excedit si-
 mili illud sacerdotibus, et quod Patres debent ale-
 re eos in quantum sufficientes vixit decime vacag-
 ty, rebus completa pro se et familia domus reg.

Decimarum divisio

Sumitur ex ipsi rebus que decimantur:
 et quia ex istis, alie sunt personales, que scilicet
 procedunt ex industria persone, ut que
 lucrationes, que acquiuntur in exercitiis artium
 uniuscuiusque: alie prediales, que procedunt
 ex predij et campis, et sunt fructus terrarum: et
 alie mixte, que ex industria persone et par-
 te animalium procedunt: ideo decime divi-
 dentur in personales, prediales, et mixtas. Ita
 omnes.

Decima Personales

Non precipiebantur in veteri lege, et sus-
 tatur 1. 2. 2. 9. 37. ast. 3. ad 1. et ubi Das.
bon. de Parroc. cap. 28. n. 10. tenet Paris. cit.
n. 15. et tenet J. gund. cit. cap. 2. n. 4. Propt-
erantur tamen in lege canonica, juxta cap.
Decimaz 66. 16. 9. 1. ibi = De militia, de nego-
tiis, de officio redditu decimaz = Ceteris. libra.
cap. Non est potestate, 22. de Decim. ibi = De
negotiatione, militia, venatione, et de omnibus

Quintum Ecclesie Præceptum

bonis decime sunt Ministris Ecclesie tribuenda.
Cap. lx. transmissa, 23. cod. lit. ibi: Fidei
Homo de omnibus que licite potest acquirere
decimas erogare tenetur. Ibid. citati.

De quibus autem bonis personalibus dari debeant
decime dubitant DD.

7 Et est tenendum, quod industrialia ista bona
ut sint sub obligatione solvendi decime, requiritur
quod sint provenientia ex lucro et
quod lucrum ex quo proveniunt sit licitum. Primum
habetur in cit. cap. Decime, ubi exprimitur
proprius labor et industria, que imminitur
in militia, negotio, et artificio, quibus
lucrantur omnia milites, negotiatores, et Artifices.
Et secundum habetur in omnibus dictis
cap. præcipue in cit. cap. Ex transmissa.

8 De primis eximuntur a decimatione,
bona provenientia alicui persone et lucra
non sunt, seu non proveniunt titulo lucrati-
vo sunt que proveniunt ex acceptis dignitatibus,
que adveniunt titulo hereditario, vel donationis,
legationis; quia ista non acquiruntur industria
personæ, sed actione alterius. Etiam si talia bona
sint immobilia, vel acquirantur iure belli; quia
sunt iudicij que decimari debent, sicut fundus

provenientes à prædij immobilibus et hujusmodi.
 10. cit. art. 2. n. 58. et 59. Jgundez cit. e.
 2. n. 6. et 12. Fillius. cit. l. 7. n. 217. Bonae.
 cit. pto 3. n. 3.

Ob secundū eximuntur à decimatione bona
 provenientia illicitè, actione scilicet non trans.
 lativa dominij talis bonorum in acquiren.
 tam; bene vero si iste acquirit verū domi.
 nium coris, licet per adionem peccaminosā:
 ratio stringit, quia de lucro obnoxio res.
 pitioni non debent nec deberi possunt decima.
 nulla enim debetur de bonis non suis deci.
 mas quæ dare, dare crimin. aliena, nullo ju.
 re est permittum, sicut et vendere ea, et di. pi.
 de venditione. n. 2. de contrah. n. 12. ibi = Res
 aliena; sed bonis hucmodi non habentis do.
 minium, debentur ^{per} relicto; non vero ea de.
 bentur hucmodi acquisito dominio: ergo illud
 non debetur decima. bene vero istud. Sic ex.
 pressè habet d. Th. cit. art. 2. ad 2. Unde de
 his bonis quæ habentur furto, usura, vel bello
 iniusto, non debentur decime: bene vero de ac.
 cepis bonis à mercatoribus, hucmodi, occisioni.
 bus, et alijs similibus qui actionibus iniustis lu.
 crantur. Fillius. cit. l. n. 220. Sylv. cit. ver.

Quintum Ecclesie Preceptum

Decim. n. 12. Pape. cit. n. 9. et 1099. Jazund.
 cit. n. 14. Barbar. cap. Extrahymnia, 27.
 de Decimij, et de Parrocho cap. 28. n. 30. Valij
 ab hujus cit. huiusmodi d. Tho. cit. addunt, quod Eccle-
 sia de bonij peccato publico acquiritur non petit
 decimas, nec parere debet, ne videatur hujus-
 dmodi approbare: poterit tamen accipere talem
 decimam, si peccatum esset occultum, et scandalum
 vitaretur; vel si talis peccatorum de peccantibus
 convessis, cum decimis daret. Longius tamen
 est standum consuetudini loci: et quia consue-
 tudo hujus decimarum personalis assignat, jam ea
 non sunt solvenda in locis ubi adest talis con-
 suetudo, ut in Majorica. Vbi autem est con-
 suetudo solvendi, solvi debent, deinde expensae,
 quod sic ratio naturalis dicit: et sic colligi-
 tur, ex cit. Cap. Extrahymnia, ubi precipi-
 unt, solvere quibus decimas debere ex hujus que
 licite potest acquirere: expensae autem non ac-
 quiruntur, sed eis potius deponuntur. Pape. cit.
 cit. n. 22. Jazund. cit. n. 18. ubi dicit, ex-
 pressi haberi in cap. Pastoralij, 28. de Decim.
 ubi de negotiatione. Et sunt cit. sed. 9. et 30.
 ubi dicit expensae esse deducendas quae fiunt in
 ipsa arte, non aliunde, et in videri et videtur que

etiam faciant sicutur ante reditio. Solvique
debentur propriis parrochis, et in fine anni,
vel quando in ea sumitur Eucharistia in dy-
chate juxta 3. paragraphum Ecclesie. P. Art. cit.
sect. 5. n. 191. Legum. cit. cap. 3. vilo illud.

Decime Prediales

10 Solvi debent de omnibus fructibus ter-
re, juxta jura canonice, de quibus adhuc in-
gulariter statuitur in diversis capitulis, videlicet
in cap. Novimus, c. de Decimis, Decimis
de Apibus et de omni fructu decimas persolvunt
ecclesiastica distributione compelluntur. Idem habe-
nt in cap. Tunc parte, 21. ed. tit. sic = de omni-
bus professionibus fructibus decimas abij. Diminutione
persolvunt = et sic videtur decimam in alijs cap.
sed in cap. Non est, 22. ed. tit. specificantur ista
= de vno generis fructibus videlicet pecunijs her-
editatis decime sunt tribuende: quod idem fuit anti-
quibus dispositum in cap. Omnisque, 4. 16. q. 7.
In cap. Commis, 4. de Decimis habetur = de
opibus dnm decime persolvebantur, ista nunc
de eisdem. In cap. Tunc multiplici, 7. ed. tit.
scribitur = de plado et universis legumibus
decimas persolveant. In cap. Tenent, 5. na-
tura decimas solvi de jure. In cit. cap. Omnisque.

at present

Audientium Ecclesie Praeceptione

Statuitur tibi; de decimis; et in cap. 5. Omnia
ead. cau. et 9. dicitur, Boves, et oves, et ca.
per grez sub pastori iura transeunt.

11. Quibus et alijs rebus decimas, ad veritas
esse decimas de vino, grano sub intelligentia tri-
tici hordeum et quodcumque genus frumenti,
leguminibus cum ceteris partibus grez quaeque
fructus sunt praedij; leguminibus, oleo, pomis,
amygdalis, nucibus, castoreis, et aliis quousque
nomine sumpserint, et alijs seu communi
praedio si praedium locatus pro praedij arbori-
bus; animalibus, et ceteris fructibus, ut lana,
lacte capro butyro et similibus, melle, cera, et
ovij.

Decimae mixtae

12. Comprehenduntur sub praedialibus; quia
sunt praedij praedialia seu naturalia, partim
industrialia; et specialiter continentur in ju-
re, ut proventus intenduntur in cit. cap. de
venit; Pensiones domorum in cap. Pastoralis; 23.
de Decimis: animalia ista, quae industria homi-
num sunt, ut gallinae, oves, boves &c. praedia
habetur citra in praedij; vide supra n. 23.

Quod dicitur Solvendi

13. Sunt, nisi consuetudo aliud praecipiat
illi

illi Parochia ubi sitz sunt terræ cuius fructus
 decimantur; sic habetur expressè in cap.
Quoniam, 13. ibi = in terra castri dicens Decimæ pa-
rociam fructus = Cap. C. contingat, 25. ibi
 = Decimæ novati que sunt in parrochia ca-
 ruzdem, ad ipsas presulibus pertinere no-
 cetur = et cap. Cum in tua, 30. de Decimis,
 ibi = Si fructus predii de illa terra perveni-
 unt, de qua Monasteria, vel Conventuales Ecclē-
 siæ aliquos percipiunt ratione decimarum pro-
 vint, et presulibus decimæ fructus debe-
 tur eorum... alioquin parrochialibus Ecclē-
 siæ exolvantur = Idem habetur in cap. Signifi-
 cati, 5. de Parochiis. Unde non debentur illi
 Ecclēsiæ ubi habitat Dns terræ Allimati, quibus
 à Parrocho illius decimæ administrantur eisdē
 Sacramenta. quia obligatio hæc decimarum, non
 est personalis, sed realis, affixa prædij territorij,
 minuscunque Ecclēsiæ seu Parrochiæ; quod
 fuit dispositum in distributione parrochiarum, mi-
 nucunque assignando terminos, ut habetur in cap.
La 13. g. 1. ex Dionysio Papa, et ibi Alos. ver.
quod præci: et in cap. Si quis sarem, 42. v. cap.
Ecclēsiæ, 43. 26. g. 1. Joh. und. cit. cap. 4. n. 10.
Passer. cit. art. 7. n. 129. D. Tho. cit. art. 7. ad 2.

Bevintum Ecclesie preceptum

Sylv. cit. n. 14. P. Ant. cit. r. 3. n. 172. Tor.
200. cit. cap. 2. n. 22.

14 Idem dicendum est de decimis fructuum, id est omnium fructuum ortorum et pratorum de novo cultivata; quia veris sunt decime prediales, et per accidens est quod sint primis fructibus vel secundis vel tertijs. P. Ant. cit. sub. 3. n. 137. ad Palau, Touchen, et Leand.

15 Decime autem fructuum provenientium ex terra nullius parochie, debentur Epi seu mensi Episcopali; et colliguntur ex cit. cap. 6. n. 10. nam, ibi = ad omnes hunc potestatem referuntur; loquendo de fructibus novationum, ex terra nullius parochie: ergo ille de predialibus absolutis, et amplius, quia tali terra sequi debet dispositio ante divisionem territorij, et tunc debentur fructibus Epi: ergo etiam nunc quoad terras regni, dicitur et pariter sub territorio parochiali. 10. 220. cit. cap. 2. n. 26. ad Touch. P. Ant. cit. n. 137. ad Barthelemy. Eccles. cap. 26. §. 2. n. 20. et Leand.

16 Non sunt deducendae ex parte facti pro seminandi et colligendi fructibus predialibus, imo et mixtis, et solvantur tales decime; quia

sic disponitur in cap. Pastoralis, 28. de Decim.
 in cap. Ceteri homines, 7. et cap. tua nobis, 26.
 ad. lit. ubi expressè precipitur ibi =
 decimae reddere sine diminutione tenebris =
 Et magis clare in cap. Non est, 22. ad. lit. ibi
 = Volumus ergo et distictè precipimus, quate-
 nus antequam illos deducatis de bonis predia-
 tis, expensis, decimae Ecclesiis ad quas pertinet,
 ad integritate debita persolvantur = Et ad iura
 precipiant, non est in casu immemorandum. No-
 xae. cit. pto 3. n. 19. Dard. in d. cap. P. str.
 ut. a. n. 19. J. grad. cit. cap. 4. n. 6. Passer.
 cit. art. 5. n. 95. cū multis, et d. Tho. cit. art. 2.
 ad 4.

17 Unde nec sunt retinenda semina,
 quae jam in terra mactantur et non sunt fruc-
 tus, dicens Tho. Joan. 12. nisi granis sumen-
 ti cadens in terram mortuus fuerit, ipsa sola ma-
 ret; si autem mortuus fuerit, multa fructus affert,
 quod autem est causa fructus, non est fructus reci-
 piens, sed producit fructus; et sic non est quid
 fructus deducendum. Nec sunt retinendae expensae
 pro sciendis agris, aut meliorandis salsis; nec
 quae sunt pro reparandis domibus, parietibus,
 aut aliis quocumque sit nomine, vel necessitate

Quintum Ecclesie Præceptionem

sint factæ. Ne detrahenda sunt tributagenera,
vel census. Nec deducendæ sunt expensæ pro al-
lendis animalibus, pro solutione pastorum, vel ex-
m; proque mætionariis. Ita omnes civitates,
communitates alij.

180 In mixtis quoque decimis, ut dicitur in n.
16. idem quoad expensæ dicendum est ac dic-
tum est de predialibus; quia id habetur in
cit. cap. tua nos: et quia illæ ad prediales
reducuntur. Summ. cit. cap. 5. n. 15. D. Tho.
cit. ad 4. in fine. Passer. cit. d. Ant. cit. n. 140.

19 Semper tamen parantur debiti expensæ
quæ sunt de prædictis ministeriis colligendæ de-
cimæ; quia iustum est ut commodum acquira-
tur patiendis incommodis necessarium pro il-
lius acquisitione: non autem sunt deducen-
dæ expensæ quæ comparantur alteri prædictum
illud ministerium, ut quæ comparantur ad sus-
tentationem personæ colligentis, quæ alij et
am^{ab ea} comparantur; quia expensæ factæ de ta-
citis, solvendæ sunt ex cumulo lucris: non au-
tem quæ sunt extra tale lucrum: primi ge-
neris sunt primæ; secundi secundæ. Bona.
cit. punto 3. n. 20. Jillic. cit. n. 125. cum
Luare. P. Ant. cit. sect. 4. n. 138.

20 Non debent solvi decimæ de feudis
 maioribus, nec de decimis, sed de omnibus
 modo quo terra eos producat; ita ut si feudus mi-
 nus campi sunt, et alij sunt mali, decimari
 debent boni et mali secum; quia boni et ma-
 li omnes sunt à Deo, et eadem dandi et eorum
 datori. Jagund. cit. cap. 9. n. 7. Parer. cit. art.
 9. n. 98. cit. Dalay. Lybu. cit. n. 15. §. Tertio.
 Torree. cit. cap. 7. n. 10. Qui igitur de dec-
 imis daret decimas, reservatis sibi meli-
 oribus, depraudat decimas, non minus quod
 qui de censuali ante decimationem fuerat.
 Audoras cit. Sunt tamen aliqui sentientes, ex
 predicto censu posse dari elemosinas Religi-
 osis, quia dicunt credendum esse Prelatorum & Mi-
 nistrorum decimantibus, non esse inventos ex illa cha-
 ritate. Torree. cit. n. 9. cit. Villal. et alij. P.
 Ant. cit. n. 139. cit. Mull. et Leand. Bernis.
 n. 3. cap. 5. n. 20. N. Majori. Baco. Dig.
 17. cap. 2. in fine.

Tempus solvendi

21 Decimæ feudales et quando colliguntur
 feudus, ita ut si pluries in anno feudus colligun-
 tur, non est expectandum finis anni pro solvenda dec-
 ima, sed statim collecto primo fructu solvenda est

Quintum Ecclesie Praeceptum

decima illius fructus, et sic de ceteris. Sic habetur
in tit. cap. C. de hominibus, 7. de Decimis. ibi = Non
namus et statim fructibus collectis decimas solvere.
Et quod de diversis fructibus collectis in eodem anno
ceteris in eodem horto vel vinea, debeantur solvi deci-
mas, habetur expressum in cap. Ex parte, 21. de de-
cimis. Tamen sunt solvenda post temporis oris;
Cycum quod longo tempore sit, postquam fi-
nitum est; fructus animalium, postquam possunt
vivere sine matre; quia tunc in omnibus die-
bus est opportunitas tempus, et usque tunc non ve-
rificatur esse fructus collectos. Capit. cit. ant. 9.
n. 1. 88. Torrac. cit. cap. 3. a. n. 11. Sagun. cit.
cap. 4. n. 11. Bonac. lit. pto 4. n. 1.

22 Statimque collectis fructibus solvi de-
bent decime, ita ut de jure expediri non de-
beat petitiō a Pastore vel Ministri; quia pra-
vula Statim adducta in precepto est. cap. C.
hominibus non admittit dilationem, et regulati-
intelligitur sine temporis intervallo, et in testi-
bus civilibus tenet Sayb. did. 333. n. 1. quod
compati non potest cum expeditione quod pata-
tur: immo et debitor ad solvendum non debet ex-
pectare quod creditor petat solutionem, sed ipse
sponte offerre debet solutionem, dum debet, et

et obligatio ipsa extendat ad non accipiendi alie-
 ra. huiusmodi autem sint iuris iurantes pro-
 nuntios esse decimam debitam ad solvendum,
 hoc est intelligendum quoad incursionem censuræ,
 et poenitentiam iuris; non quoad peccatum incusa-
 tum ob dilationem solutionis, quæ si fuerit mo-
 ra notabilis, peccatum esset mortale; et si stan-
 ta mora perderentur fructus, perderentur de-
 bita, non Parrocho. Passer. cit. n. 129. Bo-
 nac. cit. n. 2. Torrac. cit. si. et.

23 Sed fructibus collatis debet debitor mo-
 nere Parrochum vel eius Ministrum, ut vadat ad de-
 cimanandum; quod si noluerit venire, potest re-
 ponere omnes fructus in horreum suum, vel secum
 afferre novam partem, et in eam relinquere
 decimas, quæ si fuerint fuerint, Parrocho sumen-
 tur, nec ille alias decimas ~~esse~~ esset obligatus da-
 re: quia facit quod iure est, scilicet quod a mi-
 hil obligatur Passer. cit. n. 197. Bonac. cit. n.
 3. c. Inax. et alij. Jilinc. cit. n. 252. P. Ant.
 cit. n. 142.

24 Non tamen tenet debitor decimas, cum
 transportare in foras Parrochi expensis pro-
 priis; quia nullus taxæ canonicæ invenitur
 hoc precipiendi. Torrac. cit. n. 18. Bonac. cit.

De iuribus Ecclesie Preceptum

§. An vero. Dusse. cit. n. 129. in fine. J. grov.
cit. n. 12. Contra Franc. Ver. Decimis. n. 2. Alon.
Pomarm. et Andr. citatis à Torrec. cit. n. 17.

25 Quod dicitur et de predialibus decimis,
dicendum et de mixtis, quae quidem sequuntur
decimas prediales, quaeque mixtae sunt ex eis.
Non variet de personalibus, quae, solvi possunt
in fine anni, nec usque. tunc est obligatio col-
lendi; quia inquit ^{in fine} non completus lucrus de quo
est obligatio decimandi: licet enim in uno negotio
videatur lucrari, potest in eodem peritio fieri, et si
emanantur merces, et vendantur credito, et perda-
tur lucrum; quod si in primo contractu deci-
maretur, in secundo perderetur, et decima
data esset in perditionem negotiantis, qui de
lucro tantum debet dare decimam: et videtur
clare in lucro acquisito per lucrum, quod
si statim decimaretur, altero die in quo lu-
dery perderet quod passim videtur, decima-
tio esset in perditione ludentis et non esset iam
ex lucro. Et quia qui lucraret et non deci-
mavit, et postea perdidit, non fraudavit Ec-
clesiam, quia illi non dominum debebat, non pe-
cavit, nec obligatus est retinere quod perdidit;

quia decima que potest extorri iam non
est, et perdendo, non iniuste dāficavit Ecclē-
siam de iniuste accptione que non extitit,
quia nondū res illa erat debita. Papey. cit.
n. 199. cō. Leon. Panormi. suar. Paluy, et
alii. Bonac. cit. n. 1.

Obligati ad decimas

26. Prædicti sunt omnes fideles, nisi s-
peciali iure vel privilegio existantur, etiam si
sint Principes, Reges, vel Imperatores: quia om-
nes includit cap. tunc transmissa, 23. de Decim.
Licendo = Fidelis homo de omnibus que licite
potest acquirere, decimas exquirere debet = que
exponunt Dd. dicendo = Fidelis omnes = et be-
ne, quia fidelis homo, supportit pro omnibus
fidelibus. Et de omnibus valet communis ratio
qua obligantur ad alendos Ecclesie Ministros
destinatos ad ministrandum eis Sacramenta, jux-
ta d. ^{nam} iuris naturalis, et dicitur et n. 2.
et 3. de quod taxandi Ecclesia quæ ex bonis
pro Ecclesiasticis alendis, et ibi dicitur et. P. Art.
cit. sect. 7. n. 155. Bonac. cit. p. 7. n. 1. Tor-
rec. cit. cap. 2. n. 1. Jazund. cit. lib. 2. cap. 1.
n. 1. Paske. in 3. lib. d. Decim. ad tit. de Decim.
q. 7na, art. 3. n. 144.

Quintum Ecclesie Præceptum

27 Ab hac generalitate excluditur pau-
per existens in extrema necessitate, qui ad sol-
vendum decimas illas non tenetur, quia debita
decimæ non est in hoc privilegiatum supra alia
debita, quæ consumi possunt ab extremè indige-
ti, etiam si fuerint iniusta bona ea accepta,
ut per fructus, nisi ante nisi postquam ipsa extre-
ma necessitate, ablata, et tunc dicitur de
Præcep. Decal. præcepto 2. a n. 3. et a 382.

Jagund. cit. cap. 3. n. 2. ubi dicitur in hoc quod
deveniendo ad meliorem fortunam, debet ille pau-
per restituere debita contrahenda in illa extrema
necessitate, quod impugnavi loco cit. n. 379.

Payer. cit. n. 160. c. de scolaribus et doct. lib. 4. de iust.
q. 2. art. 1. ad 4. Filliuc. 12. 27. cap. 8. n. 166.

Ed. D. Tho. Pro necessitate pauperum, ubi dicitur in n. 383.

28 Excluduntur quoque infideles non bap-
tizati, ab obligatione decimarum solvendi, nisi
in eam quod habitent intra terminum alicuius
parochie, et ibi possideant terras aliquas illi-
us terminum; quia non sunt de gremio Eccle-
siae, ob quod nec subjunguntur legibus illius, nec
ea eis potest compelli ad observandum suorum
præceptorum, dicitur de Paroch. ad Corint. 1. 12. de
iii qui foris sunt, quid mitti. Si autem terras

alicuius parochie possideant, precipue si possessionem habeat Ecclesia de illi terris succedenti decimas, eadem debet recipere quatinus transferrantur in dominium talis infidelis; ne dicatur eos esse melioris conditionis, quod Christiani. Hoc dicitur habetur expresse contra Indagos, in cap. De terris, 16. de Decim. Vbi statuitur, aut dimittere terras, aut solvere decimas, esse compellendos; quod est intelligendum de quibuslibet aliis infidelibus: idem habetur in cap. Quanto, 18. de Usur. Pater. cit. à n. 147. Jagund. cit. n. 11. et 12. Ant. cit. n. 156. Hinc. cit. cap. 8. q. 160. Qui hoc idem dicunt de Dico de Cathecumenis; quia illi adhuc non sunt de gremio Ecclesie.

29. Hæretici autem habitantes in terris fidelium, utraque decimas personales et prediales solvere debent; quia ab eisdem iniquitate non liberantur ab obligatione observandi leges canonicas, sed eisdem eodem modo subduntur, ac subdebantur ante heresim; alij de heresim reportarent mercedem: et quatinus non in heresi existentes, recipiant sacramenta, sunt tamen parochi parati, et illi debent recipere et heresim abstante; unde debent decimas.

Quintum Ecclesie Præceptum

Parer. cit. n. 147. Jagund. cit. n. 3. cap. 1. §.
 Hinc. cit. n. 162. Sylv. ver. Decima n. 13.

730 Clerici non obligantur ad decimarum
 solutionem ex eis bonis que habent titulo benefi-
 cij, vel spirituali, et ob celebrationem Missarum
 funera, et alia exercitia spiritualia vel Ecclē-
 siastica. Dicit enim Paschali 2. in cap. No-
 vi, 2. de decim. Novè genus exactionis et ut
clerici à Clericis decimas exigant; eorumque
in lege Dni hoc legamus; non enim tenent à la-
icis decimas accepisse leguntur = licet enim
 diversi diversi hunc intelligant textum, ita ut
 sit qui dicat intelligi de solutione decimarum ex
 decimis ab eo acceptis; que non debent, quia
 decima non parit decimas, sicut fructus seu
 lucra non fundificant; et qui dicat intelligi
 de Clericis eiusdem Ecclesie, vel de prædici ad eā-
 dem Ecclesiam pertinentibus, de quo infra;
 tenent iuxta mente d. Tho. 2. 2. q. 87. art. 4.
 in corp. intelligitur secundum sensum præfati dic-
 ti; et est ratio convincens, quia ut dictum est pau-
 lus decimarum competit Clericis quatenus
 ipsi ministrant spiritualia parochianis; sed
 hæc administratio competit Clericis quatenus Cleri-
 ci sunt, qui ex sui institutione ad hoc ordinantur:

ergo quatenus clerici sunt, eisde competit jus de-
 cimarum, sed eis competit hoc jus, sub illa
 ratione quia eis competit, non debet decimas
 solvere, aliter dicit ibi d. Tho. idem secundum
 idem esset agens et patiens, quod dici non de-
 bet: ergo Clerici quatenus tales, non debent de-
 cimas solvere. sed quatenus clerici percipiunt
 fructus beneficii, et alias elemosinas predicas: ex-
 ergo eis non debent solvere decimas. Barb.
 in d. cap. Novu, n. 1. §. Tax quibus. Jagund.
 cit. cap. 2. n. 1. Payer. cit. art. 8. n. 21. Bonac.
 cit. p. 3. n. 7. Tilluc. cit. n. 168. P. Ant. cit.
 rub. 7. n. 166. §. Tertio.

31 De fructibus vero acquisitis a Clericis
 titulo proprio, nempe jure hereditatis laicali, do-
 nationis, vel alio: imo et de acquisitis artificio
 aliquo personali vel industria more laicorum, et
 omnino extra officium clericale, tenentur Cle-
 rici decimas solvere, sic definitur idem Papa Pas-
 chajus in eodem cap. Novu sic procedente =
Illi profecto Clerici qui a Clericis spiritualium
ministeriorum labores accipiunt, decimas eis
debent = que verba secundum dictu sensu intelli-
 guntur a Boss. ibi, ver. A Clericis, et a d. Tho. cit.
 et convincit ratio, quia hi fructus percipiuntur a

Quintum Ecclesie Reception

Clericij tanquā personę secularis et parochialis re-
cuntur quem titulum eis administranda sunt
de jure sacramenta et alia spiritualia à Paro-
cho et Clericij ex natura officij Parrochi et cle-
ricatus: ergo de eis debent ipsi dare decimas, si-
cut quilibet alius laycus. Et precipue quia si
prediales sint, ad eos tranzierunt cum onere de-
cimandi, quod nature ipsorum impeditio erat;
dum alio jure non invenitur liberatio; sicut
liberatur onus solvendi tributa et gabelas, dum
sunt Ecclesiasticę personę, ut dicitur et lib. 2.
de contr. tit. Gabela ex rebus Ecclesiastic. pag. 159.
à n. 2. Jagund. cit. n. 2. Barb. cit. n. 2. et de
Potest. Parrochi lib. 3. cap. 28. §. 3. n. 11. Tit-
hinc. cit. n. 169. et 170. Payer. cit. 172. P. Art.
cit.

32 Nec clerici excusantur à solutione de-
cimę predialis ex iudicio predij possessi titu-
lo dicto laicali, per hoc quod solvi debeant
Ecclesie cui ipsi inseriunt; quia à nullo tex-
tu excusantur, immo predij cap. Novu' ab sol-
ta coarctat ad solutionem predictam sine deter-
minatione an vel non pertineant ad Ecclesi-
am cui inseriunt: nec per tale servitium desi-
nit predium esse onerabile decimatione, ~~et quod~~

on quo onere transit ad demissionē Clerici.
 Inno et in cap. Si quis laicus vel Clericus, 42.
 16. q. 1. dicitur, Si quis laicus vel Clericus
 proprietati suę loca vel res alicui dare dele-
 gaverit: decimationis proventus priori Ecclesie
 legitione assignatis inde abstrahere, nulla ha-
 beat potestate = et Alon. ibi ver. Clericus =
 Clericus ergo dat decimas, quod verum est de
 propriis prediis: si igitur Clericus dat decimas
 de suis prediis, et alienare ea non potest pri-
 vando Ecclesie cui decime competunt tali re-
 ceptioni, sequitur quod jus decimandi semper
 remanet apud Ecclesiam illam cui fuerat assigna-
 tus proventus, et quod debet decimas recipere
 et jus habendi habet parandi a quocumq. posse-
 ssore, etiam si sit Clericus eisdem Ecclesie in-
 viciens. Laym. cit. n. 4. Passer. cit. n. 173.
 c. d. No. cit. art. 4. Palau, Lessio, et alij. Bar-
 bor. in cit. cap. Novu, n. 2. ibi, sive predia
 predia sint in aliena sive in propria parro-
 chia. Extendit. didu etiam si talis Clericus
 sit Parochus; qui si habet predia dicta lai-
 calia in alieno territorio, debet solvere de-
 cimas illi Parochi in cuius territorio sistunt
 predia; ob eandem rationem; quia pro viciis. valet;

Quintum Ecclesie Præceptum

cum Parochus sub nomine Clerici continetur; nec
in hoc consideratur ut Parochus, sed ut laicus pos-
sidentem prædium titulo laico, ut supponitur. Fil.
hinc. lit. n. 175. Zagard. cit. l. 3. Passer. cit.
n. 269. ita ut dicant quod si tales decime de-
berentur sue propriæ parochiæ, et ad eas jus
haberent alij Clerici, deberet solvere partem
eius correspondentem. vel si deberet dare deci-
mas decime suo Episcopo, ab ea non posset extra-
here quod ex suis ditijs prædij pertingeret;
alias sibi ipsi solvat.

33 Quod si Parochus titulo sue parro-
chiæ, vel alio spirituali possideat prædia ali-
qua, ex fructibus eorum non debet solvere deci-
mas, etiamsi illa sint in termino alie-
næ parochiæ; quod quidem expressè tenet
D. Tho. cit. art. 4. ad 1. et fundatur in iure,
tum cap. cit. Novæ, admodum n. 30. Vbi abro-
lubi dicitur, Clericus Clerico non debet deci-
mas dare, quod intelligitur de bonis possessis
titulo ecclesiastico, ut ibi dicitur et: et quia Papa
absolute loquitur, de diversis parochiis quo-
que dicitur et intelligi. Tum cap. Questi, ab.
16. q. 1. Vbi facta differentia inter Episcopos vel Ab-
bates, et colonos, statuitur illos de prædij sui non

decimas solvere; ibi vero sic; loquendo de vi-
 nery agri vel frugibus existentibus in aliena
 Parrochia vel termino; de quo fuit quærela
 contra Ep̄o non sinentes solvi decimas prædi-
 orū existentū in antiqui parrochii. Passer.
 cit. n. 125. cū Caet. Palauy Suarez Trull.
 et alij. Contra Sa' ver. Decime n. 3. Barb.
 cit. n. 1. §. Tax. quibus, cū Abb. Rebuf. et Alij.
 in cap. 1. de Cenfib. ver. nullo onere, et alij
 cit. à Sagunder cit. lib. 1. cap. 7. n. 2. qui
 sequitur n. 5. ut tenentes probabiliōe sen-
 tentiā, et magis fundatā in iure, quā sipe
 habeat D. Tho. sentiētiā uti probabile, et ut
 dicit consuetudine receptā, ex Suare, Anti-
 ex. et Covarrub. Fundantur primo in cap.
 1. de Cenfib. ubi dicitur, quod Presbiteri non
de decimis, aliquod scribitū faciunt præter
Ecclēsiasticā; sed alibi ibi dicit quod licet de
 dote novæ Ecclēsię liberentur ^{decimas} ~~decimas~~, non tē-
 men Ecclēsiasticę, qui sunt decime antiqui-
 orū Ecclēsię debent; juxta dispositionē cap. Ex-
clēsię, 43. 16. 9. 1. ubi dicitur = Ecclēsię an-
tiquitū contribute, nec decimis, nec vltā pos-
sessione priventur, itā ut novū Oratorij tribu-
antur = quod idem habetur in cap. Anicim;

Quintum Ecclesie Praeceptum

44. cap. cau. et quest. et fundamentatione, in
quia ut supra allegatum est, res transit ad
suo onere: tum quia posset devenire parro-
chia in grave detrimentis: et tandem quia
Monasteria ex sui praedij non deberent sol-
vere decimas Parrochia in cuius terminis
praedia sunt sita, quod est contra cap. Com-
sum, 14., et cap. Nuper, 34. de Decim.

Non inquam haec opposita notand dicta de-
primunt; non primam, quia caput illud l.
de Decim. potius est pro nostra parte, quia
ibi statuitur quod Exorbitari Alia proprium
servitij, ad aliud non teneantur, adhuc de de-
cimij. Non secundam, quia hic non dicitur pri-
vanda esse Ecclesia antiquiore sui decimij dan-
dis Moderniori, quod textus cap. Ecclesia, et Qui-
cunq. vident; sed quod praedium quod iure
Ecclesiastico possidetur ab una Ecclesia si ve Mo-
derniori si ve antiquiori, liberetur ab onere
decimandi, iuxta disposita per textus pro no-
stra parte allegatos, qui sunt gravi corrigenti
verba. Unde patet responsio ad primam ratio-
nem, na si liberetur omni res quae erat onerata
non transit ad onere. Ad secundam dic quod si
notabiliter diminueretur sustentatio Parrochia, per

Superiorum in cap. providetur de iustitia.
 Admodum Thomæ de Religioſi die quod.

34. Religioſi non liberantur à ſolutione
 decimarum ex fructibus ſuorum prædiorum, quæ
 titulo eccleſiaſtico poſſideant ea; quia ſic ſer-
 vantur in jure Cap. Communi, et Nuper cita-
 torum; in quo differunt ab Eccleſiæ parrochia-
 libus quæ à tali onere liberantur. Tenentur
 etiam ex vi didorum cap; quæ jure anti-
 quo liberati erant, juxta cap. Decimæ, n. 6.
 q. 1. quod per illa decogatur. Jagund. cit.
lib. 2. c. 3. n. 10. Passar. cit. n. 186. cum
 cit. decreto Sac. Cong. de die 25. Junij 1679.
 et 7. Februar. 1678. juxta relationem Nicetij:
 tit. de Decim. n. 5. Barb. in cit. cap. Nuper
 ubi n. 3. extendit ad quæſi alia præ loca.
 liberantur tamen à ſolutione decimarum persona-
 lium, juxta præcitatum cap. Decimæ, quod pro
 hac parte non eſt revocatum per dida cap. Co-
muni, et Nuper, quæ tantum loquuntur de deci-
 mi prædialibus. Jagund. cit. cap. 3. lib. 2.
n. 14. cit. Suarez, et alii. Sylv. var. Decimæ, n.
13. ibi = ſecundum. Et hoc idem dicitur de quibus-
 libet Clericis in comuni viventibus, de quibus
 voluerunt aliqui ſolvendas eſſe decimæ de laboribus

breuium Ecclesie Preceptum

corporalibus, quos non sequor. Vide infra cū de
privilegiis, a. n.

+
iuxta
dicta n.
32.

35. Nec Episcopi eximuntur a solutione
decimarum ex fructibus prædij possessi non
titulo Ecclesiastico, sed laicali; bene vero si
prædijm fuerit ecclesiasticum, modo dicto
de Clerico n. 30. et de Parrocho n. 33.

Eximuntur tamen seorsim a solutione decima-
rum personalium; non enim solvere tenentur
Papa nisi suo Superiori; quia nec in iure, nec
de suo mandato præcipitur: Nec Parrocho
cui non subditur, immo præest in ipsa admi-
nistratione Sacramentorum: Nec aliis Epis-
copis adhuc Metropolitanis; quia unus alteri
non subditur quoad administrationem Sacramen-
torum, licet subditur quoad visitationes atque
appellationes. Fagnan. cit. cap. 2. a. n. 14.
Cassan. cit. art. 2. n. 168. Gillinc. cit. q. 6.
n. 173. et 174. D. Tho. cit. art. 4.

36. Sed de Summo Pontifice quid dicendum?
Quod potiori ratione eximitur a solutione deci-
marum personalium, quam Episcopi; quia est om-
nium Supremus Dñs, et nulli subditur, sed qui-
libet sit qui ei administret sacramenta est eius
vicarius, et non Superior. In hoc conveniunt omnes

Agund. cit. n. 11. Jilinc. cit. n. 171. Passer.
 cit. n. 163. con. Nepuf. et And. ibi citatos; quia
 dicunt quod est subiectus Deo, cui in recogniti-
 onem Domini debet Deo decimas dare: et quia
 debet observare communes leges ecclesiasticas,
 ex quibus una est decimarum solutio. Sed ta-
 men ad haec dicitur, quod decime non sunt
 principaliter intentae de subiectione debita Deo,
 sed de sustentatione Ministrum Dei, quae eis
 debetur de superioritate qua illi eij sacramen-
 ta et spiritualia ministrant; quod cum non dica-
 tur de Papa, quoque requirit dici subiacendum
 esse huic solutioni modo dicta imperat, in
 lege canonica.

37 Sed et quoque esse exemptum a solu-
 tione decimarum ex feudibus praedij possessi ti-
 tulo sui patrimonij, tenes cum Passer. cit. n.
 167. non loquor si tibi ipsi in hoc dispendiam,
 quod potest, sicuti potest esse aliis: sed absolute
 vigore juris; quia ut dictum est, jus decimas
 praecipit et sustentantur Ministri Ecclesiae tanquam
 superiores et administratores divinum; de iura-
 ditione Papa tantum ut deditur est nullum ministrum
 superioritatem recognoscit, de cuius superioritate de-
 beat alere, res efficitur omnium Dei, et sacramentum

Quintum Ecclesie Præceptum

atque spirituum supremus Pastor ac immedia-
tus in Dni Minister; et sic nulli debet sua per-
sona decimas solvere ex fructibus suorum prædi-
orum. Sicut igitur de jure privilegij, privi-
legiaty statim et est talis non tenetur ex fructi-
bus sui prædij solvere decimas; sic nec Papa
statim et ceteris est, cuius ceteris illud extulit ad
privilegiæ privilegionis, et ad terminis supra-
mò sicut Ecclesie universali et Ecclesiasticis.
Con. P. Ant. cit. 105. 2. n. 156. §. Secundo. Filii.
cit. n. 122. Agund. cit. n. 11. Solv. ver. Deci-
ma, n. 12. et alios communiter. multi quia omni
decimandi in divisione parochiarum et imbi-
bitum in ipsy prædiis, et ut didicimus est, et tran-
sit cum suo onere. Sed hoc nihil facit, quia
non transit cum onere, si in casu veniat quo
omni deponat, et quoque didicimus est, et evocant
in pñi, sicut cum transit ad privilegiantis.

Privilegia exemptiva

38. A solutione decimarum tam personarum
quàm prædialium, solus ille concedere potest, qui aucto-
ritatem supra jus canonicum habet: et ista est so-
lus Papa, quia solus ille est qui condidit tale jus,
et est regula juris cap. 1. quod omni res per quæ-
cumque causam nascitur, per eandem dissolvitur.

Unde Episcopi non est concedenda talis auctoritas; quia habet auctoritatem super legem Superioris, contra dispositum in cap. Et Inferior, 16. de Major. et obed. et in Clem. Ne Romani, 2. de Elect. ibi = Lex Superioris per inferioris tolli non potest = Et specialiter de decimis, est pro-
hibita Episcopi privare veterani Ecclesie, su-
y decimis, ut habetur in cap. Ecclesie, 43. 16. q. 1. adducto supra n. 33. Summ. lib. 2. cap. 4. n. 6. Passer. ad tit. de Decimis
q. 1. art. 15. n. 316. et ipsi ex Nicchio addu-
cit quaedam declarationes Sac. Congreg. vide ibi.
Nec conceditur Imperatori ac Regibus, quia
non habent auctoritatem dispensandi, vel ab-
rogandi, vel moderandi leges Ecclesiasticas.
Passer. cit. n. 317. Summ. lib. 3. cap. 3. n. 1.
et habetur in cap. Item, 15. de Insigni-
ficat. Capa papa habet potestatem; et quod
illam habeat habetur in cap. Andrie, 24.
De part. 22. et magis expressè in cap. Nu-
per, 34. de Decim. Vbi traditur revocatio pri-
vilegiorum aliquorum concessorum Religionis super
exemptione a solutione decimarum, ut supra
dictum est. Requiritur tamen causa ut licite
hoc privilegium a Papa concedatur, quae est suf-
ficiens, necessitas aliquorum Ecclesiarum ministeriorum

Quintum Ecclesie Præceptum
et superfluitas Parochorum et aliorum quibus
competit ius recipiendi decimæ. Papp. cit.
n. 320. N. leg. tom. 2. 99. Regul. ver. De-
cime, n. 5. Semper tamen remanet con-
grua pro Rectoribus; alij dispensatio est nul-
la; quia remaneret in dispendio iuris divi-
ni et naturalis, quo Rector congrui debet sup-
tantari à subditis et parochianis per prop-
tationem decimarum. ut supra dicta est. Lay-
sarin. cit. n. 315. Et hoc est quod voluit licere ali-
qui canonistæ antiqui dubitantes de hac au-
toritate Pape, quod supra ius divinum nihil potest.
39 Et non solum in iure communi excepti in-
veniuntur Religiosi à solutione decimarum per
concessionem Romanæ Pontificis, ut videtur in d.
cap. decimæ, ib. 7. 1. ubi de decimis personali-
bus: et in cap. tunc parte, 10. de decim. ubi de
decimis et redditibus novis, id est non culti-
antia, sed redditibus quod cultura propriis supple-
tionibus; et de decimis animalium, et eorum in-
crementis, et ortibus, herbas, fructus, que suis in-
tribus nutriuntur; et de fructibus ipsorum Religiosorum,
in quibus ad eorum non plantantur arbores fructi-
feras et herbas vulgo ortuliga, ut vult Papp. cit. n.
336. sed etiam vineas et oliveta, ut vult N. Legra

in gratia magno Papatu. 26. Sed etiam
 iure particulari a tali videtur Religione excep-
 te a decimando solutione per speciales concessi-
 ones et privilegia quibus gaudent a pluribus
 Summi Pontificibus, que videri possunt in mi-
 nimum. Religioni Libanensis et gratie Iny-
 nij; videatur Inge magna. Papatu. in fine de-
 zana, §. 26. Minore §. 28. Sancti August.
 §. 13. Minore §. 17. et 30. Et multo co-
 piosior est extensio concessio Vra Carmelitane
 Religioni, §. 18. 46. et 72. et dico cu' de zana
 extensio, quia habetur in §. 3. 18. quod In-
 noc. vi. et Clem. vi. natu' Religioni concesser-
 unt non solvenda esse decime ex fructibus her-
 boru' et vignaru', sed quod est concessu' natu'
 et alijs Religionibus; sed etiam de omnibus his
 que crescunt infra septa muenta locoru' nor-
 tui ordinis: loca quatuor experimento vallata
 sunt velle, habua pecoru', habitu', capzaru' &c.
 Unde omnia ista sunt immunia a decimatione.
 Ad et Religioni S. Societatis Jesu, concessu' su-
 it non debere decimas solvere de terris, fructibus,
 et arboribus suis, a Greg. xiii. cu' expressa de-
 rogatione cap. Super, de Decim. quodquid por-
 tra fuerit restitutu' a Greg. xv. pro Lusitania

Quintum Ecclesie Præceptum

et mandatum ut solverent vigesimam partem
ut tradunt Jagund. cit. n. 3. cap. 4. P. Ant.
cit. n. 158. ubi dicitur potest a Greg. XV. juri-
se Societati restituta concessione Greg. XIII.

40. Quæ privilegia, ac per communicationem quæ
inter se habent Religiones, potest possint?
Vide Dian. par. 20. n. 12. res. 49. ubi
affirmative respondet contra Trullench, Jag-
naro, Tambur. et alij cit. à Caser. cit. n. 40.
quæ impugnat ibi eorundem argumenta solvendo,
et idem scribit N. Cezara cit. De Decimis
n. 8. et P. Ant. cit. n. 158. Ita ut dicat cit.
Caser. n. 413. Ordo Carmelitarum potest in ju-
dicio uti libere Greg. XIII. concessit Societa-
ti exemptione à decimis etiam cum derogatio-
ne cap. Super, ac si libere ille pro ordine
Carmelitarum emanasset.

41. Amittitur hoc privilegium exemptionis
primò si cursu temporis veniat Ecclesie parte
civilis enormis lesio pro necessaria et congrua
sustentatione Rectorij vel Ministrorum eius;
quoniam hæc est debita jure divino et naturali cui
prevalere non potest concessio Pontificia, ut dic-
tum est n. 38. in fine. Secundo, per renun-
tationem factam à Religione, non à Religiosorum posteris.

Arbitrii Ecclesie Præceptum

incerta, aliquo dato vel retento quæ tamen in ju-
re una recipi pro alia accipiatur; et tunc sine
difficultate loquimur, quia licet ad transactionem
addatur datio vel acceptio rei temporalis supra
compositionem, non officit in fructibus decimarum
quorum solutio et acquisitio et temporalis, licet
ipsa perdati sit spirituale, pro quo quod licet tran-
sigeret, juxta cap. Super eo, 2. de transact. quod
licet pro temporalitatibus, ut ex cap. Ex multo holi-
ci, 3. et cap. Cuius homines, 6. de Decimis deducit
Panorm. cit. a Laym. lib. 3. cap. 2. n. 16.

43. De huiusmodi loqui possumus de compositio-
ne super fructibus decimaribus, nempe vel præ-
teritis non soluti, vel in futurum solvendi. Si de præ-
teritis, negari non potest. Quæ vel Parochus quæ
ad respectiva suos fructus posse componere vel
transigere; quia unicuique liberum est de re sua
facere juxta sui voluntatem; sed tamen fructus iam
cessos nulli est dubium esse suos; cum sint eis dati
ab Ecclesia ob causam representationis: ergo potest eos
dare, retinere, componere, et transigere prout vo-
luerit. P. Arb. de Decimis tract. 3. disp. 4. rub.
8. n. 182. Passer. lit. de Decimis. q. m. art. 11. n.
292. Laym. hic cit. n. 2. cit. Alon. Neby. Voto,
et Panorm. ab eo cit.

44 Si loquamur de feudibus decimalibus solvendis, et compositio fiat vel transactio inter Parochos, et alios Ecclesiasticos vel laicos super tempore, loco, et personis non solvenda vel emittenda portione decime, pro tempore vite Parochi et non Episcopi, valida est assente Parrocho, nullo spatato assensu Superioris, nempe Pape, vel Episcopi, vel uniuscujusque alterius Superioris; de portione vero non nisi antea, quia videlicet tradatur de bonis Parochi, absque illo prejudicio Ecclesie nec successorum. Colligitur ex cap. de capto, §. de tempore, §. de transact. et tenent P. Ant. cit. de Rebus. Arzo, et alij. Jagund. cit. n. 6. Bonac. de Decap. Eccl. disp. tit. 9. §. pto 6. n. 4. Passae. cit. n. 249. qui ad Jagund. n. 20. et 21. addit, quod si facta dispositione videretur Parochus, enormiter lesus, id est sine sufficienti gabulo, posset rescindere contractus nomine Ecclesie, que illegra manere debet: et quod successor ad observandum eam compositionem non tenetur, si amissi concordatum a laico ne possessione acquirat nisi prius promittat, adque de jure. Sive illi, quia promissio illa et jurata esset ad conditionem, si jura possum; et

Quintum Ecclesie Præceptum
sic esse nullius valoris.

45 Si esset compositio facta inter Parochum et alios Ecclesiasticos sive Parochos, sive non curatos, etiam Religiosos, valide fiet, accedente consensu Episcopi, vel alterius Superioris jurisdictione Episcopalem habentis, causa iusta interveniente, cognita à præd. Superiore seu Episcopo: ita ut hinc statim hinc circumstantiis, valebit compositio qua remittatur pars vel tertia alicuius Decime, nempe, Dei, vel vini, vel alterius rei, ut solus solvatur 20. vel 30. pars, vel nulla. Sic habetur in cap. Datumus, et cap. Varicny, §. de Transad. et cap. tax multiplici, §. de Decim. Vbi Papa præcipit observari antecesserit compositionis, non obstante suo privilegio, quo dicit, non fuisse sui intentioni illi præjudicare, quod supponitur fuisse facta cum omnibus predictis requisitis; nempe consensu Episcopi, quia talis compositio tendit ad alienandum rem Ecclesiasticam, que nulla est si fiat sine Iudice, et habetur in §. Com hi, §. de Transad. et quia Iudex non est qui non procedit cum causa cognitione; ideo nec requiritur, ut videatur, si fuerit iusta, qua validabitur contractus, vel litigiosa, qua invalidabitur: habetur expressè in cap.

Quod, 1. de hab. Eccl. non. alien. in 6. P. Art.
 cit. n. 179. Passer. cit. a n. 244. Jugund. cit.
 n. 2. et 9. Barb. in cit. cap. lex multiplici, n.
 1. et ibi se citat de potest. Parr. par. 3. cap. 28.
 §. 4. n. 23. Idem. parat in cit. cap. Veniens,
 de Tranjad. n. 2. ibi multo citat.

46 Dixi, vel alterius superioris jurisdictione
Episcopalem habentis; quia dum conveniret in-
 ferior Epō Prefatus, non habent territorium sega-
 ratum, nulla erit compositio facta: quia tex-
 tu cit. de Epō loquuntur, cui in jurisdictione ter-
 ritoriū equiparatur qui habet tale conditionem,
 que requiritur in jurisdictione civili et parati.
 Quod quid de Episcopi Vicario Acti? Dicendum
 est, valere: quia facit unū tribunal cū Epō,
 et idem potest in jurisdictione civili, quod potest
 Epūs, nisi in iure casu in iure vetito, quod nō
 in notis invenitur; vel si aliter precipiatur
 ab Episcopo, quod ipse Vicarius attendet. Jugund.
 cit. n. 5. Passer. cit. n. 246. cū Trull. Moneta.
Leon. Barbos. de iur. Eccl. lib. 3. cap. 26. §.
 4. n. 26.

47 Et si fiat hec dicta compositio n. 45. si-
 ne illi circūscriptis, licet esset invalida, quoad Suc-
 cessore Parochus, esset tamen valida quoad

Quintum Ecclesie Praeceptum

Parrochus componentem; quia valet et et re ha-
beret ac si esset parsonatus. Sumitur ex cit. cap.
De cetero, et ibi Barb. n. 2. et de potest. Parroc.
cit. §. 4. n. 25. et ex cap. Veniam, ubi hoc ex-
pressè, ubi = cū alijs in hīs permissa, ista transac-
tio potius quā inter Ecclesiam videatur = et perit
totaque ratio = nē pacta inter alia facta alijs
obesse possint = Jagund. cit. n. 6. in fine.
Papae. cit. n. 242. ubi dicit, quod tunc Parro-
chus componens potest reclamare, quod deci-
mas sumas, non quod preteritas, quoad quae
valuit compositio.

48 Si quicquid esset compositio facta in-
ter Parrochum et laicos, super tempore et loco, et
quo tempore sint solvenda decimae, vel in quo loco, an
in campo, vel in domo dactoris, esset valida, cum
consensu Episcopi vel praedicti superioris; quia hec
compositio non tangit jus commune, quod non
curat de his circumstantiis, sed tantū quod decimae
solvantur Ecclesiae. Jagund. cit. n. 14. P. Ant. cit.
n. 181. Papae. cit. n. 254. cū Alex. Trullench, et alij
Barb. cit. de jure Eccl. n. 24.

49 Si autem esset compositio facta inter Parro-
chum, et laicos, super substantiā decimarum, ut quod
Parrochus non accipiat à laico integram vel partem
decimarum

decime; vel quod decime dantur alicui particulari vel laico personae; de hinc hanc consensu Papae non est valida, si laico debet jus decimarum; ita ut jus spirituale competens Ecclesiae laico tribuatur; de incapacitatem laici ad jus spirituale, cuius generis est jus decimarum quae dantur ministris altaris de ministrorum administrationis sacramentum, quod est spirituale incapax laicy, ut docet D. Tho. 2. 2. q. 8. art. 3. in corp. et ad 3. Jagund. cit. n. 20. c. lites. Canon. suas. et alij. Pape. cit. n. 25. l. Ant. cit. n. 130. §. Ratio, c. Leon.

10 Valida tamen erit compositio facta inter Papam et laicos, modo dicto, si laico debent decime quae temporalitate, ita ut possit vel accipiat nomina Ecclesiae, dum adsit Papa consensus; alia non requirit nullus qui Papa habet auctoritatem in id quae subtrahitur jus commune ingenui in canone, sed canonem praecipit omnes teneri ad solvendas decimas, ut dictum est, et solum Ecclesiasticis Curatis spectare jus recipiendi decimas: ergo solum Papa potest in id quod dicitur auctoritative procedere. Sed haec agitur per compositionem cum laico, videlicet cum liberando a debito solvendi, vel illud

051
Quintum Ecclesie Praeceptum
regnando tribuendo et audientiam recipien-
di decimae Ecclesiasticis: ego sicut supra
potest sub compositione confirmari, et con-
tra habetur in cap. Venerabilij, §. de Confir-
mati. Tenet dicitur Barb. in cap. Statutum, §.
de Transad. n. 9. in Alor. et in cap. Vener-
abilij, §. cod. lit. n. 3. cū Doct. P. Ant. cit. n. 1. Bar-
Bonac. cit. n. 2. Passey. cit. n. 299. cū Al-
zer, Rehof. Monat. Leon. cont. Tertul.
Et adhuc haec compositio à Papa confirmata
reddetur nulla, si veniet tempus, in quo Sa-
crocho deficiat congrua sustentatio ex bonis
Ecclesie; quia veniet lesio iuris divini et au-
toritatis, supra quod nihil Papa potest: et om-
nino, quia deficiat iusta causa, qua defici-
ente in principio contractus, iste esset nullus:
ergo quoque est talis, si veniat tempus, et
veniret iusta causa, que contractum valida-
bat. Passey. cit. n. 292. Vide dicta supra
n. 44. Vide quoque n. 47. et ibi dicta de co-
positione inter clericos facta sine consensu Episc.
hic idem dicendum est de factis in Parinacium
et laicis, sine consensu Papae, et tenet P. Ant. cit.
n. 102. cū Argo, Bonac. et Leon.

consuetudo praescripta

Maxime facit ad eam, in hac materia de decimis; quia cum consuetudo habeat vim legis, ex cap. fin. de consuetud. et alij iuribus, ita ut si sit legitima, id est si fuerit cum observantia, conditio requisitorum, nempe quod sit rationalis, voluntaria, universalis, longaeva, frequens in actibus, et approbata velim facta a legislatore vel superiore; potest introducere quidquid potest leges condere, ex l. si quispiam, de divers. et temp. praescript. l. 1. C. de leg. iij. Consequenter, sicut Papa potest condere legem vel privilegium exemptivum a solutione decimarum, vel acquisitionem cartae; ita consuetudo potest introducere exemptionem a decimis, et acquisitionem eorum, si requisita et diuturnitatem habeat pro stabilitate et legitimitate. Hoc et communiter, proest de hac materia tradant D. Pant. cit. l. 3. disp. 4. sol. 3. Passer. ad tit. de decim. art. 63. Fyrm. hic lib. 3. cap. 1. Juvenc. tom. 2. moral. l. 1. disp. 5. cap. 4. Silhuc. l. 2. 27. cap. 7. a n. 202. Bonac. hic disp. Ut. 9. §. 1. to §. a n. 5. et alij. Dicit de consuetud. par. 1. c. 2. a n. 35. §. 2. Pro tempore requisita ut consuetudo praescribatur, attendi debet, an ea sit derogativa

Quintum Ecclesie Præceptionem

juris divini, et hoc nunquam præscribitur, sicut
legislator non potest illud immutare. Bonac.
cit. n. 2. §. d. Passer. cit. n. 263. Indivisi-
bilis laicus potest consuetudine ad huc immuta-
bile præscribere jus primariorum decimarum;
quia, ut dicitur est, et jus spirituale laici in-
petitur: nec præscribere decimas solvendi vel
acquirendi, non velida pars pro congrua
Parochia; vel ratio, si iste ex homine Ecclesie
non congruus habeat, cuius ex proprio bo-
nis sit dives, quia de jure divino debetur il-
li congrua, ut dictum est, de altari quod ca-
vit. J. J. cit. n. 30. Passer. cit. n. 263. et
et dicitur quod citat. Torres. cit. n. 20.

§ 3 Habendo autem Parochus congrua
sustentatione sive ex quota decimarum, sive
ex aliis ecclesiasticis proventibus, potest qui-
libet sive ecclesiasticus sive laicus consuetudi-
ne præscribere exemptionem solvendi deci-
mas sive in totum sive in partem; imp. et ac-
quisitio habeat decimarum si est ecclesiasticus,
non vero si est laicus; ratio prima est, quia
tale jus decimarum est quoad quædam et de ju-
re humano, quod consuetudine præscribi po-
test, et dicitur est: et ratio secunda est, quia jus

petendi decimay ab episcopialia, et sic competere
 Ecclesiastica, et incompetere laico. ¶ Ant. cit.
 n. 1. ¶ Summ. cit. h. 12. et 20. Secund. cit.
 n. 30. ¶ de Proc. Summ. et alij. Passer. cit. n. 263.
 286. et quoniam laicos n. 289, et seqq. ¶ Tho.
2. 2. q. 87. art. 1. ad 5. et habetur in cap. Cum
saum, que, 7. de Prescript. et ibi Bartol. de laere. cit.
 2. Quod si dicat, sicut laicay longo tempore
 potest non reddere decimay, ita eodem potest
 eay petere: ergo si non reddendo, prescribit;
 quare non prescribet petendo. Dico quod qui
 de nomine proprio potest non reddere, sed
 nunquam proprio potest petere, sed nomine
 Ecclesie; ad prescriptionem autem requiritur
 propria possessio, et aliena non sufficit; unde
 qui nomine procuratorio aliquid habet, nec
 quod quoad se potest prescribere, sed prescrip-
 tio spectabit ad eum cuius nomine petere debet,
 habetur in cap. Si diligenti, 17. d. tit. et ibi
 cum multis Bartol. n. 2. Passer. cit. n. 296.
 14. Sequitur quod Ecclesia que cegas ab no-
 mine proprio decimay possidere, potest eay com-
 munitate prescripta acquirere; ex cap. Cui contin-
 gat, 29. de Decim. et ibi Bartol. n. 2. et cap. In
 auras, 6. de Prescript. ubi expressè habetur,

Quintum Ecclesie Praeceptum

ma Ecclesia contra alia posse prescribere decimas proprii alterius parochiae, quia dicit textus, quod est melior conditio possidentis. Passer. cit. n. 297. ubi dicit non esse difficultatem si Ecclesia possidens sit parochialis: et non est certum, si non sit parochialis, et sufficiat Religiosorum, vel si possessor sit Clericus non Curatus. Lagund. cit. n. 35. tenet negativam, nisi simul acquirat Clericus ille vel Contus, in parochia. Passer. tenet affirmativam, sine tali addito, n. 299. Ratio negativae est, quia nunquam quis habere potest jus ad decimas, nisi simul habeat jus parochiae, et serviat parochiano in administratione sacramentorum, in quo tale jus consistit; ad hoc enim sunt a jure divino et naturali instituta decimae, ^{rei sacrae} pro sustentatione ministri de administratione; et a jure canonico quata pro eodem fine: et hoc est tantum requiritur ut quis de jure valeat percipere decimas; sed simplex Clericus, et Monachus Religiosorum, non habere possunt tale jus, nisi ex prescriptione, vel ex concessione seu privilegio, quae equiparantur: ex eo nisi h. Ratio affirmativa est, quia ad prescriptionem non requiritur titulus certus, sed sufficit probabilis,

et putativus, ut tenet Alas. in cap. de quarta
de Prescript. ver. de pose. et habetur in
l. Calvus, ff. de Vnicap. Nota de iis. 458. n. 23.
par. 1. vocant. et tenet Paves. in d. cap. Epus,
l. de d. tit. quid si requiratur verus ti-
tulus, non esset necessaria prescriptio firma-
ria possessionis, que sufficienter firmatur e.
titulo. sed d. Clarus, et Monasterii. ponit in-
ter decimas parochialibus gaudere titulo pro-
babili, vel putativo, sive credito. bona fide,
orta ex antiqua possessione: ergo ff. Hinc
de heres, quia alij illi non essent capaces
et ex privilegio obtineant decimas, si non sunt
capaces obtinere ex prescriptione, que aequi-
paratur privilegio, ut tenet Paves. in d. cap.
de quarta, n. 4. nec unus Parochus possit
prescribere decimas contra alium Parochum,
quia deficeret illi bona fides orta ex titulo
certo, contra dispositum in cap. 1. de Prescript.
ubi statuitur, Epus contra Epus posse prescribere,
quod communiter tenetur d. Ant. cit. n. 163.
et habetur expresse in cap. d. ad quos, et ibi
n. 3. Bagas. ubi nota, Covar. d. alij.

§§ Longitudo consuetudinis et prescribitur, ex-
 emptio solvendi decimas a quocunque etiam laico

Quintum Ecclesie Præceptum

debetur solvere, requisitus quod sit per 40. annos,
si recipit jure commune, capite, quia quilibet et ca-
pax exemptionis, et cum hac prescriptio sit contra
Ecclesiam, que requirit spatium 40. annorum, ex cap.
D. Ad amos, C. de prescript. et ibi Barb. n. 7.
habet temporis requisitus. Papez. cit. n. 224. Ja-
quand. cit. cap. 1. n. 7. P. Ant. cit. n. 170. Unde de
cime unius parochie, que consuetudines recipi-
untur ab alia parochia, si hæc receptio duca-
verit per 40. annos, prescribentur à parochia
recipiente; in quo non est dubium. Solum est du-
bium à gravibus auditoribus m. h. b. quod si con-
suetudo recipiendi hæc decime fuerit in una par-
ochia respectu proprii intra terminos existenti,
alterius parochie, sufficit longitudo temporis
decennalis, quia dicunt quod non est prescrip-
tio rei contra jure, sed prescriptio jure, quando suf-
ficiat decennalis pro prescriptione: sed fallun-
tur; quia juxta cap. Cum in tua, 30. de de-
cim. in fine, ibi = alioquin parochianorum ec-
clesiis persolvantur, ad quæ de jure commune spe-
tat prescriptio decimarum = de jure commune ad par-
ochianam Ecclesiam decime spectant: ergo prescrip-
tio contra talis parochianam, est contra jure commune;
ergo prescriptio contra jure commune Ecclesiam,

debat esse quadragessimam, si dicitur esse et concordat
 ipsi aduersarij: ergo h[ic] in quo maxime fuit
 textus cap. Ecclesie, et cap. benedictus adducti su[n]t
 p[er] n[um] 33. vide ibi. Jacund. citat n[um] 2. Passerit.
 n[um] 226. Qui respondent ad textus cap. De Aposto-
 lico, et de Decimis, ubi dicitur tunc esse de-
 cimas sibi parochijs ubi computatione diei s[er]u-
 tu dabitur, et dicunt oram deterrere per h[ic]
 die esse tempus decimale, sed legi s[er]uatur,
 quod in materia decimarum iuris alio textu est.
 et legitur 40. annorum, quod caput illud non
 derogat, sed ad rem potest intelligi. quod mi-
 nus tempus 10. annorum non sufficit, sed ad de-
 beat p[ro]cedi 40. anni, inclusum in eo cap. re-
 linq[ui]tus.

§ 6. Si autem fuerit prescriptio contra Ec-
 clesiam Romanam, requirit spatium 100. annorum,
 ex cap. Ad audientiam, 13. de Prescript. et cap.
 de vobis, 14. eod. tit. et cap. Si qui, 2. eod.
 tit. in 6. habetur in Auth. Romana Ecce-
 sia ubi Imperator priuilegit ad Ecclesiam
 supra alias tanquam eorum misericordis ma-
 ter, et si contra illam currezere debet 40. anni,
 contra Romanam currezere oportet tempus legi-
 tissimum, quod est centennium. Verb. in h[ic]

Quinti Ecclesia Pizcapum
capilibus. Pader. cit. n. 200. et communiter
omnes. Videantur dicta in 2. Pader. Decal.
lit. hujusmodi dicitur infra, terminando, in
§. 224. n. 29. ad n. 20. ubi satis de Pres-
criptione ad que me veniit.

57 In pertinentibus autem ad decimas
que sunt preter jus, prescribitur consuetudo
per spatium 10. annorum; quia ad talem con-
suetudinem inducenda, sufficere longum tempus
jura decemunt; sic l. 1. §. de Aqu. plu. arcan.
l. 2. C. de servit. l. 1. C. huc, in long. con-
suet. et l. Sed ea que, ff. de leg. ; sed longum
tempus esse decennium, jura prescribuntur C.
de presc. long. temp. et l. si est fidei commissa,
§. Anit. ff. de uni et a quibus, et §. 4. in l. tit.
de uncap. ergo ff. de presc. in cap. Consuetudi-
nem, l. de Consuetud. in 6. pag. 262. n. 222.
cetera; Dico. Hohier. Navar. et alij.

58 Unde, consuetudine decennali potest pres-
cribi circumstantia temporis in quo decime sol-
vende sint; et circumstantia loci ubi solvantur,
in aera nempe vel domo Parochi; et circumstan-
tia experientie, an solventis, vel recipientis; et
circumstantia nominationis, an moneri debeat Par-
ochus, vel an iste debeat petere; et circumstantia

modi dandi decimas, an de cunctis, vel facta
 separatione, a 9. partibus. An sibi debeat de-
 cima, in his rebus, et non in alijs; an in pop-
 ulis, an in specie fructus; in hac vel illa
 mensura; hac vel illo modo, et similia.
 Sic Rayn. in hoc tit. de decimis est. n. 263.

Consuetudo Majoricæ

Secundo est, primo quod decime personales non
 solvantur, et hæc in No. orbe servari extinda
 sunt, et dicitur per Rayn. n. 9. Secundo quod de-
 cime prediales, et mixte, solvantur de fructibus
 terre arboris et animalium. terre, nempe de fru-
 mento, oris, avena, de omnibus leguminibus,
 lino, cannabe, et omni genere. Secum, vulgo Verh:
 de arboribus, nempe de olivis, racemisque vi-
 nearum, et de animalibus, nempe agnis, et arci-
 bus; ut id dicitur, l. 3. de Con. disp. 2. de ludi-
 9. n. 13. Solvantur ex agris collectis in cam-
 pis, copiosis decimas accipientibus, qui
 curare debeat eos colligendi, alij rema-
 nent in eisdem campis, et si sunt racemo-
 rum monentur recepturi. Solvanturque sic
 una rebus novem partibus in aliquibus
 locis, in alijs decem et novem rebus; in

Quintum Ecclesie Præceptum
alijs 6. redidit, et in alijs alio modo.
Ex his decimarij, medietas reservatur pro
Rege, alia pro Ecclesia, que pars re-
partitur Ep̄s, Capitulo, dignitatibus, et Par-
rocho, præterquam aliquando Villanis, que
rum decimæ integre remanent Ecclesie,
ex concessione Regia pro dote dignita-
tionum et alijs 4. canonicatum. Alia
pars regali scribitur regali patrimonio,
et aliquibus particularibus pro caval-
larijs in dno Rege institutis cum obliga-
tione certa inter eos data. Duo sub
titulo habeant Reges Aragonie p̄p̄ cingē-
di et accipiendi decimæ in hoc Majori-
canti Regno, videantur dicta de Bengi-
is praḡm. 3. n. 24.

Pœnx

Contra non solventes decimas sunt cen-
 suræ delesiaticæ combinatæ in Conc. Trid. 15.
 24. cap. 12. in Bula coenæ, can. 12. In cap.
Statutum 155. et 156. l. In cap. Paruereit, 5. Nux-
tius, 6. Ad hęc, 15. Ex parte, 21. In aliqui-
bus, 32. et Cum non, 33. de Decimis. Et con-
 tra eadē delictum excommunicatio ipso facto
 incurrenda, in Synodo Majoricani antiquo
 et recentiori, de quo vide 12. de cens. 3. disp.
 2. dilucid. 9. à n. 8. ubi latè de hac censura,
 et de peccato mortaliter perpetrato à dicto non
 solvente statim et fructus collecti sunt et ibi
 explicatè est h. statim quomodo intelligatur:
 et de hoc vide ~~reversus~~ supra à n. 21. sub titulo
Tempus solvendi. In Clem. Religiosi, 1. de Deci-
mis, et Cupientes, 3. de Poenit, de quibus vi-
de cit. lib. de Cens. 12. 1. disp. 2. dilucid. 7. à n.
19. ad 23. In extravag. Suppositi regimini, 2.
Joan. 22. de Eled. et Ne sede vacante, Con-
min. Joan. ciudè, de quibus lib. cit. 12. 3. disp.
3. dilucid. 2. n. 22. et 23. Topocilla tom.
2. Moral. 12. 1. disp. 5. cap. 4. Bonac. in disp.
12. 9. 5. pto 2. Ant. cit. 12. 3. disp. 4. 1. 10.

Quintum Ecclesie Præceptum
Primitiæ.

61 In lege veteri dari deo ab ipsa deo præceptum fuit, et habetur Exodi 22. 19. ubi dicitur
Primitiis fructuum terræ meæ dabo in de-
quod dñi; et alij locj Sac: script. sic apparet.
Et quod in lege nova, tale præceptum illi ce-
remoniæ jam non ducit, nihilominus Ec-
clesia vi juris canonici revalidavit, seu orati-
onem dicitur, de novo præcepit. et habetur in
cap. Decimarum, 1. 16. q. 2. ubi Opportet autem
congruentius nos decimas et primitias, quas
jure sacerdotum esse sancimus, ab omni populo
accipere. et alij juribus.

62 Et sunt tales primitiæ, primi fructus sive ter-
ræ, vel arborum, sive animalium, vel hominum: non
illi qui sunt optimi, sed illi qui sunt primi, et
habetur in cap. 13. Numer. 18. ubi: Universa
fructus initia - et quicquid primus erigit de
terra.

63 Quæ distinguuntur à decimis; quia istæ sūt
decima pars fructuum; et illæ sunt quæ primò in
sua procedunt ab ipso determinatione quædam
de Ecclesiis: istæ tantum sacerdotibus primariò,
et secundariò deo; et illæ contra.

¶ Et tamen non est in hoc immorandū; quia

hoc præceptum communi consuetudine ablatum
 atque sic jam non videtur Parochis primitiis
 sed tantum decimis, in quibus primitiis, confun-
 duntur. P. Ant. à sp. d. de decim. tr. 3. disp.
 4. sect. 11. Bonae. tom. 2. tr. de Reg. Eccl.
 disp. ult. q. 5. p. 1. tit. Fellic. tr. 22. cap. 2. à
 n. 141. ad 144. Jagund. tom. de Reg. Eccl. lib.
 4. c. 1. Papez. 5. par. 1. tit. Ferracil. tom. 2. ma-
 ral. tr. 1. disp. 5. cap. 6.

Oblationes

Quæ sunt donativa oblata Deo aut Eccle-
 siæ, sumpta generaliter pro omnibus donatis, quæ
 sint in rebus, vel in modis, et speciatim pro
 eo quod offertur inter celebrationem Sacramenti
 Missæ, et vulgò dicitur offerta; non sunt de
 jure sub præcepto, quia quædam offeruntur ali-
 qua quæ, et apparet, et præcipiant, nempe cap.
Omni Christianus, c. 9. de Consec. dist. 1. Verbi
 ceterum = Omni Christianus procuret ad Missa-
 rit solemnè Deo aliquid offerre, et ducere in
 memoria illius quod dicitur ad Moysen dixit:
non apparebit coram me vacuum = Exodi 16.
 et in cap. Statuimus, c. 5. q. 1. ubi dicitur
 = Statuimus ut si quis ad Oblationes Ecclesiæ, quæ
 populo dare debet, non teneri contendant, com-

Quintum Ecclesie Præceptum

munione privatus = tamen tenetur et non te-
neri de jure, sed tamen si extoret conuictus, et
hinc infra præceptis traditi cap. Statuimus; vel
si extoret conuictus inter populum et Parrochum;
vel si preceperet testamentis vel donatio alicu-
ius pri. fidelis; vel si Parrochus pro congrua
oblacionibus indigeret: et forte aliquo motivo
ex dictis, hinc infra cap. cit. Statuimus, et à
Parrocho et Ep̄o posse compelli ad tales oblatio-
nes offerendas, ita, si ministris eius sustentantur.
¶ Oblaciones debentur Parrocho, cui deci-
me debentur; quia eorum est decimæ carere
paritatem, cum pariter cū decimis præcipian-
tur in jure, vel manentur: ita ut oblati in sa-
calloposito vel capella vel oratorio, vel etiam
Monasterio intra terminos parochialis, Parrocho
debentur; nisi adsit privilegium Pontificij, vel ni-
si dentur ad fabricam consuetudinam, vel in cul-
tum externum alicuius Sancte imaginis, vel
nisi interdicta præscriptio. Hoc dictum videtur in
proxima in hoc ss. M. viz. Carmelitanæ Conue-
ntus, de solutio Parrocho Parochialis Sancti Michaelis
Archang. huius Civitatis Majoricæ, ubi gra-
tia dei recepti Baptismus anno 1646. diei Abey
monach. Majoricæ. omni anno in die Purificationis

Sine pro⁹ Vix. Maria, pro officio in
 Ecclesia vestra annuo dabo a fidelibus. Hic
 libras dabo Hospitali Sancti Antonij. Hieronymi,
 et in iudicio confidendum causa cognita. Sicut ab
 eis presbiteris liberatis. Videantur Andreas cit.
 n. 64. Et pro Oblationibus mortuorum, operibusq.
 pijs videantur dicta. xxij. de Curia, §. iij.
 Dilucid. 9. a. n. 14. Ubi de 3. capit. Synod.
 Majoricensi contra executores operibus vestris.

Protellatio

Et quoniam hinc 9. preceptum Sancti Ma-
 rti Ecclesie, sine vult, cum de Oblationibus
 suo dandi pro vobis suorum ministris, venit
 sine meo vultu que distinxit labia mea,
 psal. 65. v. 13. que vultu distinxit vel clamore
 meo scripta reddom et reddo tibi. De causa
 et cum illi introibo et intro in domibus vestris,
 Sancta Ecclesia Catholica, in holocaustis, vel im-
 molationibus, et examinentur: et quidquid inop-
 tum ^{repperit} ~~repperit~~ eade, comburatur, si quid au-
 tem boni invenerit, duo spectatur, pro vobis
 et doctrina, que non ab mea, sed a iure, et
 Andree desumpta. Sic protellatio, sub die

30. novembrii 1705.

Summarium totius eno-
dationis quintae, de quinto
Præcepto Decimas, et
primicias solvendi.

In lege veteri jam erat præceptum a deo in-
stitutum solvendi decimas et primicias propebe he-
braeorum pro alendi Ecclesie, illiq; ministris. n. 1.
In quo præcepto includebatur quid mora-
le seu figurativum, et quid iudiciale, quæ tunc
non erant, et quid naturale, quatenus de-
cima est merces operarii ministranti in Ec-
clesia Dei, quod nunc permanet, quatenus
lege canonica est roboratum cum assignatione
quorundam domus ministris Ecclesie, et sustentan-
tis. n. 2. Inde fundatur hoc præceptum
Ecclesie, supra in naturale et divinum, ita
ut quoad substantiam est præceptum divinum, et
quoad quæstionem humanam et Ecclesiasticam. n. 3.
Hæcque assignata quæstia non est esse evocata,
quæ Ecclesiastica accipiunt pro sui et paup-
rum sustentatione. n. 4.

Decima, alia est personalis; alia predialis; et

alia mixta. Vide que sint: n. 5.

Decima personalis non precipietur in lege veteri: sed precipitur in lege æternæ n. 6. Et debetur personis indifferenter et in omni præsentibus, licet tamen in tali terra que præsentat et non sunt loca, circumstantiæ ab omni decimandi, et sunt decimandi sine hereditate, legati, donati: etiam si sint immobilia, vel iure belli acquisita n. 7. Eximium quoque sunt hereditate illicita, si aliud non acquiritur dominio a dño; et que habentur ex furto, rixa, bello iniusto, bane rixa que acquiruntur a hæreticis, infidelibus, occisibus &c. Ex quibus tamen Ecclesia non petit si peccatum fuerit publicum; nisi peccatum resipuerit. Ut autem congruenter decimandi de personis personaribus, ipse non est in Matrica, sed in debent decime, de iudicij exponij. n. 9.

Decima prædiali debet solvi de omnibus iudiciis terræ. n. 10. Et sic solvi debet de vino, et quocumque genere frumenti, et eius partibus, leguminibus, oleo, pomis &c. herbarum, decibus, animalibus, lana, capro, butyro &c. n. 11.

Decima mixta solvi debet, sicut dictum est de prædiali, et de molendinis, gallinis &c. n. 12.

Summarium Decimarum Parochiarum

Decimae prediales solvenda sunt, si conventus alius non prescripserit, illi Parochiaque ibi sita sunt parae, sicuti canones. cum illi Parochiaque ibi habitus. In hoc dicitur. n. 13. Id est et tenendi de decimis Novatum, id est, pascua non parvenientium, ex taxa nova. n. 14. Sed si terra fuerit nullius parochiae, decima competit Episcopo. n. 15.

In decimatione prediali non sunt deducenda expensa, nec ex mixta. n. 16. Indici sunt decimandi semina: nec expensa pro equandis agris, nec meliorandis factis, nec pro reparandis domibus, parochiaque h. nec detrahenda tributa, cum h. n. 17. et pro mixta. n. 18. Sed sunt detrahenda expensa factis de percipiendis ministris colligendis decimas. n. 19.

Non sunt solvenda decimae de fructibus melioribus, nec detractionibus, sed de fructibus annis quo terra produxit. Unde de cumulo sunt domus, et qui dat de detractionibus parochia, sicut qui de cumulo tollit ante decimas: bene ex cumulo ante decimas potest fieri elemosyna Religiosis. n. 20.

Decima debet solvi tempore quo fructus colliguntur, et si pluries in anno colliguntur, pluries

decimantur statim ac colliguntur. Ex Tercij
solvantur decime, post trigesimam; ex capite post-
quam fructus est. ex fructibus animabilibus post-
quam sine matre vivace possunt. n. 12.

Decima et solvatur, non debet spectari pe-
titione à Parrocho, vel Ministris, sed statim. n.
13. Sed fructibus collectis, debitor monere de-
bet Parrochus ut vadat ad decimandum. Et si
nollet venire, potest respondere fructibus in horreum
suis, et in campo relinquere decimas, que re-
pariet pro Parrocho si pariet. Et si per de-
bitorem impet mora, illi pariet. n. 14. Non
tenet debitor transportare decimas in domum
Parrochi proprii, æque n. 15. Idem dicé-
dit est de decimis mixtis; non de Personalibus,
que solvi debent in fine anni. n. 16.

Obligantur ad decimas solvendas omnes
Christiani, nisi à jure vel privilegio sint ex-
empti, etiam si sint Principes, Reges, vel Im-
peratores n. 17. Non pauper existens in ex-
trema necessitate; nec de eorum consensibus tenen-
tur potius restituisse deveniendo ad prosperi-
tatem. n. 18. Quid de gravi necessitate? Vi-
de ibi remissive. Nec Infideles non baptizati,
nisi habitant intra territorium parochie, et posse-

1571 ² Summarium Quinti Precepti
ssione habeat Ecclesia de illis bonis decimata.
n. 28. Debent solvere heretici habitantes in
terris fidelium, tam decimas parochiales, quam per-
sonales, quod si non accipiunt sacramenta. n.
29. Non obligantur Clerici ex illis bonis
quae habent titulo Ecclesiastico, ut beneficij,
celebrationis missarum, peregrinum ff. n. 30.
Bonis vero de personis titulo proprio, ut her-
editarij saeculari, donationis, et de acquisitis ac-
tibus saeculari ff. n. 31. De quibus debent
solvi Ecclesie parochiali, etiam si ipsi inserui-
ant. Val. etiam de illis Clericis sit Paro-
chy. n. 32. vide ibi.

Parochus non debet solvere decimas de
fructibus terrae quae possidet titulo parrochia-
li, vel spirituali, etiam si terra illa sit intra
terminos alius parochiae. n. 33.

Religiosi debent solvere decimas de fructi-
bus terrae quae possident titulo Ecclesiastico: et
idem dicitur de alijs pijs locis. Non vero ter-
renas de bonis personarum: et idem dicitur
de alijs Clericis in comuni viventibus. n. 34.

Episcopi tenentur de fructibus terrae personae
titulo proprio, non titulo spirituali: et eximuntur

de solutione personalium. n. 35.
 Summi Pontificis de iustis tributionibus
 re. n. 36. et 37. Idem ille potest eximere
 a solutione decimarum prediarum, et personalium.
 Non Episcopi: nec Imperator, nec Ro-
 ges. Requiritur causa pro hac exemptione
 concessione, et debet remanere congrua pro Par-
 rocho. n. 38.

Religiosi a iure communi sunt exempti a
 solutione hac: et privilegio participant. n.
 39. vide ibi. Et hoc privilegium gaudent Reli-
 giones et communicationes cum privilegiatis.
 n. 40. Et hoc privilegium amittitur, si eveni-
 at enormis lesio pro congrua debita Parrocho.
 Et etiam Religiosi non Religiosi remittuntur
 privilegium, et tandem, si spatio 40. annorum
 non restiterint fuerint privilegio. Et tunc et a-
 hinc amittitur gratia privilegiata. n. 41.

Compositio que fit inter grabatū contra-
 hentes, et transactio que fit circa rem incertam
 mediando dante vel accipiente, hic pro eodem sumi-
 tur. n. 42. Si fiat compositio super feudibus
 solutis, Episcopi, vel Parrochi possunt componere,
 vel transigere. n. 43. Si de rebus, non solum
 Ecclesiasticis, sed etiam cum laicis potest Parro-

97

Summarium Brevis Praecepti

chry comparere pro tempore vitz illius; et si
videtur committitur lesly pro sua congrua
poret rescindere compositionem: et non tenet
successor servare hunc compositionem, etiam si
condonatus a laico jurare illi. Item ante
quod processum accipiat curatorem. n. 44.

Si fuerit compositio sub Ecclesiasticis ad
huc non curatis, vel laicis, non valet compo-
sitione, accedente consensu Episcopi, vel alterius
superioris jurisdictione liberis supra parochia-
lem, cum iusta causa, et a superiore cognita.
n. 45. et 46. ubi de vic. Curatoribus, qui can-
dem in hoc habet auctoritatem, nisi in casu
a iure relicto, vel a suo Episcopo. Si deprecia-
taly dicitur presentibus, valet dicta compositio
pro vita parochiani componenti, qui potest re-
clamare quoad decimas futurus. n. 47.

Idem dicitur si compositio esset facta inter parochianum
et laicos super frangit et locum, et quo tempore,
et in quo loco esset danda decima. n. 48.

Si super substantiis decimandi, et non solvenda
integra, vel solvenda tantum partem, vel quoad
tantum partem, vel laicos, parsonem, non suffi-
ciet pro validitate consensu laico, si laico detur
iure decimandi. n. 49. Esset tamen valida, si

in consuetudine, in laico communitate de
 Dada laico decima quod non potest esse
 decessu nulla, si evanescat legio super consuetudinem
 Parochii n. 50.

Consuetudo in materia decimarum et de
 vanda, si fuerit legitime introducenda, non
 derogantia iudicio superioris, non est de
 iure. Si fuerit derogativa, iuris est de
 la; quare consuetudo super iure decimarum
 non potest introduci in favore laicorum, nec
 super ipsas decimas, non vel de consuetudine
 de dicit, non habent eam eo alio tempore de
 la. n. 52. Habendo autem parochiam dicitur
 consuetudine, quibus decimarum vel laicy po-
 test prescribere exemptionem solutivam deci-
 marum, atque acquisitionem earum, sicut de
 ecclesiasticis, non si et laicy. n. 52. Ecclesia
 potest consuetudine prescribere decimas, et q-
 uia acquiritur contra aliam parochiam, quod
 dicitur de quibuslibet laico non curato, et de
 decima religiose. n. 54. Ibi de titulo re-
 quisito ad prescriptionem, qui sufficit quod sit
 probabilis et putativus, et non requiritur certus.
 Tempus autem requisitum pro prescriptione de-
 cimarum contra Ecclesiam per quoscunque

Summarium Quinti Precepti

etiam laicum, requiritur quod sit par 40. annos,
etiam si sit prescriptio vni parrochia contra
aliam, nec tunc sufficit longitudo decennalis.
n. 55. Et si fuerit prescriptio contra ecclesiam
Romanam, longitudo debet pertinere ad 100.
annos. n. 56. Sed in pertinentibus ad ma-
ximas decimas, etiam propter iur., sufficit
longitudo decennalis. n. 57. Unde tali tem-
pore decimati prescribitur circumscribitur de
paris, loci, et personarum, etiam de iure, etiam
de iure, an de curia, an in possessione, in
tali mansione, et similia. n. 58.

Consequendo quod videtur in hac diocesi Ma-
joricanam, adducitur n. 59. Vide ibidem
Poenam cordis non oblatam decimas, sunt
Arbitria in iure, et sunt canones, et clericali-
ty, et excommunicatio, etiam ab Majoricanis
ipso facto incurritur. n. 60.

Primitia de iure dicuntur debentur dari
in tempore legis veteris: et licet non daretur
hoc tempore legis novae, sunt venales ad hoc per
ecclesiam Catholicam. n. 61. Hae primitiae ipse
quod primi fructus terrarum, vel actionum, vel ani-
malium: non autem optimi et meliores: dantur
immediate deo, et mediate rebus ministris. n. 62.

Distinguantur a decimis. n. 63. Hoc praecipitur
 pro quibus, ad unum congruam adhibetur.

n. 64. De latronibus qui dantur Deo, sive contra mis-
 sam, sive infra regem, velis dicuntur offensa,
 non sunt de praecipito: et sic ad eos fideles non
 pertinent de jure, sed tantum si extant con-
 cordo, vel conventio, vel testamentis recipi-
 ent; vel si Parochus pro congrua sit parochia-
 ret. n. 65. Sunt Parochi, sicut et de re
 decimis, etiam si fuerint datus in tractu, vel
 sacello, vel alia decima existente inter termi-
 nos Parochia; etiam si sit regulatio non ad-
 sit privilegium, vel sententia pro fabrica, vel
 contra extremum arbitrium Sacerdotum
 n. 66. Ubi de causa huius Synodici Majoris
 conventus duarum Parochiarum Parocho
 parochia Sancti Michaelis Civitatis Majoris.
 Et quidam de relationibus causa monstravit re-
 missiva ibidem in fine.

521
Series titulorum in quinque
enodationibus q. Ecclesie pra-
ceptorum, contentis.

- 1^a Enodatio
Audire Missam. fol. 2. a n. 1.
Missam. fol. 3. a n. 2.
Secularibus. fol. 4. a n. 3.
Totam Missam. fol. 10. a n. 25.
Audire. fol. 12. a n. 30.
Assistentia seu presentia. fol. 13. a n. 32.
Attentio. fol. 14. a n. 37.
Intentio. fol. 15. a n. 38.
Ad Ecclesiam. fol. 17. a n. 42.
Quod si fuerit ab Epō publice confundatur.
fol. 20. a n. 47.

2^a Enodatio

- Confitendi semel in anno peccata. fol. 25. a n. 1.
Omniū utriusque sexus. fol. 27. a n. 5.
Postquam ad annum diocesis pervenerit. fol.
29. a n. 8.
Omnia sua peccata. fol. 29. a n. 9.
Semel saltem in anno. fol. 31. a n. 13.
Fideliter. fol. 35. a n. 17.
Ihu. fol. 35. a n. 20.
Incipio Sacerdoti. fol. 36. a n. 22.

Series tituborum

Et invidiam sibi punituriam peccatorum
vixit. Indet. adimplet. fl. 33. a n. 23.

Proquin et vivens ab ingressu Ecclesie accu-
atur, et monies christiana carcat sepultura
fl. 47. a n. 47.

3^a enodatio

Sandimino ergo. fl. 51. a n. 1.

In Pascha. fl. 52. a n. 2.

Reverentia. fl. 56. a n. 13.

Suscipiens. fl. 58. a n. 15.

Ad minus. fl. 60. a n. 20.

Proquin et vivens ab ingressu fl. 62. a n. 24.

4^a enodatio

Diebus tracti ab Ecclesia jejunandi. fl. 65.
a n. 1.

Jejunium. fl. 67. a n. 4.

Qualitate cibi. fl. 68. a n. 7.

Casticitia. fl. 75. a n. 19.

Quantitate cibi. fl. 81. a n. 31.

Modus. fl. 88. a n. 40.

Jejunij obligatio. fl. 90. a n. 44.

Excusatio. fl. 96. a n. 56.

5^a enodatio

Decimay et primitiay solvendi. fl. 102. a n. 1.

Index. titulum

Decime parochiales. M. 110. a. n. 6. 111.
Decime parochiales. M. 112. a. n. 10. 113.
Decime parochiales. M. 112. a. n. 10. 114.
Decime parochiales. M. 115. a. n. 10. 115.
Decime parochiales. M. 117. a. n. 10. 116.
Compositio et transactio. fol. 126. a. n. 42.
Compositio parochialis. M. 130. a. n. 10. 117.
Compositio parochialis. M. 131. a. n. 10. 118.
Compositio. M. 135. a. n. 10. 119.
Compositio. M. 135. a. n. 10. 120.
Compositio. M. 136. a. n. 10. 121.

Index. titulum

Compositio. M. 136. a. n. 10. 122.
Compositio. M. 136. a. n. 10. 123.
Compositio. M. 136. a. n. 10. 124.
Compositio. M. 136. a. n. 10. 125.
Compositio. M. 136. a. n. 10. 126.
Compositio. M. 136. a. n. 10. 127.
Compositio. M. 136. a. n. 10. 128.
Compositio. M. 136. a. n. 10. 129.
Compositio. M. 136. a. n. 10. 130.
Compositio. M. 136. a. n. 10. 131.
Compositio. M. 136. a. n. 10. 132.
Compositio. M. 136. a. n. 10. 133.
Compositio. M. 136. a. n. 10. 134.
Compositio. M. 136. a. n. 10. 135.
Compositio. M. 136. a. n. 10. 136.
Compositio. M. 136. a. n. 10. 137.
Compositio. M. 136. a. n. 10. 138.
Compositio. M. 136. a. n. 10. 139.
Compositio. M. 136. a. n. 10. 140.

Series Alphabetica.

A.

Amen seu Amen vel Amen non tenetur audire
missam. 2° page. n. 12. Nuncupari in
Parochia. 2° page. n. 13. Nec ieiunare
page. n. 12.

Amen. De amicitia in viti et ga in primis
liberat ab omni ieiunandi ad huc incipit
2° page. n. 13. In iuramento. 2° page. n. 14.
completus, etiam liberat. Ibidem. n. 15. Vi-
de. Tempus. Nulla Crux. Confessio.

Ausultantia seu proposita, quibus non debent
pro audientia missa. 2° page. n. 32.

Ausultantia extrema et necessaria ut audiant mis-
sa. 2° page. n. 33. Non interdu. n. 34.

Quidam adit, ausultantia aliquantulum de mediocri-
tate. 2° page. n. 35. Audi. Missa. quibus non debent
sua iuramenta, hanc canonice h-
re. 2° page. n. 36. Non qui confitentur. Ibidem.

Ausultantia. non intelligitur de audientia
sua. 2° page. n. 37. sed de ausultantia voluntaria
corporali. 2° page. n. 30.

B.

... ..

A

B

De illa emendatione non debent cum habent an-
 tiquam amicitiam, vel celeberrimo tempore inchoata.
 §. pape. n. 22. Si illius in sic dicitur, potest
 accipi. De hac in quibusdam ecclesia vel
 collegio, pro deinde, non pro adimplen-
 do pape. n. 22. §. pape. n. 22. In
 causa de illa in primis, concedit privile-
 gium. Deinde, in die. In primis,
 addita licentia quibusdam confessorum.
 pape. n. 22. In casibus omnibus secularibus,
 et regularibus, quibusdam annis, facultas
 conceditur, si permissa et oia in diebus ipsa
 dispensationibus, et in primis pape. n. 22.
 Sed in non recipitur pro comedendo lacti-
 nis in diebus Dominicis, quibusdam
 n. 22. Sicut sine illa, parum comedere
 potest, et lactis illi qui recentitate multo
 potest comedere, n. 22. De hac
 hanc.

Carnes comedere et prohiberi diebus festis
 et sabbatis, et in quibusdam annis, et consuetudines
 introducta: non in Gallia, a die Natalis
 Dni ad festum Purificationis diebus Sabbati-
 corum; et in Hispania in toto anno eisdem
 diebus, quoad carnes, et in Italia
 Majorica quoad totum animal. Et in die
 Venetiarum si fuerit Natalis Dni, in universa
 Ecclesia, exceptis venerabilibus. 4. Page. n. 3.
 Est prohibitio in omni die ieiunij, ita ut
 qui comedit, etiam ex privilegio non je-
 iunat. n. 5. et 9. Ibi de legitimis quibus
 paratur cibis, vel in quibusdam materia. Permi-
 tto ei qui alium cibum non habet, sine dis-
 tinctione, dicitur et pauperum. n. 10. In fir-
 ma vel condolecenti. n. 11. vide ibi. Amen-
 ta parvitas, et quere ante dicationem. n. 12.
 Habitatio in loco ubi non est ieiunium, quidam
 sit ieiunium in suo: et se invarianti in loco a-
 lieno ubi est ieiunium, et in suo non est; nisi ibi

Series Alphabeticus

per longum tempus commoraret. n. 13. Et
habitanti in terra infidelium, si timeret
grave damnum, dum abest contemptus fidei.

n. 14. Potest quoque disperdatur. n. 15. Non
permittitur ei qui ad Dominum non tene-

tur. n. 17. Totus sit passus carnalis, quo-
nia in die ieiunij comedendum carnem. n. 18.

Vide Episcopum. n. 19. ad ieiunium
Carnalis. Vide Impetrata.

Causa potest preparare comestibilia hospitibus
indigentibus ieiunare. 4. pag. n. 52. Vide
ibi.

Tricula cum pane biscaia frangit ieiunium.
4. pag. n. 55. in fine. Secum autem
non frangit n. 32.

Clerici non tenentur ad ieiunium inducitur con-
suetudine laicorum, licet tamen conue-
nienter generati. 4. pag. n. 53. ^{Non} obligan-

tur ad ieiunium decimas ex prædicationibus
spirituali posuerat, neque ex alio et titulo
acquisiti. 5. pag. n. 30. Bene vera de ac-

quisiti titulo biscaia n. 32. Etiam de ieiunio
liberantur Decimas cui inveniuntur et Clerici illi
sunt Parrochi n. 32. vide ibi.

Series Alphabetica

Collatio serena non frangit ieiunium, si con-
suetudinis, si fiat parca, sicut ne potus nocent:
de cuius quantitate relinquendum arbitrio pru-
denti viri. 4. par. n. 37. Nec frangit
qui mane primum comedit, et in collatione
abstinuit de cibo sicito quantum comedit pro
mane: bene vero si ex duabus comestioni-
bus non contingeret excedere. n. 38. Vide
ibi. In vigilia natalis dñi quantum ali-
quam escam fieri potest, servandi qua-
litatebus admodum. n. 38. Vide ibi.
An cibi surri querunt pro collatione, n.
39. Quomodo potest fieri fieri mane,
et primum vespere. n. 40.

Compositio in materia decimarum quasi coin-
cidit cum translatione. 4. par. n. 41.
Si fiat de decimis propriis, facere potest
fieri ab Episcopo, vel Parrocho suspendere quoad
suos fructus. n. 42. Si de alienis, potest
fieri a Parrocho pro tempore vite sue, non
Abbatibus, qui potest rescindere si considerat a-
normitatem legum in sua congrua. n. 44. Si
fiat cum conventu Episcopi, valde facit a Parro-
cho cum ecclesiasticis, etiam Religiosis. n. 45.
Et cum conventu aliorum Superiorum territorium ha-

Series Alphabetica

bantij: vel cū conyugū Vicarij Auzerarij, nisi
 in casu à jure vetito, vel à suo Ep̄o. n. 46.
 Si fiat inter Parrochū et Ecclesiasticū sine co-
 ngyugū Vicarij, sine jussa curia, ab eadē Vicari-
 ore cognita, valebit iura Parrochi. n. 47.
 Si fiat inter Parrochū et laicū, super
 tempus et locū etiam valebit, cū conyugū
 Ep̄i. n. 48. Si fiat inter duos super sub-
 stantiam decimandi, et quoad jū deciman-
 di, etiam cum conyugū Ep̄i, non valet: be-
 ne si fiat de temporalitate decimandi, non
 deficiat conyugū pro Redire. n. 49. et 50.
 Confessio debet fieri tamet in angustis sub pre-
 cepto gravitatis, et gratia Ecclesie. Et pre-
 cepto. n. 1. Et sub precepto Divino, quod non hanti-
 am confiteri. n. 2. Et quod simpliciter
 Euchariſtiam, debet recitari iuxta Ecclesie
 præceptionem. n. 3. Obligati omnes vici et pe-
 cccatorum, excepti Papa. n. 4. Etiam Impera-
 torem, Regem, et Principem, Ep̄os, et Archiep̄os
 Agros, et hereticos, Invenientes publicas, et
 publicos peccatores, Iudicis, et omnes. n. 5.
 Et 7. Obligati quædam vitare usum rationis, et sensus
 nisi sint facti quasi pueri. n. 8. Debet esse de
 omnibus peccatis: et qui non habet mortalia non

Series Alphabética

... de peccatis. n. 9. non qui tantis. Abat. veni-
... aha, n. 10. etiam ad lucrandam indulgentiam.
... n. 12. facta semel in anno, compleitur pre-
... ceptione. Ecclesie non dicit, si esset mortale pe-
... catis, et esset articulus mortis, vel sum-
... ptio Eucharistie. de. 123. Potest fieri in qua-
... libet parte. pro subyugatione precepti
... Ibidem. facta, non est delictum nisi confi-
... tenti si fuerit precepti, si confitens recedat ab
... aliquo peccati mortali. Mortale si veni-
... it ex justa causa. Et quia confitens
... per illud annu, in alio anno non ad illam con-
... fessionem non tenetur. si confitens compu-
... tari debet a 9. die Januarii, ad ultimum Decem-
... brij. n. 15. facta de venialibus in principio
... anni, venialibus mortali, non compleitur pre-
... ceptum, nisi post annum de novo subyugatione, ni-
... si illa confessio intraret mortale peccatum.
... n. 16.

Confessus impius debet poenitentiam poeniten-
... tis, quae debet poenitentem adimplere, si
... tamen non adimpleat, nihilominus ma-
... gis adimplere preceptum Confessionis annu-
... ale. 2. preceptum. n. 27. et 28. Si non im-
... ponit, peccat mortaliter. n. 29. Potest im-

Series Alphabética

ponere quod voluerit, pro suo arbitrio: deinde
 certi tamen procedere debet, et attendere
 ad qualitatem peccatorum et peccantium. n.
 27. Opera imponenda ad tria reducuntur,
 ad ieiunium, elemosinam, et orationem. n. 26.
 Potest imponere opera interiora, sed magis si
 imponit opera exteriora. n. 27. et etiam ope-
 ra alibi debita. n. 28. Et poenitentia poenite-
 ntiam, quae acceptata debet poenitentiam adim-
 plere. n. 29. Potest non imponere poeni-
 tentiam, quando poenitentia est impossibili-
 tas adimplere. n. 30. vide ibi. Nonne vel
 illud potest poenitentiam non acceptare, sed om-
 nem repudiare est peccatum mortale. n. 31.
 Et acceptata debet adimplere, sub opere quor-
 tati ex necessitate, aliter potest differre ad pu-
 gnam. n. 32. adimit poenitentiam materiam.
 n. 32. vide ibi. Si non adimplet tempore et
 humilitate a Confessore, non propterea libe-
 ratur, sed omisso exito mortali vel veniali
 iuxta gravitatem vel levitatem illius. n. 33. Ita-
 te impossibilitate adimplendi, vel oblatione
 poenitentiae data, deobligatur. n. 35. Per se ip-
 se poenitentiam debet adimplere poenitentiam.
 n. 36. debet servare circumstantias immunitatis

Series Alphabetica

à Confessore. n. 37. vide ibi si adimplet
in statu gratiæ acquirit; in peccato mortali,
adimplet. n. 38. Pœnitentiæ non potest compu-
tare pœnitentiis. n. 39. Quod potest alius
Confessor, indita iura confessionis in quibus
idem est si primus Confessor Emeritæ vellet.
n. 41.

Consecutio in materia decimarum et servid-
torum. §. 1.º Page. n. 51. Vide sequentes arti-
culos usq. ad 59. et in libello huius pr-
cepti §. 5. Consecutio et sequenti. Vide
Clerici. Collatio Facienda. no an

Deinde et servidua de jure Decimarum.
§. 1.º Precepto à n. 1. per totum et vide in
Invenio à page 137.

Dispensatio ab omni à Papa tollit obligationem
admitti in iura, etiam si esset sine causa. §. 1.º
page 50. Etiam est valida circa confes-
sionem annuam, etiam pro ipso Papa et ab ipso

Series Alphabética

Solentia 2º. pape. n. 7. liberat ab onere ieiunandi 4º. pape. n. 55. et 61. ^{Abstinentiam}
Privilegium

Distantia excuset ab additionalibus. ^{Abstinentiam}
2º. pape. n. 22.

E
Titularium non subditur decerni 2º. pape. n. 20.

Episcopus potest precipere futurum diem in quo est obligatio audiendi missam 2º. pape. n. 3. Et ipse obligatus audire missam n. 9. Non potest coardare parochianos sub cuiusvis et audiant missam in parochia n. 45. Sed potest procedere contra non audientes missam n. 4. Et obligatus precipere annuatim Confessionem 2º. pape. n. 6. Et obligatus communicare in Coecha 3º. pape. n. 15. Cum causa potest transferre diem ieiunij 4º. pape. n. 15. Non potest sub cuiusvis precipere carnes non comedere in illis diebus sibi diebus Sabbati comeduntur n. 66. Tenetur ieiunare n. 51. Illi competit decima horum nullius parochie 9º. pape. n. 15.

Series Alphabética

Teneatur dare decimam de cuius tenore pa-
 riter titulo laicali et proprio, non spiritali.
 si: nec de bonis personalibus. n. 39. Non
 potest eximere à solutione decimarum. n.

30. Potest exigere vel transigere futu-
 rus decimales solutos. n. 42. Cum eius
 concave vel compositione pro decimis fa-

ta, sicut Decimas, etiam Religiosa. n.

49. Et idem si convertitur compositionem
 in Parochia et laicos, super tempore et lo-
 cat. decimarum. n. 48. Non se super illa
 non substantiam. n. 49. Vide Conve-

ntio ad n. 59. vide Papa de 1559

Excommunicatio tolerata et non tolerata facit
 peccata mortaliter audientem Missam, nisi
 si toleratus sit excommunicatus et invitatus
 à sacerdote ad servendum Missam causa ne-
 cessitatis. Non audiendo non peccat mortu-
 liter; nec incurrit poenam, nisi sacerdos eum
 excommunicato non tolerato celebraverit. 2°

pecc. n. 14. vide ibi. et n. 19. An in
 Pascha excommunicatus excommunicatus non adim-
 plet preceptum. 3° pecc. n. 14. Obligatus
 precepto communicandi in Pascha, si potest ob-
 tinere absolventem. n. 16. Invenitur signo-

Series Alphabetica

dati Majoritatis ab his qui non adstant
cant in Pascha. n. 24. Apia simili in-
cunctus a non solvendi decimas. 2^a page.
n. 60.

Exemptio De Viribz Dispenso

Exemptio non sunt deducenda facta pro semi-
nandis et colligendis fructibus decimarum
piscinarum et marinarum. 2^a page n. 16.
et 17. et 18. Denique facta de piscium
ministrum colligendis decimas. n. 19.
sunt deducenda ex fructibus decimarum
personalium. n. 20.

F

• Familias conventus regularis communitan-
do in Pascha in ipsi conventibus, satisfaciunt
precepto communionis. 2^a page n. 12.
Festus dies occurrit ad die dominica in ordine
de observantia audiendi Missa. P. 2^a page n.
2. Ut omni ille qui precepit in universali

Series Alphabetica

Eccl'ia a Papa, vel in diocesi ab Ep'o: et no
 n. 3. nec a potestate seculari n. 4. nec
 si mandaverit aliis aliquibus, non omni
 p'prie. et q' dicit in die J'ho. q'ntum est
 dominica, non dicitur nisi, non dicitur
 duplex. p'prie n. 5. q'ntum est
 f'ormis, q'ntum est habitus, non dicitur
 ad p'prie. et q'ntum est
 sua v'ia, nisi p'prie. q'ntum est
 dicitur. et dicitur. De Anny.

et

et

Haereticis sententia ad p'prie confessioni
 anno. 2. p'prie. et dicitur h'ic p'prie.
 dicitur. et dicitur. et dicitur in
 f'ormis f'idelium, debent i'terum dicitur
 p'prie et p'prie. et p'prie. et p'prie.
 et dicitur. Carigo

et

et

et

et

Series Alphabética

Ieiunium. Vide 4. præceptum et 10. q. 1. ubi
de ieiunio.

Ignorantia ab omni ruffione excusat ab
audiendo Missa. 2. præceptum n. 10.

Impediti audire Missam, excusantur. 5. præceptum
et 10. q. 1. Non obligantur ad penitentiam
Confessionem, et Communionem. 3. præceptum n. 7.

Imperator obligatur ad annuatim Confessionem
et 10. q. 1. Obligatus ad solvendum de
cimam. 5. præceptum n. 26. Non potest dispensare
in decimis solvendis. n. 38.

Impotentia phisica excusat ab audiendo Missa;
quæ carcerati non preteritur etiam si
a culpa non liberentur. 2. præceptum n. 18. Mo-
nachi ad dicitur spirituale etiam excusant. n.
10. et 10. q. 1. de dicitur corporeale propriis
vel propriis, excusant. n. 20. Monachi de di-
gnitate honoris etiam excusant. Ibidem. n. 21.

Infidelibus non obligatur audire Missam. 2. præceptum
n. 11. Nec ad ieiunandum. 4. præceptum
n. 58. Nec ad decimas solvendum. 5. præceptum
n. 23. Vide ibi.

Infirmus, et qui ei assistit, et convalescens, non
obligantur audire Missam. 2. præceptum n. 20.

Series Alphabetica

De ieiunare. 4° page. n. 58.

Interditi ieiunandi dominum, requiritur pro q.

Interditi ieiunandi. 2° page. n. 38. Inf.

Interditi ieiunandi. n. 39. Cum

Interditi. Interditi non audietur quod,

Interditi. Interditi non audietur quod,

Interditi. Interditi non audietur quod,

Interditi. Interditi non audietur quod,

Interditi. Interditi non audietur quod,

Interditi. Interditi non audietur quod,

Interditi. Interditi non audietur quod,

Interditi. Interditi non audietur quod,

Interditi. Interditi non audietur quod,

Interditi. Interditi non audietur quod,

Interditi. Interditi non audietur quod,

Interditi. Interditi non audietur quod,

Interditi. Interditi non audietur quod,

Interditi. Interditi non audietur quod,

Interditi. Interditi non audietur quod,

Interditi. Interditi non audietur quod,

Interditi. Interditi non audietur quod,

Interditi. Interditi non audietur quod,

Interditi. Interditi non audietur quod,

Interditi. Interditi non audietur quod,

Interditi. Interditi non audietur quod,

Interditi. Interditi non audietur quod,

Interditi. Interditi non audietur quod,

Interditi. Interditi non audietur quod,

Series Alphabética

L.

La adiciōne et ova comedi non possunt fieri
 diebus ieiunij quadragesimalis, sed qui
 ea potest comedere, non eximitur ab
 obligatiōne ieiunandi. 4.º papa. n. 2. et
 29. Sicut in diebus ieiunij prohibetur co-
 mēdi. n. 20. nisi in loco ubi hoc conyu-
 cūdo non ea comedat in alijs ieiunijs,
 sed et peccatū est mortale vel veniale iuxta
 consuetudinem; quz non est in Africa. n.
 21. Consuetudine non comedat iuxta
 22. quadragesimę, non esse in Ecclesia di-
 et condēnato ab illis. VII. papa. n. 29.
 Et obligatū est ieiunare n. 2. iuxta obliga-
 31. no. et mortaliat de iure canonico, sed
 et hanc excommunicationē patet, et in Ma-
 32. rina excommunicatū ieiunare n. 25. In Ma-
 33. ronica et conyuendo ea comedi in Domini-
 34. cybus quadragesimę, et illis diebus non requi-
 35. ritur tulla. Causa n. 26. Mariani gravi-
 36. et possunt ea comedere, nisi illud si ha-
 bent appetitū; non salutariter, nisi exarsit
 in ay vel in pede. n. 27. Non possunt co-
 mēdi in biscotto pane, nisi ponatur in parva
 quantitate. n. 28. Vide Bulla Cruciatā.

Societas Alphabetica

Laborantes non tenentur jejunare, si labor
sit incompatibilis cum jejunio phisicè vel
moraliter. Et dicitur omnes laborantes
non tenentur ab eadem ab Alex. VII.

precep. 2. 4.º precep. 23. 5.º precep. 24.

Lactis. Vide Compositio. Precep. 23. 5.º precep. 24.
Liquorem condimentum potest in diebus jejunij,
et nec Sagittum, nec Sanguinem animalium.

4.º precep. 23. 5.º precep. 24.

M.

Missa. Vide Pm precep. a n. 1. et eius firmam. 4.º precep. 23. 5.º precep. 24.

Muliere. Vide Famines. 4.º precep. 23. 5.º precep. 24.

N.

Navalis que sunt fructus provenientes ex
terra nova, sunt obligata ad decimas.
4.º precep. n. 14. Et si terra est nullius par-
rochicæ, debentur decime Episcopo. n. 15.

Series Alphabética

Oblationes. Vide ex 4. Precep. a. n. 65. et in eiy
Liberario, §. Oblationes.

Oratorium cuius privilegium exprimitur ibi
adimpleti precepto audendi Missas, qui
audet ibi, non adimplet. 1. precep. n. 46.
Nec si audiretur ibi. Missa. Sed licentia
Parochi. Cum limitatione non habent
oratoria Episcoporum, Regularium, et exco-
municatorum vi Cruciaty. Ibidem. Vide Bulla
Cruciaty.

P^M
Pagani. Vide Infideles.

Papa habet potestatem condendi leges in Eccl-
sia, ut legitimum Successor D. Petri, et Christi vi-
carius. Cyprianus. §. precepta Ecclesie. fol.
1. n. 1. Et proprias decimas omnium Chris-
tianorum, sicut Episcopi Diocesanorum, et Parochi
omnium parochianorum. 2. precep. n. 11. Et ex-
emptus à solutione decimarum personalium
§. precep. n. 36. et predialium etiam predij parva

Series Alphabetica

titulo sui parochiani. 27. Uita Dignit.
Compositio. Privilegia.

Parochialis Ecclesia, non debet intelligi
quod sit in qua aditus debent fideles
omnes in die festo 2° p^o p^o n. 2. In qui-
bus. Item ubi celebratur. 2. 2. ubi ibi.
Dei uera in ea debet dari Eucharistia
per adimplenda precepta communionis pa-
rochialis; nisi communicetur in Cathedrali ubi
de consuetudine, quae non est in illa. 2.
3° p^o p^o n. 2. Item nisi in alia Ecclesia
communicetur de manu Parochiani, vel de
licentia eius. 2. 2. Illi dicitur de
eius, in cuius termino sunt sita terrae. 2.
p^o p^o n. 13. et 14. Si sita sit in termino
eius termino parochialis Ecclesiae, sicut dicitur
etiam tenentur audire. 2° p^o p^o n. 5.
Si Parochius non uult dare Communionem, po-
test accipi in Ecclesia Cathedrali. 2° p^o p^o n. 11.

Parochius est proprius sacerdos cui parochiani
confiteri debent peccata. 2° p^o p^o n. 22. Non debet excommunicari
eius peccato et solvantur. 2° p^o p^o n. 22.

Series Alphabética

Item illi non debet amare solvendi et vadat
ad accipiendum. Et si non vadat, pareret
pro illo. **Levit. 23.** Nec debitor debet trans-
portare decimas in eam domum propriam su-
am. **Levit. 25.** **I**tem Parochus et obiga-
tus decimas et singulis parochianis
tribus. **Levit. 23.** non de illis quibus possidet
titulo parochiani et obigati. **n. 33.**
Deinde Compositio. Consequendo. Primitias,
Abolitiones.

Paterfamilias peccat mortaliter quibus filij
et familiaribus cibis quibus frangatur
ieiunium: non vero si non congel-
lit ad ieiunandum. **4.º** **præc. n. 51.**
Propter quod qui non habeat sufficientem
cibum ad providendum excusat a ieiunio.
4.º **præc. n. 52.** **E**xterna liberat ab ob-
igatione solvendi decimas, etiam si devenerit
pauper ad meliorem fortunam. **5.º** **præc.**
n. 53. **S**imiliter vide ibi, remittit.
Peregrini et vagabundi extra parochiam
non habentes, adimplere præceptum com-
municandi in vagabundis in **Polonia** **Regula-**
tionem. **6.º** **præc. n. 54.** **A**lii tenentur ieiun-
nisi patriæ ubi inveniuntur. **7.º** **præc. n. 54.**

Series Alphabética.

Diebus in exacta indubitata in ieiunio
et diebus ieiunantibus. 4.º p. n. 60. vide.

Poenitentia. Vide Confessio.

Poenitentia contra non est contra. Sed magis sunt ad
x. magis in parte. Similiter super excommunicatione
no. ipso facto inuenta. ex Synodo Ma-
jorica. 9.º p. n. 60.

~~Poenitentia contra. Vide Confessio.~~

Poenitentia contra non in die ieiunij. sed po-
t. nit. Vide 4.º p. n. 60. die. p. n. 60.
gari potest, dum constat in parte ieiunij.
ieiunij. n. 43. Cuius tenor videtur cum
excommunicatione, licita est si fiat cum causa.
n. 42.

Proscriptio. Vide Conscriptio.

Poenitentia. Vide a. n. 60. p. n. 60. et in eius
Synodo, 8.º p. n. 60.

Privilegium exemptum a solutione decimarum
aucto. papa. deservit potest. 5.º p. n. 38.

Quid habeant Religionis exempti in iure co-
muni, et etiam iure particulari. n. 39.

Vide ibi de eius communicatione inter Re-
ligiones. Vide n. 40. Amittitur p.º si e-

demus animum legis. etiam. P.º ubi
2.º per constitutione facta a Religione,

Series Alphabetica

non à particularibus Contingit. si non
natur in un spatio 40. annorum. Et 40
si prædica alienarentur. n. 40
Propositionum conditæ videtur primo ut
1.º præc. n. 27. nempe 53. ab Innoc. XI.
quæ dicebat = Satisfact præcepto Ecclie h.
22. conditæ ab Alex. VII. quæ dicebat =
frangere ieiunium h. non. Præceptum
conditæ ab Innoc. XI. quæ dicebat =
Præceptum servandi festum h. 22. 14.
conditæ ab Alex. VII. quæ dicebat = Qui
confessionem facit h. 29. præc. n. 17. h.
19. conditæ ab eod. quæ dicebat = Peni-
tentiæ propria auctoritate h. n. 22. h.
et 30. h. 29. conditæ ab Innoc. XI.
quæ dicebat = Præcepto communionis h. 29. præc.
n. 13. h. 25. conditæ ab eod. quæ di-
cebat = Si à potestate publica h. 29. præc. n.
14. h. 22. conditæ ab Alex. VII. quæ
dicebat = Non est evidens quod contractus h.
4.º præc. n. 19. h. ab eod. 29. conde-
nitæ, quæ dicebat = Trini in die ieiunij 14.
pisc. comedit h. 4.º præc. n. 39. h. 23.
ab eodem conditæ, quæ dicebat = Frangere
ieiunium h. 4.º præc. n. 44. Et alia 30. ab

a eodem, que dicitur Omnes officiales,
4° page. n. 19.

Præci perenni ad pœnitentiâ quæ dicitur, sub
pœnitentiâ dicitur. Inimè comprehendit
tur, non ante. 1° page. n. 2. Quæ quæ
do perveniant, pœnitentiâ viri iudicabit. Ibidè.

Et tunc obligantur ad annuam confessionem.
Ibidè, et 1° page. n. 8. Nondè tamen obli-
gantur ad Communionem sacramentalem, sed
specialitè debent Confessionem consecrari. 3°

page. n. 15. Quamvis perenni ad rati-
onem teneantur ad Sacramentum Communionis, si
tamen non communicantur in Pascha, nõ
incurret pœnitentiâ contra non communican-
tes ingoritas. n. 24. Non perenni ad dic-
tum annuam disjunctionem, possunt comedere

carnes in die ieiunij. 4° page. n. 22. Et
non perenni ad statum completæ 21. anno-
rum, non obligantur ad ieiunia Ecclesiæ.
n. 36. Vide ibi.

Regulas

Series Alphabética

R.

Regulares habent facultate à semp̄ Pontifici-
bus, ut in eorum Ecclesijs, diebus Dominicis
et festivis audiant Missas, et sic
adimpleant. præceptum. 2.º præc. n. 94.
Non continentur sub mortalibus singulis men-
sibus ad confitendum si solus habeant vana-
litatem. 2.º præc. n. 11. sub excommunicati-
one reservata, non parant Communionem
Paschalem dante præceptum impediti licentia
Parrochi. 3.º præc. n. 14. Vnde vero
possunt esse licentia, saltem præceptum. n. 7.
Vel si Parochus nollet eos communicare
absq̄ justa causa, præceptum si nollet quia
sunt confusi cum Regularibus. n. 8.
Vel si communicandi. Et peregrini, vel
recomendati. n. 9. Possunt comunica-
re coram die Pasche, qui jam adimpleve-
runt præceptum, vel ante habent alio
die adimplere. n. 10. Et pro adimpleti-
one præcepti possunt communicare suis so-
mniis. n. 12. Consequenter patet de
facienda collatione in vigilia Natalis dñi pos-
sunt sequi. 4.º præc. n. 38. in fine. Non tenentur ad jejunium indultæ consuetudine laicorum,

Seruo Alphabetica

Decimarum, vel proventus ab Ego. n. 52.

Non parventur etiam tenentur ad je-
junia ordinis, et ad jejunia Regum, si Regu-
la precipit, modo quo precipit, sub men-
tali, vel veniali. n. 56. Si sint bene

60. annorum incipit, non tenentur ad
jejunia ordinis. n. 52. Tenentur solvere
decimas de redditibus, et de redditibus etiam
possessorum in re ipsa. n. 34.

Non de bonis personalibus. Ibidem. Videan-
tur tamen quoad solutionem decimarum
privilegia concessa. n. 39. Possunt pre-
scribere consuetudinem, acquiritur vel non
solvendi decimas contra parochiam. n. 54.

Tenentur dare decimas decem in reg. E-
clesiæ Parochie, nisi habeant privilegium,
vel sint dati pro feodo, vel cultu alienius
Sancti. n. 60. Vide Compositio.

Rex. Vide Imperator.

Series Alphabetica

S.

Sacerdos celebrans non tractat ad Communione
psychalem de cruce Parviti. bene vero
non celebrans. 3.º precepto n. 18.

Sagenam vide Indium.

Sanguis amictuum. Vide Laodum.

Serius 60. annorum incognitum, non tenentur
inspirationes. Ad precepto 9.º. Vide ibi.

45. Vide Trullas. Religionis.

radior. n. 11. quibus 100. iudic. et 100.

nonnulli ad deinde. Quia nonnulli non

100. hanc. p. n. 10. nonnulli nonnulli

100. nonnulli nonnulli nonnulli nonnulli

4. n. nonnulli nonnulli nonnulli nonnulli

T.

Tempus confectus ad implendum preceptum
confectum, non est determinatum
in iure, sed potest fieri hinc confectio in
quibus anni tempora. 2.º precepto n. 13.

ut consuetudinem prescribat, si est contra iur
Divinum, nullum sufficit; 5.º precepto n. 52.

Si fuerit contra Decretum, requiritur 40.
annorum tempus, etiamsi fuerit unius personae.

etiam contra aliam: nec sufficiunt decem anni.
n. 55. contra Decretum Romanum, 100.
annorum n. 56. Sufficit decennali ad materiam

Series Alphabética

157

decimam. propter iur. n. 57. Idem cir-
cà circumstantiis temporis et loci, experien-
tium, monitioni h. n. 58. Non debet
procedere pro promittendo propter com-
munioni paschali. 3.º p. q. 2.º. Qui
tamen et intera temporis diligentiis distat,
si prouidet in fine impedimento com-
municandi debet in principio communicare.
n. 23.

Titulus certus non requiritur pro prescrip-
tione, sed est probabilitatis et putativus.
3.º p. q. n. 54.

Transactio. Vide Compositio.

V.

Vagamundi. Vide Peregrini.

Vicarius Generalis. Vide Compositio

Vigilia Apostolorum, Natalis S. M. et ieiunium
sub precepto Ecclesie. 4.º p. q. n. 1. Vide ibi.

Series Alphabética

Vigilia Natalis Domini Vide Collatio
... ..
... ..

Utrum ieiunandi tali die, obligat secundum
patris et moderator inductionem ab Ecclesia
in sui ieiunij, etsi fuerit in quadrage-
sima, ut talis vlti non possit comedi la-
teum. 4.º p. n. 30. In fine pro
Vigilia Natalis Domini, non impeditur sequi.
tam aliorum ieiunantium quoad sumen-
dam collationem. n. 38. in fine.
Nac obligat Seny parvatis ad statum. 10.

quidam n. 39. Al. 39. 9?

... ..

V

Vigilia Natalis Domini
... ..
... ..

on
ia
gl.
la
co
u.
n.

ab.

ti

v

u.

